

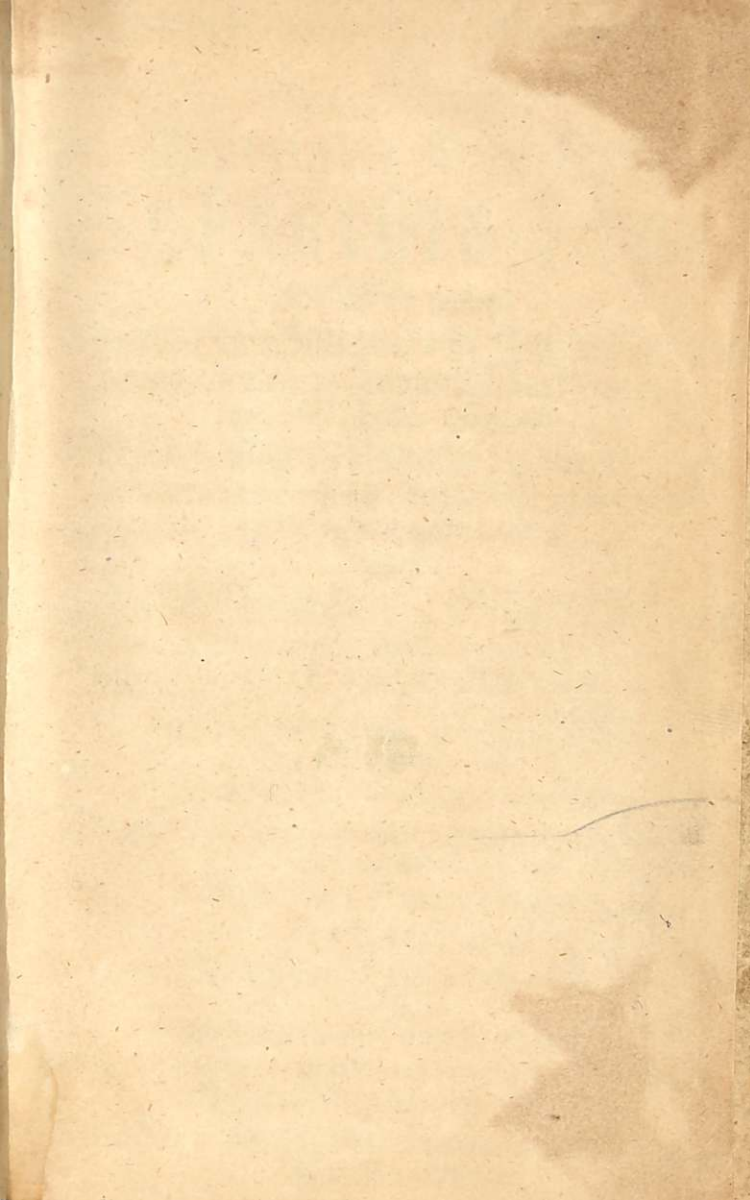
Wifanderin

Sabbathin-Lepo.

1768.

P. 1195

M. JOHAN SAMUEL ADAMIN Pojaan

Eli

MISANDERIN

Zumalalle Pyhitetty Sabbathin-Lepo.

Sisällänsä pitävä

Raidkein Sunnuntai- ja Zuhlapäivän
Evangeliumein Zumaliset tulkistelemu-
ret nst koko ruoden.

Raitille siwidiille Christitulle, lijoitenkin maal-
la asuwaisille eli matkustawaisille, palwelluxepi
ja hyödytyxepi Kirjoitettu;

Mutta

Pyhykäisembään Sisälläpitoon

Kokoon wedetty ja ensin Ruokhin kielexi Savasta käättö,
lisättyin selitysten kanssa Meljänden päivän Evangeliumein
Nize jokawuotifina Zuhla 3 päivinä, ynnä Pyhäin
Miesten päivän kanssa, edesmenen tämän
kirjan tekian laadun jälkeen.

DANIEL ÖDMANNILDA

Ennen tätä Kirko-heralda Gålstadisa Gøttheborin
Hiippakunnasa.

Mutta nyt Suomexi käättö

DAN. WIRZENIUXELDA

V. Past. Eccles. Fen. Cated. Ab.

Ja

Arvid Carlbohmin omalla kullutuxella

STOCKHOLMSSA,

Prändäty Cuningallifesa Suomalaisesa Prändisä.
Wuonna 1768.

*
* * *
* * *
* * *

Denna Finska Öfversättningen af Joh.
Sam. Adami eller Misanders Sabbats-
Ro, har jag, efter Wederbörandes trånga
anmodan, med granskning igenomläst, och
rättat så wäl mis-skrifningarne, som ock de
här och der af hastighet inslutne Svericismer.
Och som denna Öfversättning i meningen
icke afwiker ifrån Swänska Versionen, hvil-
ken man här följt, så är hon ock med den
rena Evangeliska Låran öfwerens-stämmande.

Wirmo den 30. Sept.

År 1767.

ANDR. LIZELIUS

Præf. Wirmoensis.

Christilliselle Lukiälle!

Se on nähtävä ja vastan sanomaton totuus, että Sunnuntai- ja Jula-päivät, lijoitengin päätetyn julkisen Jumalan palwelluren jälkeen, paremmin ja suuremmari sielun lewori mahdettaisijn ja taittaisijn wietta, kuin nytt walitettawasti monelda tapattu. Moni kiiwas Spettaja kirjotuksiansa on sen ylise walittanut: että keskellä Christikundaa senkaltaisia häpiällisiä jäsenitä löytän, joidenga tähden Jumalan nimi tulee pilfatu-

Laturi pakanain seasa. Rom. 2:
 24. on asia, jongatähden Jumalaa
 rakastawaiset sielut sydämmesänsä kal-
 wawaisen murheen tundewat. Jolle
 tain kaltainen pyhän Sabbathin tur-
 meleminen ei sydämmellä astu, että
 hän wirkansa ja tilansa puolesta, sitä
 estää kokee, hän ei ole mahdollinen
 Kandamaan Christityn nimee, vielä
 wähemmin mahdollinen kugutta Opet-
 tajari Jumalan Seurakunnasa. Tä-
 män suhten, osottarensa wilpitoindä
 haluansa, edes auttamaan, mahdolli-
 suden jälkeen, niin muitten Kansa-
 Christittyinsä, kuin hänellensä uskot-
 tuin sanansa-kuulioitten kaswamista
 meidän HERRan ja Wapahta-
 jan Jesuren Christuren armo-
 sa ja tundemisesä. 2. Petar. 3: 18.
 on Kirko-herra Gälstadin pitäjäsä täsä
 Siip-

Hippakunnasa Hywinfunnioitettawa
 Herr Daniel Ödmanni, Saran kie-
 lestä Ruokhin kielexi kääändänyt Inhyen
 Uloswedon, Mag. Johannes Sa-
 muel Adamin Pojaan, eli niin-
 kuin hän itse toisiinans igensä kuzuu,
 Misanderin, Kirko-herran Pres-
 schendorffisa Chur-Sarisa Wuonna
 1716. ulosannetun työn, joka Suma-
 lalle maalla asuwaisilda pyhitetyxi
 Sabbathin-Lewori kuzutan: ja tah-
 too mainittu Kirko-herra Ödmanni
 tämän kansa palwella niistä, jotka
 Sunnuntai- ja Tuhla-päiwinä, ei
 oman wifansa tähden; waan eli sai-
 rauden eli jonkun muun wältämättö-
 män esteen kautta, ei saa aikaa ja ti-
 laa tulla HERRAN huoneesen ja Kir-
 koon, eli myös, että he sillä halulla
 ja hartaudella owat Kirkossa olleet, et-

tä he jälkeempäin pyhän isomisen ja ja-
nomisen wanhurstauden perän tykö-
nänsä tundewat, niin että he vielä
enemmän tätä hengellistä ruokaa hala-
jawat, kuin on Jumalan pyhin Sana;
sentähden he suuren huolen siitä pitä-
wät, kuinga he Jumalisten tutkistele-
musten lukemisen kautta jälki puoli päi-
wän hetket, Jumalalle Kunniaksi ja
omain sieluins lewoxi kätytä taidaisit;
Olen siis minä, anomuksen jälkeen, tä-
män työn läpi lufenut, ja Jumalan
Sanan päälle perustetun meidän' Evan-
geljumillisen Seurakunnan opin muo-
don ja luonnon kansa yhteen sopi-
waisexi löytännyt; niin että monet pe-
rään ajateldawat selityret usiain Raa-
matun paikkain ylise, Christillisen Us-
kon pääkappalten hywin perustetut
opeturet, ja woimalliset kehoituret,
niin Jumaliseen elämään, kuin kärke-
siwäl-

sitwällisyteen, kaidinaisissa kohtawissa
 kiusauksissa tässä kirjassa löytaa taitaan,
 jos jokainen, lijoitenkin maalla asu-
 wa Perheen=Isänsä, kusa ei Ehto-
 saarnoja pidetä, Sunnuntaisin ja Jub-
 la=päiwäin ehto korwina luki per-
 heensä ja huonekunnaiستensa edessä,
 yhden tutkistelemuren, eli tästä kir-
 jasta, eli muusta käsillä olewasta mei-
 dän oppimme kansa yhteen sopimai-
 festa kirjasta, ei sitä kieltä taitaisi,
 että se monelle merkilliseri ylösraken-
 nuxeri jouduis, moni turhuus sen
 kautta pojespoistetaisin, monet julki-
 set synnin menot estyisit, ja koko
 wijko läpike monet kauhisturet jäisit
 takaisin. Me taidaisimme isellemme
 sen toiwon tehdä, koska se elämä ja
 woimallinen Jumalan Sana näin sy-
 dämmeen juurtua saa, niin monet
 taivalliset ja suuret hedelmät siitä
 ylös=

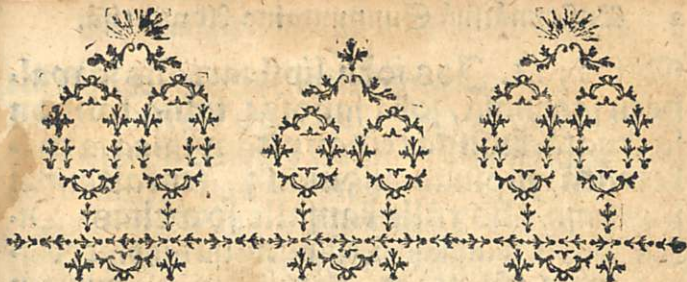
ylöskasvaisit. Jumala niitten lufua enändäkön! jotka siitä huolen pitävät, että puhdas oppi, Jumalinen elämä ja Christillinen järjestys Seurakunnissa ylöspidettäisiin ja edesautettaisiin. Hän siunatkon myös Kirkko-herraa Ödmania, joka Christillisessä aikomisessa tämän työn kääntänyt ja Summaan uloswetänyt on; Herra siunauksellansa hänen kruunatkon, että hän ynnä muitten oikeitten opettajain kanssa yhden woiton toisen jälkeen sais, että oikia Jumala Siionissa tuttaisiin! Psalm. 84: 7, 8.

Götheborissa 20. päiväinä

Syys-Kuussa Wuonna

JACOB BENZELIUS.

1735.

Jesusen Nimesä.

Ensimmäisnä Sunnuntaina Adventisä

Welsa ensin Wirsi N:o 234.

En minä lähettänyt Prophetaita, kuitengin he juorit. Näin halwan Eijtoxen wanhasa Testamentisä sait ne, jotka ilman Jumalan käskyä ja lukumista läritulos saarnamahan. Jerem. 23: 21. Prophetat ja Papit Jumalan kansan tykönä olit ystiasti suuresa arwosa: jonga arwion ne ilman lukumista juorewat luulit myös woittawansa. Se tapahui usein, koska Israelin lapset luowuit Jumalasia, että wäärät Prophetat, silloin tungit heitänsä oikeitten Prophetaitten eteen. Sillä, että he saarnaisit kansalle mieliksi, ei muhdellet syndejä ja wikoja ensingän, eli ei niin kowin kuin piti; waan teit pehmyttä kainaloin ala ja päänalaisia pään ala: niin olit he juuri otolliset Papit, sentähden sanoo

Mich. 2: 11. Jos joku lipilaari olis ja walheen saarnaja, joka sanois: minä tahdon saarnata, kuinga teidän pitä winaa ja wäkwätä juomaa juoman; senkaltainen saarnaja olis tälle kansalle sowelias; Di-
 tiat Papiit wanhasa Testamentisä tändyit odotta, siihen asti että he, eli julkisesti, eli muitten Prophetaitten kautta, sildä suurelda Jumalalda kuskuttin. Kuinga Hanania rangaistin, joka kuskumata juopi, siitä taitan lusia Jeremian 28: Uudesa Testamentisä pitä samalla tapaa kuskumus odotettaman. Kuinga he saarnawat ellei heitä läheteä? kysyy Pawali Rom. 10: 15. Kuskumus ilman wälitappaletta ej enää tapahdu, niinkuin Wanhasa ja Uuden Testamentin alusa, Christus ej enää astu edes, ja saarnamiehiri alwottelewille sano, niinkuin muinain opetuslapsille: menkäät kylään eli siihen Seurakundaan, siihen kaupungiin; waan sen on Hän Seurakunnallensa uskonut, jolle se nyt ilmoitettaman pitä, jotka saarna wirkaan tulla tahtowat.

Maalla asuwaisille on se?lohduurexi, että JEsus kylihin myös lähettä. Apostolinsa, waicka tämä lähetyt, Evangeliumin sisälle pidon johdaturen jälkeen, ej tapahunut saarnan tahden; niin näkyy kuitengin siitä, että maalla asuwaiset, ej siingan Jumalan silmissä ole ylönkakotut. Koska JEsus wähdä ennen Taiwaseen astumistansa lähetti Opetuslapsensa ulos, niin ei

ei Hän sanonut: Mengäät ainoastans kaupungeihin; waan caickeen maailmaan ja niin muodoihin kylihin ja pitäjäihin. Tosin se rakas Wapahtaja on enemmän maalla, kuin kaupungessa leikkellut. Hän on itse Maan miestenedesä saarnannut, niinkuin wertauret pellostä, siemenestä, wijna mäestä ja muista senkaltaisista osottawat; sillä näitä maalla asuwaiset pikemmin käsittää taisit, kuin kaupungin asuwaiset, jotka yllön karkowat Maalla asuwaisia ja heidän opettaitansa; mutta katkokan eteensä kuinga he sen wastata taitawat.

Evangeliummi Mattheuren. 21: 1, e.

Sijhen aikaan, koska he lähestyit Jerusalemita ja tulit Bethphagen 2c.

Wärshyn ensimmäisen ja toisen johdaturen jälkeen pitä tutkisteldaman:

Niistä kylään lähetettyjä opetuslapsia ottain waari:

1. Niistä uloslähetetyistä opetuslapsista.
2. Paikasta eli kylästä, johon he lähetettiin.

Ensimmäinen Osa.

Rahdelle Opetuslapsellensa sanoi JESUS: Mengäät kylään. Opetuslapset olit Hänen uskollisimmat ystäwänsä, kuin Hänel-

lä oli maailmassa, he soit ja joit Hänen kanssans; heistä Hän senkaltaisen murheen piti, ettei heillä tainnut olla syntä walitta jonguur putoren ylike; Hän neuvoi heitä ja Jumalan waldakunnan salaisudet heille ilmoitti, he olit senkaltainen kansa, jotka kaikisa Händä seuraisit, ja wihdoin myös sen ilmoitit, että he olit walmiit menenään kuolemaan Hänen kansans. Senkaltaisia, ja ei muuta kansaa tahtoo JEsus, joka Händä seuraa, joka ikens kieldää, harjoitta ikensä ristisä, ja Hänen Nimensä tähden mieluisesti ja kärsiwällisesti kaikki kärsii, tosin ike kirjannangin kuoleman. Joku taidais kysyä: miksei JEsus yhtä lähettänyt; waan kari? **Wastaus:** heidän piti tuoman Hänelle kari luondokappaletta, kumbikin yhden, ej Hän puoletoinda tuormaa pane kenengän päälle. Kahdenkertainen taacka, waati kahdenkertaisia harjoitioita. Koska yrindinen eryy, kuka händä ohjaa? jos hän langee, kuka händä ylösautta? xri mies on niinkuin ei miestä oltkan. **Wanhassa Testamentisä** olit ynnä Moses ja Aaron, Elias ja Elisa, Jeremias ja Obadias, Ezechiel ja Daniel: **Uudessa Testamentisä**, Christus ja Hänen edellä juoriansa Johannes Kastaja, Petari ja Johannes. Pawali ja Barnabas. Moni luulee hywin yhden eli toisen työn yrim taitawansa toimitta niin ettei hän wieran apua tarwike; mutta senkaltainen pettä ikensä. Luullan täsä xri opetuslapsi/olleen

Petari ja toinen Johannes. Petari: wanha, Johannes: nuori. Christuresta todistawat kari Testamentin wanha ja uusi. Nämät kari lähettä Hän ollesansa öljymäellä. Niingä syyn tähden JESUS ei ennen tälldä paikalda sitä tehnyt, sen osottaa Lutherus waina seurawilla sanoilla: Öljymäki merkihe Jumalan suurta armoa ja laupiutta, josta Apostolit lähettetnyt owat: sentähden ei Hän larosta, eikä kuivalda wuorelda lähettä; wan öljymäeldä, osottapens maailmalle, mistä laupiudesta Hän niin suuren armon lähetti, joka ei siingän ole joku pisara eli piwön täysi; wan pikemmin sen suuren tähden wuoreen werrattawa, niinkuin Dawid puhuu Psalm. 36: 7. Sinun wanhurstaudes on, niinkuin Jumalan wuoret, se on: niin suuri ja yligewuotawainen. Sanalla sanoin: armosta lähettä Jumala palweliansa, jotka meille armon Ewangeliumita ilmoittawat. Niingäät kylaän, sanoo JESUS Ewangeliumissa opetuslapsillensä: nämät sanat jotain merkizewät. Ei kukan mahda juosta emmentuin hän lähettetän, ja wiinamäen Herra hänelle sanonut on: mene minun wiinamäkeen. Johan. 20: 21, sanoo JESUS opetuslapsillensä: Niinkuin Isä minun lähetti, niin minä myös lähetan teidän. Niinkuin Herra tullut on, niin pitä myös Hän palweliansa tuleman. Herra tuli lähettetynä Isäldä ja palweljain pitä tuleman lähette-

tettynä Herrasda. Moni joka perään ajatteli, mikä kuorma saarna-wirka on, andaa hetken aikaa, waatia itsiänsä ja estelee itsiänsä Jeremian kansa. Jerem. 1: 6. **Woi! Herra Herra!** kago, en minä kelpaa saarnamaan. Mutta koska Herra hända vastaa: **Sinun pitä kaittiin niihin menemän kuin minä sinun lähetän.** Niin täytyy palvelian mennä, hän menee silloin liijelle, Jumalan armo menee hänen kansansa. **Ah!** mikä lohduitus opettajalla silloin kuusaurisansa ja ristisäns on, koska hänen tuidons wakuutta hända, että Jumala hänen menemään käskent on. Tosin sentkaltainen, joka Herransa köskyn uskollisesti totellut on, wirtansa priwakaaisesti toimittanut, ja maalla asuisansa perään ajatellut, että Talon-pöikain sielut, niin hywin Christuren kautta, kallijsti lunastetut owat, kuin Ylimmäistenkin sielut maailmassa, hän taita kuolemassa olla lohduitettu ja ilolla rauhasa täällä lähtee.

Toinen Osa.

Mengääät kylään, joka teidän edesänne on. Me kuulemme tässä mikä se paikka oli, johon opetuslapset lähetettiin, nimittäin maankylä, nimellä Bethania, ei se josta Lazarus sisartensa Marian ja Marthan kansa asuisilla se oli 15 wakomittaa; Joh. II: 18. waan toinen, joka oli 7 wakomittaa Jerusalemissa. Joka Idäisellä maalla waeldanut on,
sanos

sanoo, ettei ole munta kuin yri Bethan-
ja, ja että hauta josta JESUS kuolleen La-
zaruren elävänä, kului ulos, vielä Turki-
laisilla kunniasa pidetään. Bethaniasta lähtiesä
ei kohta näy kaupungit; vaan ensin pitää wähai-
selle wuorelle asuttaman, niin näkyi yri osa
kaupungia ja Zionin wuori. Muutamain se-
lityksen jälkeen Bathania kutsutan HERAN hu-
neri; kuinga taissi se toisin olla kuin että Laza-
rus, Maria ja Martha oli JESUXEN rakkaat y-
stäwät, koska he asuit Hänen huonesansa ja olit
Hänen perheensä? joka vielä tänäpäiwänä sy-
dämmensä JESUXELLE majari anda tahtoo, hän
on Jumalalle otollisempi, kuin se joka sydämi-
mensä turhudella tähttänyt on, jos hän vielä
julkisen Kirkon, kullalla ulkoo ja sisällä filatun,
rakendanut olis. Scriweri waina puhui, että
yri woimallinen Kuningas, oli andanut raketa
Kirkon paljasta hakatusta wuojun kiwestä: actu-
nat oli Crystallista, seinät kullasta loistawaiset
ja kaikki kaurijummaasti ja kallijummaasti ylöspan-
du, että jokaisen sitä ihmettellä tähdä. Mut-
ta koska yri Kerjäläinen siune tulduansa, kuu-
li kansan niin suuresti ihmettelewän tämän ra-
kennuksen ylike, niin ei hän ainoastans ylönpä-
zonut sitä; mutta myös sanoi rakendaneensa
paljota paremman Kirkon: muutamit pilkka-
sit händä, niinkuin tyhmää ihmistä; toiset taas
sanoit tämän kerjäläisen häwäisewän Kuningas-
ta. Asia tuli Kuningan eteen, kerjäläinen tun-

musti ej ainoastans niin sanoneensa; mutta wie-
 lä lisäis siihen sen, että hänellä Jumalan ar-
 mon kautta, halpau waattettens alla, yri
 kallis Pyhä Hengen Templi oli, jota Juma-
 lan armo warjois, Jesuksen veri kuldais, ja
 Pyhä Hengi asuinistarensa ottanut oli. Neu-
 woi sitten Herraa palwelioinensa, siitä mur-
 hetta kändamaan, kuinga myös he samankal-
 taisen Templin rakennaisit, jota he sitä ennem-
 min ej vielä ole tainneet ajatella; Niin on siis
 se oikia Bethania, josa HERA Jumala asuu.
 Christus sanoi muinain Matth. 18: 20, ku-
 sa kapi taikka kolme tulewat kokoon mi-
 nur minneeni, siinä minä olen heidän kes-
 kellänsä. Sentähden me yhdestä pikaifesta
 maan kylästä, kusa joku harwa Jumalata pel-
 kääväinen asuu, todella sen sanoa taidamme, se
 on oikia Bethania. Muutamain ulos toimitu-
 ren jälkeen, niin Bethania merkise wihelijäis-
 den eli murheen huonetta. Uskolliset opettajat,
 he mahdetan lähetettä mihiin hywänsä, niin on
 murhe ja wihelijäisyys heidän edesänsä. Wi-
 heljäisyys on heillä kaupungisa, wihelijäisyys
 maalla. Tämä maailma, ej ainoastans heilles
 wan myös kaikille Jumalata pelkääwäisille, on
 yri Bethania, wihelijäisyyden huonet; koska Ju-
 malattomat ej ole oñettomudesa, niinkuin muut,
 eikä waiwata, niinkuin muita ihmisiä, silloin
 siwiän Jumalan lapsen walitta ja huuta täy-
 ty: Wihelijäinen ja surtias meno on kaic-
 kein

Kein ihmisten elämällä, täällä on aina murhe, pelko ja viimein kuolema odotettavana. Syrach. 40: 1, 2.

Kienekö J. E. Sus nyt takannut, lähettämästä opetuslapsiansa maan kyljiin? Ei siinä, Hän lähettä vielä nyt Saarna miehiä ja Opettaita maalle, osottarensa sen kautta, ettei Hän vielä takannut ole, maalla asuwaiusten edestä murhetta kaudamasta, ja heidän autuuttansa edes auttamasta. Jumalan sana, tosin ei niin runsaasti maalla saarnata, kuin kaupungeissa, lioitengin suurissa kaupungeissa, joissa joka päivä Jumalan sana edespannan; kuitenkin kiitos olkon Jumalan! että maallakin juhla, sunnuntai, pyhä ja rukous päivinä, toisinaan myös wijeko saarnoissa saadan kuulla Jumalan sana, koska Christuksen piinan historia, ja Catechismus selitetään. Koska nyt sanan kuulijat waarin ottamisella, kuulewat saarnattua sana, sitä kotona huoneisansa itsellensä nutstuttelewat ja elämänsä sen jälkeen ojentawat; niin owat he Jumalalle pahota otollisemat, kuin ne jotka joka päivä saarnoja kuulewat; mutta ei sen jälkeen elä. Jacob. 1: 22, sanoo: olkaat myös sanan tekiät ja ei ainoastans kuulijat; koska opettajat tulewat teidän tyköne, niin kashokaat heidän puoleensa ei niinkuin ihmisten; wan niinkuin Jumalalta lähetettyin. Riittäkämme sentähden Jumalata Hänen sanansa ja palveliansa edestä.

Meidän welivollisudemme waatii sitä, että me
 niin meitämme käyttäisimme, ettei Jumala
 laetais uskollisia opettaita meille lähettämästä.
 Jumalata ja Hänen sanaansa tulee meidän sy-
 dämmestä rakastaa, niitä jotka sitä saarnawat,
 kunniasa pitää, saarnatun sanan jälkeen elää
 ja jokapäivä huokata: **Ah JESU pysy tykö-
 nään!** Sill aika joutu ehtollen, Ain sanas
 walo autuas, Ain paistaa sinun huonees.
 Waikka meidän täyty olla Bethaniasa, se on:
 wihelijäisyyden huoneesa, niin olkamme kärsi-
 wälliset; sillä hywä on olla kärsiwällisiä
 ja **HERALDA** apua toiwoa **Balit. wirt. 3:
 26.** Koska JESUS lähettä tykömme ja tar-
 wikewaisien jäsendensä kautta rukoilee meillä
 tarpeisansa almuja ja apua; alkämme silloin
 sulkeko sydämiämme ja kielläkös hänelä jotakin.
 Mitä me köyhälle annamme, sen tahtoo Hän
 hurstkasten ylösnousemisessa edestueda ja kiittä,
 niinkuin olis se Hänelle itse annettu tullut.
 Hän tahtoo silloin julkisesti sanoo: sen kuin
 te oletta tehneet yhdelle näistä wähim-
 mistä minun welistäni, sen te teitte mi-
 nulle. **Math. 25: 40,** Jos köyhä owes eteen
 tulee, muista kohta, ettei se onnen huomasta
 tapahunut ole, Jumala on hänen lähettänyt,
 anomaan sinulda jotakin siitä takaisin, kuin
 Hän edellä päin sinulle andanut on. Mutta
 koska senkaltaiset kerjäläiset meidän tykömme
 tulewat, jotka laiskudensa tähden ja irstaisen
 elä-

elämänsä kautta joutuneet ovat köyhyyteen ;
 niin pitää heillekin jotain annettaman, sentäh-
 den että me olemme Christityt, joiden tulee
 olla kaupiaat, niinkuin taivallinen Isäkin lau-
 pias on. Rohduttakam meitämmä sillä, ettei
 meillä wahingota sijtä ole, waicka me maan
 kylästä asunne ja ej kaupungisa ; siwiät maan
 asuwaiset, jotka Jesuresta uskollisina pysyneet
 ovat, ja oikeasa uskosa erinneet maailmasta,
 pitää tulewaisesa elämässä joutuman niin Ju-
 malan Engelsein kaltaiseri, kuin ne uskosa edes-
 menneet kaupungin asuwaisetkin. Ei maalla
 asuwaisia halwembana pidetä sen puolesta,
 että he maalla asuneet ovat. Meidän opet-
 tajainne kansa, jotka meille Jumala lähettä-
 nyt on, pitää meidän sen puolesta, että me
 heille kuuliaiset olleet olemma ja heitä seurau-
 neet, sinä taivaallisessa Jerusalemissa, ihana-
 sa wayaa kaupungisa, josa rauha ja ilo on il-
 man määrää, saaman nautita sanomatoinda
 iloo ja kunnjata. Johon meitä meidän tai-
 waallinen Isämme Christusen tähden ja kautta
 auttakoon. Amen.

Kostas tämän saarnan lutenut olet,
 niin langede polwilles ja tee ruukoues.

Weisa sitte Wirsi kirjasta Wirsi N:o 106.

Toisna Sunnuntaina Adwentisä.

Weisa Birsikirjasta N:o 378.

Ga HERA Jumala kaswatti maasta
 kaikkinaiset puut ihanat nähdä.
 Näitä sanoisa Jumalan Hengi tiet-
 täwäri tekee, kuinga ne yrtitarhasa Jumalal-
 da istutetut puut ihmisille olit suureni silmäin
 himoxi, joita he ei ilman erinomaista iloa kat-
 zella ja tutkistella tainneet. Luomis. Kir. 2: 9.
 jos puilla ennen langemista, se muoto oli, kuin
 niillä nyt on? jos sitte kuin Jumala kirois
 maan, puitten kauneus surkastui? sitä en me
 kieldää eikä wahwistaa taida; sillä ej Raama-
 tusa sija mitään mainita; sen me taidamme
 sanoa, ellei Ihminen Jumalasta luopunut olis,
 eikä saldinut perkeleen wietellä ihänsä syömään
 kieltystä puusta, niin olis Ihmisellä ollut iha-
 na silmäin halu ja ilo, ihanasta paradisiin puit-
 ten kakelemisesta. Jos Ihmisillä, puu tarhoin
 hywään järjestyreen istutetut puut, waicta ne
 halpaa lajakin olisit, meitä ilahuttawat, kuinga
 paljota suuremman ilon, ne Jumalalda itse
 järjestyreen paunut, ja paradisiin hedelmillä
 kaunistetut, puut Jumalan yrtitarhasa, mei-
 dän tyköämme herättää tainnut olisit: sillä
 wälillä niin meillä wielä nyt on meidän sil-
 mäimme halu ja ilo puusa, lijoitengin koska
 JEsus Ewangeliumisa käskää kashomaan fikus-
 na puita ja muita puita.

Ewangeliumi Lucan 21: 25.

Siihen aikaan sanoi JESUS opetuslapsillens: ja merkit pitää oleman 2c.

Sanat meidän Ewangeliumisamme, kaksokaaat sikuna puita ja muuta puita, andawat tilan tutkistella:

Maalla puitten seasa ja puitten alla asuwaiisten siwiain Christittyin autuallista silmäin himoa.

1. Sen laittaa ja menoa.
2. Sen hyödytystä.

Ensimmäinen Osa.

Abraham hän kaitetickin rakasti puita; sillä hän asui Mamreen kedolla, joka ei muu ollut, kuin ihana metsistö, iloisesa hedelmällisesä laarosa, puoli wirttaa Hebronista Itään päin, josa hän itzelleensä hauta sian osti. Se on Christitylle luwallinen hurwiteella itziänsä puitten kaksimisella; sillä niissä he näkewät Luojan kaitti waldiaisuden. Kaitti lehdet puissa owat kielet, jotka meille sanowat: yri on Jumala, joka meidän on luonut. Tulkon kaitti ihmiset maailmasa kokoon, taitameko he yhtä ainoatakan kuckaista eli lehtee puuhun matkaan saatta? ei suingan. Meidän tähtyksen tunnustaa, että puut owat maan kauneus.

Maan

Maan ilman puuta, on niinkuin niittu ilman kuckaista; Taiwas ilman tähtiä; ja niinkuin puut kaunistawat maan; niin lehdet kaunistawat puun. Puu ilman lehtiä on niinkuin luun solmut ilman lihaa, eli pää ilman hiuksia. Koska Christityt puuta kakelewat, niin ei se suingan tapahdu järjettömällä silmillä, niinkuin järjettömät luondokappaleet; waan he tutkistelewat niitä ymmärryksen silmillä. Christus kāskee meitä kākomaan sikuna puuta. Harwoilla maan asuwaisilla on senkaltaisia puuta heidän puutarhoisansa, moni tytön siihen, jos hän edes halwembia puuta saada woisi. Waikka ei meillä ole sikuna puuta, niin me kuitengin taidamme mielittää meidän silmämme halwembain puitten kākomisesta. Se mahdoi olla ihana puu, jonga xpi Margreivi andoi ylösnoſtaa, joka oli hopiaſta, lehdet xpi oſa kullatut, toinen oſa hopiaiset. Ihana puu oli se jonga Pythias Bytinus lahjoitti Kuningas Dariurelle, se oli puhtaasta kullasta. Mutta tainkaltaisia ja muita heidän tapaisiansa puuta ei Christus kāske meitä kākomaan; waan niitä jotka kaswawat meidän seasamme, joitten keskellä me asumme. Christus ei kāske meitä Libanonin Cedri puitten tykö; ei Indian Palmu ja Muskoti puitten tykö, waan niitten puitten tykö, kuit meidän puutarhoisamme, eli kedolla kaswawat, ne meille autuaan silmäin himon, koska me niitä oikein kakelemme, andaa taitawat.

Toinen Osa.

Mutta mikä hyödytys meillä tästä ka-
 sesta on? mieli se tule tytywäiseri, fil-
 mat wirwoteturi; Semmentkin että luonnon
 tutkain luulon jälkeen, se wiherjäinen muoto
 erinomattain wahwistaa filmät. Kewäillä
 koska puut puhkewan nähdään, on ihmisillä se
 toivo ja tieto, että kylmyys on mennyt ohise
 ja talwi on tiesäns. Lijoitengin koska fikuna
 puu Judaan maasa puhkeis, niin tiettin että
 suwi oli läsnä; sillä kaikkein puitten seasa, se
 puhkee, koska ei enää wilulda pelkoo ole, josta
 sitte se päättä taittijn, että talwi jo peräti oli
 ohise ja lumi pois sulanut. Kuckaiset kedol-
 la owat puhjemeet, kewät on lähesty-
 nyt, ja Touko-mettisen ääni kulu mei-
 dan maasam, fikuna puut puhkewat, wij-
 na puut kukoistawat. Kortian Weisun 2:
 12, 13. Muutammat luulewat, koska Kristus
 täsä kewään ja wijmeisen tuomion merkit yh-
 distää, että Hän sen kansa tarkoittaa sitä wuo-
 den aikaa, jona Hän tahtos tulla maailmaa
 tuomihemaan. Kewäillä on meidän Wapah-
 tajamme sinnyt; Kewäillä on Hän myös kuol-
 lut. Kewäinen aika on selkiä kuwauus kuolluit-
 ten ylös nousemiseen; sillä kaikki mitä Talwen
 alla kuollunna ollut on, rupee jälleens wiher-
 jöhemaan. Nijn huokia kuin se Jumalalle
 on, saatta lehtiä puihin jälleens nijn huokia on
 se

se myös Hänelle haudoisa makawitten kuol-
luttien kuivuneet luut, lihalla ja nahaal-
la jälleens puetta, niinkuin Ezechiel 37: 8,
9. näösä sen näki. Ah! jotka Saducäuret, jois-
ta monda Christittii seasa löytään, koska he
näkevät suwella puut puhkewan, tahdoisit e-
pä-uskonsa ja sydämnensä korwuden hyljätä.
Koska me järjen silmillä tutkistelemme puuta,
nijn ei se ilman hyödytystä olla taida. Nijn
pian kuin Christitty näkee jongun puun, njin
hän kohta Adamin ja Ewan langemisen mie-
leensä johdatta, jotka omenata söit. Tämä
omena oli kaswanut hywän ja pahan tiedon
puusa, joka njin kutsuttin, sen puolesta, että
Ihminen sitä katellessa olis ikellensä muistutta-
nut mikä hywä oli, nimittäin kuulla ja totella
Jumalan käskyä, ja mikä paha oli, nimittäin
rickoa Jumalan käskyn. Koska Syrach 14:
18. tahtoo muistuttaa meille kuolewaisuu-
tamme, njin hän sanoo: se on wanha lytto:
Siinin pitää kuoleman. Niinkuin se ta-
pahtu wiherjäisen lehden kansa kaunis-
puusa; muutamit putowat pois, muu-
tamit kaswawat jälleens, njin se myös
tapahtu ihmisen kansa, muutamit kuole-
wät ja muutamit syndywät jälleens,
hän tahtoo njin palion sanoa: Mailma, joka
on Ihmisiä täynnänsä, on minun mielestäni njin-
kuin puut lehtiä täynnäns, joista moni sateen,
myrskyn ja pahan ilman kautta tulee maahan
lyö.

lyödyri. Koska puu syrjällä raju ilmalda waiwataan, eli jos saitalla sitä lyödän, eli kadi-koilla ylös puuhun heitetään, niin lehdet joukot-taisiin alas putowat niin, että he maan peittä-wät. Niin näin sekii paikka näkyy, josta sota pidetty on, siellä kuolleet ruumiit yhdesä ma-kawat, niinkuin lehdet puun alla. Siwiät maan-asuwaiset aina eteensä asetta taitawat, tämän mailman turhuden ja katowaisuden, koska he näkewät, kuinga puut koreudensa ja kauneudensa kadottawat. Terweelliset kuole-man ajatukset, taita Christitty saada, koska hän näkee lehden putowan ja puun poikki ha-kattawan. Lehdet owat niinkuin kielet, jotka Ihmiselle sanowat: ajattele sitä, että sinun pitää kuoleman; niinkuin me nytt olemme pudonneet ja aikanaus mätänemme ja tyhjään raukeem-me; niin pitää myös sinun putoman ja tyhjäksi tuleman. Se poikki hakattu puu, muisutta ihmiselle ne sanat, kuin luetan Saarnaja Kir. II: 3. Jos puu kaatu etelään eli pohjaan, kuhunga paikan puu kaatu, siinä sen o-leman pitää. Kuolemalla on monenlaiset kirweet, joilla hän ihmisen puun maahan kaa-ta. Toisinaan on tämä kirwes tyhjä ja hi-taasti työn tekee, toisinaan taas on se juuri terävä, ja ei kauwan kakeile; nxi huono pään pako, eli muu pieni sairaus lopetta ihmisen; hän shtyttä tulen monen puun ymbäri, se on: lähettä poldet taudin, ruton eli muun sentkal-

taisen, ja äkikeldä lopetta Jhmisen. Muuta-
 mia taas hän kauwan aikaa waiwaa, niinkuin
 westaudilla, eli muulla pitkällisellä sairau-
 della, niinkuin hiwuttaen otta ihmisen pois.
 Sinun tykönä mahta olla mikä waiwa hy-
 wänsä, ajattele aina sitä, että se on kuoleman
 kirwes, jolla Hän sinun poicki hackaa, niin-
 kuin puitten hackaja puuta. Jos näet yhden
 eli toisen kaatumwan, ajattele kohta, että sinun-
 kin wuoros kerran tulee. Tämän siwun tah-
 don minä Iyhkäisydesä panna muutamit wa-
 roitukset: Ensimmäinen on: lapset kahokaat
 aina sitä puuta, josa Absalon läpi pistettiin ja
 elämänsä wihekkäisydesä lopetti. 2. Sam. 18:
 ja oppikkaan Wanhemmillensa kuuliaiset olla,
 ajatellaan ahkerasti sitä rangailusta, jolla Sa-
 lomo Sanainlasku kirj. 30: 17. tottelematto-
 mutta uhkaa: Silmä joka häwäisee I-
 sänsä ja ylönkäsoo totella Aitiänsä, sen
 kaarteet ojan tykönä hackawat ulos, ja
 koston pojaat syöwät. Toinen on: te ul-
 kookullatut Christityt! jotka kyllä paljo pu-
 hutte; mutta ike työsä ette mitään pywää tee:
 joilla on Jumalinen meno olewanansa;
 mutta sen woinan poses kiellätte. Kahok-
 kaat sikuna puuta, jonga JEsus kiwois Matth.
 21: 19. koska Hän ei löymyt siinä mitään
 muuta kuin lehdet ainoastans. Kolmas
 on: Te suruttomat syndiset! Kahokaat si-
 kuna puuta, jonga tähden wijnamäen haldia
 fanoi

Janoi wijnamäen rakendajalle; Luc. 13: 7. hae-
 Eaa händä pois, miäri hän maata turme-
 lee? Muistakaat myös Johannes Kastajan sano-
 ja: Matth. 3: 10. Kirwes on pandu puun
 juurelle; Muistakaat sitä Laurbarin puuta,
 joka lewitti igensä ja wihoitti, se taita
 äkkiä pois mennä. Psalm. 37: 35, 36.
 Neijas on: Se murhesa olerwaiset Christityt!
 Rakokaat sitä puuta, jolla Moses karwaan
 weden makiari teki. 2. Moseren Kirj. 15: 25.
 Teidän wiheijäisydenne pitä makeuderimuttu-
 man, jos te tartutte elämän puuhun, se on:
 Jumalan sanaan, josta Dawid todistaa: ellei
 sinun Lakis olis ollut minun lohduksenini,
 niin minä olisin raadollisuuden hukkun-
 nut. Psalm. 119: 92, ja v. 103. Sinun
 sanas owat minun suulleni makiambi,
 kuin hunaja. Wijdes on: Te syndinne tähden
 ahdistetut sielut! Rakokaat ristin puuta, josta
 Kristus kuoli, ja olkat wiisit, että Hän oli
 myös kironus teidän edestämme: että Hän myös
 teidän syndeinne tähden on ulos annet-
 tu, ja teidän wanhurskaudenne tähden
 ylösherättetty. Rom. 4: 25. Ekikam sitä,
 ettei meitä koskan kutsutais, paljaksi hedel-
 mättömiksi puiksi, kahdesti kuolleksi. Jud.
 Epist. v. 12. Waan wanhurskauden puiksi,
 HERRan isurramisen ylistyksi. Esai. 61:
 3. Niin en me tarwike hämmästyä, eikä wa-
 pista, koska wijmeisen päivän merkit tapah-
 tuwat,

tuwat; waan paremmin nostaa päämme ylös,
ja ilolla rukoilla ja weisata.

Wirsi N:o 404.

Wirren jälkeen lange polwilles ja tee
rukoures.

Kolmantena Sunnuntaina Adwentissä.

Weisa ensin Wirsi N:o 247.

Saikea se Jumalata pelkämä Job oli
maalla asuwainen, joka usiasti näki
huikendelewaisiuden menot ja ku-
wauret, ruowon joka tuulelta sinne ja tänne
häälytetän; en me kuitengan misään sitä lue,
että hänellä oli ruowon luondo ja tapa; waan
paremmin, että hän oli Jumalansa pelwosa
luja ja liickumaton, niin peräti, että itse Sa-
tanaskin sitä paharui, joka hänen wainonsa
kaukta soimais hänelle tätä hänen liickumatto-
muttansa, niinkuin yhtä hulluutta ja tyh-
myyttä, ja kysyi häneldä, ellei hän tahtonut
pian jo muuttua ruowori, joka tuulelta häly-
tetään? näin kysyy hän: **wieläköös pysy-
wätundeesas.** Job. 2:9. Edellä kaywai-
sittä asian haaroista näkyy selkiästi, että Sata-
nan käsi oli tässä; sillä Satan oli saanut luvvan
Jumalalta tehdärensä Jobin kanssa mitä hän
tahdoi, ainoastans hän säästi Jobin hengen,
tämän jälkeen mestais Job lapsensa, kaiken kar-
jansa ja wihdoin itse termendensä, tähdyi myös
walit-

malitta suuren kiwun ja ruumin särkemiset
 ylitse; puolettomain waiwain ylitse, joita hänet
 pöytä ja päivä karsia tähdyni; kuitenkin ei hän
 huikennellut, eikä luopunut wakuudestaan; waan
 seisoi lujana niinkuin muuri. Satan tosin ki-
 risteli hambaitansa, ja Waimon kautta kysyi
 hänestä: wielätkös pysyt wakuudesas? niin-
 kuin tahdois hän sanoa: kuinga kauwan sinä
 niin yrkertainen olet? etkös jo tahdo wiisaari
 tulla? mutta niin lujia kuin hän Jumalijude-
 sanja oli, niin on myös Johannes Kastaja ollut.
 Siwiät ja Jumaliset maalla asuwaiset ei mah-
 da olla huikendelewaiset Christittyt, ei ruowor-
 tapaiset, joka tuulelta häällytetään; waikka he
 joka aika senkaltaisia ruokoja näkewät, kuiten-
 gin senkaltaisen luonnosta heitänsä eroittawat,
 aina noudattain Johanneksen askeleita, josta
 meille Ewangeliiumista annetaan tila lawiaur-
 paan tutkistelemukseen.

Ewangeliiumi Mattheuksen II: 2.

Siishen aikaan koska Johannes fan-
 geudesa kuuli Christunen työt 2c.

Se seitsemäs wärsh tulee tässä selittettäväksi

Jonga Johdaturen jälkeen nyt tutkistelda-
 man pita:

Sitä maalla Christittyin silmäin ede-
 sä olewa huikendelewaisuden kurwa.

1. Ige huihkendelewaisuden kuwaa.
2. Ettei sitä seurattaman pida.

Ensimmäinen Osa.

Läpittökö te kagomaan ruokoo? sanotan
 Evangeliumissa. Christus ei tässä puhru
 särjetystä ruowosta, jolla ne hengelliset wai-
 waiset, heikko uskoiset, katurwaiset, sydämmes-
 tänsä murheelliset ja armoo isowaiset syndi-
 fet kuwataan, joita ei Jumala särkee tahdo;
 waan Pyhän Hengen lohditurella sitoa ja pa-
 randa; Esai. 42; waan Hän ymmärtä ih-
 man epäilemättä, senkaltaista ruokoa, joka
 kaskoi Jordaniassa, joka oli ohut, ja tuulelta
 keriästä häällytetä taittiin. Uskonnilla löytään
 monenlaiset ruowot, joista Turkkilaiset, Per-
 sialaiset, Arabialaiset ja muut ikellensä kii-
 joitus kyniä tekewät, ettei he haunhen kynää
 siihen tarpeeseen kääntää tiedä. Meidän sea-
 samme meren rannoilla ja wetelissä maissa myös
 ruokoja kaskaa, niin että maalla asuwaisilla
 niistä runjas tieto on. Nämät ruowot owat
 kuroaus ulkooskullattuihin, joista sanotan; että
 he owat ulkoopain kammijt; mutta silsäldä päin-
 tyhjät ja läwilliset. Näitten kausia kuwataan
 myös kuuliaisuus ja kärsiwällisyys, etten me
 tustan kautta salli meitä Jumalasta luowu-
 tetta; mutta Evangeliumissa ymmärretään hui-
 kendelewaisuus, koska liballisesti mielsdynt ih-
 mi-

minen, joka ystäwyden eli wihan kautta andaa
 ikens sinne ja tänne wietelää; tätä ei taita Jo-
 hanneresta sanoa, että hän joku tuulelta hää-
 lytettävä ruoko oli, sillä ei mikään kowuus,
 ehkä kuinga suuri se oli; tainnut saatta händä
 siihen, että hän jotain wirasans olis laiminyt
 lönnyt eli takaperin jättänyt. Wisyalla Am-
 brosiurella oli se kiitos, että hän niin pyhywäi-
 nen oli, ettei mikään maallinen walda eli Ma-
 jesteti, händä Jumalan käskyiä rickomaan pel-
 jättä tainnut. Senkaltaisen kiitoren sai myös
 Chrysostonus, ettei hän mitään muuta pel-
 jännyt; wan ainoastans syndiä.

Toinen Osa.

Kuowon luondoo ja omaisutta ei löyhty
 Johanneresta; waan hän oli liikkumaton
 niin kuin kallio, niin kuin luja muuri ei hän
 Etelä tuulelta, se on: maalliselta onnelta
 ihiansä ylös korkeuteen nostetta, eikä wainore
 ja wastoinkäynnisen Pohja tuulelta maahan
 lwytä andanut, kaikija tiloija oli hän yhtä
 rohka, ja kaikija asioija osotti hän ikensä,
 niin kuin Jumalan palwelija, suuresa kär-
 siwällisydesä, waiwasa, hädäsä, suruisa
 haawoija, fangiuresa, kapinoija, Jumal-
 lan wäesä, wanhurstaudent sota-asetteen
 kautta, oikiällä ja wasemmalla puolella.

2. Cor. 6:4, 5, 7, 8. Kunnian kautta ja pil-

kan, paneturen ja kiiroren kautta. sitä ei mahda
 lukan epäillä, ettei Johannesta hyvillä sanoilla
 koettu ylipuhua, siweemmin saarnaman, eikä
 saarnallansa Kuningasta wihoittaman; sillä
 Kuningas kuuldeli händä mielellänsä niin kuin
 Naamattu todistaa; mutta se oli turhan, Jo-
 hannes ei ollut joku ruoko, ja sentähden ei taittu
 taivutetta händä; mutta koska tämä ei auttanut,
 niin nahatunrin käättin, Johannes heitettiin
 fangiuteen: se oli myös turhan; sillä ej hän ollut
 tuulelda häällytettävä ruoko. Uskottapa on se,
 ettei moni händä psyhwaishdensä tähden kiiittä-
 nyt; wan häwäist. Mutta kuka tottele maailman
 lasten häwäistyrä? koska me Jumalalda kiiitetän,
 niinkuin Johannes täsä, maailma saa kyllä hä-
 wäistä meitä, ej se ensingän meitä wahingoitse.
 Maailman kiiitosta ja kunniaa Jumalan lapsi ei
 ensingän kaipaa; tosin ej suurembata häwäisty-
 stä olla taida, kuinse on, koska wäärä Christi-
 tyhändä kiiittä. Jokainen oikia Christitty, joka
 Jesurelda kiiitosta toiwoo, noudattakon Johanne-
 ren askeleita he owat Johnitit ja ei ruoko Chri-
 stityt. Christitty hänen opisans ej ole joku ruoko;
 se on, ei hän tänäpänä suostu Lutheruren oppijn
 ja huomena Paawin oppijn; waan hän psyhyn si-
 nä kerta tutusa totudesa loppuun asti. Jos
 wielä Paawi kaupais hänelle kunniaa, korkeut-
 ta, rikkautta ja tawaroita, ei hän kuitengan sen
 kautta anna ihiänsäwietetä; wan hän on niin
 mielidynyt kuin Ruhtinas Henric, joka sai sen
 wa-

wakuuden, että hänen piti jällens pääsemän maakuundaansa, jos hän tahdoi luopua Lutheruksen opista; mutta tämä tarittu hywyns oli hänen mielestänsä, niin kuin sekkin, koska Satan otti Christuxelle kaiken maailman waldakunnat, ja niiden kunnia, ja sanoi Hänelle: nämät kaikki minä annan sinulle, jos sinä langeet maahan ja rukoulet minua. Matth. 4: 8. jota ei hän eläisensä tehnyt olis, eikä tämän maailman hywynden tähden, luopunut HERRASTANSA JESUXESTA, waikka hän Emandansa kansa, maastansa kerjämään lähte tähdyni. Christitty ei ole Kuowon tapainen Jumalan pelwosa ja siwendesä, hän ei ole ainoastans Jumalata pelkääwäinen Kirkosa; mutta myös kotona omassa huonesansa, ei hän ole ainoastans siwiä, muitten ihmisten seurasa; mutta myös yrinäisydesä, hän pelkä Jumalata ei ainoastans sinä päiwänä, koska hän menee HERRAN Ehtolliselle, jona erinomattain ihmisildä jumalisuus ofotetan; mutta myös muinakin päiwinä; sillä hän tietäsen, että hän on welkapää palwelemaan Jumalata pyhydesä ja wanhurskaudesä, kaikena elinaikanansa, ja sentähden tahto ennen kuolla, kuin luopua Jumalansa pelwosta. Rackaude sans Jumalan työ, niin Christitty ei ole joku ruoko, hän rakastaa Jumalata ei ainoastans silloin, koska hän hywiä töitä hänelle tekee;

mutta myös silloinkin, koska Jumala händä kuritta, ja ristillä ja tuskalla händä ehi; hän antaa Jumalan kädett suuta, jos Jumala hänelle makiata eli karwasta andaa. Hän weisaa aina tytywäisellä mielellä: **Mitäs Jumal tahdot tapahtu tott, Sinun tahdot hywä on ijan re.** Nijn rakasti Job Jumalata, että hän suurimassa onnettomuudessa näihin sanohin ulos puhkeis: **HERRa andoi, HERRa otti, HERRan nimi olcon kistetty.** Job. I: 21. Christitty on nijn juurtunut Jumalan rakkaudesta kuin Dawali, ja hänen kansans sanoa taita: **Minä olen wahwasista, ettei kuolema, eikä elämä taida minua Jumalan rakkaudesta eroittaa.** Rom. 8: 38, 39. Christitty ei ole ruowon tapainen rakkaudesta lähimmäistä kohtan; waan aina yhtäläinen, ei mitään wihoittaminen taida saatta händä siihen, että hän laekais uskollisesti käyttämästä ikiansä lähimmäistansä kohtan, rukoilemasta hänen edestans, toivottamasta hänelle hywää, ja auttamasta händä neuwolla ja työllä. Christitty rakastaa pysyiwäisesti lähimmäistansä, ehkä kuinga hän wihoitettaisiin. Christitty ei ole ruoko toiwosansa ja kärsiwällisyhedsänsä, jotka asian haarat, aikaa woittain meidän nytt jättä täntyn. Mutta kusa nytt owat yhderän? kysyi minain **Jesus:** woi! enimmällä osalla Christityistä, on se huikendelewainen ruowon luondo ja tapas he owat siinä luulosa, että sitä siinä kyllä on, koska

Koska he yhden hetken owat siwiät ja Jumaliset, mutta toisna, maailman kansa iloiset; yhtenä päivänä hiljaiset kuin lampaat, toisna taas raatelewaiset, kuin sudet; että he sen päivän jona he käywät HERRAN Ehtolliselle, eroittawat heitänsä syndisestä menosta; mutta sitte eläwät entisen tapansa jälkeen. Mitä oppim tulee, niin monikin antaa itsensä kaikinatsilda opettusen ruulilda wieteldää. Eph. 4: 14. Mutta oikeitten Christittiin tulee wisusti perään kaipa, kuinga he **Jesuses** Christusesa waellaisit jurritettuina ja rakettuina ja uskosa wahwistettuina. Coloss. 2: 7. Ei se sowi Uskon asioisa olla huiwendelewainen; waan lujan puhtasa opisa, aina ajatellen, että pysyväisyys kaicki krunaa; mutta huiwendelewaisuus estää sen palkan, jota me toiwomme. Jos joku kilwottelee, niin ei händä krunata ellei hän toimellisesti kilwottele. 2. Tim. 2: 5. Ja joka loppuun asti wahwana pysyy, se tulee autuaxi. Matth. 10: 22. Olkame siis pysywäiset hywäsä; olkame uskolliset loppuun asti; niin me elämän krunuun saamme. Ilmest. Kirj. 2: 10. Rukoilkamme Jumalalda armoa ollaxemme pysywäisinä, sekä hädäsä, että ihe kuolemasaksin.

Sitte kuin sinä weisannut olet No 285 ja 252.

Niin älä unhohta tehdä perhees kanssa sinun rukoukes.

Neljäntenä Sunnuntaina Adwentisä.

Weisa ensin Wirsi No 54.

Suka olen minä HERRa! HERRa! ja mikä on minun houneni, että sinun tähän asti saattanut olet? Näissä sanoissa Dawid osottaa sen, että hän hywin ihens harjoittanut oli omansa tundemisesansa, ja tämän kysymyksen: Kukas olet? hywin tutkittanut. 2. Sam. 7: 18. Koska Dawid nämät sanat puhui, oli hän hywäsä tilasa; sillä alussa tätä lukua seisoo: että HERRa oli hänelle andanut lewon kaikilda hänen wihollisildansa ymbäristöldä ja hän asui Cedripuisesa huonesä. Jos Dawid, koska hän oli maan kulkeudes; koska Saul händä wainois, koska ei hänellä enä ollut rawindota, ja Nabal sen hänelä kielsi hänen armonisensa jälkeen; koska yri huone - risti toisen jälkeen kohtais händä, silloin olis ilmoittamaan tullut, kuinga hän saatettiin tundemaan ihensä, niin ei se olis niin suuresti ihmeteldäwä, kuin nytt; sillä tuta ihensä hywinä päiwinä, ja ei hylpeillä, on jotain erinomaista. Koska Nebukadnesar eli arwiosa ja kunniasa, ei hän ihäns tundenu; waan oli hylpiä ja isoi, ja näihin sanoin ulospuhkeis: eikö tämä ole se suuri Babel, jonga minä rakendanut olen Kuningalliseri huoneri, minun kunniani ylistyxi. Dan. 4: 27. Mutta koska hänen tilansa muuttui, ja hän ihmisten seasta ajettiin pois, ja

tähdyni olla petoin kaltainen, siihen asti kuin hän jälleensä tuli taidollensa, niin hän uskoi rupeis oikein itsensä tundemaan. Dawid hän tunnustaa itse, että hän hywänä päivänä oli kadottanut oman tuntemisensa, jonka hän jälleensä. ristin alla sai: **Minä sanoin myötäkäymisesäni: en minä itänaus tutkitteta; mutta koston kasvos peitit, niin minä hämmästyin.** Psalm. 30: 7, 8. Dawid tästä malta mielensä ja tunde itsensä, koska hänen onnensa se paraita wiherjoiksi; ja ei mistään murheesta ja häädystä mitään tiennyt. **Kuka minä olen?** sanoo hän, niin paljo tohtoo hän sanoa: **minä olen turha ja paiman wahehman kuin ei mitään.** Psalm. 62: 10. **Minä olen tomu ja tuhka.** Luomis. Kir. 18: 27. **Minä olen mahdotoin taikkeen sinun armoos.** Luomis. Kir. 32: 10. **Mitä minulla wihehäisellä ihmisellä on, jolle sinä enemmän, kuin muille andanut olet, ettäs minun puoleeni sen kaltaisella armolla katonut olet? autuat owat ne Christityt, jotka itsensä tundeivät; sillä koska he oman surkeudensa ja heikkoudensa tietävät, niin kokevat he myös tuta häntä, joca se suurin hywyns on, ja Hänen rauhans yhdistetyri tulla.** Siinä Johanneren eteen asetetusa kysymysä: **Ewangeliumisa, kutas olet? niin meillä tila on tästä tutkistella.**

Ewangeliumi Johanneksen. I: v. 19.

Sa tämä on Johanneksen todistus,
koska Judalaiset lähetit se.

Sitä 19 wersystä saamme tilan tutkistella:

Sitä igensä tunnetaan Christittyä.

1. Kuinga hän on tullut igensä tun-
demaan.

2. Ningätähden hän kokee tuta ig-
ensä.

Ensimmäinen Osa.

Augustinuksesta luetaan, että hän jokapäi-
vä huokais Jumalan tykö ja sanoi: **D**
Herral anna minulle armoa, että minä taidai-
sin iseni ja sinun tuta: jokainen oikia Christit-
ty tekee sitä samaa; sillä hän tietä hywin, että
kaikkalainen hywä ando tulee ylhäldä ja se ru-
kourella Jumalalda saataman pitä. Tämä kysy-
mys kutas olet? pitä usein meiltdä kerroittaman,
turha on se kysyä, kuta se eli se on? mitä hän tekee?
kuinga se elää? koetelkaan kukin oman tekonsa
ja sitte hän taita ainoastans igestänsä kers-
kata ja ej yhdesäkän muusa. Gal. 6: 4.
Jos Christitty igestänsä kysyy: kutas olet luon-
nostas? niin wasta hända Pyhä Raamattu:
sinä olet synnissä sijmyt ja syndynyt. Psalm.
51: 7. Kaubia ja ukiä. Jobin. 15: 16:
tomu ja tuhka. Luomis. R. 18: 27, olet ruoho
eläi-

eläisäs. Psalm. 103: 15. Kukas olet Christuksen uuden syntyneisen jälkeen? Pohja Raamattu vastaa: nri Jumalan lapsi. Te olette kaikki Jumalan lapset, uskon kautta Jeesuksen Christuksen päälle. Gal 3: 26. Kuka sinä olet hyvässä voimassa? Jos sinä olet rikas, niin muista se, että köyhäri tulla taidat. Se omi HERALLE aiwan huokia, Ette toivust köyhän korgotta, Niin rikkaan voimyyös kätens oikia, Mielestänns ynsiästä hajotta. Jos sinä olet raitis ja terve, niin taidat terwendes pian teloitta eli kokonans kuolla: jos sinä olet kunniasa ja arwoisa; sinä taidat pian häviään joutua; sillä ihmetten tekiä Jumala voi ylendä ja alendaa. Jumala on ennenkin kukistanut voimalliset istumelta ja korgottanut halwat, Hän sen vielä tehdä taita: niin kuin Hänen kätens ei vielä ole lyhetynä, ettei Hän autta taida, niin ei se myöös ole lyhetty, ettei se kukistaa taida. Hän on osottanut woiman käsiwarrellansa, ja hajottanut koriat heidän sydämmensä mielestä. Luc. 1: 57. Kukas olet wirkas puolesta? kuka ties hengetoin hengellinen, joka yhdellä kädellä ylösrakennat; mutta toisella maahan rewit. Kuka ties? wäärä hallikia ja alammaisimpain kiduttaja, eli halutoin Isä ja sokia Eli? eli tottelematoin ja pahantapainen lapsi? eli uskotoin palkollinen; riitainen ja uskotoin awiopusuolisa? Kukas olet Oppis ja Christillishydes puolesta? Kuka ties?

Jumalatoim, joka ett usko, että Jumala ongan?
 Christitty paljaan nimen puolesta? sanan kuulia,
 ei ensinkän tekiä? ulkookullattu, joka suullas huu-
 dat HERRa! HERRa! mutta etttee Jsan Juma-
 lantahtoo, joka on Taimais. Taita niin olla, et-
 tä sinä olet sijwotoim ihminen, waraas, huorin-
 tekiä, juomari, ahnet. Kukas olet kotonas? Kirosas?
 katuilla ja teillä? Kukas olet kaikesa menosas? ku-
 kas olet muitten seurusa ja wihamiestestien tykö-
 nä? Erinomattain ota waari, koska oma tundo soi-
 maa sinua, ettäs syndiä tehnyt olet, niin khy. :
 Kuka sinä olet? joka synneilläs Jumalan wi-
 hoitta rohjennut olet? woi sinuas! sinä ylöspai-
 sunut, joka niin puolettomasti louckaat Ju-
 malan, sinun suurimman hywin tekiäs? woi
 sinuas kiittämatöim! joka turhan hekuman
 tähden tahdot hukata Taimaan? woi sinuas
 tyhinä! kukas olit ennen kuin syndi tähtetyxi
 tuli? taimallisen Jsan lapsi, Jesuren Morsian,
 Pyhän Hengen Tempeli. Mutta kukas nyt c-
 let, sitte kuin syndi tähtettin? perkeleen orja, sata-
 nan portto, helwetin hengein sondatungio. Se
 on myös sallittapa, tosin usein tarpeellinen, että
 tämä kysymys: kukas olet? myös muitengin
 eteen asetetaan, ei kuitenkan hembendestä; wan
 Christillisellä taidolla, ettem me muilda wäärän
 opin ja pahan seuran cautta, eli muullastawalla
 wietelläisi. Se joka paljaaldans tunde ikensäs
 mutta eimaailmaa, hän on wihelijäinen mies.

Toinen Osa.

Näin tuta itsensä, on tosin raskas asia; mutta tuo myötänsä hyvän hyödytyksen. Sillä jos me izemme duomizemme, niin ei meitä ensingän duomita. I Cor. II: 31. Se on täysi tosi, ettei kukaan taida Christuren tygö paeta, ellei hän tunne itseensä, hawaihe omaa wihelijäisyyttänsä ja turmellurensa sywynttä, omaa waiwastuttansa ja että kaikki hänen työnsä owat turhat. Mingätähden Paawikunnasa niin wähä Christusta totellaan? juuri sentähden, ettei he tunne itsiänsä, ja se pnhänä pidetään, joka on saastaisuus Jumalan edessä. Noidat ja perkeleenportot owat wertanneheldänsä Satanada pimitetyt, koska he kannoit olki seppeleitä pääjäänsä, ja luulit silloin kulda kruunua kandanensa, eikä siitä luulosta heitäns keneldäkän luowutta andaneet. Niwan niin sowastut owat ne, jotka uskaldawat omaan siwenteensä, eikä syndein sowittajaa Jesusta ehiä tahdo, paizi jota ei yhtäkän autuutta löytä. Koska Christitty hawaihe itzens olewan armon tilasa, nimittäm, että hän Rasteen kautta on tullut Jumalan lapsesi, niin pyrki hän sen perään, että hän taidais pitää mitä hänellä on, ettei kengän hänen Kruunuansa ottaisi. Ilmest. kir. 3: 11. Hän häpee silloin asiaa perkeleen ja maailman yhteyteen, eikä mitään enämmin pelkä, kuin syndiä, jonga hän Rastea pois kieldänyt on. Me olemme

Christityt, sentähden ei mitään pahaa hankiosta meidän tehtämän pidä. Niin niin pitä se oleman sen Christityn kanssa, joka wiriästi kysyy iheldäns: **Kukas olet** kastees puolesta? sillä kutsuttaa Jumalan lapsesi ja olla ehdollinen syndinen, ei ensingän sowy yhteen. Jos rikas tuten tietä sen, että Jumala pian häneldä taitaa pois ottaa hänen maallisen tarwarans, niin ei hän ripusta sydändänsä siihen, ei kaho kōyhää ylon; waan pikemmin tekee ikellensä ystäwiä wäärästä mammonasta. Kaitis ja terweloinen, joka usein ikeldäns kysyy: **Kukas olet**, ei suingan kerstkaa ikidäns wäkerwdestänsä; hänen mielefänsä pösy, mitä Pyhä Hengi kirjoittaa Esai. 40: 6. **Kaikki liha on ruoho ja kaikki hänen hywydensä niinkuin kedon kukkainen.** Se joka kuñiasa istu ahkeroike ikensä nöhrndestä, koska hän ikeldäns kysyy: **Kukas olet?** ja kahoo jälken päin, kuinga Jumala ne korkiat alendaa, niin mahta ja taita jokainen, olkon ja eläkon misä säädysä hywänsä, pyntä waeldaa niinkuin sopii siinä kujukemisessa ja tilassa, johon hän kutsuttu on.

Että se nytt niin ihmeteldäwästi ja kamalasti tapahdu, hywät awut owat harwat; mutta wiat ja pahuus hallitsee, sentähden uskalamme tändellä todella sen sanoa, että se tulee siitä, että niin aiwan harwat ikeldänsä kysywät: **Kukas olet?** harwat pyntäwät tuta ikensä; se joka ei tiedä, eikä tunne kuka hän on, ei hän myös koe tulla paremmaksi, kuin hän ennen olut

lut on. Moni kandaakaan musta murhetta; mut-
 ta ei ensingän ihestänsä. Me näemme kyllä
 raiskan weljemmä silmäsä; mutta malkaa o-
 masta silmäsä en me huomaike. Moni kyllä
 pyytää tietä kaikkea kuin taivaisa ja maan pääl-
 lä on; mutta ei koe oppia tuta iksiänsä. Mo-
 ni kotonana on solia, tahtoo kuitengin kaikki tie-
 tää mitä ulkona tapahtuu. Mistä se tulee että
 pahuus niin kirkkaille nousee? se tulee siitä et-
 tei yriäkän tahto tuta iksiänsä pahasti; tästä tu-
 lee sitten se, koska Pappi sarnoisansa nuhtelee
 rikoria ja syndijä, niin moni ei kärsi sitä; waan
 sanoo: ei se minuhun satu; jos me senkaltai-
 nen kansa olisimme, niin emme olisimme mahdolli-
 set, että maa kandaais meitä, joka niin olisimme;
 waan sen pitää meidän Jumalan pitkämielisy-
 delle lufeman, joka meitä kärsinyt on, eikä
 meitä ansiomme jälkeen surettanut. Että oma
 tundenminen puuttu, sentähden moni on Phari-
 seusten kaltainen, luule ikensä olevan puhtaasti
 synneistä, liioitenkin jos hän karktaa niitä syn-
 dejä, joita Esirwaldakin rangaisee; waikka hä-
 nesä monda muuta syndiä asuis ja hallikis.
 Esimerkiksi: moni luule wiisiumin pitäneensä seit-
 zemännän käskyn, ettei hän lähimmäiseldän-
 sä julkisesti warastanut ole hänen rahaansa, eli
 muuta kaluansa, toiwoo ja luule sentähden tai-
 tawansa myös muut käskyt niin pitää; mut-
 ta, että hän lähimmäisensä omaisuuden sukelan
 petoren kautta, kaupasa eli muulla tavalla

tykönsä wetänyt on, lähimmäiseldänsä häneen kunnia nimensä myös pojes warastanut, joka kallijambi on, kuin suuri rickaus, niin on hän tyhynbi waras, kuin se joka hengensä hirresä lopetta täntyn, senkaltainen ihminen ei hän lukuua pidä siitä; waikka hän Jumalalta Hänen palvelurensa, kunniansa, lepopäiwänsä, esikoiset kymmeneristä warastaa, ja pidättää sen kuin Hänen palveliansa ja muut Hänen lapsens elaturerens saaman pidäis; ja kaikki tämä tulee siitä, ettei he tunne isiäns. Moni on neyrä waatteisa ja sanoisa; mutta juuri yläpiä sydämessä, kuitengin tahtoo hän, että ulkonaisen menon jälkeen häändä duomitaisiin. Ettei Christityt tunne isiäns, siitä tulee myös se, että he synmillens toiset, eli kunnialliset nimet andawat, saldiwat saatanalle ja maailmalle sen mieli nouteri, että he heidän myrckynsä peittelewät ja hywäin arwiin nimen warjon alla tänttawät ilkiämmät konnaan juonet. Ylpens ja prameus kuzutaan uliaisuderi; tietämättömyys yrifertaisuderi, irstainen elämä andelialisuderi; wiha ja koston pyhündö yrivakaisuderi; ahneus, säästämäisuderi; yri tawatoin ihminen, joka suutans ej rajaille yrivotiseri ja wilpittömäxi, joka puhuu mitä hän ajattelee; huoruden ja riettauden kuzui porto, Sanainlasku Kirj. 7: 18. hekuman harjoittamiseri; niin kuzuu laiska hitaudensa ja haluttomuudensa työhön, leworix; Suomarista sanotan; hän on wäsi

wäsynyt; joka pahendarwaisia puheita edes-
 tuo, sanotan: hän on leikkilinen. Näin Sa-
 tan ehj estää ihmistä siitä, ettei he tunnisi it-
 ziansä. Mutta rakas Christitty! jos toivot
 autuuri tulewas, älä anna satanan pettä it-
 zias; älä wilpistele kansas, koskas kysyt ihel-
 däs: **Kukas olet?** waan sano totuus, mitä
 se hyödyttä sinua, ettäs ihmisten silmät peität,
 että ne sinun wikas hywinä arwina pitämät,
 koska sinä kummingin Jumalan tykönä pahaan
 kirjaan kirjoitettu olet, **älkät erytö ej Ju-
 mala anna iziansä pilkata.** Gal. 6: 8. **Älä**
 wilpistele ike kansas, ettäs pidäisit ikes ole-
 wan wähäisen syndisen: waicka omatundos
 sanoo sinun wapaari julkisista töistä; tiedä se
 aina, että ne pienimätkin synnit kuolettawat
 ja kadottawat ihmisen, ellei parannus wälille
 tule. Jumalan edesä ei mikään syndi, pikkai-
 nen ole. En me saa yhtään syndiä pitä wä-
 häisenä eli halpana; waan wisummin ottaa
 waarin wähäisistä synneistä, kuin suurista; sil-
 lä suuret synnit me ennemmin hawaitsemme,
 ja pikemmin käändymiseen saatetta taidamme,
 wähäisiä en me ensingän tottele; me luulem-
 me että me pian ne katua taidamme ja siitä
 tulee se, että me wiemme ne kansamme hau-
 taau ja kuolemme katumattomudesa.

Koskas tämän lükenut olet, älä unhohta ru-
 koilla, rukoile Jumalalda armoo taitares tuta
 Jumalaa ja ihes oikein. Weisa sitte Wirsi No 137.

Joulu Päiwänä.

Weisa ensin Wirsi N:o 119

Samech muinan luuli ikensä olewan sen ensimmäisen Uuden Testamentin Joulu-
saarnajan ja hänen poikansa Noachin
sen luwatur mailman Wapahujan, ja sentäh-
den kohta kuin hänen poikansa synyi mail-
maan, tahdoi hän ihmisille ilmoittaa sitä iloa,
sanoo siis: tämä on lohduktawa meitä,
meidän waiwasamme ja toisamme maan
päällä, jonga **HERA** kironnut on.
Luomis. Kirj. 5: 29. Yri Rabbi on siinä luo-
lofa, että Samech nämät sanat wertaisillensa,
jotka peldoa wiljelit ja leipänsä okans hiellä
söit, puhunut on, ja lohdukturen puolen kahoit:
Pyhät Isät, sanoo hän, tändyit onnin käsin
ohdackeet ja orjantappurat pelloista ylösrepiä,
jotka Jumalan kirouren woimasta kaswoit
maan päällä; käsilänsä tändyi heidän kaitwaa
maata, tehdä wakoja, ja koska he Siemmenreit
sihen priskottaneet olit, käsin sen jällens sekoit-
ta ja niin pahain kääsin ilman jotakuta asetta
tehdä kateki mitä pellon wiljelemiseen tarwit-
tin. Mutta nyt Samech hengesä näki, että
hänen lapsensa Noach, piti pellon kalut ylös-
ajattelman, jolla leidolla tawalla maa wil-
jeldä taittiin. Mutta jos Samech hengesä olis
edelläpäin nähnyt nämät kalut ja aseet, mikä
estti händä niistä toimittamasta, niin ettei hän
olis tarwinnut odotta sitä, että hänen poikan-
sa

sa kaskwanut olis? on siis näitten sanain paras
 ymmärrys se: hän tahdoi olla se ensimmäinen
 Joulu saarnaja ja kansa Beljissensä ilmoitta
 ja niinkuin sanoa: minä ilmoitan teille suu-
 ren ilon, joka kaikelle maailmalle tapahtu-
 man pitä; karmeeseen pään polkia on syndynyt,
 joka meitä lohduuttawa on, jonga tykönä tur-
 wa Jumalan wihaa vastaan löntään. Mitä
 Lamech aikanas ej ilmoitta tainnut ole, sen
 me Ewangeliumissa köyhille maan asuwaisille
 paimenille kedolla ilmoitettawan kuulimme,
 josta meille tila on peränajatella, kuinga koki-
 xi Jumalainen kansa, joka maalla asuu, Ju-
 malan silmissä arwattu on.

Ewangeliumi Lucan 2: w. 1.

Mijnä päiwinä tapahtui, että kasky
 ulos kawi Keisarilda Augustusel-
 da, että 2c.

Tästä pitä nytt se 10, ja 11, wersyssel-
 tettämän, jotka andawat tilan tutkistella:

Sitä köyhille maalla asuwaisille en-
 sim ilmoitettua Joulu-iloa.

Jonga siwusa meildä waariotetan.

1. Kutka ne owat, joille, kämä ilo il-
 moitettu on.

2. Iloa izesänsä.

Ensimmäinen Osa.

Meidän HERRamme JESUS Christus on
 tänäpäinä syndynyt Bethlehemiä, tai-
 waalliset sanan saattajat pyhät Engleit ovat u-
 loslähteneet; mutta ei suingan Romiin Keisarin
 Augusturen tygö; waan kōyhään maalla asuwai-
 sten tygö, paimenden jotka warttoihit laumaan-
 sa. Me jätämme sen sillensä, jos nämät pai-
 menet olit palkollisia eli senkaltaiset, joidenga
 lambaat omat olit, sitä on kyllä, että he
 olit halpa kansa ja ei misään arwiosa. Tosi
 se kyllä on, että Raamatusa Kuningaat ja pää-
 miehet kuzutan Paimeniri, niinkuin Zuma-
 la itse Zachar. 10: 3. sanoi: minun wi-
 hani on julmistunut paimenden päälle.
 Se on: niitten wakiwallaisten Kuningain, jotka
 minun kansaani Israelia waiwawat, niin
 werratan myös Saarnamiehet paimenihin. Jer
 3: 15. Minä annan teille paimenet mi-
 nun sydämmeni jälkeen, jotka teitä pitä ra-
 witzeman opilla ja wiisaudella: Mutta
 täsä hymärretän erinomattain senkaltaiset
 paimenet, jotka waiwoit laumaansa kedolla.
 Ewangelista sanoo: että he warttioigit heidän
 laumaansa. Nämät paimenet ilman epäilystä
 owat ollet Jumaliset, jotka rakastit Jumalata
 ja lähimmäistansa, wäldit syndiä, et olleet
 riitafset, niin kuin Eothin ja Abrahamin pai-
 menet, ei werta janowaiset, niinkuin Josephiin
 wel-

weljet; sillä muutoin HERRAN Engelit jollis tullut heidän tyköns. Koska me Naamatusa luemme, että pyhät Engelit ihmisten tykö tulleet ovat, niin on se tapahtunut enimmäistään Jumalisten ihmisten tykö. Abraham, Loth, Jacob, Elias, Elisa, Daniel ja muut, joille Engelit heitäns ilmoittanet ovat, olit hurskat miehet, puhuit heidän kanssans, niinkuin tässä paimenden, suojelit heitä wihollisilta ja muuta palvelusta teit. Merkittävä on se, että jokapaikasa, kussa pyhäin Engelein suojeluksesta puhutaan, niin se aina Jumalille ja uskowaisille yrjstään luwatan. HERRAN Engeli pyrittiä niitä, jotka händä pelkääwät. Psalm. 34: 8. Minä annan sinulle näistä muutamita, kuin tässä ovat saatamaan sinua. Zach. 3: 3. Jos sinä waellat minun teilläni: ja Ebr. 1: 14. Likö he kaikki ole palwelewaiset henget, palwelukseen lähetetyt niille, jotka autuden perimän pitä. Illoia ovat pyhät Engelit tämän toimituksen päällens ottanet ja mielellänsä paimenden tykö astuit; sillä niinkuin Engelein HERRA, se suuri Jumala itse mielellänsä oleskelee köyhäin ja halvain kansa; sillä Hän on se, joka kyllä asuu korkealla, kagoo kuitenkin alimmaisja tairwaasa ja maasa. se on: Hän alenda ihens eli kumartaa kagomaan ymbärins. Psalm. 113: 5, 6. niin Hänen palweliansa ei taida yllön kagoo köyhjä ja halpoja.

vojaa, tosin mielummin olekselawat hurstkait-
ten, halpaim ja köyhäin tykönä, kuin rikasten
ja Jumattomain tykönä. Hurstkaalla Lazaru-
rella olit pyhät Engelit, jotka hänen sielunsa
weit Abrahamin helmaan; mutta rikkaasta
miehestä ei sitä sanota.

Mutta mingätähden Jumala Boikansa syn-
dynmän Engelin kautta ilmoitti yrkertäisille pai-
menille? eikö Hän sitä olis tainnut ilmoittaa Je-
rusalemisa, Nimmäisille Babilie, Romalai-
sten Maanherraille eli muille suurille miehille?
Koska ne Hengelliset eli Maalliset Aika-ktijat lä-
pitsen luemme, niin löytään, että ne voimalliset,
riikkaat ja suuret Herrat enimmiten wäähän ja
ei ensingän ole huolineet Jumalasta, Hänen sa-
nastans ja töistänsä. Että nyt tämä kansa ys-
pendesänsä ja hekumasansa wäähän olis huolinut
Christuren syndymästä, eli että he olisit seisonet
sen äsken syndyneen lapsen hengen perään, niin
tahdoi Jumala paremmin ilmoittaa sen köyhille
paimenille; sillä Hän tiesi sen, että heidän Enge-
lin sanan uskowaisella sydäminellä wastan otta-
man piti, ja Christuren rackauden tuten tundeman.
Oli siis köyhillä paimenilla edustus voimallis-
ten Herrain suhteen, Pawalin puheen jälkeen. I.
Cor. I: 26, 27. Ei monda lihallista wijsasta,
ei monda voimallista, ei myös monda suu-
resta sugusta; waan ne kuin maailman edes-
sä hullut owat, on Jumala walinnut, että
Hän wijsaat häpiään saattais: ja kuin
he

heikot ovat maailman edessä, on Jumala valinnut, että Hän wäkewät häpiään saattais. Eli niinkuin Christus sanoo: Matth. 11: 25. Minä kiitän sinua Isä! taivaan ja maan Herrä! että olet kätkenyt nämät wiisailda ja toimellisilda, ja olet ne ilmoittanut pienille. Josta se nähdään, että köyhät Jesuren Osarensa walinneet ovat; mutta ne rikkaat sanoit kulda kapaleelle: sinä olet minun turwani. Isowat tähtää Hän hywyydellä; mutta rikkaat jättä tnhjärä.

Toinen Osa.

Minä ilmoitan teille suuren ilon. Tässä puhutan sulasta ilosta, sitä ennemmin sanoi hän: älkät peljättö: paimenet taisit ajatella, että heidän piti kuoleman, että Jumalan kunnia heille ilmestyi; sillä ei yrikään, joka näkee Jumalan, taida elää. 2. Moij. Kirj. 33: 20. Totisesti me kuolemma, että me näimme Jumalan, sanoi Manoah E. männällensä. Duom. Kirj. 13: 22. Mutta Engeli sanoi heille; älkät peljättö; tahtoo niin palton sanoa: sanoma jonga minä teille tuon, pitä enämmin ilahuttaman, kuin peljättämän teitä, Jesus on se, joka kaikein pelwon pois ajaa. Mytt ett te tarwite peljätä Jumalata. Mirti niin? Hänen Poikans on tullut Lapseri: kuka

kuka pelkää pieniä lapsia? ja suuri sentähden on Hän pieneri lapseri tullut, ettet te orjallisella pelwolla; waan lapsillisella pelwolla Händä pelkäisitte, ett te tarwihe peljätä perkeleettä; sillä se on nytty syndynyt, joka hänen päänsä rickipolkeman pitää. Luomis. Kirj. 3: 15. ei syndiä; sillä JEsuren Weru puhdistu teitä kakkista teidän synneistänne; ei kuolemata; sillä JEsus on kuolemalle myrcky; ei ruumillisia wihostia; sillä JEsus niidäkin teitä suojelee. **Minä ilmoittaa teille:** etkö se teille ole kunniaxi, että minä, joka Engeli olen, tulen teidän tngönne ja ilmoitan teille, että Eijton Engeli, jota te halajatte, on tullut; että Jumala isanan saattajan kautta talwaasta ilmoita teille, jotka halwat paimenet olette, Poikansa syndymän? teille köyhille paimenille ilmoitan minä suloisen sanoman, joilla ei stä ennemmin erinomaisista iloa maan päässä ollut ole. **Suuren ilon ilmoitti Engeli:** Mitä niin? Jumala itse on se, jonga myötä tämä ilo on, ja anda seu saman; tämän ilon suhten on kaikki tämän maailman ilo tarha. **Suuri on tämä ilo;** sillä se pysyy iankatekisesti. **Suuri ilo;** sillä se karkoittaa kaiken surun, ei mitään suru niin karwas ole, jota JEsus ei makiari tee. **Suuri ilo;** sillä ei se tule ainoastans yhdelle; waan kaikille ihmisille, waikka tämä ilo ensin tapahui Judalaisille, siinä että Apostolit, koska he ulos lähetettiin Ewangeliunmita saarnamaan, sait käskyn, ettet

heidän pitänyt menemän Pafanain teille, eikä Samaritanein Kaupungeihin; vaan paremmin kadotettuihin lammasiin työssä Israelin huoneesta: niin on kuitengin jällen päin tämä ilo myös pafanoille tapahtunut ja niin kaikelle kansalle, koska Christuren opetus lapset ja Apostolit Hänen Tainaaseen astumisensa jälkeen menit ulos kaikkeen maailmaan saarnaamaan **Evangeliumita** kaikille luoduille. Marc. 16: 15. Sentähden kutsutaan myös Christus Pafanain toivoksi. Saggain 2: 7. ja Simeonilda autudeksi, jonga Jumala walmistanut on kaikkein ihmisten eteen waltkudeksi walistamaan Pafanoita. Luc. 2: 31, 32. Suuri on tämä ilo: sillä se joka ihudunyt on, kutsutaan Wapahitari; sillä Hän on sen Paradisissa teloitettun autuden takaisin woittanut: **Ei yhdessäkään toisessa ole autuutta; sillä ei myös ole muuta nimeä tawaan alla ihmisille annettu, josa meidän pitää autuaksi tuleman.** Leko. Kirj. 4: 12. Engeli tahtoo sanoa: ei se ole halpa asia, jonga Jumala teille lahjottaa tänäpäinä; jos Hän tahdois antaa teille koko Maailman kunnioimensa, olis se kuitengin turha tämän suhteen. Maailma ei taida tehdä teitä autuiksi ja wapahtaa teitä teidän synneistän. Matth. 1: 21. Mitä auttaa se ihmistä jos, hän kaiken maailman woittais ja Sielullensa sais wapingon? Matth. 16: 26. Mutta se joka tä-

män Wapahhtajan uskosa wastan otta, ei se saa
 wahingota. Hän on täydellinen Wapahhtaja,
 joka ei yhdestä ja toisesta; waan kaikesta synnistä
 meitä wapahhtanut on; joka ei yhtä ja toista
 autuutta; waan kaiken autuuden, sekä ajal-
 lisen, että ijankaikkisen; niin ruumin kuin sie-
 lun puolesta myötänsä tuo; sillä Hän on itse
 autuus. Meidän autuudemme oli niin kallis,
 että se makoi Hänen hengensä; Hänen haawain-
 sa kautta olemme paratut. Teille on Hän syn-
 dhynt, teille hywäri on Hän ihmiseri tul-
 lut, Hän on syndhynt ei Isänsä tähden, Hän
 oli synnyttänyt Hänen ijankaikkisudesa, ei Ihe
 tähtensä; sillä mitä hywää Hänen siitä on, että
 Hän Taiwaasta alas murheen laayoon tulee?
 ei Engelein tähden; sillä ei Hän Engeleitä
 päällens ottanut, ei Engelit tarwinneet Wa-
 pahhtajaa; sillä ei ne olleet syndiset. Ei per-
 keleitten tähden; sillä ei heillä ole autuuden
 toiwoo; waan teidän tähtenne, te Ihmiset!
 teidän autuudenne tähden. Tämä Juhla ei
 mahda olla joku murheen; waan ilon päiwä;
 sillä täällä päiwällä on syndhynt se joka itse E-
 lämä on. Waikka tämä Christuren syndhyntä
 on tapahtunut monda wuotta sitte, pitä sen
 kuitengin uskowaiselle Christitylle niin uuden
 oleman, kuin olis se tänäpäinä tapahtunut.
 Koska me maallisen autuden ylitse iloitemme,
 niin ajan päälle se tapahtu, että me sen un-
 hoitamme; täsä ei niin olla saa. Yhdellä
 oiki-

oikialla Christityllä pitää se mieli oleman, kuin fangituilla Zionin tyttävillä oli, jotka sanoit: jos minä sinun syndymäs, HEra Jesu! ja sen autuuden, jonga se myötänsä tuo unhotan, niin olkon minun oikia kätteni unhohtettu. Se joka ei iloise äsken syndynen Jesuren ylise, hän osotta sen, ettei hän joku Christitty ole, eikä huoli Christuresta, ei mikään tuska, eikä kuinga suuri se olis, taida Christityldä estä tätä iloa; tämän ajan waiwa ei ole mahdollinen, että sentähden tänäpäivänä murhehditaisiin. Mutta täsä ei ymmärrätä mailman lasten iloa, jotka sen iloi kutsuwat, koska he hywin sörwät, juowat, hyppäwät ja muita kihallessa leickejä edesänsä pitäwät; tästä ilosta sanoo Salomo: Saarnaja Kirj. 2: 2. sinä olet hullu, tämä sopi niin wähan Christitylle, kuin se sopi yhdelle kallijlla waatteilla puetetulle Ihmiselle kääritellä itsensä siikain kansa ropakosa; waan tämä on yri pyhä ilo, josta mailman lapset niin wähan tottelewat, kuin köyhä kerjäläinen sittä huoli, kuinga Kuningain huonesä asiat owat. Yrikertainen taidais täsä sanoa: mikä ilo minulla olla taita, joka suuri syndinen olen? juuri sentähden pitää sinun iloikeman; sillä syndisten tähden on Christus Ihmiseri tullut, sinä olet kyllä syndinen; mutta että sinä murhehdit sinun ehdollisesti ja wastahakoisudesta tehtyin syndeis ylise, sentähden on sinulla nyt

syn iloita. Yri oikia Jumalan lapsi, joka paimenden kansa aina walwoo ja synnin unesta noshut on, taita olla wiisi sittä, että hänellä on osa täsä ilmoitetusa ilosa, sentähden taita Christitty ilolla weisata: **Uyest kaikki Christityt iloittaat, Wahwall' uskoll' ja mielell' = = = Sanoi sitt rackaall' pojaal- lens: Joudu pian heidän auxens, Kuin oswat murhees mailmas, ic. lue eli weisa koko Wirsi 224: Jos Christityn pitä pösymän senilon osallisudesa, jonga Jesuren syndymä myötän- sä tuo, niin hän pitä hengelliseen elämään uudistettaman; sillä ei yrikään meistä elä izel- lensä, eikä yrikään izellensä kuole; sillä jos me elämme, niin me HERRalle elämme jos me kuolemme niin me HERRalle kuolemme. Rom. 14: 7, 8. Niinkuin Christus meidän tähtemme on syndynyt, niin pitä Hän myös meissä syndymän. O! jos me kaikki tänäpänä todella sanoa taidaisimme: meissä on tänäpänä syndynyt Wapahtaja, ja me en ole pahaldans syndyneet ike tähtemme; Mutta myös lähimmäisemme tähden, jos muutoin Christus Uskon kautta meissä syndynyt on. Nämät owat ne kaxi kappaletta, joista me izemme tuta taidamme: Yri Christusta kohtan, että me Hänen tygönsä meitämmä wetä annamme, Uskon kautta Hänen izellem omistamme ja Hänen päällensä uskallamme: Toimen lähim- mäistä kohtaan, että me kaikkiä esimme lä-
him-**

himmäisen hyvää, estämme kaiken wahingon, edes autamme hänen menestypänsä, niin ruumin kuin sielunkin puolesta. Hän antaa meille andeeri, ja me annamme meidän lähimmäisellemme hänen rikorensa andeeri; sillä autuat owat rauhan tekiät. Matth. 5: 9. Hän on meidän sunauremme, meidän pitä myös sunaman lähimmäistämme, suoman, toisvottaman ja tekemän hänelle kaikkea hyvää, niin wihamiehille, kuin ystäwille. Hän on meidän; mutta me köyhäin holhojat. Hän on meidän HERämme; mutta meidän pitä olemansihallisten haluin ja himoin herrat, sanalla sanoin: jos me näemme lähimmäisemme syndiä tekewän, erhettywän, kärstiwän hädää, pitä meidän jättämän kaikki munt, ja auttaman händä kaikella sillä kuin meillä on; ellen me munta taida, niin pitä meidän lohduuttaman händä, ja ezimän Jumalan ja Ihmisten tykönä, että hän taidas auteturi tulla. Tästä seuraa se, että ne owat huonot Christityt jotka näinä Juhla-päiwinä harjoittawat lihallista iloa, syöwät lihawata, juowat makiata ja pukewat heitänsä koriasit; mutta köyhän, joka ei ihellensä walmissanmit ole, andawat nälkää ja puutosta kärstä. Niin eijtee taiwaallisesti mielodyneet Christityt, Jumala antaa heille ilon, ja he takaisiin elämänsäns tekewät, että ilo on taiwaasa Niin iloittaat siis kaikki te, jotka suulla ja sydäm-

mellä sanoa taidatte: Se on minun iloni,
 että minä izeni Jumalan tygö pidän.
 Psalm. 73: 28. Te jotka Christuren sydäm-
 misänne syndyä andaneet oletta; waicka te
 oletta hyljättyt, niin Christus, joka tänäpänä
 syndynyt on, ja kuzutaan Ihmeellisexi, kui-
 tengin teitä ylösattawa on, ja teitä ihmellises-
 ti auttawa ja johdattawa on; waicka te olet-
 te woimattomat, niin lohduuttakaat teitänne
 sillä, että tänäpänä on syndynyt se, joka kuz-
 utaan Neuwonandajaxi, Hän teille hy-
 wän neuwon andaa tietä. Heittäkät tei-
 dän surunne HERRan päälle, Hän teis-
 tä murheen pitää, ja ei salli teitä olla
 kulkiana ijankaikisesti. Psalm. 55: 23. Jos
 te olette heikot, tänäpänä on se syndynyt, jo-
 ka kuzutaan Wäkewäxi, Hänen woimansa
 pitää teisä heikoisa wäkewän oleman. 2. Cor.
 12: 9. Jos teidän wanhembanne teildä owat
 pois joutuneet, tänäpänä on se syndynyt, joka
 kuzutaan ijanikaisexi Isäxi, Hän on teitä hol-
 howa, teitä armahatawa, niinkuin Isä ar-
 mahata lapsiansa ja on niinkuin Miti teitä hol-
 howa, ihe wanhudesä, ja koska te harmaaxi
 tulette korjawa teitä; ellei teillä ole lepoa
 mailmasa; waan teidän pitää aina oleman so-
 dasa, tänäpänä on syndynyt se, joka kuzutaan
 Rauhan päämiehexi, Hän on ylise voit-
 tanut mailman. Jos teidän täyty olla kul-
 kiana, ja jättää Isänne maan, älkät paha-
 rufo,

ruko, tänäpäivänä on syntynyt se, josta **HERA**
 raus on suuri; teillääpitä kuitengin pöyhä
 Kaupungi olemian Taiwasa, josa yldä kylläi-
 nen ilo ja riemulliren meno Jumalan oikalla
 Kadella on ijanfifesti. Johon meitä kaickia
HERA JEsus Hänen pyhän syndymisensä
 ja miehuden päälle ottamisensa tähden autta-
 fon! Amen.

Sitte kuin sinä rukolet pitänyt olet.

Weisa Wirsi N:o 117.

Stephanin eli Toisna Joulu Päivänä.

Weisa ensin Wirsi N:o 252.

ulkinen rackauden kuva, josa se suuri
 Jumala oman rackaudens omians koh-
 taan ulosmaala, löntään Esaian 49:
 15. Unhottako waimo lapsukaisensa, niin
 ettei hän armahda kohtuns poikaa? ja
 waikka hän unhottais, niin en mind kuit-
 rengan sinua unhohda. Waimoilla tosta
 on heidän nimensä, unhottamisesta, ja
 kuhutaan Nachim, unhottaminen. Mut-
 ta miehillä sitä vastaan on nimi asatelemises-
 ta ja muistamisesta. Mutta se äitillinen
 rackaus ei ole muistamaton; se on mahdotoin,
 uskolliselle äitille unhotta lastansa. Äitin
 rackaus woitta kaiken rackauden, sanoo Lu-
 therus. Niinkuin äitit owat laupiat lapsia
 kohtaan, niin Jumala myös ijanfaisella Ar-
 molla tahtoo armahda meitä, koska me hä-

dästä olemme, ei Hän meitä hyljää; waan ylöspitää ja holhoi meitä; Hän rakastaa meitä ei ainoastans Nitin tawalla, joka luule, ettei hän koskan kylläri lapsiansa ihannella taida; mutta myös Isän tawalla, jonga armahdaminen enämmin tarkoittaa oikeutta ja kohtuutta. Koska nämät sanat tähän tygö pannaan: waikka unhohtais, niin se wiissas Jumala, sen kansa tiettäwäri tekee, kuinga satan monda äitiä siihen saatta, että he luonnollisen rakkouden ja uskollisuuden sydämmestänsä pois ajawat. Jerusalemin piirittämissä xri äiti tappoi lapsensa, sammuttarensa sillä nälkänsä; samallainen asia tapahtui Samaritanian piirittämissä. 2. Kuning. Kirj. 6: 28, 29. Xri waimo Böhmissä myi lapsen Judalatselle kolmeen kulda penningin: Koska se ilmei tule, niin waimo ynnä ostajan kansa lawalla poldettin. Jokapäiwänen koetteleminen surkiasti sen todista, kuinga portot ei armahda kohtuus hedelmää; waan tylysti ne teloittawat. Jumalan rakkuus omiansa kohtan on paljota suurempi, kuin äitin lapsiansa kohtan: sillä waikka hän wielä unhohtais, niin en minä kuitengan sinua unhohta, sanoo HERRA. Hän tahtoo niin paljon sanoa: waikka äiti kiukusta ja häädystä unhohtais lapsensa, niin ett sinä sitä minulda peljätä tarwike; en minä suingan sinua ylönnä, engä ikänäns sinua hyljää, niin usein kuin

sinä

snä näet jongun äitin, joka waka lapsellensa on, holhoo ja ihandelee sitä, suojelee sitä wilsulda ja heldeldä, niin muista kohta, kuinga minä sinua kohtan mieldynyt olen, en minä itänäs sinua unhohta tahdo.

Ewangeliumi Matth. 23: v. 34.

Siihen aikaan sanoi **JESUS** Judalaisille: kago! minä lähetän teille Prophetat ja wissaat, &c.

Wersystä 37. saamme tilan tutkistella:

Christusen ihmeteldäwää rackauden kuwaa.

1. Ige rackauden kuwaa.

2. Kuinga rackaus tätä kuwaansa wastaa.

Ensimmäinen Osa.

Se rackain Wapahtaja **HERA JESUS**, rackauttaus meitä kohtan ei paremmin kuwata tainnut olis, kuin koska Hän Ewangeliumisa wertaa ihensä kanaan sillä; kaickein linduin seasa ei löydy ketään, jolla suurembi rackaus, uskollisuus ja murhe poiistansa on, kuin kanalla. Kaicketickin **JESUS** täsä ymmärtä ne yhteiset kanat, joista se tietää, että

että jos he wielä hautoisit suorisan munia, ja ne pojat luondonsa jälken, weteen uimaan itzensä andawat, niin kana parkuen rannalda, poikaen tähden itzensä weteen anda: senkaltainen kana peittää poikansa, osittain, että ne lämbeisit, osittain että ne kätketäisiin ja waaralda warjeltaisiin. Ellei kana kohta kuortimisen jälken, peittäis ja lämmitäis poikiansa, niin ne pian hukkuisit. Muusamat luulewat ilman kanaa taitawansa kashattaa karan poikia; mutta jos se tapahtuman pitä, niin kätketäisiin pojat lämbymässä huonesä pidettämän ja hywin peitettämän pitä, enimmäitän ne silloingin hukkuwat ja myriskyvät. Kana kokoo poikansa siipeinsä ala, ettei ne waaralda nähtäis. Niin pian kuin kana äctää waaran, niin hän eri äänellä sen ilmoittaa, silloin nähdän kuinga pojat riendawät pakoora ja heitän kätkevät. Jos niin osanduu, että waara jongun pojan pois wiedä saa, sotikhyllä kana woimaans myöden sitä vastaan, waikka hän kaitin aiwoin ej sitä estää taida. Staju ilman tullesä, peittä kana poikansa; ellei hän katon alle pääse, anda hän sataa päälensä ja suojelee poikansa, että ne kuiwana pusuisit; yön tullesä peittää hän ja kokoo ne siipeinsä ala, kaiten yön anda heidän olla ja lewätä siipeinsä suojaşa.

Toinen Osa.

Christuksen uskollisuus meitä kohtaan on näkymätön, näkymätön on Hänen apunsa vaarvisa; mutta tämä kuin näkymätön on, tulee pojillisesa kanasa nähtäväri tehdyri. Hän joka Heroderen wertais kettuun, että hän wieckaalla tavalla seisoi Hänen hengensä perään, wertaa nyt itsensä kanaan. Pojillisella kanalla on monda omaisutta, jotka Wapahatajaan Jesureen sowitettaa taitaan. Esimerkiri: kana antaa pojillensa hengen; Christus antaa meille luonnolisen, hengellisen ja ijankaikkisen elämän: siitä viimeisestä puhutan: Joh. 3: 36. Joka uskoo Pojaan päälle, hänellä on ijankaikkinen elämä. Kana hän muuttu poikia hautoisa; hän laihtu; mutta pojat wahwistuwat; pudotta hönhemensä, että pojat saisit hönhemisiä; on wilusa, että pojilla lämmin olis; tulee rumari, laskee sipensä, wäsyttää itsensä, että pojat kaswaisit ja lihoisit. Kaiken tämän on myös Christus tehnyt; sillä sen joka ei synnistä mitään tiennyt, on Jumala meidän edestämme synniri tehnyt, että me Hänesä tulisimme siri wanhurstauderi, joka Jumalan edesä kelpaa. 2 Cor. 5: 21. Hän oli tiwous, että me sinataisim. Hän kuoli, että ine eläisimme. Hän astui helwettiin, että Hän meitä helwetistä estännyt ja Taiwaaseen

saattanut olis. Hän haavoitettin meidän pahaintekoinne tähden ja bosuttin meidän syn-
 deimme tähden, että meillä rauha olis. Hän
 oli köyhä, että me Hänen köyhänsä kautta
 rikastuisimme. Hän oli heikko; että me Hä-
 nen voimansa kautta wälewät olisimme heic-
 koudesamme. Kanalla on surkia ääni pitäisäns
 poikiansa koosa; kuinga surkiasti JESUS wa-
 littaa Ewangeliumisa: että te tahtoneet,
 sanoo Hän. Kuinga kehoittawaisesti kühui
 Hän. Matth. II: 28. Tulkaat minun ty-
 göni kaikki, jotka työtä teette ja oletta
 raskautetut. Me jätämme kaiken tämän ja
 tahdomme ainoastans tutkia poikain kokomis-
 ta siipein alle. Kana kokoo poikaasa. Eikö
 perkele aseittensa kautta usein hajoita meitä?
 mutta Christus sitoo meitä itseensä rauhan
 siteellä, että me Hänesä kaikisa paikoisa yri-
 mieliset olemme ja yhdestä suusta Hänen tai-
 wallista Isänsä kiitämme. Kristin päällä
 hajoitti Hän molemmat käteensä niin kuin si-
 weet, että Hän meitä tygönsä wedäis, ja me
 Hänen kansans yhdistettäisiin; sillä mikä taita
 woimallisemmin sitoa meitä kuin, koska me
 ajattelemme, että yri JESUS meitä kaickia sy-
 leilee, yri HERA meitä kaickia lunastanut
 on, ja tahtoo meitä kaickia taiwaaseen kans-
 sansa. Kana lewittä siipens poikainsa ylitse,
 että heillä suoja ja lämmin olis. Christusel-
 la on kaxi siipe, laupius ja wanhurkaus; yri
 meitä

meitä suutelee, toinen kurittaa, nri tahtoo rakastettaa, toinen peljätä; se jälkimmäisempi ahdistaa, se edellisempi wirwotta jälleus. Hänen siipens owat ne kari Testamentia, joisa me löydämme Byhän Hengen, joca meitä lohdu-
 turellansa lämmitä, lämmitä meitä rackau-
 desä, me löydämme siinä sen sanan, joka wis-
 seyttä meitä suojeleusesta, kaickia meidän wi-
 hamiehiämme wastan. Hän suojaa myös
 meitä siwilläns Jumalan wihan rauuilmaa
 wastan. Pojillisen kanaan siwew owat poikain
 turwa; Jesuren haawat owat meidän tur-
 wamme. Kuin linduinen kost pitkäinen,
 Jylise ja myös pauha == = Jzens katkepi
 rauhan; Nijn on minun turwan sinun
 HERRA Jesu! Haawas wiisi, Kost
 häätä tääll, Juur pakkoo pääll, Koht
 turwan löydän niissä. Sentähden on HERRA
 Jesus awannut kylkensä ristisä, että me
 rohkiasti sinne lendaä taidaisimme ja isemme
 kätkee siihen asti, että myrsky ohitse käy. Mei-
 dän wannottu wihamiehemme perkele ahkeras-
 ti wartoo meitä, nijn kuin haukka kanaan poi-
 kia, ellei Jesus meitä suojeleis, nijn me ihmis
 raukat äctiä huokuisimme. Kana riendä poi-
 kainsa awuri, koska hän ne kuikkutawan kuul-
 se; meidän huutomme ej suingan ole turba; sillä
 läsnä on HERRA kaickia, jotka Händä
 awpens huutawat. Kaickia jotka totudes-
 sä Händä awpensa huutawat. Hän tekee,

mitä Jumalata pelkääväiset halajawat ja kuule heidän huutonsa ja auttaa heitä. Psalm. 145: 18, 19. tästä niin Jumala itse näin puhuu: Psalm. 91: 14, 15. että hän minua halais, niin minä hänen päästän, hän tunde minun nimeni, sentähden minä warjeleu händä, hän aurii huuta minua, sentähden minä kuulen händä, hänen tykönsä olen minä tustasa, siitä minä hänen temmaan pois ja saatan hänen kunniaan Jos haucka lähesty poikia, woi! mikä Kiirot silloin kanalle tulee! HERRA on se, joka warjelee omans niinkuin filmäteränsä, ja sipeinsä warjon alla suojelee heitä Jumalattomista, jotka heitä häwittäwät ja wihollisistansa, jotka heidän sielunsa pyrittäwät. Psalm. 17: 8, 9. Wihdoin ehton tuldua, kokoo kana poikansa, wie heitä yöri lepokalle, ja taas peittä heitä siwillausä. HERRA on se joka suojele omansa, koska he maatawat ja lepawät, ellei se tavahduisi, kenellä Jumalan lapsella olis lepo satanalda? tämä lewotoin hengi ei makaa koska me maataamme; waankän ymbäri niinkuin kiljuwa Jalo. peura ja ehi Christityttä nldeniellä. Waicka hän muinain sanoi: minä olen käynyt ja waeldanut ymbäri maan; niin tändyi hänen kuitengin nämät sanat panne sen tygö: ettös ole piirtänyt händä, hänen huonettouksa, ja

Laikkea kuin hänellä on ymbärins. Job. I: 7. Sana joka alkoi Naamatusa seisoo, merkitse terävää orjantappuraisista aittaa, joka sitä haavoittaa, kuin sen ylihen kipee. Koska Noita muinain pyrki sitä perkelettä, joka hänen käskyläisensä oli, että hän yhden wissin miehen tappanut olis, joka mies oli Mestari tautein parandamisessa, otti perkele ilolla tämän toimituksen vastaan; mutta tuli toisna päivänä takaisin, teli esteensä ja sanoi, ettei hän tainnut sitä miestä lii tulla; sillä hän oli juuri wirtä rukoirtsa; sama Noita piti hänelle andaman toisen työn; koska hän tämän miehen tykönä ej mitään aikoin saanut. Kirkon opettajasta Ambrosiuksesta sanotan, että Noita Innocentius, pihna paikallansa muitten asiain seassa, myös sen tunnustanut oli, että hän kerran lähetti perkeleen tappamaan Ambrosiusta; mutta perkele palais takaisin sanomalla, ettei hän tainnut tulla händä lähes, eikä uskaldanut mennä hänen huoneensa owen tykö, sen syyn tähden, että erinomainen warjelluxen tuli seisoi ymbäri koko huoneen ja jos hän lähestyi sitä tulda, wijn hänelle oli siitä pihna: tästä toderi tulee Dawidin sanat: Psalm. 91: 4, 5, 6. Hän sulillansa sinua warjoo, ja sinun turwas on Hänen siipeinsä alla, Hänen totuudens on keihäs ja kilpi, ettes pelläis yön tauhistusta ja nuolia, jotka päiwällä lendawät, sitä ruttoa,

joka pimeisä lijetuu: ja Psalm. 121: 5, 6.
Herra kätkee sinua, **H**erra on sinun
oikialla kadelläs, ettei Auringo polda si-
nua päiwällä, eikä nu Kyöllä. Koska tuo-
leman nö lähestyy, niin **J**esus sanoo kaikille
lapsillensa: Esai. 26: 20. Mene minun
kansani, ja käy sisälle sinun kammios,
ja sulje sinun owes jälkees: lymytä sinu-
as silmänräpäyperi, niin kauwan kuin
wiha käy ohize. **A**lkämme, minun raktä-
ni! ajatelko, että **C**hristus on lakannut omi-
ansa kokomasta, suojelemasta ja warjelemasta,
ei siingan; ellei Hän meistä surua kannais,
niin kuin kana pojistansa, niin me aikaa oli-
simme huctuneet. Hän on kandanut ja vielä
nyttkin kandaan murhetta meistä, että meillä
ou rawindo ja werho. Jos me exymme ja
joudumme synnin polgulle, Hän wetää ja kut-
zuu meitä tngönsä: **K**äändäkät teitänne
te wastahakoiset lapset! Jerem. 3: 14. **M**e
rukoulemme **C**hristuren puolesta, että te
Jumalan kansa sowitta. 2 Cor. 5: 20.
Jos murheen eli tuskan myrsky plösnousee,
Hän peittä meitä, etten me näänny, Hän
paneer kuorman meidän päällem; mutta
Hän auttaa myös meitä, meillä on **J**u-
mala, Joka auttaa. Psalm 68: 21. Jos
helwetin haukat meitä ahdistia kokeneet owat,
Hän on heidän estännyt, Hänen totudens on
ollut keihäs ja kilpi. Mutta eikö **J**esurella
ole

ole syntä walittaa monen Seurakunnan ylise?
 ett te tahtoneet. Totisesti: kaikista niistä,
 jotka ei pida Jumalaa silmäins edessä, ei rakas-
 ta Hänen sanaansa, ylöän andawat Seurakun-
 nan, owat kärsimättömät tuskasa, eläwät
 salaisissa ja julkisissa synneissä, taitaan sanoa:
Ett te tahtoneet, ja senkaltaista kansaa löyty
 vielä kaikisa paikoisa. Jos he hukkuwat, owat
 he itse syy siihen. Jumala tosin on tahtonut ot-
 taa armoihinsa, andaa heidän armosans elä-
 ja kuolla; waan ei he tahtoneet. Tämän
 heidän oman ajattelemattomuudens ylise pi-
 tää heidän ijankaickisesti walittaman, parku-
 man ja riekuman ja helwetisä alati pysymän.
 Me jotka aiwomme HERRan tykönä alati
 olla, älkämme Hänen wetämistansä ja kuhu-
 mistansä kiuroilla korwilla kuulko; waan an-
 dakam armosa meitämme koota Hänen tygön-
 sä, että me myös ijankaickisesti Hänen tykö-
 nänsä asua saisimme. Bojat aina tulewat
 Emaänsä: Christityllä pitä sama mieli ole-
 man kuin JEsurella Christurella oli. Nijn
 kuin Kristus mielidynny oli Nistin päällä wi-
 hollisansa kohtaan; njin oli myös Stephe-
 nus, koska hän kiwitettiin. Kristus ylönan-
 doi hengensä taiwallisen Isänsä käsijn: Ste-
 phanus samalla tapaa; sillä nämät olit hä-
 nen viimeiset sanansa: **HERRa JEsu! was-
 tan ota minun hengeni, HERRa! älä
 we heille tätä syndiä.** Teko-Rivj. 7: 59, 60.

Kanan pojat ei luota juoruunsa; waan emänsä sippiin; en me saa uskaldaa meidän woinaamme; waan pitä Christureen luottaman ja Hänen wanhurstkandensa ihellemme kirkveri walikeman. Jos joku hätä eli waara meitä lähestyn, älkämme hämmästyöd; waan lohdukkaimme meitä sillä: että jos kana suojelee poikansa sipeins alla; niin pahota enämin on Jumala armo sipeins alla meitä niin warjlewa, että me aina wisfit olemmaa, ettei Berkele, eikä hänen Engelinmä meitä wahingoittaa saa; waan me taidamme aina päättöryxi:

Ilolla weisata Wirtä N:o 72.

Kostas tämän lukennut ja weisannut olet, niin pidä harras rukous Jumalan tygö.

Johannes Ewangelistan eli Kolmantena Joulun Päiwänä.

Weisa ensin Wirsi N:o III.

Soska HERA Jumala kansalle. 3 Mo-
seren Kirj. 19: 3. sanoo: pitäkäätkä
minun Sabbathini. Niin ei sin-
gan Hänen mielensä se ole, että me silloin
joutilasma käwelisimme, hywiin waatteisiin
meitä pukisimme, herckuja söisimme ja malet-
ta joisimme, kaictia itä ehisimme kuin liballe
huwi.

huwituxeri, lewori ja suofiori jouduis; waan että me pyhä päivinä, kaiken arkiopäivinä tavallisen työn poispanisimme, sitä warten, että me soweliammat olisimme Jumalalle palvelusta tekemään, neuwon Jumalasta ja Hänen hywistä toistansa paremmin vastaan ottaa, ja Händä iloisella suulla ja sydämmellä, kiittä ja ylistä taidaisimme. Niinkuin siitä myös lukia taitan. 2 Mos. Kir. 12: Kuin-ga heidän Pääsiäis-Juhlaa ja 3 Mos. Kir. 23: Heluntai-Juhlaa wietämän piti. Koska Hän nyt sanoo: pitääkät minun Sabbathini, niin tahtoo Jumala, että he näistä wisun waarin ottaisit. Meillä jotka Christitnt olemme, on myös uudesta Testamentista meidän Juhla-päiwämme wietettäwina; sillä koska Pawali sanoo: Colos. 2: Ulkon kengän teitä duomitko määrättyistä Pyhäpäiwistä, niin ei hän suingan hyljää kaikkia Juhla-ja Pyhä-päiwiä; waan hänen tarkoituksensa on ainoastans Judalaisten Pyhäpäiwän päälle. Muitten Juhlain seasa niin me Christitnt myös wietämme Joulu-Juhlaa, sitä warten, että me opetettaisiin ja neuwoittaisiin Uskon pääkappalesta Christuresta, Hänen miehudens päälle ottamisesta ja syndymästansa ja kaiken jumalattoman menon ja saastaisuden wältäisimme, että Christus, joka Jhuise-ri tullut on, meitä asuis.

Ewangeliumi, joka meidän Wirsi Kirjotsam-
me on määrätty Nannu saarnari ensim-
mäisnä Joulupäiwänä, Joh. I: I,

Ulusa oli sana ja se sana oli c.

Wersyn 14, johdaturen jälkeen: Sana
tuli lihari ja asui meidän seasamme, pitä
nytt tutkisteldaman:

Yhtä oikein Joulun-Juhlaa wiettäwää
Taloin Isändää. Kuinga hän:

1. Uenwoo perhettänsä Christuren
miehuden päälle ottamisesta.
2. Igensä ja perheensä pyhittää, että
Christus heisä asuis.

Ensimmäinen Osa.

Christuren miehuden päälle ottaminen on
se työ ja salaisuus, jonga päälle koko
Usko ja autuus nojaa, sentähden ahkeroitse yri
Taloin Isändä, kuinga hän tämän asian per-
heellensä opetais, Tosin hän on wissi siitä,
ettei hän tätä pyhää aikaa paremmin kääntää
taida; sillä se hetki on autuas, koska me ajatte-
lemme Jumalata ja puhumme Hänestä;
Ewangeliumin tilan andamisen jälkeen, niin
me nytt ojenamme meidän hartaudemme erin-
omattain kolmee asiaa kohden. I: O Ihe per-
sona.

sonata, joka lihari tullut on. 2: Eihäa jon-
ga Hän päälensä puki. Ja 3: Jhe muotoa
kuinga se tapahtunut on. Sana tuli lihari
seiso Ewangelimissa: Sanan kansa nuunar-
retän se toinen Persona Jumaludesa, Ju-
malan Poika, se ihestäns seisowa Sana: Hän
kubutan Sanari ihmisen järjellä käsittämät-
tomällä tavalla, jota sanoilla ei ulossanottaa
taita. Persona joka tuli lihari, on Juma-
lan Poika: Hän joka on ijankaikinen, ennen
kaickia aikojia, tuli lihari, se on: ihmiseri ajan
täydellishdesä. Ewangelista olis kyllä tain-
nut sanoa: Sana tuli Ihmiseri; mutta se
kelpais Pyhälle Hengelle sanoa: Sana tuli
lihari, ja niin tahdoi nimittää sen halwem-
man osan, josta ihminen seiso: osottarensa sen
kautta Jumalan pojan shwää alendamista.

Uasiat kysymyret kohtawat täsä, jotta näkywät
tarwihewan wastauksa.

1. On se: eikö se ole luwallinen sanoa? se Kol-
me-yhteinen Jumala on tullut ihmiseri. Et;
sillä se toinen Persona Jumaludesa Jumalan
Poika ainoastans on tullut Ihmiseri.

2. Eikö Jsa ja Pyhä Hengi täsä miehu-
den päällecttamisessa waikuttanut ole? was-
taus: Kaicki kolme Personata owat luoneet
ihmisen luonnons; mutta yri Persona sen
päälensä puki. Sana ainoastans tuli ihmi-
seri; mutta kaicki kolme sitä edes autit. Tä-
mä tulee wertauksen kautta selkiämmäri: kolme

neihyttä neuloo yhtä pufua; mutta yri kanda sen ruuminsa päällä. Waimoa walitsa, on Isä, Äiti ja Poika; mutta poika yrin toivoo waimon kansa tulla wihityri; Isä ja Äiti suostuwat siihen, kaicki owat he walinneet hänen; mutta Poika yrin waimon saapi.

3. Mirei se ensimmäinen eli kolmas Persona tullut lihari; waan ainoastans se toinen? **Wastaus:** siinä on syntä kyllä, että se pyhä Colminaisuus on niin tahtonut. Mutta siinä siwusa tulee meidän tietä, että jos ensimmäinen eli kolmas Persona, olis miehuden päälensä pufennut, niin olis silloin tullut usiambi poika pyhään Kolme-yhteytän, kuin nytt. Pääliseri, koska Jumalan kuwa oli meissä teloitettu, niin tahdoi Hän, Joka Isän olemisen luuri kuwa on, sen jälleis takaisin toimittaa. **Satan** kansa loi Jumala mailman; **Satan** kautta, joka tuli lihari, lunasti Hän mailman. Ihminen pyysi tyhimesti olla Jumalan wertainen; koska Jumala. Luomis. Kir. 3: 22. **sanoi: Kaho!** Adam on tullut niinkuin yri meistä. Nytt sitte kuin Jumalan Poika kaicki olandanut on, niin me ilolla sanoa taidamme: **kaho!** Jumala on tullut niin kuin yri meistä.

4. **Dngo Christus** myös ihmisen heikkoudet wastan ottanut? **wastaus:** heikkoudet owat eli luonnolliset eli personalliset. Luonnolliset niin kuin syndnä heikkona, isota ja janota ja mie-

mielen muutoria karsia 2c. personallisest: niinkuin olla rambana, kipiänä 2c. näitä jalkumaisia ei Hän päällens ottanut; waan senkaltaiset, jotka owat täydet todisturet Hänen miehuteensa, ja ei Hänä wirasansa eli sen toimitturisa sopimattomaxi tehneet ja estäneet. Hänen ruuminsa oli synnitöin, terwe ja raitis. Koska Esai. 53: 4. sanotan: Hän kannoi meidän sairaudemme, niin ei sitä niinkuin suuresti ruumiin; waan paremmin sielun sairaudesta ymmärrettämän pida.

5. Onko siis Jumalus muutettu Miehudexi? Ei siingan; waan Jumalus on tygönsä ottanut miehuden. Christusesa asui koko Jumaluden täydellisyyss ruumillisesti Colos. 2: 9. ja I. Tim. 3: 16. Jumala on ilmoitettu lihassa. Eri on Isändä ja eri on huonet; huonet ei sillen muutu isännäxi eli asuimexi, eikä isändä muutu huonexi. Tästä niinkuin Huñius lyhykäise:ä Christin opin summassa näin puhuu: S. 351. nämät molemmat luonnot, Jumaluden ja Ihmishyden, owat toinen toisensa kanssa yhdistetyt, ei sillä tawalla kuin Jumala asuu pyhisänsä, eikä myös niinkuin waattet ruumin kanssa, ei niinkuin lauta, joka toiseen liitetän, eli niinkuin Duringo taitwaan pihrin kanssa, josa se kulkee, eli niinkuin formus kallijn kiwen kanssa, johon se istutetan, yhdistettyinä ole, eikä myös niinkuin, että xpi luondo sekandu eli muuttu toisexi; waan niinkuin sielu

ja ruumis ihmisesä yhteen tulewat, ja ihmisen kokonaisesi tekewät, niin owat myös molemmat luonnot Christusesä, yhderi personari yhdistetyt.

Toinen Osa.

Ja asui meidän seasamme. Christus ei enää asu meidän seasanne, niinkuin siihen aikaan näkywäisellä tavalla. Nazarethissä tuli Hän ylös kaswateturi, siellä Hän asui siihen asti, että Hän 30 wuotisesi tuli, silloin astui Hän saarna-wirkaansa, ja pormari oikeuden otti Kapernaumissa, joka sentähden kutsutan Hänen kaupungirensä. Hän waelsi myös ymbärins näkywäisesä muodosa, teki hywää, paransi sairaita ja ulosajoi perkeleitä. Ne jotka silloin toivoit, että Häntä kauwan heidän seasans elänyt olis, elit juinalisesi, wihaisit syndiä ja rikoria; sillä kusa niitä harjoitettiin, siellä ei Hän wiipynyt. Tyriin ja Sidonin maan äärisä ei Hän kauwan wiipynyt; sillä he elit niinkuin riettaat Pakanat. Lazaruksen tygö Bethaniaan meni Hän usein. Min-gätähden niin? sentähden, että Hän sisartensa kanssa rakasit Jesuren sanoja, ja koit elää pyhää elämää. Pahuus eroitta Jesuren ja Ihmisen toinen toisestansa. Esai. 59: 2. jota vastaan rakkauts Hänen tygönsä, waati Händä pysymään ihmisten tygönä. Tämä ei mahda olla Christillilliselle Saloin-Jsännälle tietämätöin

toin asia; sentähden pyhittää hän myös itsensä ja perheensä, että se äsken syntynyt JEsus, edeskinpäin tulis hänen tykönsä ja asuis hänen sydämmesänsä ja huonesansa. Sitä näkhyväisensä muodosa meille itsensä ilmoittaa; kuitengin yri jumalinen Talvin-Jsändä on wätkutettu, että kosta hän perheensä kanssa rakastaa pyhää JEsuren elämää, niin JEsus ei kaukana heistä ole, sen on Hän luvannut: Matth. 28: 20. **Katso!** minä olen teidän kansanne jokapäivä mailman loppuun asti. Tosin sitteduin Hän istui Jumalan oikialle kädelle, on Hän miehudenskin puolesta joka paikasa, ja itse jumalattomaingin tykönsä. Laodicean Pispan, joka ei ollut kylinä, eikä läntimin, tytöt oli Hänelle niin tutut, kuin Philadelphiankin Pispan tytöt. Hän katosi niin hywin sen siwiän, kuin sen pensänkin puolen, ja molempain toista ja toimituksista wisun wäärin otti. Ilmest. kirjan 3: waikka Hän hurskaita likempänä on, niin olendonsa, kuin armonsaakin puolesta, on Hän kuitengin jumalattomiakin juuri läsnä. Niin että huorintekijä ei taida sanoa: ei minua yriäkän silmä näe. Jobin. 24: 15. Mutta että yri hurskas Christitty mahdais tykönsä pitää JEsuren armollisen sisällä asumisen, niin hän sydämmestänsä ja huonestansa luowuttaa kait-

Ken sen kuin Hänelle kelpamatoim ja sopima-
 toim olla taidais. Näinä Pyhäisinä aikoina
 ei hän perheensä seasa jotakuta taikauren
 menoa kärsi. Se on kyllä tosi, että
 perkelellä näinä Pyhäisinä aikoina epäuskon
 lapsissa, on hänen työnsä; mutta yri Jumala-
 lata pelkäävä Saloin. Isändä lastensa ja perheen-
 sä tykönä ennättä kaiken jumalattoman me-
 non, muistuttain heille heidän Rasteensa list-
 toa, jota heidän uudistaman pitää. Ei näinä Py-
 häisinä aikoina eikä muina, kärsi hän sitä, että
 hänen perheensä eläis koreudessa, ylpeudessa, ylönsyö-
 mässä ja juomisessa eli muussa syndisessä ajan
 wietteessä. Hän osottaa sen, ettei Jubla-päivät
 ole sitä warten säättyt; waan että Jumalan
 hyvät työt siloin meille muistutettaisiin, ja se kaic-
 kein Korkein niitten edestä klijetäisiin ja ylistettäi-
 sijn. Hän juttelee heille, kuinga Jumala siuttu
 siitä, koska Jubla- ja Pyhä-päivät irstaisesti ja
 jumalattomassa menossa kulutetaan; sillä ne jot-
 ta sen tekewät, tärvellesesti Jumalalda ran-
 gaitaan, niinkuin Uika-kirjat sen kyllä osotta-
 wat. Mutta ettei sinäkän vielä kyllä ole,
 lakata pahasta; waan me olemme myös wel-
 kapaat tekemän hywää; sentähden niin pitää
 Jumalata pelkäävän Saloin. Isännän waati-
 man lapsiansa ja perhettänsä, näinä Jublina
 wiriästi käymään Kirkossa, Jumalan sanaa
 kuulemassa; hän kysyy heildä Kirkosta tuldua,
 mitä he saarnasta kätkeneet owat; jos he opin
 Chris-

Christuren Niehuden päälle - ottamisesta oikein käsittäneet ovat; hän lukee tätä eli muuta jumalista kirjaa, weisa perheensä kanssa muutamia Joulu-wirsiä ja niin edespäin.

Mutta kienekö Christityllä joku hyödytys siitä, että Christus asuu hänen tykönänsä? Was-taus: on sama kuin Issayahilla oli: **HEK**ra! sano hän: kuin sinä ainoastans minulla olisit, niin en minä ensingän sitte taiwaasta eli maasta tottelis, waikka wielä minun ruumini ja sieluni waipuis, niin sinä Jumala! kuitengin olet aina minun sydämmeni uskallus ja minun osani. Psalm. 73: 25, 26. Jos Kuningas tulis köyhän alammaisen huoneeseen asumaan, ja kacki myötänsä tois, mitä ne, jotka huoneesa asuwat, rawinnorensa tarwikewat, engö me silloin senkaltaisesta onnesta ihidämme kerskai? kaitetickin. Täsä tule Kuningas yli Kaickein Kuningasten ja asuu meidän seasamme, ellei Hän juuri myötänsä tuo ajallisia tawaroita, niin Hän kummingin, tuo tullesansa hengellisiä ja taiwaallisia tawaroita: tosin se, jonga huonesa ja sydämmesä **IES**us asuu, hän on rikas köyhydesänsä, raitis sairaudesansa ja lewollinen rauhattomuudesansa, ellei hänellä ole maallisia tawaroita, niin hän yhtä hywin ilolla weisata taitaa: Kuin on **IES**us sydämmesän Niin on minulla ilo suur, Joka sieluni täyttää juur, Lohduruksa minull' lisää, Surus murhees

ainijan, **J**esus minun tarwaran. Jos hän makaa kuolema vuotella ja monda murheellista yötä kuluttaa. Job. 7: 3. niin hän mieleensä johdattaa, ja kohta muistaa, että se on hänen tykönänsä, joka nurinain sanoi: **M**inä olen **H**ERRa sinun parandajas. 2 Mos. K. 15: 26. Jos hän vihollisildans abdisietan ja wainotan, hän on rohkea ja hämmästyttämätön ja luottain **J**esuksen suoj luseen sanoo: en minä pelkää tyminendä tuhatta kansoista, jotka minua piiritawät. Psalm. 3: 7. Olen siipeis turwas, **W**apaa kaikest surmast, **W**aickea abdistaa **W**ihollisen häjy, **P**erkel tiutus wäjä, **J**esus pelastaa, **K**imä tääll' sijs pelkää wiel, **W**aicet syndi ja helwetti panha, **J**esus lisää rauhaa. Jolla silmät owat näkemään, hän awatkoon ne, että hän nähdä mahdais; ja jolla korwat owat kuuleman, hän kuulkaan: kuinga **J**esus tällä heikkellä tahto tulla meidän tygömmine ja asua meidän tykönämme. Ah! rakas **C**hristitty! älä sulje syndändäs; waan ota **H**än ilolla wastan, että keskas kerran tulet ja sanot: **H**ERRa awa minulle, **H**än silloin ei wastaissi sinua ja sanoissi: en tunne mitää sinua. Matth. 25: 11, 12. Koska **P**etari sanguidesta päätettiin, ja tuli **M**arian owen eteen ja porttia kolkutti, niin piikalle, joka porttia awaman piti, tuli niin suuri ilo, ettei hän porttia awa-
ta

ta tainnut; waan annoi Petariin seisoa portin takana, juori ensin ilmoittamaan ja sitte wasta tulit he porttia awamaan, Teo-Kir. 12: Meidän sydämmemme owen edesä seisoo ej Petari; waan se äsken syndhnyt lapsi JEsus, Jumalan ja Marian Poika, Hän pyytää tulla sisälle, ja asua tyköämme, kuka olis niin tyhmiä, joka annais Hänen huckaan kolkuttaa? joka wiissas on, hän tekee owen kortiari, Kunnian Kuningaan mennä sisälle. Ps. 24: 9. ja sanoo Hänelle: tule sisälle sinä HERRan sinattu, mitäs seisot ulkona. Luomis. R. 24: 31, Hän sanoo sen hengellisen Zionin kansa: Terwe HERRa JEsu! tulemast täänn tygön, Kuin synneisi ett kago ylön, Täänn tulit köyhydes kyllen, Kuning kättäänn sinua tain edest ollen: ja Ah JEsuinen! minun HERRaisen! tule minun sydämmeni 2c.

Weisa sitte Wirsi N:o 121.

Tee sitte rukoukes perhees kansa, niin se on mercki, ettäs pidät HERRan päiwän.

Wiattomain lasten eli Neljäntenä Joulu = Päiwänä.

Weisa ensin Wirsi N:o 117.

Si meillä tässä ole pysyväistä Kaupungita: tästä totudesta ei mahda tukan epäillä, liioitengin koska itse

koetteleminen sen opettaa, etten me muut ole kuin kulkewaiset, jotka yhdestä haudasta toiseen waeldawat; äitimme kohdun haudasta, maan porveen, joka kaickein meidän äitimme on, kulkemme. Tästä sanoo Pawali: Ebr. 13: 14. ei meillä tässä ole pysyväistä kaupunkia. Jos me Patriarchaa Jacobita kysymme, lienekö asia niin? niin wastaa hän meitä ja sanoo: Wähä ja paha on minun elämäni aika. Luomis. k. 47: 9. Dawidin sanat sovitattasä yhteen. Psalm. 119: 19. minä olen wieras maan päällä, Dawid ei ollut mukalainen Israelisa; waan syndynyt Israelita, päälliseri kuningas maasa, kuitengin kuku izens wieraari omasa Baldakunnasansa. Psalm 39: 13. kuku izens muukalaisert ja wieraari niinkuin kaicki hänen Ilansä: Apostoli Petari tätä myös mieleensä johdattaa, koska hän 1. Petr. 2: 11. sanoo: minä neuwon teitä niinkuin outoja ja muukalaisia. Allu kielestä seis sana, joka merkitse asuwaista, ei sen kaltaista, jolla on pysyvä paikka yhdessä paikassa, K: olemans asti; waan joka ainoastans-wiipyn lyhyen ajan paikassansa, josta ei hänen Ilansä maa ole. Joilla ei wahwaa Kaupungia ole, owat ylipään kaicki Ihmiset, sen rikkaan tähty huonestansa, niin pian lähtee, kuin kō. hankin huonosta majastansa. Jos hän eläis kapi tuhatta ajastaita niin ei hän sittetän siihen tydyis, eiköstä kaicki tule

le yhten paikkaan? sanoo Saarnaja Kir: 6: 6.
 se on: eikö hän wihdoin lanttu hautoon, niin
 hywin, kuin sekii, joka ei vielä niin ijällinen
 ole? jos vielä joku yhdesä paikasa, josta ei hän
 mielellänsä luopua tahdois, kuinga kofis war-
 jella itsensä, niin ei se kuitengan auta. Ru-
 ningas Ludwig se XI. Francirikisä andoi kyllä
 hywin owet sulkia, aekunat rauta häkillä edes-
 kaksua, asettaa ne miehuisimmat ja urholli-
 simmat sotamiehet wartioixi; mutta kaikki tur-
 haan, hänen tändyi kuitengin täällä lähtee.
 Jos vielä joku edesänsä pidäis soweliaan jär-
 jestyksen ruusa ja juomasa ja Lakarin neuwoa
 wisusti seurais, ei hän kuitengan senkän kautta
 ijankaikkista asundo maan päällä itzellens toi-
 mitta taida. Mailma on se paikka josa meil-
 lä ei pshywää Kaupungia olla taida. Muuta-
 mat owat senkaltaisesta Luodosta kirjoittaneet,
 josa ihmisiä löytään, jotka ei kuole; mutta se
 on turha ja walhe; sillä kaikesa neljäsä maan
 osasa: Europasa, Asiasa, Afrikasasa ja Ameri-
 kasa, tänty kaikkein ihmisten tunnusta ja sa-
 noa: ei meillä ole pshywä kaupungita. Aut
 Jumalan! ajattelemaan, Ett kuolema
 kaikki kalwa, Ja täyty pois, Waick ei jo-
 ku sois, Ja palion wois, Tasan kaikki kuo-
 lema arwaa. Ei siis yhdelläkän ihmisellä
 täällä ole pshywää; waan senkaltainen kau-
 pungi, josa joka päivä tämä Nani kuulu: nos-
 kaat ja mengäät pois; sillä ett te saa tä-
 sä

skä olla. Mich. 2: 10. Jos me kysymme meidän Bapahitajaldamme kuinga Hänelle Egyptisä tapahitui? niin wastaa Hän: ei minulla siellä ollut pyssywää kaupungia; waan aikaisin siellä kuzuttii, niinkuin Ewangeliiumi sen osotta.

Ewangeliiumi Matth. 2: 13,

Siihen aikaan ilmestyi HERRAN Engeli Josephille unesa sanoden: 2c.

Egyptisä kuzuin minä poikani.

Nämät sanat andawat tilan tutkistella:

Jumalan Poikaa, joka Egyptisä ei wahwaa kaupungia löynnyt.

1. Paikkaa, josa Hänellä ei ollut pyssywää kaupungia.

2. Syytä, mingätähdän Hänellä ei wahwaa kaupungia olla tainnut.

Sazo! HERRA on waeldapa nopiasa pilwesä ja tulewa Egyptiin. Täsä uhka Jumala puhuarensa Egyptiläisten kanssa, niinkuin wihamies, ja sen juuri pian, ennen kuin he toiwot. Esai: 19: 1. niinkuin edellä käywäiset sanat sen osottawat, näin kuuluwäiset: Tämä on Egyptin maan tuorma, ja myös ne seurawäiset: silloin pi-
tä

tä epäjumalden Egyptisä wapiseman
 Hänen edesäns ja Egyptiläisten sydäm-
 men pitä wawahhtaman. JEsus meni E-
 gyptiläisiä oppimaan, ei kadoturexi. Jos wie-
 lä niin oli, että kaikki Egyptiläisten Epä-
 Jumalat JEsuren sinne tuldua, heittänsä lymytit,
 niin ei se heille kuormari ollut, enänmin oli
 heillä siitä hyödytys, kuin wahingo: senkautta
 olis heidän pitänyt tuleman sitä heille vielä
 kundematoinda Jumalaa esimään kehoitetu-
 ri ja Händä palwelemaan. Olkon kuin-
 ga hywänsä tämän asian kansa, siinä on kyl-
 lä, että ike maa nimitetän nimeldänsä, josa
 Jumalan Pojalla ei pysywää kaupungia ol-
 lut, ja kukutan Egypti. Ebreari kutsitan
 se Mikraim, joka merkithe tuskaa, sydänmen
 surua ja murhetta, jota Israelin lapset koet-
 tella sait. Tämä oli hywin rakettu, hedelmäl-
 linen, rikas ja ihana maa. Kaikkia luondokap-
 paleita, tosin kärmeitäkin palwelit he niin-
 kuin Epä-Jumalita; joka rohkeni wahingoit-
 ta jongun luondokappalen, hänen tändyi hen-
 gensä pelasturexi, kohta isensä karhuun anda-
 man. **HERRA** Israelin Jumala oli heil-
 lä kaunisturena. 2. Mos. 1. 8: 26. Jömet
 oli siis se suuri, että se kaikkein Pyhin senkal-
 taisen saastaisen kansan tygö mennä tahdoi;
 sillä mitä osallisuutta on walfendella pi-
 meyden kansa? eli mitä sowindo on
 Christurella Belialin kansa? 2. Cor. 6:

14, 15. Kusa muutoin pahuus eroitta Jumalan ja Ihmisen toisen toisestansa. Esai. 59: 2. on kuitengin se lihassa ilmehtynyt Jumalan Poika paremman tahtonut lähestyä tätä syndistä kansaa, kansaa suuresta pahudesta, kuin olla kaukana heistä. JESUS on tämän kansa tahtonut antaa ymmärtä, että Hän walnis on ja mieluinen suurimbiakin syndistä vastaanottamaan. Joseph koska hän sai käskyn paeta tähän maahan, olis kyllä tainnut ajatella: ongo tämä se Kuningas, jonga Isra-elia wapahattaman pitä, ja minun kauttani nytt turwaan saatettaman pitä? ongo tämä Juma-lan Poika, kuinga Hän nytt ihmisten halduun annettaman? kuinga se on kaickiwaldias, joka pa-olla izensäpelastaman pitää? mutta koska se uskollinen Joseph kerran oli saanut wakuuden Engelilda ja Idäisen maan wiisailda kuullut, mitä he tähdestä puhuit, ja mitä Simeon ja Hana Hänestä Templisä sanonet olit: niin hyl-kää hän kaicki senkaltaiset ajatukset ja otta jär-kensä uskon kuuliaisuuden ala fangiri. Mutta meillä on syh tästä kamalasta JESUREN paosta ulospuhjeta näihin sanoihin: O! surkkaa kaic-kein Kuningasten Kuningan tilaa! sinä käytät itzes, niin kuin se köyhin kerjäläisen lapsi, ja halwasa tilasas turwaa kairwata tändyt. Kos-kas mailmaan tulit, niin ei ollut sias majasa: nytt ei ole koko Judan maasa sinulle sias. Niin pian kuin sinä omilles tulit, tändyi sinun hei-dän

hän tykönsä paeta; Sinä tahdoit heitä Lu-
 tuixi tehdä, ja täyty nytt heidän tykönsä pae-
 ta. Ettös muulla tavalla vihollistas wält-
 tää tainnut? Kewiästi olisit sinä Heroderen
 kuolemaa tainnut, ja neljä vuotta ennen lähet-
 tä händä paickaansa. Sinä olet se **HER-**
ra, joka annat ihmisten kuolla. Psalm. 90:
 3. Sinä olisit tainnut langetta tullen taiwaas-
 ta, kuluttaman niitä, jotka sinua wainoisit;
 maa olis eläwänä heidän niellä tainnut; mut-
 ta sinä tahdoit olla wihelijäisydesä, kärkeä niin
 monda ihmisten waiwaa, ettäs meidän tus-
 kamme pyhitäisit, ja niin kuin meidän
Xlimmäinen Pappimme karkisa kuusatais-
 sijn, niin kuin mekin, kuitengin ilman syn-
 nitä. Ebr: 4: 15. Karkain Wapahtaja! ett
 sinä taida wihastua, jos me vielä puhuisim-
 me: Me kärkeimme wihelijäisyyttä, ja kärkei-
 naista tuskaa; sillä meidän tulee se tehdä; mut-
 ta sinä tahdoit sen tehdä. Sama tahto, joka
 sinun taiwaasta maan päälle saatti, hän saat-
 ta sinua Judaan maasta Egyptiin. Sinä
 tahdoit saman korwen läpihe nytt waelda,
 jonga läpitzte Israelin lapset, koska he Egnp-
 tistä pelastettin, waelsit luwattuun maahan,
 sinä tahdoit meidän siasamme täyttää Lain,
 sentähden tahdoit sinä katzella sitä wuorta,
 jolla Moses Lain saanut oli. Wastki kärke oli
 sinun esikuwas, sinä tahdot myös niin plötyxi
 tulla. Joh. 3: 14. nytt sinä sitä paikkaa nähä
 tah-

tabdoit, josa se seisoi, ja wihdoin tabdoit sinä myös sinä paikasa ilmeistä, kusa ensimmäinen Pääsiäis Lammias teurastettiin, ja sen werellä pihtipielet siwuttin. 2. Mos. k. 12: 7. Ah! mikä muutos täsä tapahnu? Israel Jumalan esikoinen, pakenee Egyptistä luwattuihin Canaan Maahan; mutta Christus esikoinen kaikista luoduista kappaleista, pakenee Egyptiin. Egypti on joutunut Wyhyden majari; mutta Judea sitä vastaan Jumalan Nojan rangaitus siari. Hän joka se on, kuin kaikki paikat yhtäläisxi tekee, tekee tulisen pätzin huwitus huoneri, Jalopeurain luolan, suosan paikari, Balaskalan wahan kammioxi, ja Egyptin asundo paikari.

Toinen Osa.

Suinga onnellinen tämä maa ollut olis, jos se Jesuren tykönäns pitännyt olis; mutta ei Hän siellä kauwan wiihnyyt, Jumalan kansan tähdxi siellä 400 ajastaika wiihnyä; mutta Jumalan Noika anoastans lähes neljä ajastaikaa; sillä koska Herodes (joka taisi muillda heagen poisottaa, ei päiwäkän omaa hegens pidendä tainnut) oli kuollut, sai Joseph käskyn unesa palata kottansa; mutta mingätähden unesa? eikö Engeli olis tainnut ilmeistä Josephille walpasna ollesa ja ilmoitta hänelle Jumalan käskyn? siihen wastatan: koska Enge-

Engelit heitän silmoitaneet owat, niin ei se koston ilman ihmisten hämmästyistä tapah- tunut ole, Daniel hämmästyi ja langeis Paswoillensa, kosta Engeli Gabriel ilmes- tyi hänelle. Dan. 8: 17. Maria hämmästyi myös, kosta sama Engeli ilmoitti hänelle Mes- siaren sikiämisen. Luc. 1. 29. Josephin hyödy- tyren tähden Jumala sen teki, että Engeli il- mestyi hänelle unesa; sillä se tapahtui ilman pelkoo ja hämmästyistä. Kuinga tämän Enge- lin ilmestymisen kausa tapahnut on; se on työläs sanoa. Ilman epäilemätä on Joseph unesa nähnyt päälle otetun Engelin muodon, kuullut hänen sanansa sillä wissendellä, ettet se ollut joku luulo; waan Engelin näky; he- rätthänsä oli hän wissi, että se oli Jumalan käsky, jonga Engeli hänelle ilmoitti, tätä nä- kyä ei hän unhohta tainnut, se oli hänen mie- lestänsin niinkuin hän alati kuullut olis Engelin hänellensä sanowan: nouse, ei sinulla Egyp- tissä enää ole pysyvää kaupungia. Niinkuin se hywä Jumala uskowaisstensa tykönä on ar- mollans, heidän walwoisansa; niin on Hän myös heidän tykönsä heidän maatesansa. Jongatähden Jumalan lapset wuoteelle men- nesänsä andawat itsensä sielun ja ruumin puo- lesta Jumalansa haldium, ja rukoilewat Hän- dä, ettei perkele sais heidän ylitensä yhtäkän waldaa; waan että Hän hywdesä heitä ylös- pidäis ja maatesa annais heidän nautita Hän- nen

nen armonsa. Tässä taidais joku kysyä ja sanoa: jos joku kerkkais itsiänsä siitä, että hänellä unesa Jumalalliset ilmoitukset olleet ovat, mitä siitä ajateldaman pitää? vastaus: jos joku tähän aikaan tahdois sanoa, että Jumala Engelinä lähettänyt on hänen tykönsä, eli että hän on nähnyt unda, jossa Jumala sitä ja tätä, josta uskon asioihin ja autuuteen sopi, hänelle ilmoittanut on, ja sen kautta koki edeswastata niitä asioita kuin Jumala sanasansa ilmoittanut on, ja waadeis meitä hänen sanojansa uskomaan: niin meillä on Pawalin sanat Teko kir: 20: 27. en minä ole estänyt itsiäni, ilmoittamasta teille kaikkea Jumalan neuwoon. Tähän pitää meidän tytymän, ei ensingän epäilemän, etten me Pawalin ja muiden Apostoleitten kirjoituksesta kaikkea Jumalan neuwoon meidän autudestam löydä; ja niin me kaikkia niitä Pawalin kansa. Gal. 1: 8. ehkä me, taikka joku Engeli taiwaasta, saarnais teille toisin Ewangeliomia kuin me olemme teille saarnanneet, se olkon kirottu! taidamme wastaan sanoa, jotka edestuwduista ilmoituksesta, näyistä ja unista, toisia uskonkappaleita päällemme tungea tahdoisit: erinomattain toista muotoa autuaxi tulla, kuin jo ilmoitettu on. Meillä on syy kirjtä Jumalan hywyttä, että Hän omari ja meidän autudemme tundemisexi, ei mitään meidän kanssamme enää toimita, näkyen ja ilmoi.

moitusten kautta; waan kirjotetun sanansa kautta, ja että me Jumalan sanasa en jota kuta petosta löydä; waan wahwat wakuudet; niin me sen päälle paremmin uskomme perustaa taidamme, kuin näkyen ja ilmoitusten. Pyhä Raamattu on meillä silmäme edessä, sen woiman tunnetta me sydämmisämme; hamasta Seurakunnan alusta niin tähän aikaan asti, on meillä Raamatun arwioista ja woimasta monet todistukset. Mitä näkyin ja ilmoitukseen tulee niin se kewiästi tapahtu, että perkele, joka muutta itsensä wälkeuden *Engeliri* 2. Cor. II: 14. taita Jumalan saldimisen kautta saatta ihmisen luuleman, että se Jumalallinen näky ja ilmoitus on, ja ajattelemaan sen ollen hywän Engelin; en minä mahda paljo mainita, mitä luulo wai kutta ihmisesä, koska hän luule jotain näkewänsä ja kuulewansa, joka kuitengin turha on. Meillä on wahwa Prophetallinen sana, siihen pitää meidän turwaman, se on turwallisin tie, jolla me en enähä taida. Mutta jos joku näky meitä kohtais, joka ei uskon asioihin eli autuden tiehen sowi; waan maihin asioihin tulewaisista menoista, niistä ei aina peräti hyljätä saa.

Tässä kysytän: Onko se oikein, että Christityillä on unikirjoja? *Wastaus:* se on wäänin; sillä aika parembaanikin kulutettaa taitaan. Christityt ei saa olla tyhmat, jotka luottawat itsens hou-
rauksiin, jotka unia tottelee, se rupee war-

joon, se tuulda taka ajaa. Ei unet ole muuta kuin kuwat ilman olendota, unet ei ole mitän ja ne saattawat kuitengin raskaat ajaturet, unet owat monda pettäneet ja häpiään tulleet, jotta niihin owat luottaneet. Syr. 34: 1, 2, 3, 5, 7. Kusa palio unia on siinä on myös turha meno ja paljo puhetta; mutta pelkä siinä Jumalata. Saarnaja kir. 5: 6. Joka lukee peräänajaturella Jumalan uhkauria ja otta niistä waarin, hän tosin hämmästyriä heittää Uni kirjan käsistensä pois. Näin kuulu uhkaus: 3. Moser K. 20: 6. jos joku käändä itsensä tietäitten tygö === niin minä sen häwitän kansastansa.

JEsurella Egyptisä ei ollut pysyvää kaupungia: heidän hirmuiset syndinsä karkoitit Hänen pois; sillä ei Hän ole se Jumala, jolle Jumalatoim meno kelpaa. Psam. 5: 5. Hän tahdoi ylöskaswateturi tulla, ei Pakanain; waan Judalaisten seasa; sillä Hän oli lähetetty kadotettuun lammasten tygö Israelin huoneesta. Matth. 15: 24. Judalaisilla piti kunnia ja edustus pakanain suhten oleman; Judan sugusta tahdoi Kristus syndnä, heille piti ensin Jumalan sata puhuttaman. Zeko = Kir. 13: 4. Wihdoin läri JEsus Egyptistä, että Prophetan ennustus täntettäisiin, joka sanoo. Hosean 12: 2. Minä kuzuin Egyptistä minun Poikani. Tämä

Tämä ennustus täytettiin, niin Israelin lapsissa, koska he Mooseren kautta Egyptistä ulosjohdatettiin, kuin myös Christusesa, koska Hän Heroderen kuoleman jälkeen palais Judan maalle. Josta me sen opinme että Jumala, waikka Hän usein wijyy, aina kuitengin sanansa pitää: sillä HERRAN sana on totinen, ja mitä Hän lupaa, sen Hän wanhana pitää. Psal. 33: 4. Me opinme tästä myös sen, kuinga Jumala vielä tänä päivänä kukuu omiansa Egyptistä; sano minulle Rakas Christitty! eikö Jumala sinua usein Egyptistä kukunut ole? sinä taidat wastata: en minä koskan Egyptistä ollut ole; minä uskon myös sen, ettet sinä fillen sitä maata nähnyt ole, josta Jumala Poikansa kukui; mutta sinä syndisesä Egyptistä olet sinä usein ollut: Niin usein kuin sinä olet tehnyt parannuksen ja kääntänyt ikes Jumalan tygö, niin usein olet sinä myös Egyptistä kukuturi tullut. Sillä niin usein kuin sinä kastees liiton rikot, ja wastoin parembaa tietoa ja omatundoa syndia teet; niin usein kuins rakastat mailma ja niistä kuin mailmas on, lihan himoo, silmäinpyyndö, ja elämän koreutta. I. Joh. 2: 15, 16. niin usein kuins teet ihelles Epä-Jumalita: wahas, rickaus ja woimalliset mailmasa owat sinun Jumalas, sinä pelkää enämmin ihmisiä, kuin sitä kaikkein Korkeinda; ihmisten läsnä ollesa pelkää sinä tehdä pahaa;

mutta ett ensingään sen kaicki näkewän Jumalan silmiä häwähdä: niin etta sinä täydellisesti olet yri Egyptiläinen, ja niitten parwesa, jotka ej ole minun kansani, sanoo HERRA: Hof. 1: 9. Koska uutt sinun Taimallinen Isäs wetä sinua parannukseen, eli sanansa kautta, eli ristin ja ruffan kautta, niin on Hän sinun Egyptistä kusunut. Niin usein kuins tämän äänen kuulet: palaja, palaja, Korin Wersun 6: 13. ajattele silloin: Jumala kuuu uutt minua Egyptistä; Hän tahtoo minua luopumaan entisistä synneistä: Mutuas joka Dawalin kansa wastaa sitä kusunwaa Jesusia, koska hän wielä kuskutti Saulus. Zeko. Kir. 9: 6. HERRA mitäs tahdot minua tekemään, niin hän edespäin neuwo-taan, kuinga hän synnin Egyptistä ulos tulla taita. Suokon Jumala! ettei yrikan niistä jotka kuskutan, tukihisi korwansa. Seriweri wainaa puhuu näin yhdestä Jumalattomasta miehestä, joka wihdoin totteli tämän kusunisen: yri muori mies, sanoo hän, joka kokonansa oli taipunut lawattomaan elämään, luopumiseen irstaiten seurasa. Tuli kerran Sielunsa paimenelta yriwakaaisesti siwendellä muistuteturi siitä Jumalattomasta elämästä, kuin hänellä oli, hän asetti hänen eteensä, kuinga pian ja ennenkuin hän ajatella taissi, hänen elämänsä lopun saaman piti, kuinga waarallinen se oli, tehdä syndiä Jumalan Armon pääl.

päälle, säästä kääntymistensä yhdestä päivästä toiseen; että Urmon aika pian pojes kulkee; että ajallista iloa, seuraa ijankaikkinen suru, että kaikille juoppo koirille, sisälle lyödän täysi mitta ijankaikista tuskaa, ja niin edespäin; Nuorukainen wihastui kowin sen ylise, ja waikka tämä nuorukainen parhaalla tavalla puolestansa wastata koki, erkani hän wihan kiwaudesa uskollisesta Sielunsa paineudesta, ja meni ensimmäiseen kapackaan, oluella ja wijnalla iloisten seurasa tyköns pois karkottamaan nämät murheelliset ajatunsa: koska hän kapackaan tuli, löysi hän siellä seuran toiwonsa jälkeen, rupeis juomaan; waan ei löhnyyt huwitusta, koska kello huoneesa löi, muisti hän mitä Pappi muun neuwon seasa, sanonut oli: kello lyö, aika kuluu, kuolema ja ijankaikisuus edesä seisoo, sentähden koska meillä aika on, niin tehkämme jokaiselle hyvää Gal. 6: 10. Koska hän muitten kansa tupackia poltaman rupeis, joudui kohta hänen mieleensä, kadotetuista, joista Ilmest. Kir. 14: 11. sanotaan: heidän waiwansa sawu ylös astu ijankaikisesta ijankaikisehen. Koska hän näki lasin, lasin perästä sisälle lyötävän, niin hänen kowisansa soit nämät sanat: Ilmest. Kir. 18: 7. niin palio kuin hän itziänsä kunnioitti ja koreili, niin andakaat hänelle niin palion waiwaa ja itkua. Koska hän ei täsakan seurasa löhnyyt

mitään, kuin olis tainnut huojentaa hänen tuskansa; riensi hän ulos Kaupungista, toivoden kedolla löytävänsä paremman huvi-
turen surulliselle sydämmellensä; mutta tur-
haan; sillä koska hän siellä äkäis miehen on-
givan kaloja, tuli hänen mieleensä Salomon sanat: Saarnaaja Kir. 9: 12. ei ihminen riedä aikansa; vaan niinkuin kalat saad-
an wahingollisella verkolla ja linnut käsitetään paulalla, niin myös ihmisten lapset temmatan pois, pahalla ajalla, jotka se äkistä tulee heidän päällensä. Jos hän näki puun, kohta hän luuli siinä kirjoitettuna olevan: jokainen puu, kuin ei tanna hywää hedelmätä, hakatan pois ja tuleen hietetään. Matth. 7: 19. hän näki kaarneen lendävän, joka huusi: Eras, Eras, se on: huomena, muisti hän kohta kuinta vaarallinen se oli jäästä kääntymistensä huomiseen päiwään; silloin ei hän enää kysyneleistänsä pidättä tainnut, päätti kohta tykönsä seurata Sielunsa paimenen neuwoa ja hyljätä synnin Egyptin ja Papiillens iloxi ilmoitti sen hänelle.

Wihdoin, niin meidän welwollisudemme, jotka Egyptistä kutsutut olemme, joille Jumala ajan parannukseen suonut on, eikä äkiä synneistä poistemmännut, joka fewiästi olis tainnut tapahtua, on edestuwoda Jumalalle sovel-
lian kytös ubrin: ylistätkää **HERRAA** mi-
ni

nun kansani ja korottalamme ynnä Hä-
 nen nimeensä. Psalm. 34: 4. Yri Jumalainen
 mies sanoo: en minä sulje ihiäni tästä lugusta
 ulos; sillä minä olen niyös yri Jumalan ih-
 met työ, sekä ruumillisissa, että hengellisä asioi-
 sa. O sinä pitkämielinen, laupias ja armol-
 linen Jumala! sinä olet minulle sinun hyvy-
 des, kärkeväällisydes ja pitkämielisydes rickau-
 den osottanut, ah! kuinga usein olen minä erynyt
 niinkuin erynvä lammas. Kuinga usein olen
 minä, O uskollinen Vaimeneni! selkäni sinuun
 päin kääändänyt ja sinua paennut; mutta sinä
 olet armolla ja hyvydellä minua noudattanut.
 Nuoruden ymmärtämättömydestä ja pahan
 mailman haukutyreestä, olen minä wahingolli-
 sia teitä ikelleni walinnut; mutta sinä ennätit
 minun ja huusit minulle: Kustas tulet ja ku-
 hunga sinä menet? sinä tartuit minun käteeni
 ja neuvoit minua, etten minä syndisten ihmi-
 sten teitä waeldanut olisi; sinä sen teit, että
 autuallinen murhe täytti minun sydämeni.
 Nytt minun Jumalani! niin kauwain kuin hen-
 gi minusa on, en tahdo minä unhotta sitä hy-
 wää kuins minulle tehnyt olet, koko minun
 elinkautenani tahdon minä ylistää sinun pitkä-
 mielisyttäs, hywoyhtäs ja laupiuttas, mi-
 nä tahdon ijankaikkisesti maata kaskwoillari
 sinun jalkais astin-laudan edesä ja sinun ar-
 moas kiittä. Minä kunnioitan sinua, sinä
 laupiuden Isä! ettäs minua kōyhää, wietel-

dyä syndistä rakastanut, kärsinyt, kääntänyt ja armoihis ottanut olet; minä kiitan sinua HERRA Jesu! minun paimeneni! ettäs olet noudattanut minua, ehinyt, löynnyt ja welläs puhdistanut. Minä kiitan sinua Pyhä Hengi! ettäs niin usiasti sanan kautta olet minua neuwonut, opettanut, mananut, ja uskon kipinän minun sydämeeni sytyttänyt. O HERRA! minä olen sinun palvelias ja pyhyyn palvelianas iankaikkisesti. Ja wihdoin koska Jumala meitä tämän mailman Egyptistä autuallisen kuoleman kautta kutsuwa on, niin lähtekämme täällä ilolla rohkiasti, sinä lujasa wakuudesa, että me silloin taivalliseen Canaan maahan sisälle käydä saamme, josa meidän parempi ollaxemme on, kuin täällä.

See päätöxeri rukoures ja Weisa.

Wirsi N:o 77.

Lähimmäisnä Sunnuntaina Joulusta.

Weisa ensin Wirsi N:o 117.

Settä meidän pojat kaswaisit nuoruusdesansa niinkuin wesar: tämä oli Dawidin sydämeellinen toiwotus. Psalm. 144: 12. nuutamat luulewat hänen kohta hallituxens alusa näin sanoneen. Vielä nyttkin kaikki oikiat wanhimmat tätä toiwotawat ja pyytawät ahkerasti, että Jumala Hänen armollisen tahtonsa ja hywäri löytämisen-
sä

sä jälken heidän toiwotuksen täyttää tahdois. Enin osa opettaista siinä yhteen tulewat, että edestuođut Dawidin sanat, sydämmellisen toiwotuksen Jumalan Seurakunnan lisäändymisestä sisällänsä pitäwät, että hänen poikansa, se on: äsken tulleet jäsenet ja Seurakunnassa ylös- kaswatetut lapset, nuorudesansa kaswaisit niinkuin Wesat. Ei se ole sitä suurta Jumala wastoin, koska Jumaliset wanhimmat, nähdesänsä heidän hedelmänsä, niinkuin wesat puu-tarhoissa kaswawan, silloin huokawat: Ah! anna hyvä Jumala! ne meille lahjoitetut, ja sinun kätes kautta Alwionuotesa meille annetut wesat, niin edestulla, että he lisäänyisit, wiisaudesa, iäsä ja Armosa sinun ja ihmisten edessä. Koska Dawid toisesa paikkaa Jumalal- da sinuttua miestä ulosmalata tahtoo, niin hän perään ajateldawasti panee tähän tygö: Psalm. 128: 3. Sinun lapses niinkuin öljypuun wesat, sinun pöytä's ymbärillä. Se on tuttu nuorista öljy puista, että ne äctiä kaswawat, wiherjökewät, owat otolliset, not- kiat ja hedelmätä kandawaiset. Kuka mah- dais paharua Christillisiä wanhembia, jos hee senkaltaista onnee rukoilewat ja ihellensä toi- wottawat: Ah! HERra! anna meidän poi- kamme nuorudesansa niinkuin wesat ylös kas- waa. Jeremias kyllä. Jerem. 12: 2. sanoo, Ju- malallessa jumalattomista: sinä istutat heitä juurtumaan, kaswamaan ja kandamaan hedel-

hedelmää. Tämä ruumillinen kasvando, josta Jeremias tässä puhuu, ei ainoastas nyt tule Jumalattomille; mutta myös Jumalille; sillä näin sanoo Dawid: Psalm. 1: 23. joka ei maella Jumalattomitten neuwosa, on myös niinkuin istutettu puu, westi ojoin tykönä, joka hedelmäns andaa ajaallansa. Sitä Joseph kasvoti niinkuin wesa Isänsä mielisuostori, sen me myös löydämme Christuresta, josta Ewangeliumissa sanotaan: ja lapsi kasvoti ja wawistui hengessä ja täytettiin wisaudella 2c.

Ewangeliumi Lucan 2: v. 33, e.

Ja Joseph ja Hänen Mitins ihmettelit niitä kuin hänestä sanottin 2c.

Tästä tule nyt selitettäväri se 40 v. Mutta lapsi kasvoti ja wawistui hengessä 2c.

Josta tila saadan tutkistella:

Sitä niinkuin ihanaa wesaa, kasvawaa lasta Jhsusta.

1. Ige kasvawaa lasta.
2. Kasvamisen menoo ja muotoa.

Ensimmäinen Osa.

Soska me Ewangeliumin alusa luemme, että Joseph ja Maria ihmettelit niitä, kuin sanottin

nottiin Jesuresta, niin sorveljasti mieleen johtu Prophetan Esajan sanat, Esai 9: 5. lähes 750. ajastaitkaa edelläpäin Hänestä puhutut: Hän kükutan ihmellinen. Marian poika on se josta Ewangeliumi sanoo: Lapsi kasvoi, ihmellinen oli tämä lapsi; sillä ei Hänellä ollut Isää maan päällä; waan ainoastans Äiti. Joseph ei ollut Hänen luonnollinen; waan Glatus-isänsä: Tämä on se lapsi, josta Esai. 9: 5. sanotan: lapsi on meille syndynyt ja poika on meille annettu. Se lapsi, josta Taiwan sotajoukko jo syndymisessä weisais kunniaa Jumalan korkeudessa, maasa rauhaa ihmisille hywää tahtoo. Sama lapsi, jota Idäisen maan Wiisat ekei näillä sanoilla: kusa on se syndynyt Judalaisten Kuningas? Matth. 2: 2. Sama lapsi, josta Siimeon ja Hanna monda ihmellistä asiaa jutte- lit niin, että Marian ja Josephin ihmetellä tändyi; ihmiset ihmettelewät koska jotain outoo eli kamalaa kuulu eli tapahtuu, niinkuin kausa ihmetteli sitä, että Petari ja Johannes paran- sit raajarikon, jonga tähden myös Petari sa- noi: Leko. Kir. 3: 12. Israelin Miehet mitä te tätä ihmettelette. Me ihmettelem- me, jos jotain wastoin toiwoo tapahtuis ja kärkei jotka sen kuulit, ihmettelit niistä, kuin heille paimenilda sanottu oli. Lu- can. 2: 18. Betlehemin asuwaiset ei suingan sitä toiwoneet, että Messias siihen aikaan hei- dan

dän kaupungisansa syntyvän viti: tainkaltainen ihmetteleminen löyttiin Jesuren vanhemman tykönä. Jesuresa ei he enämbätä nähneet, kuin muisa lapsisa; waan mitä he Hänestä kuulit, se saatti heitä ihmettelemään. Ihmetellä sitä, mitä Jumala tekee ja sanoo, on oikein ja Christitylle hywin sopii; sentähden ei Elisabethia laittaa taita, joka ihmetteli Marian tulemistä hänen tygönsä, Lucan. I: 43. Kusta se minulle tulee, että minun HERRANI Viti tulee minun tygöni? aiwan niin: koska me ihmettelemme Christuren syntymää, sanoden: mistä se meille tulee? että Jumalan Poika tulee meidän tygöimme, otta meidän lihämme ja weremme päällensä, antaa ikensä kaimaloilla kannettaa niinkuin heikko lapsi; ei silloin kukaan meitä paharua saa. Eikö Pawali muinain Pyhän Hengen waatimisesta suurella ihmettelemisellä sanonut? I. Tim. 3: 16. se on julkisesti suuri Jumalisyden salaisuus, että Jumala on ilmoitettu lihassa. Eikö kaikki Elisabethin kylälliset ja ystävät, koska he kuulit mitä tapahtunut oli, ihmetellen sanoneet: mingäs luulet tästä lapsesta tulewan? Lucan. I: 66. Kuka meitä nuhdella mahdais, jos me kaiten sen mitä Prophetat ja nyt Simeon ja Hanna Jesuresta sanoneet owat, oikein perään ajattellesamme näihin sanoin ulospuhkeisimme: mitä luulette ihmiset! tästä lapsesta tulewan?

Toinen Osa.

Lapsi kasvoi ja vahvistui 2c. Christus tulduansa maailmaan, olis kyllä tähdessä miehen varressa ilmestynä tainnut; Mutta Hän tahdoi täsäkin asiassa olla meidän kaltaistemme, että Hän niinkuin muutkin ihmiset kasvaman ja päivä päivästä vahvistuman piti. Syn mirei Christus tähtenä miehenä; waan piskuisena lapsena syntyä tahdoi, ja niinkuin muut ihmiset kaswa; näky se olewan: Hän tahdoi jättää meille esikuwan, että niinkuin Hän ruumin puolesta kasvoi ja vahvistui wiisaudessa; niin pitää myös meidän hengellisellä tawalla mielen ja taidon puolesta lisääntymän. Vahvistui hengesä, se on: mielen lahjat, wiissaus ja ymmärrys rupeisse enämmin ja enämmin heittänsä osottamaan, niin että Hän tiesi hyljätä pahaa ja walita hywää. Esai. 7: 15. Täsä kysytän: lienekö Christurella lapsuudessaansa ollut lapsilliset puheet ja ajaturet? niinkuin Pawali ihestänsä tunnustaa. I. Cor. 13: 11. Kostamina olin lapsi, niin minä puhuin kuin lapsi, minulla oli lapsen mieli ja ajattelin kuin lapsi. Wastaus: kaiketiin, kuitengin on Hänen puheensa aina ollut pyhä, ja ajaturensa nuhteettomat. Hän puhui tosin lapsuudessaansa lapsillisia; mutta ei syndisiä: lapsillista pahutta ei Hänellä ollut, niinkuin meidän lapsisamme. Hän oli tosin kaikisa meidän kaltaisem.

taisemme, paiki syndiä. Tämä Jesuren kas-
waminen tuli ylhäädä erinomaisen Jumalan
waikuturen kautta, sen personallisen yhdistyren
woimasta, jonga kautta ihmishden luondo,
ijankaickiseen Jumalan Pojan personaseen tuli
aseteturi, ja Jumalallinen Majesteti, kunnia, kait-
ki tietäwäisyys, joka paikasa läsnä oleminen,
ensimmäisessä sikiämisen hetkessä jo sille lahjoit-
teturi; waicka Hän alendamisen tilasa ei sitä
täydellisesti harjoittanut, paiki toisinaan, koska,
kusa ja kuinga se Hänelle kelpais. Täytet-
tin wiisaudella: Jumalan wiisauden taw-
rat, jotka Hänen ihmishdens luomosa ruumil-
lisesti asuit ja salaisna olit. Col. 2: 9. rupeisit
ikää myöden enänmin ja enänmin ulkonai-
sesti heitänsä osottaman. Niinkuin Muringo
kirckaan paisteensa ja säteittänsä kansa wähit-
täin edestulee; niin se loppumatoim Juma-
lallinen wiisauus, wuosia myöden, enänmin
ja enänmin rupeis loistaman. Jumalan Ar-
mo oli Hänen kansansa, Hänen päällän-
sä lewäs HERRan Hengi, wiisauden
ja ymmärryren Hengi. Esai. II: 2. Että
nytt tämä lapsi kaswoi, wahwistui Hengesä,
ja täytettiin wiisaudella; siitä jokainen päättä-
täisi, että tämä lapsi Jumalalle otollisembi
muuta lapsia oli, ja erinomaisessa armosa Ju-
malan tykönä seisoi; niinkuin myös Johanne-
resta sanotaan. Lucan I: 66. että HERRan
käsi oli Hänen kansansa.

Le Christitnyt wanhimmat! jos teidän lapsenne teille iloksi ja lohdutukseksi kaswaman ja Jumalan Armo heidän kansans oleman pitää, niin tehkää, kuin JEsusen wanhemmat, kandaakaat lapsenne HERRaan eteen; tuokaat ne edes joka päivä rukouksianne, rukoilkaat Jumalata, että he Hänelle kunniaxi kaswaisit. Jos joku kysyä tahdois, mitä ensin ja parhaitin onnelliseen lasten ylöskaswattamiseen tarwitaan? siihen wastataan: harras rukous. Jos taas kysytään, mitä sitte edespäin tehtämän pitää? Niin siihen aina wastata sopii: wanhimmbain tulee usein ja joka aika teroittaa lapsillensa se Jumalan kansa Rasteesa tehty liitto; usiasti rukoilla Sielun paimenda HERRaa JEsusta, että Hän wiisusti kaikiis lambaitansa ja heistä waarin ottais; heidän pitää usiasti huokaman ja sanoman: Sinä HERRa JEsu! olet andanut minulle lapsia ja uskonut minulle kallian lahjan, sinun omat lambaas, jotka werelläs merkinnyt olet ja lunastanut, sen minä kiltollisella sydämmellä tuen tunnustan; mutta että minä hywin tiedän oman heikkoudeneni, niin ylönnän minä nytt sekä iheni, että lapset sinulle, ninnän annan ne sinulle kokonans: luonnon puolesta ne tosin minun owat: waan armon, uuden syndymisen ja lunastuksen puolesta ne owat sinun; se kuin nytt paremmin on sinun, kuin minun, siitä sinä myös parembata murhetta

Kannat, kuin minä taidan. Yri Jumalinen leski, jolla monda Isätöindä lasta oli, ajatteli yhtenä nänä, kuinga hänen lapsensa maailmasa olis tainneet edestulla, jongatähden hän monda kertaa huokais Taimaaseen ja katkerasti itki, nuckui wihdoin ja näki unda, että hän oli olewansa puutarhasa, josa hänellä monda puunwesaa ymbärillänsä oli; joitten juurella hän makais polwillansa, ja ohdakeita ymbäristöldä pois perckais, ja sen siwusa itki, niin että maa kynnelleistä kastettiin: hän heräis kerran; muttanuckui taas, ja tuli samaan puutarhan, ja ihmeen kanssa näki, wesat suurexi kaswaneen, joidenga orat olit lehtiä ja hedelmiä täysinäiset. Koska hän niitten ala warjoon istui, puhalttuuli, ja lijkutti puita, niin että joukottaisiu hedelmät hänen helmaansa putoisit, joista hän myös muutamat söi, ja hänelle hywin maistuit; silloin sanoi hän: en minä sitä kadu, että minä näistä puista waiwaa nähnyt olen ja kynnelleilläni ne kastanut, nyt minä istun heidän warjosansa ja heidän hedelmitänsä nautitzen. Koska hän wihdoin heräis, eikä ymmärtänyt selitystä, niin yri Pappi tällä tavalla unen hänelle selitti: hänen lapsensa olit ne nuoret wesat, jotka hän jumalisen ylöskaswatamisen ja hyvän neuwon kautta esti pahuden siemenestä, ja kynneltä wuotawilla rukouksilla joka päivä kasti, sentähden piti ne onnellisesti kaswaman ja sumaturu hedelmää kandawari

HEKran puutarhasa tuleman, ja hän wan-
hudensa ilon heisä näkemän, niinkuin se myös
tapahdui.

Usettakaat teidän lapsenne HEKran eteen
Koulusa: lapsilla on liha ja veri, he ovat niin-
kuin istutetut mehä puut, joisa juuren puolelta
putkastele pieniä wesoja, jotka wisuun pois-
leikattaman pitä, ettei ne ike emäpuusta ja sen
oikeista yrystä nestettä imee saissi, ettei puu kui-
wetuisi: minä sanon: se on tarpeellinen, että
lapsilla wisu peräänkäsando on. Opettajain,
joiden halduun lapset uskotut ovat, tulee heis-
tä tarcka waari ottaa. Wanhinbain tulee
myös ike heitä neuwoa, kaikesa rackaudesa, ja
nijn usein kuin he lapsillensa jongun lahjan
andawat, kohta siinä samasa, terweeklisen
muistutuxen kautta pitä heitä opettaman. Es-
merkixi: koska Jsa näkee lapsensa leikisewän,
ilowewän ymbärins ja iloisewän, pitä hänen
kysymän: mistä sinulla tämä ilo ja terweys
on? se on Jumalalda, sinun Luojaldas ja edes
kahojaldas, jonga hywydestä sinä elät, liikut
ja kaswat. Koska Niti anda lapselle omenan
eli minun hedelmän, ja näkee, että lapsi ahnees-
ti siihen tarttuu, pitä hänen kysymän: kuka
senkaltaiset hedelmät kaswattaa? ei kukan muu-
waan Jumala, kaikkein kappalten Luoja; sen-
tähden minun lapseni! koe sitä, että Hän
tundisit, Händä pelkäisit, rakastaisit ja kunn-
ioittaisit, että mitään tee, jonga kautta Ju-

mälä suututetaan tainkaltaisia hedelmiä andama-
 masta. Oxi Jumalainen Jsa otti muinain kol-
 mewuotisen tyttärensä usein polwillensa istu-
 maan, neuvoi händä Luomisen menosta, ja
 kyseli händä: kuka hänelle silmät, korwat ja
 suun andanut oli? ja opetti hänen wastamaan:
 se hywä Jumala. Hän neuvoi händä Kasteen
 liitosta, Lunastuksen työstä, Pyhittämisestä ja
 ijankaikisesta elämästä, päätti sitte kysynn-
 rensä: rakastakos Jumalaa ja HESKraa JES-
 susta? tahdotkos tehdä Händä wastoin? tah-
 dotkos unhohta Hänen? lapsi taitaa myös
 neuwotta uskon ja sen hedelmän asioisa, seu-
 rawaisella tavalla: Lapsi! kuka sinä olet luon-
 nolisen syndymän puolesta? wastaus: Minä
 olen syndinen mato, Jumalan wihan lapsi,
 synnisa sijnnyt ja syndynyt. Mutta kukas
 olet Kasteen, uuden Syndymisen ja Jumalan
 Armon kautta? wastaus: Jumalan lapsi,
 JESuksen Welii, Pyhän Hengen Templi
 ja ijankaikisen elämän perillinen. Kuka se
 paras wiisus on? wastaus: oikein tuta
 Jumalata. Mikä paras rickaus on? Juma-
 lan Armo ja sumaus. Mikä suurin kunnia
 on? olla Jumalan lapsena ja Laitwan perilli-
 senä. Mikä on kallijn tieto? Jumalata ja
 JESusta rakastaa. Mikä paras kamissus on?
 JESuksen wanhurssaus ja pyhä elämä. Mikä
 suurin häpiä on? olla perkelen lapsi, rickoa Kas-
 teen liiton ja elää kaikisa synneissa. Wanhem-
 mat

mat ei taida toisella tavalla waiwaansa paremmin käyttää, josta heillä aikanaan sydämen ilo on: Jokainen anda ulos rahoja, jos hän on wisi, että hän sen kautta jotain voittoa tosin ei mikään kulutus paremmin kuluteta, kuin silloin, koska lasten hywän ylöskaswattamisen päälle kulutetaan. Asettacat teidän lapsenne HERAN eteen, Hänen huonesansa; otakat heitä, koska he jo sille ijälle tulleet owat, että he hiljain olla taitawat, kansanne Kirkkoon ja totuttakat heitä saarnasta waaria ottamaan. Christuren wanhemmilla Nazarethistä Jerusalemiin oli pitkä matka, kuitengin he aikaisin otit piltisen Jesuren myötänsä; niin pitä myös meidän tekemän, ottaa lapseet myötämme koska he wäähäkin ymmärtämään tulewat. Alkääät lapsillenne pahaa toiwottako, jos he teille iloksi kaswaman piitä. Jesuren kirous wahingoiksi sikuna puun, että se kuivettui. Marc. 21: 14. Voi! kuinga monda wihelijäisyyttä, pahat toiwoturet myötänsä tuowat. Koska xpi riwattu pika wietin Lutheruren tygö, kysyi hän äitiä, kuinga hän siibet joutunut oli? wastais äiti, että hän oli tottunut toiwottamaan kaikcia ihmisiä perkeleen huomaan, joka mytt hänen omaan tyttäreensä salwoi; sentähden tee wanhimmat! siunattakat lapsianne ja alkääät sadatello. Rom. 12: 14.

Jos Jumala lapsillenne hywät lahjat andanut on, että he owat hywin luodut, heillä

on hyvä nimmärrys ja muisto; älkät sen puo-
 lesta ylpeillä, nyt ainoa tauti sen heilä pois
 ottaa taita; waan kiittäkät Jumalata nöy-
 västä sydäimestä sen edestä; se on usein ta-
 pahnut, että äiti, joka ylpeillä on tyttä-
 rensä kauneuden yllä, on saanut hänestä sy-
 dämien murheen; tytär on joutunut haureelli-
 seri, synnyttänyt apärän, sen teloittanut ja
 joutunut kirween alaiseri. Wihdotn jos tei-
 dän hywät lapsenne aikaisin kuolisit, niin että
 se silmän ilo teildä puuttu, älkät puolettomas-
 ti casittako isjänne, ne owat taitwaan ilosa
 paremmin kätketynä, kuin täällä maan pääl-
 lö. Kuka tiesi mitkä onnettomudet heitä olis
 kohdanneet, jos he enämman aikaa elänet oli-
 sit, joista he nyt pääsnet owat. Talwen
 kullasa, niin ne istuckeet, jotka ej wilua kärsi,
 hlos otetan ja huoneisin kätketän, joisa he pa-
 remmin ehjänä pshywät, kuin paljaan tai-
 waan alla: se joka yrtitarhaan jää, se mä-
 tänä; mutta jotka huonesä owat, pshywät hy-
 wänä. Tämän tietä se kaicki tietävä Ju-
 mala; sentähden Hän aikaisen kuoleman kaut-
 ta, temma pois pienet lapset, muutoin ne sie-
 lun ja ruumin puolesta, huckua taidaisit. Se
 kuullan usiasti Isän ja Äitin sanowan: O jos
 meidän lapsenne kehdoma kuolleet olisit! O
 josta minä olisin kuollut sinun edestäs
 2 Sam. 18: 33. sanoi muinain Dawid, hä-
 nen tameen hirtetystä ja tapetusta, ja ilman
 epäi.

epäilemättä helvettiin alas meneestä pojastansa Absalomista. Tämä sydäminen murhe ei Davidia kohdannut olis, jos tämä hänen poikansa nuorudesansa kuollut olis, niinkuin Bathseban poikainen. Kristus sanoi Petarille: Joh. 13: 7. mitä minä teen, ett sinä nyt sitä tiedä; mutta tästä edes saat sinä sen tietä. Koska lapset kuolewat, niin ei vanhemmat useinkaan ymmärrä, mingä tähden se hyvä Jumala niin tekee; mutta jäljestä päin, koska kovemmat ajat tulewat, ja muut vanhemmat lapsistansa suuren surun näkewät, niin he wastaymmärtäwät. Niillä vanhemmilla, joiden lapset aikaisin kuolewat, ei ole niinku suurta tiliä Jumalan duomion edesä tekemistä, kuin niillä, joiden lapset wanhoiksi eläwät. Vanhemmat usein erhettywät lasten ylöskaswattamisessa, wanheimbain on usein syn, että lapset turmellan: vanhemmat owat asetetut haldoiksi ja peräänkotoisuus miehiksi HERRAN puutarhaan; Mutta he andawat monda kertaa taimet ja wesat ohdackeilda tukahutetta, jota ei he sillen edeswastata taida. Joka pahenda yhden lapsen ja takaisin jättä oikian kuituren, hän on wikapää siihen kadotettuun sieluum, kükistä Jumalan thön ja Jesuren toeren jalkwoin tallaa. Eikö pahoin kaswatetut lapset wijmeisnä päiwänä edesastu ja huuda: kirottu olkon se Isä, joka minun synnyttämvt on: kirottu olkon se kohtu, joka minun kannoi, ja ne ni-

sät, joita minä imin; kirotut oskon minun wan-
 hembani, jotka kyllä autit minun Kasteseen;
 mutta Kasteni liittoja ei kertakan minulle muis-
 tuttaneet, ei ensingän sitä minulle selittänet;
 waan Jumalan aljetun armo työn minusa
 tukistit, annoit Uskon minusa saannua, fal-
 leit minun kaikkinaisia konnan kureja täyettä,
 ja oman pahan esimerckinsä kautta wiettelet
 minun suruttomaan ja jumalattommaan me-
 noon: tätä peljättävä soimua wälittäwät kaicki
 ne wanhimmat, joiden lapset nuorna kuolewat.
 Ajattele tätä hywin sinä lastes kuoleman ylit-
 ze murheellinen Isä ja Äiti! ajattele myös
 sitä, että sinä viimeisnä päivänä saat jälle-
 kuolles. Koska Abraham kuoli, niin hän
 kootti kansans tygö. Luom. K. 25: 8.
 Dawid lohduitti itsänsä sillä, että hänen piti
 menemän lapsensa tygö, 2. Sam. 12: 23.
 Lazarus tuli kohta Abrahamin helmaan. Ab-
 distettu Jerusalem, sanoi muinain lapsistansa:
 Baruch. 4: 23. minä olen andanut teid-
 än mennä itkulla ja murheella; mutta
 Jumala on andanut teidän minulle jäl-
 lens ilolla ja riemulla ijankaikkisesti. Mi-
 tä ilo oli se, koska Jacob sen ajaturisansa ka-
 donneen pojan jälle-ns sai? Jumalan Hengi
 sanoo: Luom. Kirj. 46: 29. Koska hän sai
 nähdä hänen, halais hän häntä kaulasta
 ja itki hetken aikaa hänen kaulasansa.
 Sentähden tydy lastes kuolemaan, ja lohdu-
 tias

työs sillä, että wihdoin taas yhteen tullaan
 Jesuren istuimen eteen ja me saamme suu-
 rella ilolla riemun ja woiton wirttä weisata.

Sitte kuin sinä tämän lutenut olet, tee
 rukoukes lastes ja perhees kanssa.

Weisa sitte Wirsi N:o 121.

Uuden Vuoden-Päiwänä.

Weisa ensin Wirsi N:o 129.

Rakas lapsi! ota ajasta waari. Tä-
 män neuwon anda Huoneen opettaja
 Sprach. 4: 23. Sana, ota waari:
 merkitse täsä niin paljo, kuin kanta aika oikein,
 eli Pawalin neuwon jälken, hangittaat
 aikansa, eli koska meillä aika on, niin teh-
 kämme jokaiselle hywää Gal. 6: 10. josta
 meidän waari ottaman pitä, on aika, joka
 kaickia kallijta kiwitä kallijmbi on. Jos paka-
 nalda Senecalda kysytän, mikä aika on? was-
 taa hän: se on xri silmän räpäys. Se on
 myös silmän räpäys, tosin wähembi kuin
 silmän räpäys, kuin me elämme. Tästä ly-
 hystä ajasta, kuin me elämme, pitä meidän
 waari ottaman ej pahuuteen käyttäin; waan
 hywyteen, niinkauwan kuin ihminen elää,
 on hänellä aika paranda itsensä; mutta kuo-
 leman jälken ej aikaa enä olectan; waan ijan-
 kaickisuus. Perään ajateldawa on se, mitä

Wapahtaja ruuinain sanoi Judala'ille, kossa
 he ehto aikaansa ei tuta tahtoneet, ja tämän
 ajan kului Hän heidän ajarensa: jos sinä-
 kin tiedäisit, niins ajattelisit tosin tällä
 sinun ajallas mitä sinun ranhaas sepis.
 Luc. 19: 42. Ettei he tastä ajasta waaria
 ottaneet, ajasa, ei ihiansä parandaa tahton-
 neet, eikä Jumalan armoa vastaan ottaa,
 sentähden piti toinen aika kohtaman heitä,
 jona vihollisten piti kangaman heitä ja
 ymbärins piirittämän heitä, ja ahdistas-
 man jota kulmalda. Näin tekee se hyvä
 Jumala, ettem me Armon ajasta waaria ota,
 andaa Hän wihan ajan eli iankaieksuden
 tulla. Niinkauwan kuin wielä sanotan: tä-
 näpäntä, niin kauwan Armon owi awoi sei-
 soo; mutta kossa tämä aika on ohitse, niin sul-
 jetan Armon owi, silloin ne tyhurat neikeet
 kyllä huutawat: **HERRA** arwaa meille; ja
 Hän wastas ja sanoo heille: en minä
 teitä tunne, kusta te olette. Luc. 13: 25.
 Sentähden, rakas lapsi! ota ajasta waari,
 ja elä niin ajasa, ettet sinä katuksi iankaieksi-
 sudesä, pidä Jumala silmäis edesä ja sy-
 dämmesäs, ja karta, ettes mihingän
 syndijn mielisty. Tob. 4: 6. Rukoile Seu-
 rakunnan kansa: Ammimum wiriäst, Kaide
 wirtan työt t'äll' tehdä. Suo elää si-
 wiäst Ja onni kaitis nähdä; O! **HERRA**-
 ra armos lain, **ETI** asian toimitan, Juur
 toi

toivallisesti ain, Ja sinua kunnioitan.
 Tee katkei kuin sinun tulee ja sinä taidat tehdä,
 jätä se tekemätä kuin sinun ei tehdä tule, niin
 sinä ajan oikein käytät ja siitä waarin otat.
 Se tämän päivän päällä nimbärins leikattu
 lapsi JESUS huuta katkein työ: **Katkeat**
lapset! ottakaat ajasta waari, älkää sitä
 turhudesta ohitse meunä andako. Niinkuin tee
 kuullette, kuinga minä en tahtonut ohitseni
 päästä kahderatta päivää, etten minä silloin
 nimbärins leikattu; niin kuin siitä edespäin
 kuulla saadan.

Ewangeliumi Luc. 2: v. 21.

Siisheen aikaan koska kahderan päi-
 wää kulumut oli, että lapsi piti
 nimbärins leikattaman &c.

Tämä anda meille tilan tutkistella:

Jumalalle kelpaavaa ajan käyttämistä.

Josa me

1. **Otamme waarin itse ajasta.**
2. **Kuinga se oikein käytetään.**

Ensimmäinen Osa.

Sahderandena päivänä, ja ei seitsemände-
 nä, eikä yhderandena päivänä JESUS nim-
 bärins

bärins leikattija. Mirti niin? Jumala D:nen
 yhä Jsänsä oli sen niin säätänyt, että kaikki
 poika lapset kahderandena päiwänä li-
 hansa eunahasa piti ymbärins leikatta-
 man. Jumala ei sitä tahtonut, että se en-
 nemmin tapahtunut olis, että lapsi sen kiwun
 karsia tainnut olis, kuin ymbärins leikauksen
 myötä oli, ettei se kuollut olis; edemmä ei
 tahtonut Jumala wiiwntellä, esottarensa, että
 he ymbärins leikattin, ei niin suuresti teko syn-
 deinsä tähden, joita he olit tehneet; waan pa-
 remmin perisyntiin tähden, jonga he äitinsä
 kohdusta myötäns tois. Se hengellinen ym-
 bärins leikkaus eli nudistus alkaa tosin täällä;
 mutta ei päätetä ennen kuin ylösnousemisesa
 elämään. Kuusi päiwä merkitzewät tätä elä-
 mätä, joka on täynnäs työtä ja tuskia: josa
 syntiin ei pidä hallikeman meitä, waikka se
 aina liicku meisä pahain himoin sytyttämisen
 kautta, se seitsemäs päiwä on lepöpäiwä hau-
 dasa, jona syndi meisä ei enä waikuttaa taida.
 Se kahderas päiwä on ylösnousemisen päiwä,
 jona me katomattomuudesä puetetaan, senkal-
 taiseen ruumiseen, josa syndi ei enää asu. Kah-
 derannesta päiwästä piti wisu waari otetta-
 man, niin että Sabbathinakin ihmiset
 ymbärins leikattin. Joh. 7: 22. Kuiten-
 gin jos lapsi sairas oli, niin kuoleman waa-
 ran tähden tämä Sacramenti Judalaisilda toi-
 seen päiwään ylösläättin. Oikasta, ajasta
 joka

Joka oli kahderas päivä, on Jesuren Niti wi-
sun waarin ottanut ja lapsens ymbärins leikata
andanut.

Dikiat Christitnt, ei mahda yhtäkän aikaa
unhotta: ei parannuren aikaa, ei se ole kah-
deras päivä; waan tänäpäinä, jos tee kuu-
lette hänen äänensä, niin alkää paadut-
tako sydändänne. Psal. 95: 8. Tämä aika
kukutan Pawalida ajari unesta nosti.
Rom. 13: 11. nimittain syynin unesta, tätä
parannuren aikaa ei unhottaneet Niinwitat;
waan otit siitä waarin. Jon. 3: tästä ajasta
sanoi xpi Jumalata pelkäävä mies: tänäpäinä
tahdon minä paranda ikeni, huomena tehkön
Jumala kansani, mitä Hänelle kelpaa. Chris-
titty, ei mahda ohikensa mennä saldia aikaa
hywää tehdä ja lähimmäisellens laupiutta osot-
ta. Gal. 6: 10. Ei hän saa sanoa: kahderas-
dena päiväinä tahdon minä auttaa lähimmäis-
tánt, eli sitten kuin minä ensin olen saanut
kokoön niin ja niin paljo, koska minun aittani
ja arkkuni owat täynnänsä, sitte minä waiwai-
sille jotain andaa tahdon: ei niin; waan hänen
pitä sen könhän lesken kansa andaman kaxi
ropoansa. Marc. 12: 42. Jos sinulla paljo
on, niin anna runsaasti; jos sinulla wä-
hä on, niin anna siitä wähästä hywällä
mielellä. Tob. 4: 9. Jos könhä tulee juma-
lisen Christityn tygö ja auoo apua, ei hän sin-
gan sano: tule toiste, ei minulla nytt ole aikaa;

ei hän tykönsä händä pois aja, ei hän sillä estele ihänsä; että hän on rualla, ei hän ole kotona; hän taita toisna päiwänä tulla; ei niin; waan niin pian kuin se kōrhä ilmoitta ihensä, ajattelee hän kōhta: ei hän onnen huomasta eli tapaturmasta tullut ole, Jumala on hänen tyköni lähettänyt, kōttelemaan minua, jos minä, hywää tehdäni, tahdon ajasta ottaa waarin. Lazarus ei onnen huomasta maannut rikkaan miehen owen edesä; waan Jumalan aseturen jälkeen; että rikkaalla olis tila ollut tehdä hywää. Lue Sananlasku Kirj. 22: 2. Diklat Christityt ei mahda unhotta aikaa rukoilla; ei sanoa: nyt ei ole aikaa rukoilla, minulla on jotain erinomaisista tehtäwänä; waan meidän tulee rukoilla laakamata. 1. Thess. 5: 17. Ei mahda kukan unhotta kätsumisen aikaa: Jumalan lapset ei taida siitā olla wapaat; sillä jokaisella heidänkin päiwällänsä on watwansa jo surunsa. Math. 6: 34. Ja wihdoim en me saa unhotta kuoleman hetke, josta Dawid puhuu. Psalm. 31: 16. Niin aikani on sinun käsissäs. Sen muistaa Job. 14: 5. hänellä on määrätty aika, hänen Ruukautens luku on sinun tykönsä, sinä olet määrän asettanut hänen eteensä, jota ei hän taida kädä yllize. Luowu hänestä, että hän sais lewätä, niin kauwan, kuin hänen aikansa tulee, jota hän odotta niinkuin palkollinen: niin

nijn hartasti, kuin Jumalan lapset ikäwötkewät tätä aikaa, siinä että he halulla usein weisawat N:o 389: v. 7. Juur mielelläni kuolla Ja tahdon tygös tulla x. nijn wähan mailman lapset sitä ajattelewat; sillä he luulewat, että heidän huoneensa pitää isänsä paikisesti pysymän. Psalm 49: 12. Ihmissä on lyntty, joilla ei ole ollut aikaa mennä Kirkoon, ej aikaa rukouilla, eikä mennä HERRAN Ehtoliselle; kuitengin tähtyneet otta ihelens ajaan kuolla. Jos he siis kuollet owat autuallisesti eli ei, siinä HERRA duomittan, jonga halduun tämä duomio annettu on.

Toinen Osa.

Rahderandena päiwänä, koska lapsi piti ymbärins leikattaman, annettin sille nimi. Rahderas päiwä oli JEsuxelle kirjras päiwä; sillä minä kiwun ymbärins leikkaus myötänsä toi, luetaan Luomis. Kir. 34. että Jacobin pojaat Simeon ja Lewi tapoit Sichemin asuwaiset, koska heillä kolmantena päiwänä oli kipu ymbärins leikauresta. Jos. 5: luetan, ettei Israelin lapset tainneet matkusta, koska he ymbärins leikattin; waan olit alalansa siihen asti kuin he paranit. Senkaltaita kipua on myös JEsus kärsiä tähtynyt; Si Hän suingan tarwinnut tämän Pain ala itziäns anda; sillä Hän oli synnitöin. Hän oli pyhä, wiatoin, saastatoin, synneisistä

tä eroitettu. Ebr. 7: 26. Mutta se tähden Hän ymbärins leikattiin, että Hän taikisa oman Lakinsa tähtännyt olis. Se on ylistettytä, koska Waldamiehet itse sen Lain pitävät, jonga he andawat, jonga kautta he Lakins alammaisillensa keriäri ja otolliseri tekevät. Maakunnan menestys seisoo siinä, että alammaiset kuulewat Esiwaldaansa ja Esiwalda seuraa Lakia. Christus andoi ihensä Lain ala, että Hän meitä, jotka Lain alla olinime, lunastais. Ymbärins leiktauressans alkoi Hän meidän lunastureimme. Jumalan wanhurskaus waadei werta, ettei ihmisen hukuman pitännyt olisi. Jesus andoi nytt tässä käsihän, ja sidos ihensä täydelliseen maroon, koska Hänen kärsimän piti. Ymbärins leiktauressen aika ei Jesuselta unhottettu. Waikka ruumillinen ymbärins leikkaus ei enä meihin sowy; sillä jos te annatte teitänne ymbärins leikata, niin ei ole Christus teille hyödyllinen. Gal. 5: 2. niin en me kuitenkaan saa unhotta sitä hengellisiä ymbärins leikkausta. Se ruumillinen piti Judalaisilda tapah-tuman, kaberandena päiwänä; mutta sen hengellisen pitä tapah-tuman jokapäiwä. Me olemme liha, ja lihassa asuu synnin ruumis. Enölästi ruumilla niin monda jäsendä on, kuin synni meissä moninaiset himot waikutta. Jos me Jumalan waldakundaa peria tahdomme, niin pitä meidän ristijumaluseman lihamme

haluim.

haluinsa ja himoinsa kanssa. Tämän ristinnau-
 nauttamisen kautta ei nähtä ymbärins lei-
 kata; waan sydän, eikä tapahdu ihmiskäsi;
 waan Jumalalta, ei ihmisten käsillä; waan
 Jumalan formella sen Pyhän Hengen. Tä-
 mä hengellinen Ymbärinsleikkaus seisoo siinä,
 että me hyljämme kaiken jumalattomuuden
 ja maallisen himon, ja elämme siwiästi, hurs-
 kaasti ja Jumalifesti tässä maailmassa. Ju-
 dalaiset, jos lapsi heikko oli, sen ruumillisen
 ymbärins leikkauksen rohkenit edemmä lykätä;
 mutta Christityt, sen hengellisen ymbärins
 leikkauksen kanssa ei sitä tehdä saa; waan sen
 pitä tapahduman, koska vielä sanotan: täs
 näpänä. Jos Judalaisten lapset kuolit en-
 nen ymbärins leikkauksa, ei taittu heitä duo-
 mita, sen puolesta, että ilman heidän syntä-
 sä tämä Sacramenti heikdä estyi; mutta jos
 Christityt ilman hengellistä Ymbärins leikkaus-
 ta kuolewat, niin heidän autudensa on huk-
 teilla. Jesus heikosa lapsiudesansa Ymbä-
 rins leikkattin; älä sinä, rakas Christitty!
 hengellisen ymbärins leikkauksen kanssa lytkää
 wanhuuteen asti; waan nuoruudesta kohta ru-
 pia ymbärins leikkamaan sinun sydänmes
 halut. Sen turmelduneen luonnon siwusa,
 joka päiwä ylös nousewat uudet himot, sen-
 tähden koe jokapäiwä niistä tukahutta. Allus-
 ta tätä uutta vuotta, lacka pahudesta; älä
 edemmä warden päälle säästä kääntymistäs.

Tällä vuodella myös on, ellei maailman men-
huku, 365 päivää; mutta se on tietämätön,
jos sinä kahderandeen päivään elää taidat;
sillä ihminen ei tiedä aikaansa. Saarna
Kirj. 9: 12. Ehtoolla jo toisin olla taita, kuin
Naimulla olitan. Valitse nyt päivä, hengelli-
seri ympärins leikkureks; mutta kuka se päivä
on? se on se päivä, jona sanotaan: tänäpäivä.

Kahderandena päivänä annettiin Jumal-
lan Bojalle se nimi JESUS, joka merkitse Wa-
pautajaa; sillä Hän oli Wapautawa Kan-
saans kaikista synneistänsä. Christitty otta-
vikein ajasta waarin, jos hän joka päivä it-
zens ympärins leikkaa, ja aina tutkistelee sitä
suloista nimee JESUS. Me kuulumme edelli-
sellä osasa puhuttawain kääntymisen ajas-
ta, ajasta tehdä hyvää, rukouksen ajasta,
kärjymisen ja kuoleman ajasta. Christitty
ei saa tätä aika unhohta; waan Pawalin neu-
wosta waarin ottaa. Ebr. 12: 15. Ottakaat
waari, ettei joku Jumalan armosta pois-
tulisi.illä lyckää parannustas kuolema het-
keen asti; sillä hiliainen parannus, harvoin
totinen on; muista aina, että kuolema-tau-
din tullessa, ei ole paljo aikaa ajatella wal-
mistuksesta autuuteen; sillä silloin on sinun
tyllä tekemistä ruumin lipuin kansa, niin
ettet sinä kerkiä suuresti enää ajattelemaan
mitä sinun rauhaas sopi. Jos myös joku len-
däwä

dän i' autunden ajatus seilahdaiskin sinun mielees, kuingas luulet sen kelpawan Jumalalle, sen puolesta, että kuoleman pelko sen sinulda waatinut on. Yri opettaja muinain annoi opetuslapsillensa sen neuwon, että heidän, päivä ennen sitä wijmeistä päivää, piti tekemän parannuren; opetus lapset wastaisit, ettei he tienneet, koska se wijmeinen päivä oli: Opettaja sanoi heille: andakaat siis joka päivä olla teidän parannus päivänänne. Waikka en me sitä sanoa taida, että se mahdotoin on, tehdä parannusta kuolema wuoteella, niin tänty meidän kuitengin sen tunnusta, että se aiwan waarallinen on, lykätä parannustansa siihen hetkeen asti. Mikä on se joka taita waatia Jumalaa silloin yhtähätiwaraa wastan otta- maan? Jumala on se joka waikutta parannuren; ilman Händä, täsä asiasa en me mitään woi. Joka Hänen, niin monda wuotta takaperin, on ylönkatonut, hän taita, koska tuskä päälle tungee, jälleens tulla ylönkatonuri. Tästä puhu Salomo, Sana- last. Kirj. I: 24, 25, 26, 27, 28, 29. että minä kuguin teitä, ja tee eskelit- te teitäne: minä kokotin ic. Niitten esimerctiä löytän monda, jotka säästäneet owat parannurensa kuolema hetkeen; mutta ilman parannusta kuolleet. Jos sinun kansas sil- loin niin käy, kuin monen muun kansa, joil- la wijmeisinä aikoina ei muuta miekesä ole,

Kuin ne asiat, joita he eläisänsä ja terwen ollesansa rakastaneet owat, niinkuin raha, tawara, hekuma, maalliset huwitukset ja muita senkaltaisia. Yhdestä jumalattomasta ihmisestä Romisa sanotan: että hän oli perkeleen kansa sijton tehnyt, ja muitten seasa myös sen ihellens pidättänyt oli, että perkeleen piti kolme päiwää ennen kuolemata sen hänelle ilmoittaman: perkele piti lupauksensa ilmoitti hänelle myös kuolema hetken. Mies kutsui Bapit tukonsä, ilmoitti heille sielunsa waaran, rukoili neuwo ja apua. Mitä tapah tui? koska he kaikella wivendellä koit wetää häändä perkeleen kidasta, langeis hänen päälensä niin raskas uni, josta hän ei luokami-sella, eikä millän muulla tawalla taittu herätettä; jos häpiällisiä asioita ja maailman hekumasta puhuttiin, heräis hän kohta; mutta jos parannuksesta ja sielun tilasia puhuttiin, nuckui hän siikiästi siibes; että hän onnettomasa tilasa kuoli. Tämä on tehdä syndiä Armon päälle ja armoittomudella kosteturi tulla; tämä on säästä parannusta kuolema hetkeen asti ja silloin ilman parannusta kuolla ijankaikisella kuolemalla. On siis se juuri waarallinen säästä parannusta kuolemaan asti; tuskin yhdelle tuhannen sеса, se menestynyt on, syndinen kuolema hetkesä unhotta itsens ja rauhansa, koska hän eläisäns Jumalan unhohtanut on. Synstä senkaldainen syndinen wer-rataan

rato: mehan petoon, joka wiherjäisellä miltulla elätä ihänsä, eikä siitä luopua tahdo, ennen kuin mehä mies koirainsa kanssa saarta hänen, ja silloin on se myöhäs; mehä mies ambuu hänen hengettömäri ja koirat raatelewat hänen; niin on astat syndisen kanssa, joka jumalatto: mutta ei ennen hyljätä tahdo, kuin kuolema ja helwetin werikoirat lähestywät, silloin on jo aika tärkeimmällänsä. Niattele tätä rikas Christitty! älä säästä parannustas; waan tee se aikaisin, niin sinun hywin kån.

Mitä tulee aikaan, tehdä hywää ja auttaa waiwaisia, niin ei sitä kån saa anda turhaan ohikensa mennä. Se päiwä olkon hukka päiwä, jona en me hywää tee ja köyhälle joutain anna. Meidän pitää esimän tilaa tehdä hywää tarwikewalle, ihastuman sen ylitse, etä meillä tila on; niin kefi Dawid, hän kysyi, jos joku oli jäänyt Sawlin huoneesta, jolle hän laupiuden tehdä tainnut olis, niin oli Mephiboseth Jonathanin poika, joka joka päiwä sai hänen pöydälänsä letpää syödä. 2. Sam. k. 9: 7. Mutta tätä wastan se tyly Nabali, ei tahotonut ottaa ajaasta waaria, tehdärensä hywää; niinkuin myös rikas mies; ja Pappi ynnä Lewitan kanssa, jotka sen weresänsä makawan puoli kuolleen miehen ohikse kånwit. Christitty pitää myös rukouren ajaasta waari ottaman. Sentähden on yri Jumalata rakastawa sielu sanonut: ennen minä tahdon päiwän

näkkää kärkeä, kuin unhohta rukouren, tosin minä tahdon ennen jättää hengeni kuin rukouren; sillä hengi ilman rukousta, ei ole joku hengi. Senkaltaisijn Jumalata pelkävöisijn sieluin, löytän monet esimerkit, jotka aamulla, yhtä hetkee ennen muuta perhettä, ylösnosneet ovat, sen puolesta, että he esitetöinä Namu rukourensa toimittaa tainneet olisit. Aikaa kuulla Jumalan sanaa ja Christillishdesä neuvoturi tulla, yri Jumalan lapsi ei saa anda ohisensa mennä, hän ihastu pyhä - päivän tullesä, kiittä sydämmestänsä Jumalata, joka Jumalishuden harioiturijn hänelle ajaan suopi. Dikia Christitty ei suingan sano: ei minulla tänäpänä aikaa ole Kirkoon mennä, kyllä minä menen tästä wijkon takaa; waan hän ajattelee: nytt taita Jumala liikutta minun sydämmeni, tänäpänä taitaan jotain minulle ylösrakennurexi saarnatta, se on tietämätöin, jos minä wijkon takaa enää elän. Salomo tosin. Saarnaja Kirj. 3: 1. sanoo: Päikillä on määrätty aika; mutta yhtä hywin Christitty tönsä ajaasta niin pallion murta, että hän sillä wälillä rukoilee ja HERran sanaa tutkistelee; Kirkon käymistä ei ensingän jätä.

Christitty ottaa myös mielellänsä vastaan kärkeisen ajan; sillä hän tietä sen, että niille jotka Jumalata rakastawat, kaikki tappaleet ynnä parhaari käändywät, ja
että

että nykyisen ajan waiwat, ei ole sen kunnian werta, kuin meille ilmoitetan. Rom. 8: 28. 18. Ja, että meidän waiwamme, joka ajallinen ja kewiä on, saat- ta meille ijankaikkisen ja määrättömän kunnian, me jotka en näkywäisiä kazo; waan näkymättömiä. 2 Cor. 4: 17, 18. Jos kuoleman hetki lähestyy, niin Christitty waluis on sanomaan: **HERA!** nytt sinä lastet palvelias rauhaan menemään Luc. 2: 29.

Se olis toiwottettava, että jokainen Chris- titty sen, mitä nytt ajaan oikiasa kättämi- jestä ja waarin ottamisesta sanottu on, itse työsä tänttäis ja harjotais, niin että kaikkein korwisa nämät Pawalin sanat. 2. Cor. 6: 2. aina sois: kazo nytt on otollinen aika, kazo nytt on autuden päivä, ach! että kaikki wisusti waellais, ei niinkuin tyh- mät; waan niinkuin wissat. Eph. 5: 15. Ach! joska kaikki tahdoist ajatella, kuinga huikendelewa meidän elämämme on, kuinga pian meidän elämämme nuora, wastoin kaik- kea toiwoo katkaista taitaan, ja että tätä ly- hyttä elämää, seura loppumatoin ijankaikki- suus; waan harwat tätä ajattelewat. Mut- ta perkele tietää hänellänsä wahan aikaa olewan. Ilmest. K. 12: 12. sentähden hän enimmään osan, siihen saattanut on, että he Judalaisten kansa, ei ehiko aikaans tunne.

Niitä annetaan ohitse mennä, ilman p. ran-
 nusta, ilman ymbärins leickausta ja Jumal-
 suden harjoituria. Moni Christitty sanoo: kyllä
 aikaa on, kusa heidän pitäis ajatteleman,
 ettei silmän räpäyssän heidän wallasansa sei-
 so, ja että he sitä edesmennyttä aikaa ei pa-
 lautta taida. Joka siis nytt sydämmesäns
 on voitettu siitä, että hän ajan wäärin käyt-
 tänyt on, että hän pyhä-päiwän on turmel-
 lut, ei sitä niin wiettänyt kuin piti, ei Ju-
 malatausa oikein palwellut; waan silloin
 niinkuin muunainskin libaansa ja wertansa
 mielittänyt; aika on hänelle silloin ollut pit-
 kä, ellei hän sitä irstaisten seurasa kuluttaa
 saanut ole. Pyhä päiwät owat olleet hänel-
 le ikäwät päiwät, ja sentähden moda kertaa
 sanonut on: joska nämät pyhät pian loppuisit!
 yri senkaltainen ihminen katukoon sydämmes-
 tänsä tätä, langetkon JESuksen jalkain juu-
 reen, joka ajaasta ahkeran waarin otti, ja pyh-
 täkön edespäin palkita, mitä tähän asti ta-
 kaisin jäänyt on, sanokan Betarin kansa: 1.
 Betar. 4: 3. Kyllä siinä on, että me edes-
 menneen ajan elämästä kulutimme paka-
 nain mielen jälkeen, waeldaisamme irstai-
 sudesä, himoisa, juopumisessa, ylönsyö-
 misessä, ylönjuomisessa. Nijn usein kuin het-
 ki kulumut on, ja siinä kuulet kellon lönwän,
 niin sano: HERra minun Jumalani! jo taas
 hetki ohitse meni, jonga edestä minun tili te-
 kemän

ken ja pita. Joka näin käyttää itsensä, hän
 tosi ajasta autuaan iankaikisuteen sisälle
 kån. Bätöreri huokatkamme: Sun tah-
 tos jälken rauhas, Ann aikam kulua,
 Ja päälles uskos wahwas, Ann mei-
 san seisoa, Toiwos rackaudes, O
 Jesu armos lainaa, Ett palwelem' sua
 aina, Tääll ja sitt autudes!

Pida sitte ruckoures ja weisa Wirsi N:o 131.

Lähimmäisnä Sunnuntaina Uudesta Vuodesta.

Weisa ensin Wirsi N:o 15.

Saunijt ja sowliaat maalauret ei ole pois-
 kieltyt; wan paremin hyödyttäväiset ja
 tarpeelliset. Sentähden ei taita estää
 Maalaria maalamasta Jumalaa, niinkuin Hän
 sanasans itsensä ilmoittanut on, nimittain: Jsa
 Jumala wanha-ikäisen muodosa, josa Da-
 niel Hänen näki. Dan. 7: 9. Jumalan Poika,
 se toinen persona, päälle-otetusa ihmisen luon-
 nosa; ja Pyhä Hengi kyhkynisen hahmosa; kos-
 ka tämä ainoastans ilman taikausta ja Epä-ju-
 malan palwelusta tapattu, ettei tainkaltaisia
 kurvia palwella; waan ainoastans Kirkkoisa ja
 koto huoneisa, muistutuxena pidetään sijhen,
 että sentkaltaiset näöt ja ilmoituxet, pyhille
 Jsilte, meille tiedoxi siitä Kolminaisudesta, jo-
 ka Jumalan olemisessa on, tapattuneet owat.
 Sentähden koska Pawali. Rom. 1: 23. wa-
 lit-

littaa, että he ovat katomattoman Jumalan kunnian muuttaneet katowaisen ihmisen ja linnuin ja neljä jalkaisten ja matelewaisten kuwan muotoiseksi; niin ei hän siunган nuhtele heitä sen syyn tähden, että heillä senkaltaiset kuwat olit; waan sen syyn tähden, että he näitä kuwia palvelit, sen kunnian heille osotit, kuin yxiin Jumalalle tuli, ja turwansa näitten päällepanit, ja sen oikian elävän, Taiwaan ja Maan Luojan ja Herran peräti unhoitit. Tämän ylikeiwallittaa nytt Pawali edestuwduisa sanoisa. Sunnuntaipäiwänen pyhä Ewangeliumi asettaa meidän eteenme selkiästi sen, kuinga kolme personata Jumaluden olemisessa on.

Ewangeliumi, Matth. 3: v. 13.

Silloin tuli JEsus Galileasta Jordaniin Johanneksen tygö kastettaa.

HERRAN nimesä, me nytt wösluetusta Ewangeliumista tutkistella tahdomme:

Pyhän Kolminaisuuden kuwaa ja maalauska.

1. Poikaa JEsusta Jordanisa seisowaa.
2. Pyhää Henge, niin kuin kyhkyistä alastulewaa
3. Isää Taiwaasta huutawaa.

Ensimmäinen Osa.

Täsa maalauresa eli kuwasa saamme me ensin nähdä pojan Jesuren Jordanisa seisowan. Silloin tuli Jesus Galileasta Jordanijn Johanneren tygö, kastettaa häneldä. Että Jesus nytti jo oli 30. wuotinen, tahdoi Hän julkisesti opetus ja saarna Wirkansa alkaa. Wanhasa Testamentisa, piti ylimmäiset Wapit ennen wedellä pestämän, kuin he Papilliseen Wirkansa astuit: Christus Uuden Testamentin ainoa Ylimmäinen Wappi, tulee Johanneren tygö kastettaa, ennen kuin Hän Wirkansa astua tahdoi. Johannes tosin alusa ei tahdonut kastaa Jesusta; sillä hän luki izens mahdottomari sitä tekemään: Minä tarwizen sinulda kastettaa ja sinä tulet minun tygöni, sanoo hän: kuitengin koska Jesus kasti ja sanoi: Salli nytt: sallei Hän Hänen. Waikka Jesus oli 30. wuotinen, koska Hän kastettiin, ei siitä kuitengan sitä päättä saa, että meillä wayaus on, lasten Kasteen kanssa säästä samaan ikään asti, kuin Christurella oli, koska Hän kastettiin; sillä niinkuin se sopimatoim on päättä, Abrahamista, joka ei ennen tullut ymbärins leikatturi, kuin ikänsä 99. wuotena; että Wanhasa Testamentisa kaicki poikalapses, ei olis pitänyt ennen ymbärins leikattaman, kuin he samaan ikään tulit; kusa kuitengin Jumala käs:

käski, että lapset kahdeksantena päivän piti
 ympärins leikattaman; Niin ei joku
 päättä, waikka Christusta ei ennen kastettu,
 kuin 30. vuotisenä, niin ei muutaakaan lapsia
 tarwita kasta, ennenkuin he sille ijälle tul-
 leet ovat; waan meidän tulee totella Christu-
 sen käskyä: saldikaat lasten tulla minun
 tyköni, ja alkää kieltäkö heitä; sillä
 sentältäisten on Jumalan waldakunda.
 Marc. 10: 14. ja sentähden lasten Kasteen
 kanssa pitää meidän riendämän; ettei he tätä
 autudens wälifappaletta paiksi jääsi, joka aiwan
 tarpellinen on; sillä ellei joku wasta uu-
 desta synny, ei hän taida Jumalan
 waldakundaa nähdä, ja ellei joku syn-
 ny wedestä ja hengestä, ei hän taida Ju-
 malan waldakundaan sisälle tulla. Joh.
 3: 3, 5. Koska JEsus kastettu oli, astui
 Hän kohta ylös wedestä; sillä ei Hän
 tarwinut opeturia ja neuvoja, joita Johan-
 nes mulle, kuin kastettin, tottunut oli anda-
 maan: ja koska JEsus oli astunut wedestä;
 kazo taiwaat aukenit Hänelle. Ei koko
 taiwas; waan se osa taiwaasta, joka JEsuren
 peitti; niin ettei tämä aukeneminen tapahtu-
 nut Johanneren eli kansan ylike, joka suure-
 sa pahoudesa läsnä oli; waan ainoastans
 JEsuren ylike, kuitengin niin, että Johannes
 ja kaicki kansa sen näit. Ja koska taiwas
 aukeni; niin se kolmas Persona Jumaludesa,
 Pyhä

Pyhä hengi, kyhkyisen muodosa tuli Hänen päällensä, josta edespäin kuullaan, koska me

Toisesa Osasa.

Sutkistelemme Pyhää Hengee, niinkuin kyhkyistä alastulewaa. Tämä kyhkyinen, jonga Johannes ja kansa näki alastulewan, ei ollut joku luonnollinen kyhkyinen, ei myöds paljas ulkonaisen kyhkyisen habmo; waan xri silloin walmistettu kyhkyisen ruumis ja meno, (niinkuin Jumalan Poika Patriarchain aikana, ja Engelit usiasti näkewäiset ruumit pääl lens puit) osottarensa nyt jo lähestywan Ewangeliumin saarnan ja Seurakunnan lewiämisen. Että Pyhä hengi ei ilmestynyt jongun raatelewaisen linnun, kottan eli haukan muodosa; waan kyhkyisen muodosa, sen kautta tiettäwäxi tehdän se, että hänellä on oikia kyhkyisen luendo. Sillä niinkuin xri kyhkyinen rakastaa toista, niin Pyhä hengi on rakauden tuli, jonga Hän ihmisten sydämmijn sytyttää. Kussa Pyhä Hengi asuu, siellä on sula rakaus. Kyhkyinen on hiljainen; Pyhä Hengi myöds. Kyhkyinen on puhdas; Pyhä Hengi samalla myotoo; sillä Hän puhdistaa meitä Sanan ja Sacramentein kautta kaikista synneistä ja Hänen halunsa on asua yhdesä, Hänellä puhdistetusa sydämmesä. Kyhkyinen on hedelmälinen;

linen; Pyhä Hengi on se, joka meitä hy wisä toisa hedelmällisxi tekee. Kyhkyiset ei kārssi pahaa hajua; Pyhä Hengi pakenee sitä sielua, joka ehdollisissa synneissä ikeensä kārrittele, kyhkyisen muodosa on Pyhä Hengi ikensä ilmoittanut, muistuttarensa meidän welvollisuuttamme meille; kuinga myös meillä kyhkyisen luondo oleman pitää, jos muutoin Pyhä Hengi meissä asua taita. Meidän tulee Christuren neuwoy jälkeen luopua kaikesta petokesta, olla taitawat niinkuin kārmeet, ja wagat niinkuin kyhkyiset. Math. 10: 16. Niinkuin kyhkyinen aina huokaele, ja Pyhä Hengi rukoilee hywää meidän puolestamme, sanomattomilla huokaurilla; niin pitää myös meidän aina hartaasti huokaman Jumalan tygö ja rukoileman: O Pyhä Hengi! tulee nyt tää, Walistaman meidän sydämitäm, Uskoon ja taitoon, Ja ymmärryseen Jumalan myös sanan, Wahwanna pitämyreen.

Kolmas Osa.

Wihdoin niin tutkistellan sitä taiwaasta huutawaa Isää. Tämä on se minun rakas poikani, johonga minä mielistyin. Tämä ääni, joka Christuren Kasteesa kuului, oli tosin Majestetillinen, niinkuin myös se, jonga Jesus kuuli, koska Hän wuorella kirjastettin. Tätä äändä ei suingan Engelit äändänet;

dän; vaan se oli Isän Jumalan oma ääni, joka selkeillä sanoilla tapahtui: tämä on minun rakas poikani. Josta sanoisa; ensin edespannaan Christuren Jumalus, että Hän on totinen Jumala. Se joka on totisen ihmisen poika, Hän on myös totinen ihminen. Isä jakaa olendonsa lapsille, niin on myös Isä Jumala iankaikkisudesta Pojallensa Jesurelle Christurelle jakanut Jumaludensa olennon; niin että meidän tulee uskoa ja tunnustaa se, että Hän on totinen Jumala, niinkuin Isäkin; sillä Hän on Jumalan iankaikkinen, olennollinen ja ainoa Poika. Sitäläkin edespannan Christuren persona, kuinga Hän persoonallisesti eroitettu on Isästä; sillä Isä, joka tässä huuta on eri Persona; ja Poika, josta Isä puhuu, ja julkisesti kuulioitten edessä rakaimmaksi Pojarensa tunnustaa; on myös eri Persona. Wihdoin edespannan myös Christuren wirka, johon Hän nytt wihittin: johonka minä mielistyin. Niinkuin tahdois Jumala sanoa: se on minulle iankaikkisudesta kelpwannut, armahda ihmistä ja händä shmeistänsä lunastaa. Tätä minun neuwooni, haluani ja päätöstäni, on tämä minun rakas Poikani täyttävä. Hän on se, joka langenneen ihmisen sukukunnan lunastaman pitä, oleman wälumiehen, Minun ja Ihmisen wälillä; Hänen kauttansa ihmisen sukukunda minulle kelpawa on; sillä tämä on Minun rakas Poikani, johonka minä mielistyin. Kat-

Katos näin me nytt, niinkuin kuro ure-
 sa, olemme kaksellet sitä pyhää Kolme-
 yhtettä. Me olemme kakselleet Isää Jumalata,
 joka ottaa meitä lapsirensa, ja meille Taira-
 ijan kaikkiseri perinnöxi ja omaisuderi lahjoittaa.
 Me olemme kuullet Jumalan Pojasta, joka
 meidän tähtemme kastettiin; että Hän meidän
 Kasteemme pyhittänyt olis, meitä puhdistais
 ja wanhurstaudella puetais. Me olemme
 myös nähneet Pyhän Hengen, joka niinkuin
 Noachin Kynkyninen, oikian öhii puun lehden,
 Jumalan rauhan meille toimittaa, niinkuin
 meillä Uudessa Testamentisä on suurempi walo
 ja ylöswalastus uskon astoisa, kuin Isillä wan-
 hassa Testamentisä, niin on myös se kolme-
 teinen Jumala meille kunniallisemmalla ta-
 walla ihensä ilmoittanut, kuin heille, wanhassa
 Testamentisä; sillä ei he koskan kuullet Juma-
 lan, niin kuin Isän tairaasta puhuwan, eikä nämä
 nähneet Jesusta, niinkuin Poikaa, seisowan Jor-
 danisä, ei myös nähneet Pyhää Henge kyn-
 kyisen muodosa alastulewan. Mutta me sen
 näemme jokapäiwä, ja niin usein kuin me tätä
 Sunnuntai päiwästä pyhää Evangeliumita lu-
 emme: ja näin kaikki Kolme Personata Juma-
 ludesa meidän silmäimme eteen maalataan;
 jonga tähden se oikia Christikunda tämän ilmes-
 tyksen erinomaisesa kunniasa pitänyt on, niin-
 kuin wastan sanomattoman todistuksen siitä,
 että yhdesä Jumaludessa ja sen olentisä, Kol-
 me ihestänsä seisowaa Personata on. Kas-

Kasteen voimaa, vaikutusta ja suurta hyödytystä, joka erinomattain kolminainen on, me tästä myös tulemme tunnemaan. Ensimmäinen on taivaan aukeneminen: niinkuin taivas sen kastetun Jesuksen ylikse aukent, niin aukenee se myös kaikille ihmisille, jotka kastetaan; sillä silloin he vapaan työköymisen Isän työ saavat, ja wakuutta taitawat heitänsä siinä, että he ryöwäriin kansa ristiin päällä taivaalliseen Paradisiin sisälle käyda saawat. Toinen hyödytys on, että Jumala ottaa meitä lapsirensa ja meitä iankaikkisen elämän perillisi tekee; sillä kaikille kuin Hänen wastan otit, andoi Hän woiman Jumalan lapsiksi tulla, jotka uskowat Hänen nimensä päälle. Joh. I: 12. Kolmas hyödytys on se, että me saamme Pyhän Hengen. Sillä niinkuin Pyhä Hengi tuli näkymättömällä muoto Jesuksen ylikse Hänen Kasteesansa; niin tulee Hän myös näkymättömällä muotoa, kaikkein niitten ylikse kuin kastetaan. Ach! mikä woima, vaikutus ja hyödytys Kasteella on? sillä meidän syndeimme tähden olt taivas suljettu; Pyhä Hengi meistä luopunut ja me olimme wihan lapset; mutta Kasteen kautta, tämä suljettu taivas meille awattiin, Pyhä Hengi meille lahloitettiin ja lasten oikeus annettiin; niin että me olemme Jumalan lapset ja perilliset ja Jesuksen Christuksen kansa-perilliset iankaikkiseen elämään.

maan. Mutta waikka tästä uskon kappal sta:
 siitä kolme-yhteisestä Jumalasta paljo saar-
 natan ja opetetän; niin kuitengin walitetta-
 wasti Christittyin seasa niin yrifertaisia löy-
 tää, jotka ei tiedä, koska heidän kysytän, was-
 tata, kuka heidän luonut, lunastanut ja py-
 hittänyt on; joita nuhdeldaman pitää Pawa-
 lin sanoilla. Gal. 3: 1. Te hullut, kuka
 teidän on wimmaanut totuutta uskomas-
 ta? joiden silmään eteen Christus Je-
 sus kirjoitettu oli, teidän seassanne ristin-
 naulittu. Senkaltaiset mahtaisit ajatella,
 että tieto on uskon äiti, astimet taiwaaseen ja
 tie aututeen. Sillä tämä on isankaikinen
 elämä, että he sinun ainoan totisen Ju-
 malan tunnustit ja jongs lähetit Jesus-
 ren Christusen. Joh. 17: 3. Tätä was-
 tan, Te, joilla ei ainoastans oikia tieto, siitä
 kolme-yhteisestä Jumalasta ole; mutta myös
 niinkuin kastettuun Christittyin sepii, Christil-
 lisesti elää koette, ette mahda paharuol sitä
 tuskaa, ristiä ja wainoo, kuin teitä kohtaa,
 jos Christusta, wainot, ja alinomaiset kärsi-
 miset kohtaisit, joka kuitengin oli pyhä, wan-
 hurkas ja ilman syndiä; tosin niin pian kuin
 Hän! kastettiin, tändyi Hänen satanan kiu-
 sauria korwesa usosselsoa; niin en me mahda
 ihmetellä sitä kowaa, kuin meitä kohtaa; sil-
 lä me teemme syndiä joka päivä Händä was-
 tan, engä muuta ansaihe kuin rangasturen;
 waan

waan meidän pitä oleman kärkeiwälliset, pitäin aina ihemme Jumalan meidän Isämme tygö, jonga lapsiri me kasteen kautta tulleet olemma. Ja että tämä meidän Isämme aiwan hywin sen näkee, että risti meille usasti paremmin autudexi soxi, kuin myötäkäyminen ja hywät päiwät; sentähden Hän meitä niinkuin lapsiansa alati kurin alla pitää. Se on kuitengin aina meidän lohduksinemme, että ihe kurin alla, olemme me wisentetyt siitä, että meidän hywä Isämme kaiken kärkeimisemme wihdoin muuttawa on tiankaickiseen iloon ja riemuiin, ja että Taivas kuolema hetkelläm aukenewa on, ja pyhäät Engelit sielumme Abrahamin helmaan wiewät.

Pitä, tämän jälkeen rukoures ja weisa Wirsi N:o 109.

Loppiais Päiwänä.

Weisa ensin Wirsi N:o 139.

Etä se kaikkein korkein lahjoja lapsildansa tahtoo, sen me Dawidin suusta kuulemme, joka Psalm. 76: 12. sanoo: wieläät lahjoja peljättäwälle. Dawid ei täsä puhu omasta personastansa, ei sitä ano, että hänen alimmaisensa, hänelle lahjoja tuoneet olisit, niin kuin tapa Idäisellä maalla oli, ja wielä nytt tawallinen on, ettei kukan ilman lahjoja Kuningansa eteen tulla

tulla rohkene. Tätä muistutusta ei tarwit-
tu; sillä Israelitaat muutoingin olit hänelle
mieluiset, tosin itse muukalaiset ja Bakanat
kaukaa toitt hänelle lahjoja. 2. Sam. 8: Ei hän
ollut senkaltainen wäärä, ahnet, joka enäm-
min lahjoja, kuin oikeutta rakasti. Mose-
ren sanat olit hänelle tutut: Kirottu olkon
se joka ottaa lahjoja == ja laicki kansa sa-
notkan Amen! hän rukouile itse Psal. 26: 9,
10. Älä temma minun sieluani pois syn-
neisten kanssa == jotka mielelläns lahjo-
ja ottawat. Waan hän puhuu täsä hen-
gellisistä lahjoista, joita heidän niinkuin mie-
luiset ja pnhät uhrit Jumalalle kandaman
piti; Hänen nimensä kunniaa ja kiitosta.
Edellä käywäisistä sanoista on se nähtävänä,
että Dawid hengellisistä uhria tarkoittanut on,
rukousta ja kiitosta. Mutta ei hän kuitengan
pahaaldansa tätä tarkoittanut; sillä hän tie-
si nlön hywin, että hänen poikansa, joka hä-
nen kuolemansa jälkeen, piti rakendamau HER-
ralle Templiin, tarwiti lahjoja; sillä niin-
kuin he sitä ennemmin olit walinnit Aaronin
aikana, wääräri Jumalan pasweluxeri edes
tuomaan kullaiset korwa rengaansa, joista
Wastika walettijn. 2. Mos. K. 32: 4. ja Ta-
bernaklin rakennuxeri ja tarpeeri edestoitt ran-
ne rengaita, korwa rengaita, formuria ja sol-
kia. 2. Mos. 35: 22. niin piti heidän myös
nytt hywän suopaisudensa osottaman, ja Ju-
ma-

malalle andaman, kuin Jumalan owat. Se taitan myös sanoa: että Dawid tässä myös tarkoittaa uskowaisia lundes Testamentissa, ja muistutta heille, kuinga heidän Wapahajalle, koska Hän ilmestynä oli, otollisia lahjoja edestuuman piti, josta Hän puhuu Psalm. 72: 10. Kuningaat meren rytönä ja luodoista pitää lahjoja kandan; Kuningaat rikkaasta Arabiasta ja Seebasta pitää annot tuoman: kaikki Kuningaat pitää Hänä kumartaman, ja kaikki pakanat pitää Hänä palweleman. Sitä ei kieldä taita, ettei tämä ennustus jo ruwettu tähttämän, koska wiisat Wäiseldä maalda Bethlehemijn Jesulle lahjoja kannoit. Waikka ei sitä sanoa taita, että he olit Kuningat, olit he kuitengin pakanat, jotka kumarfit sitä äsken syndnynttä Judalaisien Kuningasta, toit Hänelle lahjoja ja palwelit Hänä. Vielä tänäpäiwänä oikiat Christit, Wapahajalle lahjoja tuowat, koska he Kijrckoin ja Kouluin rakendamista edesauttawat, armahawat sitä kōnhää, ruockiwat isowaa, juottawat janowaa ja waattetawat alastoinda. Esai. 58: 7. Sitä Jesus wijmeisnä päiwänä kiittäwä on, niinkuin olis se Hänelle omasa Personasansa annettu. Jos joldakulda woima puuttuis, niin ettei kotona olisi leipää, eikä waatteita. Esai. 3: 7. niin kuitengin hywän suopaisuus ei puutu.

tu. Christitty ei tähänkin tydy; waan joka päivä Jumalallensa uhra hengellisiä lahjoja, usko, rukousta, sydämmen katumusta tehtyin syndein ylitse. Se könhä Lazarus kanda edes senkaltaiset lahjat kuin hän woi; sillä **H**ÄRän silmät kagowat uskoa. Jer. 5: 3. rukoilkaat laekamata. 1. Thesf. 5: 17. Jumala ilmoittaa kaitille ihmisille joka paikasa, että he parannuksen tekisit Leko-R. 17: 30.

Ewangeliumi Matth. 2: v. 1.

Koska siis **J**ESUS syndynyt oli Bethlehemiä Judan maalla &c.

Tästä saadan tila tutkistella:

Näitä lahjoja kuin Christityt **J**ESU:lle kandaawat.

1. Tuowat he Hänelle **U**skon kuldaa.
2. Rukouksen pyhäää sawua.
3. **S**ydämmen katumuksen tehtyin syndein ylitse, niinkuin **N**yrämia.

Suuri ilo mahta nostaa, halwoisa majoisa asuwaiisten siwiain Christittyin tykönä, koska he tänäpäinä kuulewat, kuinga **J**ESU:lle lahjoja kannettijn, ei Jerusalemin kaupungisa, josa kuningallinen **I**stuin, se julkinen **T**empli, ja

ja Psoi Neuvo, kokiät Ulinmäiset Vapit ja
 Rivian-Dypineet olit; waan Bethlehemisä. Jos
 JEsus olis syndynyt Jerusalemisä, alati pysy-
 nyt kaupungisä, eikä koskan maalle kulkenu-
 t, niin ne könhät maalla asuwaiset Christityt
 olisit ajatella tainneet: lienekö meillä joku osa
 JEsuresä? mutta nytt me tiedämme, ettei ai-
 noastans suuret kaupungit; mutta myös hal-
 wat maan kylät, ei ainoastans julkiset huo-
 neet; mutta myös könhain ylönsäötut majat,
 Jumalan asunsiat olla taitawat, ja JEsurelle
 rackaat; sillä näin sanoo kokiä ja ylis-
 tetty, joka asuu ijanlaickisudesä, ja jon-
 ga nimi on pyhä: minä asun korkeudesä
 ja pyhydesä, ja niitten tykönä, joilla
 särjetty ja nöyrä hengi on: että minä
 wir voitaisin nöyrytetyn hengen ja saat-
 taisin särjetyn sydämmen eläiwäiseri.
 Esai. 57: 15. Näitten wiisasten miesten esi-
 merkkin, me nytt eteemme asetamme, seura-
 taremme heidän andeliaisuuttansa ja hengelli-
 sellä tawalla sen teemme, mitä he ruumillisel-
 la tawalla tehneet owat. Meidän tulee kan-
 daa Christurelle kuldaa, Uskon kuldaa. Usko
 oikein werratan kuldaan; sillä niinkuin kulda
 se kallijn ja paras on, kaikkein metallein sea-
 sa, nihi on usko suurin ja paras kaikista liiku-
 turista: usko on päämies, jota kaikki muut
 awut palwelewat: niinkuin kulda on Juma-
 lan luotu kappale, waikutettu maasa salai-

sudesta; niin on usko Jumalan työ, jonka Ju-
 mala yrittä waikeuttaa. Colos. 2: 12. Hän
 on se, joka sanan ja Pyhän Hengen kautta
 uskon ihmisen sydämmessä edestuo: mutta woi-
 mansa ja waikeutensa Jesuksessa saapi; ja
 tämä usko tekee meitä wanhurstaksi Jumalan
 edessä, ei sen puolesta, että se ihesänsä niin hy-
 wä työ on; waan sen puolesta, että se Jesu-
 sän ja Hänen ansionsa vastaanottaa. Sentäh-
 den Lutherus uskon sormuuneeen werrannut
 on, johon kallis kiwi oli istutettu, joka sormus
 ihesänsä ei mitään maranut; waan kiwen täh-
 den, joka Eiben istutettu oli, kallixi arwattin.
 Niinkuin kulda maailmassa, woi kaicki; sillä
 ei mikään Linna niin edestakottu ole, joka kul-
 lalla ja rahalla ei woi taitaa: niin Usko
 myös kaicki woi. Kaicki owat uskowaisela-
 le mahdolliset. Marc. 9: 23. ja kaicki mit-
 te anotte rukouksessa uskoden, sen te saat-
 te. Math. 21: 22. niinkuin kulda se puh-
 distetan ja koetellan tulesa, aiwan niin, usko
 tuskän kautta koetellan: te jotka nytt moni-
 naisilla kiusauksilla waiwatan, että tei-
 dän uskonne koettelemus paljo kallim-
 mari löyttäisim, kuin katowa kulda, joka
 tulesa koetellan. 1. Petar. 1: 6, 7. Niinkuin
 kulda, koska se Kulda-sepän käsistä lähtee, on
 selkiä ja kirkas; mutta pian tomusta eli muusta
 kähomattomuudesta himmistyä taitaa; niin usko
 myös toisnans on kirkas kuin Nuringon terä,

on voimallinen JEsusesa perkelettä, händiä ja kuolemata vastaan; toisinaan taas niinkuin kipinä tuhvasta wilkkuu. Josa tilasa kuitenkin meillä se wakuutus on: ettei Jumala suigewaista tyntilän sydäntä sammuta. Esai. 42: 3. Mutta niinkuin ei se kaikki ole kulda kuin kieldä, niin ei myös kaikki ole usko, kuin uskori kuyutan; sillä kuollut usko löytän kansa ihmisissä; senkaltainen joka ei omista JEsusta ja on ilman töitä; niin löytän myös elävä ja totinen usko. Tähän totiseen uskoon waaditaan tieto, suostumus, ja luottaminen. Tieto se taita toisinaan olla ilman luottamista, waikka luottaminen ei koskan ilman tietoa olla taida; tieto on se joka uskolle walon anda. **Mi-**nä tiedän kenen päälle minä uskon. 2. Tim. 2: 12. usko ilman tietoa on wajawa. Tiedon kautta näkee Sielu, kuinga kunniallinen hänen Wapahtajansa on, kuinga lohdullinen ja suloinen Hänen nimensä on. Hän näkee, että hänellä JEsusesa on kaikki, mitä hän halaja. Jos hän isoo, JEsus on hänen rawindonsa; sillä Hän on elämän leipä. Jos hän on kuolemaisillansa, JEsus on Balsami Gileadista. Hän on niitten puitten kaltainen, joista Hesechiel puhuu. Hesech. 47: 12. Heidän hedelmänsä kelpawat ruoksi ja heidän lehtensä läkityperi. Mutta ennenkuin Christitty taitaa luottaa Christuren päälle, niin pitää hänen kaiten oman wanburuskau-

densa pois kieltämän. Phil. 3: 9. Joka Christureen luotta tahtoo, hänen pitää kaikei nimituet ja turvat hyljämän. Engeli sanoi muinain, koska Maria ekei Jesusta handasta: **Ei Hän ole täällä;** niin mahdetan myös sanoa niille, jotka omain toittensa ja arwiinsa kautta tahtowat Christityri tulla. Christus ei ole täällä, autuus ei ole ihmisissä; waan ulkoo ihmisistä ekittämän pitää, ylhäältä Christurel-da. Tämän tygö pitää tuleman suostuminen, ettei Christitty yhdestäkän pääkappaleesta, kuin aututeen sopi, epäile; waan pitää ne totena; jos järki mitä hymänsä sanois, on hän kuitenkin walmis pyhällä kuuliaisudella lannistaman itsensä sen wiseuden ala, kuin Pyhä Hengi sanau kautta hänehen waikuttanut on. Ei hän silloin epäile Jumalan lupauksesta epä-ustolla; waan antaa Jumalalle kun-nian. Rom. 4: 20. Hänellä on pyhä ikäwoikeminen Jesuren perään, niinkuin petra himoize tuoretta wettä, niin minun sieluni himoize sinua Jumala! Psalm. 42: 1. **Wihdoin** niin sydämmen luottaminen ja uskallus tähän myös tuleman pitää. Silloin niin uskowa Sielu, tartuu Jesurehensa, niinkuin Adonia Altarin sarwiin. I. Runing. K. 1: 5. Usko heittä itsensä kokonansa Christuren halduun, niinkuin se, joka wirtaan itsensä uimaan heittää. Usko nojaa Christuren päälle, sanoo tähdellä wiseudella:

Chris-

Christus on minua rakastanut ja andoi
 itsensä minun edestäni. Gal. 2: 20. Hän
 sanoo ei ainoastans: Jumalan Poika on Wa-
 pauttaja, niin taitawat myös perkeleet sanoa;
 waan hän sanoo: **J**esus on minun Wapah-
 tajani, autuuri teijäni, minun **H**erani
 ja Jumalani, niinkuin Thomas. Joh. 20: 28.
Jumala on minun Isäni, Pyhä **H**engi on
 minun **L**ohduttajani ja **P**yhittäjäni. Se
 sana minun on uskon oma sana, jolla ihm-
 nen, sen **J**esuren, jonga hän uskolla omista,
 sydämeheensä sisälle sulkee. Uskolla on täysi
 wakuutus käsiansä: Joh. 6: 37. jota minun
 rygöni tulee, sitä en minä heitä ulos. Us-
 kon erinomainen wirka, on lewätä nöyrällä
 uskalluxella **J**esuresta. Bernhardus, wäähä en-
 nen hänen kuolematansa, oli Duomion eteen
 astuwanansa, josa perkele hänen syndeinsä
 tähden kannoi hänen päälleensä; hän otti sil-
 loin pakonsa Christuren tygö, sanoden: Sa-
 tan! minä tosin olen syndinen ja ylönsäköttö,
 niinkuins sanot; mutta waicka sinä minun sai-
 rauteni suurexi teet, teen minä taas minun
 Parandajani sitäkin suuremmari. Minä tie-
 dän, että minun **J**esurellani on kahden kertai-
 nen oikeus taiwaaseen, ei ainoastans perimion
 kautta; mutta myös anstion ja woiton kautta,
 minulle hywäri on Hän woittanut, etten mi-
 nä häviään tulisi, sentähden minä aina kason
 minun **J**esureni päällen, niinkuin autuuri te-
 jäni,

ttäni, ja taitwaan niinkuin perindö osant puoleen. Augustinus sanoi muinain: minä taidan ilman estettä lewätä, koska minä pääni Jesuren werta wuotawaan kylkeen nojaan, silloin taidamme me kerskata perfelettä ja helwettin joukko wastian ja sanoa: **Waikka koko maailma ja pirun woina, Tuiki tuima, Tahdois pahmittans edes tuotta, Niin on apu tykönäs ja turwa, Sinä suurin HERAA!** Kyll kaikki voit yligen voit-ta ic. Jonga Christitru tykönä tältä hengellinen uskon kulda löytään, hänen sydämmensä on oikia kulda-arkku, mitä tawaroita siinä kät-kettynä on, se Christillisestä uskon tunnustuksesta opitaan. Koska me aluusa sanomme: minä uskon Jumalan päälle; niin minä kohta mieleeni johdatan sen, että Hän on kaikki waldias Jumala. Se joka sydämmestäns usko Jumalan päälle, hän totisesti taita kerskata itziänsä sijtä, että Jumala se kaikki waldias taitwaan ja maan Luoja hänen kuldansa on, jonga hän sydämmensä arkuun sulkea ja kätkee taitaa. Maailman lapset sanowat kulda rouctiolle: **Sinä olet minun uskallureni.** Jobin. 31: 24. Mutta minä sanon Jesurelleni: **sinä olet minun toiwoni ja uskallureni.** Maailma koreile kullalla; mutta minä Jesurellani ja sanon Marian kansa: **Minun sieluni suuresti ylistää HERAA.** Moni Morssian laudaa ylkänsä kurwaa kuldaan istutettuna rinnol.

noillansa. * Yri uskova sielu taita sanoa: Minä olen Jesurelda kiblattu Morstan ja waelan tämän mailman läpikse, sijhees kuin minä wiedään Hänen taiwaalliseen linnaansa; sillä wälillä niin Hänen kuwansa, rackaudensa ja hywain töidensä muisto ei ikänäns minun sydämmestäni ja mielestäni lähtemän pidä. Niinkuin Jerusalemin Tempeli ylipään oli kullalla silattu; niin minun sydämmeni Jesuren werellä on silattuna; ja niinkuin Hänen kallio ja suloinen Nimeensä Ignatturen sydämmeen kullalla kirjoitettuna oli, niin on sama Nimi myös minun sydämmestäni kirjoitettuna.

Toiseri.

Nijn oikia Chriscitty edestuo Jesurelle rukouren pyhää sawua. Muitten seasa kuin Jumala wanhasa Testamentisa palweluxensa säätänyt oli, oli myös se, että heidän piti ottaman hywän hajullisia kaluja, joista pyhän Sawun kanssa piti yhden werta oleman. 2. Mos. K. 30: 34. mitä tämä merkiti, sen Dawid osottaa. Ps. 141: 2. *Kelwatkon minun rukoureni sinun edessä, niinkuin Sawun-uhri.* Johannes Ilmest. K. 5: 8. sanoo: *Kuinga hän näki 24. wanhinda, joilla olit kullaiset maljat suigutusta täynnäns, jotka owat Pyhän rukouret.* Ja saman Kirjan 8: 3. *Kuinga*
Engg.

Engeli tuli ja seisoi Altarin edessä, ja hänessä oli kullainen pyhän Sawun astia, jolle paljo suitsutusta annettiin, kaikkiin pyhäin rukouksiin, sillä kuldaisella Altarilla andarensa, joka on Istuimen edessä, ja se suitsutuksen sawu pyhäin rukouksista, nousi Engelin kädessä, Jumalan eteen. Tämän suitsutuksen kanssa ylösit he ynnä sydämmensä Jumalan tykö ja rupeisit rukoilemaan. Koska Zacharias suitsuttaman piti, niin kaikki kansan paljous rukoili ulkona, suitsutuksen aikana. Luc. 1: 9, 10. Kaikki meidän rukouksemme saawat voimansa Ylimmäisellä Papilla Jesurelda Christurelda; sentähden me myös rukouksemme päätämme näillä sanoilla: **Sinun Poikas Jesuksen Christuksen kautta.** Jos suitsutus hyvän hajan andaman pitää, niin se tulisten hiiden päälle pandaman pitää; jos meidän rukouksemme Jumalalle pitää kelpaman ja taiwaaseen ylös astuman; niin sen palawasta ja hartaasta sydämmestä lähtemän pitää. Elias rukoili rukourella sanoa Jacob 5: 17. se on: hän rukoili hartaasti, palawaisella sydämmellä; rukous joka Jumalalle kelpaa, sen pitää uskowaisesta sydämmestä tapantumän; sillä kaikki kuin ei uskosta ole, se on syndi. Rom. 14: 23. Suitsutuksen piti oleman puhtaan; meidän rukouksemme pitää myös Christuksen werellä puhdistetun oleman; **Juma-**

Jumalan lasten rukouret pitää uskolliset oleman: Rukous on awain, usko on läsi, joka awainda wäändä; usko waatii ja pakottaa rukouren nuolia, että he tungewat läpikse. Jumalan Armo. Jstuimen eteen. Kaikki mitä te anotte rukouressa, uskoden, sen te saatte. Matth. 21: 22. Rukoilla ja ei uskoa, on Jumalan häwäistys, se on niinkuin me ajattelisimme, että Jumala ei tahdo kuulla, eli ei tahdo auttaa meitä. Koska Samuel rukoili, otti hän imewän karigan ja uhrais sen kokonans HERRalle polto-uhriksi, ja huusi HERRan tykö Israelin edestä, ja HERRa kuuli hänen rukouksensa. 1. Sam. 7: 9. Tämä karika oli kuwauks Christukseen, jonga meidän pitää sylistämme kandan, ja hänen nimeensä Rukoileman. Usko on rukouren sielu, jota Jumalan silmä katsoo, paiksi jota ei kukaan kelpa Jumalalle, se vastaan otta Jesuksen Ansioidensa ja antaa rukoukselle wointaa. Uskon kautta uhrais Abel Jumalalle suuremman uhrin kuin Cain, jonga kautta hän sai todistuksen, että hän oli wanhurkas, koska Jumala hänen lahjoistansa todisti. Ebr. 11: 4. Suihutus piti joka Namu ja Ehto HERRalle sytytettämän. 2. Mos. K. 30: Christityn pitää joka päivä ja hetki rukoileman, laakamatta rukoileman, sen päälle, että jos joku waa-ra sielun eli ruumin puolesta tarjondelis, hän

jo edellä voittain Jumalalta suojelusta annut on, ja Jumala hänen kuullut ja häntä siitä auttanut. En me rukousta viivoyttä saa hätä hetkeen asti; waan ennättämän hätää rukourella, johonka meillä pitä wisfit rukous hetket oleman; Rukoilla taita Christitty warhain. Psalm. 5: 4. **Uhtona, Namulla ja Puoli päivänä.** Psalm. 55: 18. **Puoli yönä.** Psalm. 119: 62. huomen wartiasta toisen huomen wartiaan asti. Psalm. 130: 6. Suihutusista wanhasa Testamentisa ei mualla sytytetää saatu, kuin Templisä, eikä yhteisiä rukouria, mualla vitää kuin Jerusalemin Templisä. 1. Kunin. K. 8: sen puolesta, että Lijton Urcki ja Urnon Istuin olit siellä; waicta he myös muisa paikoisa rukourensa toimitit. Uudesa Testamentisa en me johon kuun wisfiin paikkaan sidotut ole; waan saammie ja taidamme, joka pitäsa rukoilla ja nostaa ylös pyhät kädet. 1. Tim. 2: 8. Koska suihtutusta tulisten hylten päälle heitetän, niit farkoittaa se pahan hajun. Harras ja uskollinen rukous farkoittaa perkeleen ja onnettomudet estää; sillä wanhurstaan rukous woi paljon, koska se totinen on. Jac. 5: 16.

Kolmannesi.

Wisat miehet kandaawat edes Weyrhainita. Woidellus olihyn wanhasa Testamentin.

mentisä oteitin Myrhamita. 2. Mos. K. 30: 23. Uhasweruren waimo-wäki piti heitänsä walmistaman Myrhamilla ja kalleilla woi-teilla, Esther. 2: 12. Christitnyillä on syyn, sitä hengellistä Myrhamita, jokapäiwä edestuo-da; sillä he joka päiwä syndiä tekewät. Ei mahda Christitty Ehrolla, wuoteelle mennä, ennenkuin hän Jumalallensa sydämmensä ka-tumuren uhraa; lukekan eli weisatkaan: An-der ann' rakas HERRA! Syndin ja riko-ren, Joita tein monin kerran, Sinuld' Armoa rukoilen &c. Parannus ei ole muu, kuin kääntymys Jumalan tykö. Niinkau-wan kuin syndinen pyrki synneisänsä, on hän poiskääntty Jumalasta; mutta niin pian kuin hän alkaa Pyhän Hengen waatimisen kautta tundemaan syndinsä ja ne joutuwat hänelle katkeraksi, niinkuin Myrham katkera on; niin hän taas kändä ikensä takaisin tairwaallisen Isänsä puoleen. Sitä ennemmin käänsi hän sellänsä Jumalata päin, eikä Hänen puoleens' kätsoä tahtonut; mutta nyt kändä hän kät-sönsä Jumalata päin, kätsoä mielellänsä Hänen puoleensa ja ojentaa ikensä Hänen kätsoyinsä jälken: sitä ennemmin juori hän pois Jumalasta; mutta nyt, koska Jumala huu-ta ja kutsuu händä, seisahda hän ja sano Sauluxen kansa: Teko-Kirj. 9: 6. HERRA, mi-täs minua tahdot tekemän. Mailma pi-tää tämän Myrhami-uhria kewiänä asiana,

Koska hän muutamit rukouret lukee eli wieren weisannut on, niin kaikki silloin jo hywin toimitetut ovat; jos se olis sillä tehty, eipä siinä sitte raskasta työtä oliskaan; waan ei siinä kyllä ole, Tästä pitää ihmisen tykönä muutos tapahtuman: Kiwinen sydän pitää lihastert tuleman; tämä kustaanda passon työtä. Totiseen kääntymiseen tarwitaan enämbi, kuin lukia muutama rukous ja weisata wirsi. Myrrhami taitan pehmiäri ja sulawari tehdä; katura Christitty tuo edes Jumalallensa sulawaa Myrrhamita, niin että hänen silmänsä yldäkyllin wuodattawat kyneleitä. Jer. 13: 17. Koska hän ajattelee kuinga hän sitä ennemmin, ei Jumalataansa, eikä lähimmäistänsä palwellut ole; waan ollut mautoin suola. Luc. 14: 34. sentähden katuru hän tomu- ja ja tuhwas. Job. 42: 6. Hän syö tuhka niinkuin leipää ja sekoitta juomans itkulla. Psalm. 102: 10. Hän toiwoo, että hänen päänsä kyllä wettä olis, ja hänen silmänsä olisit kynelden lähteet, että hän nötä ja päiwää wois itkee syndistä tilaansa. Jerem. 9: 1. Punaisista Myrrhamita pitää Christityn edes kanda-man, se on: hänen pitää se ristin päällä wuodatettu punainen Christuren weri uskolla wastaan ottaman: tämä weri puhdistaa meitä kaikesta synnistä. I. Joh. 1: 7. Myrrham tuolettaa madot ruumisa, jos Christitty synnin matoja paiksi olla tahtoo, eikä tulla siihen paic-

paikkaan, josta heidän matonsa ei pida kuo-
leman, eikä heidän tulensa sammuman.
Esaï. 66: 24. Niin pitää hänen jokapäivä
hengellisellä Myrrihamilla edestakotun oleman,
ristin-nauligeman lihansa haluinsa ja
himoinsa kanssa. Gal. 5: 24. Mutta niin
kuin se ei ole meidän wallasamme, tätä tehdä,
niin tulee meidän jokapäivä rukoilla Jumala-
lalda apua; sillä Hän on se joka meitä wai-
kuttaa, sekä tahdon, että toimituxen Hänen
hyvän suosionsa jälkeen. Philip. 2: 13. hu-
kain aina Seurakunnan kanssa: Anna H^{ER}ra
Henges walo, Sieluun paistaa pimiä
jään, Että poistais kirkkaus jalo, Turhu-
den pois ilkiän, Rakast Isä minua, Ann
rakastan sinua, Hywäll Hengelläs mi-
nua hallig, Ettei syndi minus wallig.

Dnigo siis kaicki Christityt, tästä heidän
welwollisudestansa abkeraa waaria ottaneet?
Ach ei! Uskon, Rukouksen ja Ratumuksen kans-
sa, on asiat juuri huonosti monentkin tykönä.
Koska he suullansa sanowat: minä uskon, niin
moni silloin jo ikellänsä uskon olewan luule;
koska he huulillans jongun rukouksen lukeneet
owat, luule moni silloin jo oikein rukoillensa;
koska hän jongun Ratumus wirren weisannut
on ja kähnyt Ripillä, niin se jo Ratumuksena
pidetään. Mutta ajatellaan nämät, mitä
Christus. Matth. 7: 21. sanoo: ei jokainen
kuin sanoo minulle H^{ER}ra! H^{ER}ra!
K 2 pida

pidä tuleman taiwaan waldakundaan; mutta joka tekee minun Isäni tahdon, kuin on taiwaisa. ja: Matth. 15: 8. tämä kansa lähesty minua suullansa ja kunnioitta minua huulillansa; mutta heidän sydämmensä on kaukana minusta. Raicki nämät lahjat, pitä hywästä sydämmestä edestuoaman, sydän pitä awattaman, jos lahja muutoin Jumalalle pitä kelpaman. Se joka Jumalata lähestyy awo piwoin; mutta sydän on suljettuna, sitä Jumala niin puhuttelewa on, kuin Daniel muinain Belsazaria: Dan. 5: 17. pidä ize lahjas ja anna andimes mulle. Muutamat edestuwat paljasta Myrrhamita; waan ei Suihutusta, toiset taas suihutusta ilman Myrrhamita, toiset taas kyllä nämät molemmat edestuwat; waan ei ensingän Kuldaa. Muutamat wietätawät hiljaista ulkokullattua elämää, wäktätawät julkisia syndejä, joita maallinen Esivalda rangaise; mutta kuitengin harwoin rukoilewat; rohkenewat duomita muita, jotka useimmin rukoilewat, että he raskainmin syndiä tehneet owat, kuin muut. Muutamat tuowat edes Suihutusta; mutta ei Myrrhamita, se on: he rukoilewat kyllä usiasti; mutta ei koe kuolettaa halujansa ja himojansa, senkaltaiset häwäisewät Jumalan: he rukoilewat, että Jumalan tahto niin maasa tapahuis, kuin se tapahtu Taiwasa; mutta ei kertakan pyydä laumistaa tahtoansa

Ju-

Jumalan tähdon ala. Moni tulee kyllä Kirk-
 koon rukoilemaan; mutta yhtä hywin pyysi
 mailman yhteisissä synneissä, he mahdaisit a-
 jatella sitä, ettei Jumala kuule syndisitä.
 Joh. 9: 31. Mutta katuwaisten rukouksista se
 sanoo taitaan, että ne ovat sawu, joka Ju-
 malan tygö nousee, sentähden Corneliuksesta
 Teko-R. 10: 31. sanotan: sinun rukoures
 on kuultu, ja sinun almus- on Jumalan
 edessä muisttetut. Sainkaltaisilla syndisillä
 puuttu myös Uskon kulda, jos se heillä olis,
 niin he aina walwoisit ja rukoilisit, Luc.
 21: 36. He wältäisit salaisia ja julksia syn-
 dejä, kuoletaisit jäsenensä, jotka maan päällä
 owat, ja eksisit Christillisyydesänsä aina täydel-
 semmäxi tulla. Waikka heillä maallista hy-
 wynttä on, ei he siitä Esurellens mitän anna.
 Tarwikewaiselle, joka owen edessä seisoo, niin
 he, eli aiwan wahan, eli ei ensingän anna.
 Ne jotka sulkewat sydämiensä köyhällä, kuul-
 kaan, mitä Salomo sanoo: Saanaust. R. 6: 11.
 Köyhys äkisti tulee hänen päällensä
 niinkuin matkamies, ja waiwaisuus,
 niinkuin warustettu mies. Ah! joska sen-
 kaltaiset tyhmit ihmiset mieleensä johdataisit
 Pawalin sanat, usein heille ilmoitetut: 2. Cor.
 9: 6, joka tiwisti kylwää, sen pitää myös
 tiwisti niittäjän, ja se joka siunausesa
 kylwää, sen pitää myös siunausesa niittä-
 män. Heillä kuolema hetkensä asti olis suloin

ulottuwa wara; mutta nytt heildä ja heidän jäl-
keen tulevaisuudansa se puuttu, ja iiankaikisesti
nälkää ja hätää kärsimän pitä. Parandakat
sentähden rackaat Christitnyt! teitänne, usko-
kaat se wissistä; että se raha kuin köyhälle an-
netaan, lasketaan Jumalan arctuun ja on sen-
kaltainen siemen, joka hywään maahan langee
ja kanda satakertaisen hedelmän; jota vastaan
se raha, joka turhan päihin haaskatan, on sen-
kaltainen siemen, joka weteen eli kalliolle hei-
tetaan eikä hedelmätä kanda taida.

Roskas rukoukes pitännyt olet, niin weisa Wirsi N:o 270.

Ensimmäisnä Sunnuntaina Loppiaisesta.

Weisa ensin Wirsi N:o 236.

Dawid hän wilpittömästi rakasti HERR-
ran huonetta; hänen toiwoturesansa,
Psalm. 27: 4. hän sen julkisesti osot-
taa. Näin sanoo hän: **A**htä minä **H**ERR-
ralda anon, sitä minä pyydän: asuaxeni
HERRan huoneesa, kaiten elinaitani,
että minä näkisin **H**ERRan kaunijn Ju-
malan palweluxen, ja Hänen Templians
egisin. **H**ERRan huonetta ei silloin wielä ol-
lut rakettu; waan Jumalan **A**rcki asui waa-
retten kestellä. 2 Sam. 7: 2. Tabernakli
oli wielä, jonga Moses korwesa teettännyt oli.
Roska Dawid aikoi **H**ERRalle huoneen raken-
da,

da, kieltiin se hänelä, että hän oli paljo werta
 wuodattanut. I. Mika. Kir. 22: 8. Kuitengin
 kukuu hän sen paikan kusa HERRan kunnia
 asui, HERRan huoneesi, niinkuin myös
 muinain Jacob sanoi siitä paikasta, josa hän
 unisansa näki tilapuum, jonga pää taivaaseen
 ulottui, jota myöden Engelit ylös ja alas kä-
 wit, ja HERRan seisowan niitten päällä: pel-
 jättäpä on tämä paikka, ei tässä muu ole,
 kuin Jumalan huone ja taivaan owi.
 Luomis. k. 28: 17. Ihmisten toivoturet owat
 monenlaiset, yri toiwoo sitä, toinen tätä.
 Augustinus toiwoi kolmee asiata: nimittäin,
 nähdärensä Christusta, päälle otetusa ihmisen
 muodosa, Apostolia Pawalia saarnastuolisa,
 ja Romiin Raupungia täydesä kukoisturesa;
 Mutta Dawid toiwoo ainoastans yhtä asiaa,
 yhtä minä HERRalda anon: tätä ainoa-
 ta rukoi ja toiwotti ikellensä Dawid. Ne-
 bucadnezar löysi suosionsa kuningallisen Istui-
 mensa Babelin rakennuresa. Dan. 4: 27.
 Mutta tainkaltaista maallista suosiota ja hu-
 witusta Dawid paiki olla tahdoi, hän vyhtä
 ainoastans saadarensa huwitella ikhänsä HERR-
 ran Jumalan huonesä. Hän wuodatti mon-
 da kynnelettä maan kulkeudesansa, koska hän
 HERRan huoneen muisti: hän tahdoi mie-
 lellänsä mennä joukon kansa ja waeldas
 heidän kansans Jumalan huoneseen ihas-
 turella ja kirtorella, sen joukon seasa,

jotka juhlaa pitävät. Psalm. 42: 5. Koska hän sen wissenden sai, että hänen jällens Seurakundaan palajaman piti, niin hän siihen niin ihastui, että hän. Ps. 122: 1, 2. sanoo: minä iloizen niistä kuin minulle sanotut ovat; että me menemme HERRAN huoneesen, ja että meidän jalkamme pitää seisoman sinun porteikas Jerusalemi! Christuren kirkastamisessa wuorella sanoi Petari: Matth. 17: 4. HERRA meidän on tässä hywä olla. Dawid ja muut Christityt sanovat: autuas on se jongas walizet ja otat tygös asumaan kartanoisas, hän rawitaan sinun huonees ja pyhän Tempelis hywydestä. Psalm. 65: 5. Xri päivä sinun esikartanoisas, on parempi, kuin tuhannen mualla, ennen minä olisin owen wartiana minun Jumalani huoneessa, kuin asuisin jumalattomain maissa. Psalm. 84: 11. Waikka Christity maalla asuu, ja hänen Kirkonsa ei ole weratapa kaupungin Kirkoin, on se kuitengin hänelle niin rakas, kuin joku kaunistettu Kaupungin Kirko, koska hän yhtä hywin siinä autuuteen neuwottaa taitaan. Mikä halu Jesurella oli HERAN huoneeseen, waikka ei se niin kaunistettu ollut, kuin se jonga Salomoraakens, se nähdään tämän päiväsesä Evangeliumissa. Että nytt Christityt ovat welkapaät noudattamaan Jesuren heidän Wapahantajansa

jansa askeleita, niin pitää heidän myös ekimän ja löytämän suurimman halunsa ja huwituksensa HERRAN huoneesa.

Evangeliumi Lucan. 2: 42,

Siis en aikaa, kuin JESUS kahden-
toista kympin ajastajan wanha 2c.

Tästä on nyttilä tilla tutkistella:

Kuinga Jumalan lapses suurimman ilonsa HERRAN huoneesa löytäwät.

Josa waari otettaman pitää:

1. Templistä eli HERRAN huoneesta igesänsä.
2. Halusta tähän huoneesen.

Ensimmäinen Osa.

Wapahataja HERRA JESUS oli Jerusalemin Templissä, koska Hän nämät sanat sanoi: ettekö tee tienneet, että minun pitää niissä olemas, jotta minun Isäni owat? Hän tahto niin paljon sanoa: te luulitte minun joutuneen exyriin, että minä teistä katofsin, ja ette minua niin äctiä löytäneet; mutta te exyitte, niirette minua siinä ekineet, kusa minä löytään? se on: Isäni huoneesa, josa te nyttilä minun löysitte. Wiltinen JESUS on Isänsä huone-

huoneesta; wiefän me myös lapsemme sinne, niin paljo pahaa tekemätä jää. Kristus kutsuu Jerusalemin Templin **Isänsä huoneeksi**, että se Hänen läiskynsä jälkeen rakettu oli, siellä Hänen tahtonsa kansalle ilmoitettiin, siellä oli **HERRan tuli ja totto**. Esai. 31: 9. josta Judalaiset muinain sanoit: Jerem. 7: 4. **tässä on HERRan Templi, tässä on HERRan Templi.** Templissä oli kääntäwät, joissa olit istuimet, istuimilla istuit Opettajat; mutta opetus lapset istuit alempana heidän jalkainsa juuresta, niinkuin. Teko-kirj. 22: 3. Pawali itse sanoo: että hän oli kääntetty Gamalielin jalkain juuresta. Judalaisilla oli yksi Templi, johon kaicki miehen puoli kolmelle Jublalle, joka wuosi kokouksiman piti. 2. Mos. K. 23: 17. Mutta heillä oli kuitengin siellä ja täällä heidän Synagogansa, eli Saarna-paikkansa, johon he kokouksin tulit ja opetettiin. Jokaisen Christityn Kirkko, jossa Jumalan Sanaa oikein opetetaan, taitan kutsua Templiksi ja **HERRan huoneeksi**, pai, axi, johon Hän nimensä muiston säätännyt on. 2. Mos. K. 20: 24. Siellä tulee Hän axi huuturi; sillä waikka Christitylle luwalinen on, rukoilla jokapaikassa ja nostagylös pyhät kädet. 1. Tim. 2: 8. ei he sen wuori seirkosta estyä saa, yhdistetyillä sydämillä ja uskon yrimielisellä woimalla rukoilemasta. Me rukoilemme ja kolkutamme ta-

waan

waan owee ja waadinne laupiutta. Jos Jumalalle Templisä uhrit edes kannettin; niin meidän Kirkoissamme, samalla muutoo, uhraamme HERRalle meidän huuldemme mullit. Jos. 14: 3. Jos siellä Jumalan sanaa saarnattin, niinkuin Kristus joka päivä opetti Templisä. Luc. 19: 47. niin se myös meidän Kirkoissamme tapahtu. Jos joku saatán opettajari, niin tapahtu se tällä Pawalin muistutuksessa: 2. Tim. 4: 2. Saarna sanaa, pidä päälle, sekä hywällä, että sopimattomalla ajaalla, rangaise, nuhtele, neuwo kaikella siweydellä ja opetuksella. Meidän opettajamme he saarnawat, kaikki mitä Kristus heille käskennyt on. Matth. 28: 20. mitä he puhuwat sen he puhuwat niinkuin Jumalan sana. I. Petar. 4: 11. Siwiät sanan kuuliat, wireydellä ja soweliassa sydämmen hartaudella kuuldelewat, mitä Jumalan Hengi sanoo. He wastanottawat saarnatun sanan, ei niinkuin ihmisten sanaa; waan niinkuin se totisesti on, kuin Jumalan sanan. I. Thess. 2: 13. He ajattelewat aina mitä Kristus sanoo: Luc. 10: 16. Joka teitä kuule, se minua kuule. Sillä ett te ole, jotka puhutta; waan teidän Isänne Hengi, joka teistä puhuu. Matth. 10: 20. Ellei Pappi oikiaa elämää edesänsä pidäis; waan lihaldä ja wereldä woitettuna, annais

annais ikensä wieteldä Wapille sopimattomiin asioihin; niinkuin he owat heikot ihmiset, ja kaudewat nämät kallijt tawarat sawiassa asti-joissa, niin Jumaliset sanankuuliat tämän syyn tähden, ei ike wirkaa ylönsä eikä Kirkosta esty; se saarnattu sana pitää yhtä hywin aina tähden woimansa. **Moseen istuimella istuwat Kirjan oppenet ja Phariseuret, taieki siis mitä he teidän kassewat pitää, se pitääkät; mutta heidän töidensä jälkeen älkät te tehkö; sillä he sawowat ja ei tee.** Matth. 23: 2. **Dikiat Christityt ei mahda kossan estyä julkisesta Jumalan palveluksesta, paiki hätä tilaa, aina muistain Pawallin neuwo: Ebr. 10: 25. ei ylönsäin yhteistä Seurakunda, niinkuin muutamain tapo on; waan neuwoat teitänne keskenänne.** Dawid olis kyllä kotonansa tainnut harjottaa hartauttaansa; mutta ei hän tahtonut; waan sanoo. Psalmisa. 26: 12. **minä kiertän HERRA seurakunnassa.** **Dikijan opettajan elämä ääni, tungee paremmin sydämmeen, kuin unelias lukeminen kotona huoneesa.** **Oxi sairast hän tekee paremmin, jos hän harjotetussa Läkärillä neuwo kysy, kuin silloin, jos hän ike pupeis lukemaan läkärin kirjoja: aiwan niin se, joka hengellisesti sairast on, teke paremmin, jos hän sitä Jumalalda säättynä Sielun paimenda kuule, kuin silloin jos hän, paiki hätä tilaa, tahtoisi ike auttaa**

taa ihänsä. Sillä paikalla, jossa Jumalan kunnia asuu, on erinomainen vaikutus; sillä kusa kari eli kolme tulewat kokoon minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellensä, sanoo Kristus. Matth. 18: 20. kuinga paljo enemmän, jos uistambi eli sadot-taisin kokoon tullaan. Tässä paikassa, HEN-ran huoneessa, löytään JEsus, jonka kautta me ijankaictiseen elämään sisälle käydä taidamme. Hän löytään Jumalan sanasa. Hän löytän Sacramenteisa, jotka Jumalan säännön jälkeen toimitetan. Ulusta Christillistä Seurakundaa, olit Kirkot juuri halwat, he kokonnuut huoneisa, Kirkko tarhoisa, wuorten rotkoisa ja luolisa. Koska he aikaa myöden sait ihellensä wapauden rakendaa Kirkkoja, olit ne aiwan halwat, enimmittäin pimiät, joisa ainoastans yri actuna, eli juuri pienet actunat olit, sitä warten, että kukin rukourensa suuremmalla hartaudella tehdä tainnut olis; ettei Kirkosta lähteisa yri toista loukannut olisi, niin paloi kynnttilä kirkon owesa; muutoin niin ensimmäisten Christittyn Kirkot olit tyhjiät, ilman istuimita, ei löytty siellä kuroia, eikä Altaritauluia, heidän Altarinsa oli puoli toista kynärää pitkä ja kynärää lewiä, jonka päällä oli jokapäiwä pieneri murrettua leipää maljasa, ja sen wieresä Kalcki klastista eli tinasta, josta wina jaettiin. Pappi hän istui huonolla istuimella ja opetti kansaa. Kirkon rakennus sij-

hen

hen aikaan oli huono; mutta uskovaisten Sydän loisti sitä enemmän uskosta ja rakkaudesta. Heillä olit halvat Kirkon kalut; mutta Papit olit kullaiset.

Toinen Osa.

Wapahtaja HERRA JESUS tosin oli ainoastans kahden toistakymmenen ajastainainen; kuitengin löysi Hän suuremman halunsa HERRAN huoneesta, ei Hän siellä aikaa pitkäkynyt, annoi Mitinsä ja Glorius - Jäns mennä tiehensä; mutta jää itse jälkijä ja sanoo Dawidin kansa: Psalm. 84: II. yri päivä sinun esikartanoisas on parempi, kuin tuhannen mualla. JESURESTA sanotan, että Hän istui opettajain kessellä Tempelissä, kuuldeli heitä ja kyyseli heildä; ilman epäilemätä pani hän heidän eteensä kysymyriä Pääsiäis lambaasta, Tempelistä ja Jumalan palveluksesta ja tiestä ijankaikkiseen elämän, ei sitä waarten, että Hän heildä jotain oppia tarwinnut olis; waan että Hän heidän wastaukestansa tilan saanut olis, heitä neuwoa, ja tämä oli Hänen suurin halunsa. Waikka sanankuulia Kirkosa julkisesti ei uskalla kysymyriä edestueda, taita hän kuitengin saarnan aikana omaa sydändänsä kysyä ja sanoa: nimmärrätköstätä? kuinga se sinulle kelpaa? sopiko se sinuhun? ongo sinulla osaa tässä lohduktusesta?
tästä

tästä lupauksesta? 2c. päätetyn Jumalan palveluksen jälkeen on sinulle sallittu mennä Sielus paimenen tykö ja sitä hänellä kysyä, jota ett sinä ole tainnut ymmärtää. Koska Christitty HERRan huoneesta Jumalan sanaa, uskonsa vahvistuxeri ja ylösrakennuxeri Christillisödesänsä kuulla saannut on, se on totisesti Hänelle suurin sydämmen halu. Meilman lapset ei ymmärrä sitä, ei he ole maistaneet eikä kokeneet, kuinga suloinen HERRa on; niin vähän tietävät he tästä halusta ja ilosta puhua, kuin nri alhaisen miehen poika, joka ei syndymä kylästänsä kusaan ollut ole, tietää puhua kuinga hupa meno Runingasten huoneista on: he ovat sian tapaiset, joka jalo peuralda wieraaxi kuskuttiin, jolle ne edestuodut herkut ei kelwanneet, jotka muille eläwille hywin maistuit; waan pnyssi rapaa ja kaunoja; Mutta oikiat Jumalan lapset, rakastawat Jumalan Sanaa: se on heille kallimbi kuldaa ja kaikken parasta kulta, ja makiambi hunajata ja mesi-leipää. Ps. 19: 11. Autuat ovat ne, jotka makeuden Jumalan Sanasta löytävät. Mikä taitaa Christittyä enämmin ilahuttaa, kuin se, koska hän Kirkosta saa syndinsä päästön ja Jumala palveliansa kautta hänelle sanaa antaa: Matth. 9: 2. Poikani! (tyttäreni!) ole hywäsäturwassa, sinun syndis annetaan andexi sinulle: Armo ja Rauha silloin Rippi-isäldä ilmoitetan.

tan. Sana Armo, se rohweise syndistä, joka mestattaman pidäis, niin että hän, joka jo kuolleen kaltainen oli, saa hengen jälleens; meille, jotka ijankaikisella kuolemalla kuolla tähtyneet olis, ilmoitetan ja jaetan Armo HERRAN huoneesa. Sana Rauha on juuri suloinen sana. Koska kaupunki Rensburg yri kolmatta kymmendä wuokoa wihollisilla piiritetynä ollut oli, ja äkiselä sanansaattajan kautta ilmoitettin, rauhan olewan jo päätettyinä ja kansa niin muodoin abdikurestiansa pelastettuna, tulit asuwaiset sen ylise niin iloisi, että ne jotka kauwan aikaa olit sairastaneet nousit wuoteidansa kahomaan sitä tämän rauhan ylise asetettua riemun menoa, ja tulit sen kautta kokonansa terweeri. Koska tämä sanoma ensiu tuli ja ilmoitti, että hän rauhan myötänsä toi, niin mies wallin päälä waimonsa ygo juori ja lapsi wauhembains tygö, huintain wesi silmissä ilolla: nytt on Rauha. Joka pnhä päiwä HERRAN huoneesa ilmoitetan, waicka ei ruumillista, niin kuitenkin hengellistä Sielun Rauhaa: Kuka on siis se, joka ei suurella halulla Kirckoon halajaisi? Täsä huoneesa me Jesuren Ruumilla ja Werellä rawitaan, meidän syndeimme Armollisen anderi andamisen wakaturexi. Koska Christiyllä wapaus on, HERRAN huoneesa puhua Jumalansa kansa, sydämmensä Hänen edesänsä uloswuodattaa, puutteensa ja tar.

tarpeensa Hänelle walittaa, eiköstä se iloalja sydäminen halua herättää mahdaisi? Jos sydän kenee, koska yri ystävä, toiselle waiwos jansa walittaa; eiköstä paljota enemmän silloin, koska me Jumalalle waiwamme ilmoitamme? Hän on luwannut pelastaa meitä häädästämmä; aures huuda minua häädäsäs, niin minä tahdon auttaa sinua, ja sinun pitäs kunnioittaman minua. Psalm. 50: 15. Se ei olisi ihmeteldäwä asia, jos yri Christitty tainkaltaisesa tilasa, Prophetisan Hannan kansa, ei larisä Tempelistä palwelemasta Jumalata. Luc. 2: 37. Koska Keisar Theodosius oli pannaan pandu, eikä Jouluin pyhinä uskaldanut tulla Kirckoon, itki hän surkiasti ja sanoi, että hänen halwin palweljansa oli parempi händä: hän ymmärssi sen, ettei kusant suurembata huwitusta ja iloa löytää taita, kuin H&Kran huonesä. Niinkuin nytt tämä tähdellinen totuus on; mistä tulee siis se, että aiwan monda Christittyin seasa, ei pienindäkän halua osota, tulla H&Kran huoneesen. Moni andaa monda Pyhä päiwää mennä ohitze, ennen kuin hän olkenee mennä Kirckoon. Moni istuu mieluinin kapakasa ja hekunta huoneisa, kuin Kirkosä; jos he Kirckoon tulistekin, ja Jumalan palwelus pidemmälä wiiywis, kuin heidän mielensä on, niin se aika on heille pitkä, he istuwat Kirkosä niinkuin tulisten hiiliden päällä. Niistä jotka harwoin Kirckoon tule-

wat, taitan se sanoa, ettei he ole viikiat Christittyt. Ilman hätää ja erinomaisia suurta syntä ja estettä, ei mahda Christitty julkisesta Jumalan palveluksesta estyä. Sairasten ja heikkoin kansa on eri laita. Mutta terwenä ollesä, julkisen Jumalan palveluksen alla, oman soweliasuden ja wirattomuden tähden, pyhä poisa Kirkosta ja lueskella Postillata, on uppiuskaisuus, ja ike-walittu Jumalan palvelus. Että moni Jumalan palveluksen aikana juo, leickejä pitää, waraasta ja huorin teke, kuullan usein Christittyin seasa, joka häpiä on mainita. Nämät owat ne Christittyt, jotka sen ensimmäisen Uskon kieldäneet owat, joita taas Christus kieldäwä on ja sanowa: Matth. 7:23. en minä teitä ikänäns tunnedenut. Paljas Kirkon-käyminen ei mitään tee, meidän pitää ottaman Kircko myötämme Kirckoon memesä, muutoin Kirkon käyminen ei hyödytä. Kuinga se ymmärrettämän pitää? taidais joku kysyä: wastaus: oikia Jumalan palvelus ei ole erinomattain sidottu Kirckoon. Jumalattomat ja ulkookullatut käywät myös Kirckosa, yhtä hywin heidän sydämmensä pyhyn perkeleen kappelina. Paras Kircko ja Jumalan palvelus on se, koska Christitty Kirckoon memesä myötänensä otta, uskowaisen, hartaan ja armoosowaisen sydämmen; sillä pyhä Sielu on Jumalan paras asunsia. Christittyin pitää tietämän se, että he owat Jumalan

Tempz

Templi ja että Jumalan Hengi asuu heissä. 1. Cor. 3: 16. Mutta wähiin osa Christityistä tietä sen. He luulewat, koska he annoastans ruuminsa puolesta Kirkosa saapuilla owat, waicka mieli ja ajatus kauwas eroitetuna owat, että he yhtä hywiin Jumalalle kelpawat ja autuaxi tulewat. Koska he ruuminsa korwilla kuullet owat saarnan, waicka ei he sitä ymmärtänet, eikä sydämmeensä kätkeneet ole, luulewat he jo kyllä olewan: suu on, ruukoillut ja weisannut Kirkosa; mutta sydän ei siitä mitään tiennyt ole; saarna on heidän korwisansa soinnut, niinkuin hywiin helisevä harpunaani. Moni sanoo Kirkosia kotia tulduansa: se oli hyvä saarna, hän saarnais juuri angaraasti; mutta jos kysytän misä saarnan hywyns seiso, mitä hän saarnasta oppi ja käsitti; niin siihen ei taita wastata. Maria kätki nämät sanat sydämmeensä; seisoo Evangeliumisa. Harwat Christityin seasa Häntä seurawat. Moni menee Kirckoon; mutta ei tiedä mingätähden hän Kirckoon menee. Ellei he tahdoiss näyttää kaunita waatteitansa, ja olisi asia jonkun kansa puhuttawana, työlästi he kyllä sinne menisit. Senkaltaiset unhottawat ottamytönsä Kirckoon, sen kuin paras on: nimittäin, sydämmensä, uhri ilman sydändä on niinkuin kuori ilman jywää; enimmitten niin ihmiset ulkonaisijn, näkywäisijn maallisijn kappaleihin niin hembiät owat, että he sielun sisällisen

tilan unhottawat, ei ensingän tottele hengellistä, taiwallista ja ijankaikista. Enin osa on järjettömän luondokappalten kaltainen, jotka ei muuta tottelee, kuin sitä, että he eläwät ja rawindons saawat; se kuin vielä pahin on, enin osa sieluja, joisa Jumalalla asunna oleman pidäis, on rietasten hengen majana. Hirmuinen oli se, että moni wanhin uhrais lapsensa Molechille. Hirmuinen on, että perkeleellä tänäpäiwänä monesa maan paikasa on hänen templinsa, joisa sokiak pakanat händä palwelewat. Mutta kaickin hirmuisen on se, että moni meidän seasamme, jotka Christityt olemma, ei ainoastans huoneitansa; mutta myös sydämmensä, perkeleen kappeliri teke ja wihelijäisen sielunsa perkelelle orjari anda. Joka ei sitä uskoo tahdo, hän koetelkoon senkaltaisia, ja ottakoon waarin heidän töistänsä ja elämästänsä. Ei ennen tietä mitä tymbrisä on, kuin siitä jectain uloslaskekan, jos senkaltainen ihminen wähääkin wihoitetan, tila ja syh wihaan annetaan, niin kohta hawaitaan, mitä sydämmesä salattu on, ja kuka siellä hallike. Millinen puu on, sen hedelmät osottawat; aiwan niin, miingä kaltainen ihmisen sydän ja sielun tila on, sen työt, elämä ja waellus osottawat. Ach! jos joku perään ajattelis, ettei Jumalalla staa taiwaisa ole sille, joka ei tahdo suoda Jumalalle majaa sydämmesänsä täällä maaan päällä; niin tosiu hän, jättäis kokonansa kohta sydäm-

dänmensä Jumalan halduun, Olkamme sent-
tähden varoitettut, niinkuin Jumalan lasten
tulee, wiriästi HERRAN huoneesa käymään,
selon meidän syndymä kaupungimme, josa me
Kastesa wasta-nudesta syndyneet olemme. Kirko-
sa olemme me kadotetuista autuaxi, syndisistä pr-
häri ja ilkeistä Jumalan lapsxi tullet. Koska joku
sairasta, niin hän wiriästi läkitys huoneesa eli
Apothekisa tyssellä anda, jos jotain soweliasta
läkitystä eli parannusta siellä löhdyis. Kaitin
olemme me hengellisesti sairaat, koko pää
on sairas ja koko sydän on wäsynyt. Esai.
1: 5. Jos me pitä autettaman, niin rien-
däkämme Kirktoon, niinkuin sielun Apothekin,
siellä on JESUS meidän parandajamme, jota
meille kaikki synnit andexi anda ja paran-
da kaikki meidän rikoremme. Psalm. 103:
3. Jos joku tiedäis jongun tawaran olewan
josañsa paikasa, jota hänellä walda on pois
ottaa, ei händä suingan uni woittaisi, eikä työ
suuntutaisi, sihes kuin hän sen tawaran käsinsä
sais. Jumalan sana on sielun paras tawara,
josta usein saarnattawan kuullan: hywin sille!
joka sen oikein sydämmeensä kätkee. Se on se
paras tawara, josta Syrach. 29: 14. puhuu:
Kokoo izelles tawarata ylimmäisen käs-
kyn jälkeen, se on sinulle parempi kuin
kulta. Se on totisesti paras lohutus ja au-
tuus oleksella HERRAN huoneesa, siellä Ju-
malan kansa puhua, ja olla wisientetty siitä,

että me olemme Jumalan lapsi ja Hänen Seurakundansa jäsenet; josta me aina itäitkeä mailman kunniaa vastaan asetta taidamme. Jumalinen Christitty, Jumalan Sanaa rakastawa, ja wiiriä Kirkon kääwiä, taita sanoa: jos toisella enämbi ymmärrys ja oppi on, minulla on Jumalan sana; jos toisella enämbi kunnia mailmasa on, minulla on, Jumalan sana, jos toisella kuldaa, hopiaa ja rickautta on, minulla on Jumalan sana. Ei Dawid lutenut sitä suurimmi onnellisuderensä, että hän oli Kuningas; waan että hänellä oli Jumalan sana; olla owen wartiana Jumalan huoneesa, oli hänelle raktambi, kuin Kuningallinen Wadakundansa. Psalm. 84: II. O kuinga autuaat! Ne on kuin asuwaat huoneesas, tahtoin liittä Sun hywoyttäs ja liittä Toiwons sun sanas päälle, kuin awun tuotta heille.

Viidä sitte rukoukses ja Weisa Wirsi N:o 234.

Toisna Sunnuntaina Loppiaisesta.

Weisa ensin Wirsi N:o 289.

Sostas kuzuttu olet niin mene: owat Wapahatajan Jesuxen omat sanat, josta Hän osotta sen, että me ilman syudia taidamme mennä häihin ja wieras pitoihin. Lucan. 14: 10. Luonnon Laki waati myös sitä mitäs tahdot, että lähimmäises sinulle tekemän

kerran pitää, tee se myös hänelle, ettei sinua
 kiittämättömäri eli ylönkajojari soimataisi. Se
 oli Judalaisten tykönä laupiuden työ, tulla
 Häihin, jongatahden myös yri heistä todistu-
 xeri siihen, että hän oli kunniallinen mies ja
 hyvän suopa, edestoi, ettei hän koskan jäänyt
 pojies, niin usein kuin hän Häihin eli muutoin
 Pitoon kutsuttiin. Mutta nyt koska maailma
 on pahudesa, on meillä usein syh sanoa Christi-
 tyllle: koskas häihin kutsutan, niin älä mene.
 Märi niin? sillä harvoin niissä jotain Christil-
 lista kuullan; waan useimmin niissä on ylön-
 paltisuus, juopuminen, turhat puheet ja leikit,
 jotka Christityille ei ensingän sowi. Jumalan
 lahjat wäärin käytetään ja tuhlatan. Moni
 menee ihmisenä häihin; mutta sikana kotiansa
 palaja. Suurella osalla wieraista on täysi
 aikomus juoda ikensä juowurijn: muutoin ei
 he tiedä häisä olleenskan, ellei he rahkapääsä
 kotia tule. Moni luule taitawansa sen het-
 ken peräti Christillisyhdensä jättä ja hirtää
 omaa tundoansa; Mutta tietkämme se, et-
 tä senkaltainen ilo ja huwitus ei ensingän kel-
 paa Jumalalle. Kaikki senkaltaiset iloiset sei-
 rat, joista JEsus ulos suljetan ja unhoitetan,
 ne owat firotut. Se huwitus ja ilo, joka sie-
 lun wahingoike, kändää sydäminen pois Ju-
 malasta, estää rukouren, Jumalan pelwon
 tarkotta, ja Pyhän Hengen murhelliseri saat-
 ta, on firottii. Mutta eiköstä ihminen ensin-
 gän

gän häisä, kaikesa kunniallisudesa, saa tehdä
 isiansä iloiseri? vastaus: saa tosin; Mutta
 ei sillä tapaa, kuin nytt senkaltaisissa kokourisa
 mailman tapa on. Abraham teki suuren
 pidon sinä päivänä, jona Isaac wieroi-
 tettiin. Luomis. K. 21: 8. Nabalilla hä-
 nen huonesansa oli Pito, niinkuin Ku-
 ningallinen pito. I. Sam. 25: 36. Se edel-
 linen pito kelpais Jumalalle; sillä se tapahtui
 HERRan pelwosa; mutta se jälkimäisempi ei
 ensingän, se atria joudui myös tälle tyhille
 miehelle wiimeiseri ateriar; niin se vielä ta-
 pahtui, koska ei HERRaa peljätä, niin ilo
 ateria joutu kirouzeri; mutta jos HERRan
 pelko aina mielesä on, niin se HERRalle kel-
 paa. Jotka iloansa ei HERRan pelwon jäl-
 ken sowita, he kadottawat sielunsa, ylönpalti-
 sudensa kautta turmelewat ruumins ja sen ter-
 wenden. Istukket ja muu wihando lakastu-
 wat, jos ylönpaltisesti ja yli ajan niistä kaste-
 tan, niin kân se myös niitten kansa, jotka juo-
 pumutta ioudattawat, he inhendävät elä-
 mänsä. Kusa on kipu? Kusa murhe? Kusa
 tora? Kusa walitus? Kenellä haawat il-
 man syytä? Kenellä punaiset silmät? Sij-
 nä kusa wijnan tykönä wijwytään ja tul-
 laan tyhjentämään mitä sisälle pandu
 on. Sananlask. Kir. 23: 30, 31. Dikia
 Christitty ei kuitengan muitten tähden, jotka
 tarwattomasti elävät, Kasteensa liittoa riko ei

Herran pelkoo umhohta, ei Jumalan lahjoja wäärin kättä, eikä laupiutta laimin lyö; koska hän kubitän, menee hän pitoon, istuu alamaiselle siälle, ei lijarinautise, ei umhohda syndistä ja wihelijäistä tilaansa, ike ilon alla aina mieleensä johdatta kadotettuun ulkoman helwetissä, ja silloin hänen tyköänsä, pojes kotoo kaicki halu, mailman lasten hullun tawan jälkeen, isjänsä kättää. Jos hän waaditaisiin seuramaan maailman hulluutta, rukoilee kohta, että händä säästetäisiin, eli pakenee kokonans pojes. Koska yri Ruhtinas muinain tahdoi waatia Jumalista Junckaria juomaan isjänsä juowurijn; wastaa hän: jos wielä kymmenen Ruhtinasta waadeis minua juomaan, niin en minä sitä tee; sillä kirjoitettu on: **Älkät juopuko wijnasta.** Eph. 5: 18. Koska **J**esus ike on mennyt häihin, siitä taitan päättä se, ettei se muildakan kielty ole, niinkuin Ewangeliiumista nähtävä on.

Ewangeliiumi Johanneksen. 2: 1.

Ja kolmantena päivänä olit häät Galilean Canasa, ja **J**esuksen Niti 20.

Tästä me tutkistelemme:

Sitä häihin menewää **J**esusta.

1. **J**ze häitä, joihin **J**esus menee.

2. Nینگätähden Hän häihin menee?

Muutamista asian haaroista, näissä häissä, Evangelista ensin mainitse. Hän nimittä ajan koska ne tapahtuit: ja kolmantena päivänä olit häät Canasa, nimitäin kolmantena päivänä sitte kuin Christus oli tullut Galileaan. Christitylle tosin nyi päivä niin hyvä on, kuin toinenkin, sen Christillisen vapauden puolesta; mutta tämän vapauden vuori, niin Christitty kuitengin ilman hyvää järjestystä ja wisein päivän eroitusta, ei saa tehdä mitä hän itse tahtoo. Muista päiväistä pitää lepopäivä eroitettaman, joka pyhitettämän pitää, sinä päivänä pitää erinomattain Jumalata palveltaman; Kirkosa Hänen sanansa kuulemisella, rukouksilla ja weisulla; kotona sanan lukemisella, Jumalisuuden ja Christillisten töitten harjoituksella niin, että se Kirkosa kuultu sana teroitetaan lapsille ja perheelle. Kuinga muodoin se lepopäivänä luwallinen on, pitää häitä eli wieras pitoja, siitä Kuningallinen Kirko - Laki 14. Eugusa. 2. §. puhuu. Suurina Jublina ei pitoja pitää mahdeta! Häät ja Wihkimiset ei ole sallitnt saarnain wälillä Sunnuntaina ja pyhä päivinä, niinkuin myös Kuningallinen Asetus Sabbathin rikoksesta 10. §. sen kieldä. Koska Häät Sunnuntaisin tapahtuwat, niinkuin

kuin maalla enimmiten tavallinen on, niin ne oikiana aikana, ilman Jumalan palveluksen estettä ja sopimatoinda meteliä, ilman juopumisista, toraa, riistaa ja tappelusta tapahtuman pitää. Ennen Häitä pitää Pappein, kaikki naimiset saarnastolilda kolme Sunnuntaita peräkanaisin ilmoittaman: joka muitten syitten seasa, myös sentähden tapahtu, että Seurakunda näitten naittilasten edestä rukoilis Jumalata heitä sunamaan. Sillä wanhurstan rukous woi paljon, koska se totinen on, sanoo Jacob. 5: 16. Kolmantena päivänä olit häät. Dijn pian kuin waatimata suostuttu on naimiseen ja kihlaus on tapahtunut, niin Awio-litto Jumalan edessä on päätetty ja luja; kuitengin on se sowelias että häitten kanga, asiainharain jälkeen, joku wijeko wijwytellän, sen päälle että näillä kihlatuilla olis aika rukourillansa Jumalan tykönä esia sunausta ja hypaa awioskästä; mutta sen puolesta ei mahdeta häitä pitkälädi wijwytellä; sillä se on waarallinen, perkele asetensa wäärain kielten kautta, saatta paljon pahaa matkaan. Naita tyttäres, niins olet suuren työn tehnyt ja anna häändä toimelliselle miehelle. Syrach. 7: 27. Kolmantena päivänä olit häät. Dikiasta ajasta pitää waari otettaman, ettei warahin naida, ennenkun oikia järki ja senkaltainen itä saatu on. Sen jälkeen puhuu Evangelista paikasta,

Kasta, josa nämät häät olit, paicta oli Cana Galileasa. Yri halpa ja huono Kaupunki, kari penikuluta Nazarethistä Babulonin Sukunnasa ja kuskutan wähäri Canari, erotuxeri sytä isommasta Canasta, joka myös oli Galileasa Usserin Sukunnasa, läsnä Samaria. Häät piti nytt Galilean Canasa pidettämän hywäsä ja kunniallisesa aikoisessa: huoruden wältämiseri, ja eträ jokainen tiedäis pitää astiansa pyhydesä ja kunniasa. I Thes. 4: 3, 4. Awioskäskysä ei pidä joku lihallinen wiha ja kiwauus löntymän; waan sydämmellinen pyhä rakauden tuli; rauhasa meitä Jumala kuskunut on. Se kelpa Jumalalle ja ihmisille hywin, kosta mies ja Waimo kessenäns hywin sopiwat. Syrach. 25: 2. Awioskäskysä ei myös sentkaltainen Kiwauus sias saaman pidä, joka epäluulosta alkunsa saa; sillä rakkaus ei käytä igiäns sopimattomasti, ei hän pahaa ajattele I. Cor. 13: 5. ja Syrach. 9: 1. Älä pahoin luule sinun Emännästä, joka sinulle rakas on; sillä sentkaltainen luulo ei saata mitään hywää matkaan. Kusa oikia rakauden tuli on, siellä on myös Cana; kusa Cana on, siellä on JEsus, JEsus taas tuo myötäns kaisen sunauren. Kosta Pakanat nuinain awioliittoon mennesänsä uhrata tahdoit awioskäskyn Nais Jumalalle niin he uhri-eläimestä eroitit sapan, ja sent pojes heitit;

heitit; jolla he sen ymmärtä annoit, että awio-
 oskaksi ilman wihaa ja kiwautta oleman pitä.
 He ylös ajattelit myös sen, että rackauden
 rattaat eli waunut kyhkyisillä kuljetettaman
 piti, muistutuxeri siihen, että awiowäki pitä
 kyhkyisen luondoiset oleman, ilman petosta
 toistansa kohtan rackaat; ilman rackautta awio-
 liitto ei seisoa taida. Jumala on rackaus
 I. Joh. 4: 8. Kusa ei pyhää rackautta ole,
 ei siellä Jumalatakan ole. Raikkinainen elä-
 mä ilman rackautta on helwetti. Elämä tääl-
 lä Maan päällä on ainoastans puoli elämää;
 sillä täällä on myös ainoastans puoli rackaut-
 ta; mutta toinen elämä Tairwasa on täydelli-
 nen elämä; sillä siellä on rackaus täydellinen.
 Mikä kirjoisa löytään monda esimerkiä rackaa-
 seen awiowäkeen: Koska Cyrus Persian Ku-
 ningas sai Tiggranen Armenianlaisten Kubi-
 nan Emändinensä fangiri, niin hän ruan aika-
 na, kysyi Tiggranexelda, mitä hän tahdoi
 Emändänsä lunastuxeri andaa? wastaa hän: jos
 minä hallikisin sen maan, kuin sinä minulda
 woittanut olet, niin minä sen mielelläni sinul-
 le jättäisin, ja ellei sinä kyllä elisi, niin minä
 hengeni ja wereni palckioiri jättäisin. Koska
 Cyrus sen kuuli, sittyi hän kansa-kärskiwälli-
 shteen, andoi heille maansa jälleis ja päästi
 heidän wapaille jalwoille; Kotia tulduansa
 kysyi Tiggranen Emändänsä, mitä hän Cy-
 ruresta luuli, eikö hän ollut kaunis HERra?
 wastaa

wastaa hän: en minä hänestä mitään sanoa tiedä; sillä en minä kazonut hänen puoleensa; koska hän edespäin hänestä kysyi: kenen puoleen hän siis katos? wastaa hän: sen puoleen, joka minun hengellänsi ja werellänsä lunastaa tahdoi. Me näemme tässä, kuinga Ilwio ractaus Pafanain seasa, monda ferta suurempi on, kuin se Christikunnasa löytään. Pafanat luonnon walkeudesa edemmiä menewät, kuin Christityt, joilla walkeuden siwusa, myös ilmoitettu walkeus, eli Jumalan sana on.

Toinen Osa.

Me tutkimme vielä edespäin 'iše 'snytä', mingätähden Christus näihin häihin meni? snyt owat neljänlaiset: (1.) niin oli Hän kuzuttu. (2.) tahdoi Hän lasua olemisellansa osottaa sen, että me hywällä omalla tunnolla taidamme Ilwio-littoon ikemme anda, ja että se on Jumalalle otollinen sääty. (3.) tahdoi Hän myös näyttää sen, ettei Hän kōyhää kansaa ylönkako. ja (4.) tahdoi Hän autta tätä askea naimutta kōyhää parikundaa ja kunniansa ilmoittaa. Kuzuttu oli JEsus; sillä Ewangelista sanoo selkiästi: JEsus ja Hänen opetus-lapsensa kuzuttin myös häihin. Koska JEsus kuzutan ilmoittamaan isiansä, niin ei Hän taida poses jääda, Hän on sen iše luvannut. Joh. 14: 23. me tu-

tulemme Hänen tygönsä, ja Ilmest. Kir-
 jan 3: 20. Käy! minä seison owesa ja
 kolkutan, jos joku minun Ääneni kuule,
 ja awaa owen, sen tygö minä tahdon
 sisälle mennä. ja Psalm. 145: 18. läsnä
 on **HER**ra, kaikkia, jotka Händä aupen-
 sa huutawat; kaikkia, jotka totudesa Hän-
 dä aupens huutawat. Se joka onne ja
 siunausta Awioskästysänsä tahtoo, hänen pitää
 kaitetickin kuhkan **IES**us wieraari. Wan-
 hat owat sanoneet: että **IES**us neikeitten kaut-
 ta kutsuttaman pitää. Nämät neiket owat,
 ensimmäinen: Jumalan pelko, kusa se löy-
 tään sinne **IES**us lupauensa jälkeen tulee, niin-
 kuin edes tuoduisa Joh. 14: 23. nähtävä on;
 tämän kansa yhdistä itsensä sen sisar, joka on
 harras rukous, rukousta **IES**us ei kiellä
 taida; sillä mitä itkänsä te anotte minun
 nimeeni, sen minä teen, sanoo Christus.
 Joh. 14: 14. Koska yhdeksi suurelta Sota-
 palwelialda muinain kysyttin, mitä varhaitin
 sodan onnelliseen käymiseen tarwittijn? was-
 tais hän: rahaa, rahaa, rahaa. Jos joku tahdois
 kysyä, mitä onnelliseen awioskästhyyn tarwitan,
 niin taitaisin wastata: rukous, rukous, ru-
 kous. Tobias Morstammensa kansa, nousit
 ylös ja rukoilit ahkerasti. Tob. 8: 4. Isaac,
 koska hän awio-lijttoon itsensä annoi, rukoi-
 myös. Koska awio wäki, walittain onnetto-
 man naimisensa ylise, tulit Melanchton tygö;

Kysyi hän heildä, kuinga he awiouskäynsä al-
 kaneet olit, jos he olit rukoillet hartaasti? Kos-
 ka he wastaisit, ettei he sitä ensingän ole ajat-
 telleet; silloin sanot hän: ej se toisin teidän kans-
 sannelkäydähtäida, koska te ilman rukousta al-
 kanneet olette: sen tarpellisimman oletta te
 unhohtaneet; sentähden rukoilkaat wielä, että
 Jumala teidän ristinne ja surkeudenue huojen-
 daa tahdois. Sama mies on sanonut: jos
 seikemän ajastaitainen lapsi ymmärräis, mi-
 kä Awiouskäy olis, niin se jo rukoilis ihellen-
 sä siwiää puolisoa. Kolmas neihy, kuin J.E.
 susta wieraari kujukuntaan lähetettämän pitä,
 on puhtaus, se joka hembendestä ja hauren-
 desta nai, hän kujukuu perkeleen ja hänen seurans
 tykönsä, ja on järjettömän naudan kaltainen.
 Engeli Raphael puhuu tästä nuorelle Tobialle:
 Tob. 6: 16. Kuule! minä sanon sinulle,
 teiden päälle perkeleellä walda on, ni-
 mittäin: niiden päälle, jotta kagowat
 Jumalan ylö, ja waiwoim haureuden
 tähden waimoja ottawat, niinkuin jär-
 jettömät eläimet: koska Simri ja Casbi,
 Sichein ja Dina yhdesä huoriwat, kuka taita
 sanoa, että J.Esus siihen on kujukuttu. An-
 deljaisuus köyhä J.Esuren jäseniä kohtan
 on nelias neihy, jonga kautta J.Esus wieraa-
 ri kujukutaan. Opetus lapset kujukuttijn myös
 häihin. Nämät ei suingan olleet riekkaat;
 waan köyhä kansa: ja senkaltaisesa tilassa Chris-
 tu.

turen opetuslapsen vielä tänäpäivänä ovat. Ei rikasta ainoastans, Morsius lahjain tähden kutsuttaman pidä; mutta myös se köyhä har-
 rasten rukoustensa tähden. Mailma kaks
 enämmin rahan puoleen, ja sentähden pitää
 ne raklambana, jotka rahaa anda taitawat,
 kuin JEsuren ja Hänen opetuslapsensa. Sen-
 koltaisia kutsutan, jotka irstaisesti elävät, pal-
 jaldausa sen vuori, että heillää hywää lahjaa
 toivotaan; mutta mennään sen köyhän ohite,
 joka ei mitään andaa taida; ja tällä tapaa
 Christuren käsky. Lucan. 14: 12, 13, 14. un-
 hobdetan. Kostas päivällistä teet, niin
 älä kutsu ystäwitäs = = rickaita kylänmie-
 hiäs, ettei he jostus myös sinua jälle-
 kutsu ja sinulle mara. Mutta kostas pi-
 don teet, niin kutsu köyhiä, raajarickoja,
 onduwita, sokeita; niin sinä olet autuas;
 sillä ei heillä ole waraa sinulle maraa:
 sillä sinulle pitää marrettaman wanhu-
 kasten ylösnousemisesa. Jos sinä tällä ta-
 paa kutsut köyhiä tygös, tosiangin awiouskäsky
 sinulle on joutawa sinaureri. Mengäät
 ja syötkäät sitä lihawata ja juokat sitä ma-
 tiara ja lähettäkääät niille myös osa, joil-
 la ei mitään ole walmistettu. Nehem. 8:
 10. Älä unhohda köyhiä, heidän pitää sinun
 parhaat wieraas oleman; sillä kostas heitä kut-
 sut, niin sinä myös JEsuren kutsut. JEsus
 eiltule tyhjin käsin tykös, Hän tuo winaa
 tulle.

tullesansa, enämmän kuin sinä tarvitset: Jos sinä Hänen ruokit, niin Hän taas ruokii sinun; jos sinä juotat Hänen, Hän juottaa taas sinun. Tämä HERRA on sinun paimenes, sentähden ei sinulda mitään puutu. Koska sinä Jesuren ja Hänen opetuslapsensa kühunut olet, sitte sinä saat kühua muita wieraita. Mutta ketä siis? Tobias 2: 2. wastaa siihen: mene ja kuhu ne Jumaliset meidän sugustamme, meidän kansamme rualle.

Jos me tietä tahdomme, mingätähden Jesus kunniansa ilmoittamiseri, tätä nuorta Morsius paria wijnalla aittaa tahdoi? eikö Hän muulla tavalla kunniaansa ilmoittaa tainnut? lijoitengin, kuin Hän tiesi, mitä Salomo sanoo, Sananlasku Kir. 20: 1. Wijnatekee pilkajari, ja wäkwät juomat tekwät tyhmäri. Sijhen wastatan: kewiä se olis ollut Jesurelle toisella tavalla kunniaans ilmoittaa, Hän olis jongun toisen mauckaan juoman toimittaa tainnut, josta ei juowuttu olisi; mutta tämä kelpats nyt Hänelle, en me rohkene ojennella Hänen töitänsä. Hän on hywästi kaikki tehnyt, ja sen kansa osottanut, kuinga soweljas ilo myös Hänelle kelpa. Hän andoi wieraille Wijnaa, että he ilwisiri tulleet olisit; sillä wijna ihmisen sydämmen ilahutta. Psalm. 104: 15. Tasta taidaisit juomarit yldnä, niin että he ajattelisit: hywä se on, minä pysyn wanhasa

hansa tawasani, ja Jumalan lahjat iloni endämiseri tästälähinkin kätän? wastaus: et tätä sitä warten sanota, että juoppo koirat ylytetäisiin hulludesansa edespäin pyrkimään; Jumala siitä warielkon! waan että tämän kautta osottettaisiin, kuinga aiwan wäärin se tehty on, wihata tätä Jumalan lahjaa wijnaa sen puolesta, että se monelta wäärin kätetään. Älä walita wijnan ylyhe, sanoo Chrysostronus, se on Jumalalta luotu kappale; waan nuhtele sitä, joka sen wäärin kätetään. Juopuminen on kauhistawainen ja kirottu wika, ja matkaan saatta suuren wahingon ja pahennuren ihmisten tyköndä. Kusa kuullan joku onnettomuus, ellei juopumisella siihen syötä ole? jos joku murhatan, enemitten se juowus päisä tapahtuu. Kuolee joku kessi iässä, niin hän mitämar, puolettoman juomisen kautta elämänsä lyhendännyt on. Jos joku senkaltainen sana puhuturi tulee, jota kowa edeswastaus seuraa, niin se enemitten juowurisa tapahtuu. Jos joku rickoo kuudetta kättä wastan, ja saastuttaa ihensä haurendella, niin perkele hänen siihen wietetellnyt on, juowus päisä. Sanalla sanottu: juopumus on lähde, josta epäluokuiset pahudet uloswuotawat. Minä tiedän, että ne jotka laipuneet ovat juomaan, pnytäwät wikaansa kaunistella, edeskäynnän sanoilla Evangeliumisa; mutta edeskäynnä ej ensingän; waan Christus yrinänsä, sen lain,

Kuinga pidoisa elettämän pitä, andaa taitaa. Christus Hän waikenee, ettei se näkyisi, niinkuin ej Hän soisi heille tätä lahjaa, jonga Hän heille Armostansa andanut oli; mutta toisesa paikasa, ej Hän waikene; waan andaa tämän manauksen. Luc. 21: 34. Kahwatakat teitänne, ettei teidän sydämmenne koston raskauteta ylönpyömisestä ja juopumisesta. Tähän tulee myös se, että edestänpä hän puhuu Evangeliumisa siitä, kuin joka aika mailmas tapatuu; mutta ej siitä kuinga se oikein olla pitäis. Mailmasa tapatuu pahjo, kuin talwari tullut on; mutta sen wuori ej ole oikein. Baihi tätä niin se sana juowutaan, ej aina merkitse ylönpyöstä juopumista; waan Jumalan lahjain oikeaa nautindoo, koftullisxi mielinoutteri, niinkuin Propheeta Haggai puhuu. 1: 6. te juottaja ette saa kylläänne. Ilmainen meno häisä ej ole kielty; waan ylönpyöstisyys, niinkuin meidän aikanamme tapatuu: en me syö, engä juo; waan me ajamme sisällemme, kätämme meitämme sillä tapaa, kuin se olis joku erinomainen wäki ja taito, taitaa niin puolettomasti ajaa sisäänsä; en me pyydä tulla iloisi; waan hulluxi ja tyhmäxi. Siat senkaltaiset owat ja ei ihmiset, ei Christus senkaltaisille wiinaa anna, eikä myös tule heidän tykönsä.

Koettele nytt ongo JEsus ollut sinun häitsäs, oletkos häitä pitänyt ilman Pyhä päiwän ture

turmelusta? kutsuittkos JEsuxen ennen kaickia muika? oletkos awioskäskyn Jumalan sändö-
nä pitänyt? oletkos awioskäskys rukourella al-
kanut? Wanhimbais, heimolaistes ja holho-
jais suostumisella; oletkos jumalissa wieraita
kutsunut? ongo kaicki Christillisesti ja kunnial-
lisesti tapahtunut? niin sanoa taitaan, että
Christus sinun häisäs ollut on, lijoitengin, jos
sinä kunnia ja ilo päiwändäs, nijsä köyhä mis-
tanut olet. Mutta minä pelkään, että sy-
dämmes soimaa sinulle sen, että sinä wähan
kyllä Christuresta huolinut olet; Morsius lah-
jat paremehana pitänyt, kuin hurssasten har-
taat rukouret, ihsäs mielittänyt sillä, että
kaicki mailman kawallisen menon jälken iloi-
sesti tapahtunut on: siinä wielä nytt mielität
ihsäs, koskas sitä ajattelet, ja naurusa sin
muille sitä juttelet, kuinga se eli toinen oli juo-
wurisa, kuinga sinä hywin ike olit pidetty,
unhohtit sen köyhän, joka myös wirtwotusta tar-
wihä: ja näin sinun hääs ei olleet Canasa;
waan Sodomasa, ei Jumalan kunniani ja
taiwaan walda kunnan enändämiseri; waan
hauwendelas waadittuna olet sinä nainnut ja
waimon ottanut; jos omatundo nämät asiat
sinulle soimaa, woi sinuas silloin! sillä ei JEs-
sus ole ollut sinun häisäs; woi heitä! Koska
minä heistä luowuin Hos. 9: 12. Hän
tosin on jokapaisasa; mutta ei armonsa kansa.
Ellei toiwos jälken awioskäskys menesty, niin

että sinulla on riittävä puoliso, lapset ovat eläköillä, että sinä näe onnea ja siunausta huoneessasi; älä sen ylitse valita; vaan ajattele, että sinä raskamman rangaistuksen ansainnut olisit, ei Jumala sinulle vääryyttä tehnyt ole, jos sinulle niin tapahtunut olisi, kuin Saran seikemälle miehelle. Tobian. 6: Sinä taidat sanoa: minä olen Kristillisydeni welvöllisyydestä ahkeran waarin ottanut, olen rukoillut, Vanhempani suostumisella nainnut, en haureuden tähden nainnut, en saastuttanut itäni sala-wuoteudella; minun häisäni kaikkii siivollisesti tapahtui: minun omatundoni todistaa, että niin asiat ovat; minulla on sentuori kuitengin surkia awiouskäsky, puolisoni on aina wasta-hakoinen, ei rakasta minua, on aina riittävä, ei ole siunausta, eikä onnea missään, kuin minä eteeni otan. Mutta koettele oikein, jos sinä Jesuren nimeen olet rukoillut, jos se paljaldansa sinulla tapahtunut on, ja ei ensingän sydämen pohjasta. Mitämar: sinä olet waatinut Vanhimmas suostumaan naimisees, luwannut heistä luopua, eli muuta pahemmat tehdä, ellei he sinun naimisees suostuneet, että ole juuri puhtasti nuorudes iässä elänyt; naidesas enämmin esinnyt rahaa ja kauneutta, kuin siwentyä ja HERran pelkoo. Jos näin aasiat olleet ovat, älä sitte ihmettele, että awiouskäsky sinulle onnetoin on; sillä niin kuin sinä etees rakendanut olet, niin sinä nyt nauti

nautita saat, se kuin tehty on, ei sitä muutta taita; kuitengin se kuin turmeltu on, parat-
taa taitaan. Seura minun neuvoani, rukoile
Jesusta, että Hän sinulle annais sen,
että sinä unhohdit Hänen, koskas häitä pitää
tahdoit, ehi sitä nytt Hänen tykönsä, että
Hän armollansa sinua lähestyä tahdois, wah-
wistais sinua karsiwällisudellä, sinun surken-
desas, ja katki sinulle autuuderi käännäis,
sano Seuracunnan cansa: Jos nijn liene,
Ett syndi wienee, Minua rangaistures
ala, Nijn kurita tääll, Ja säästä siell, Aut!
ett synnit pois palaan. Jos sinä taas katki
tehnyt olet, mitä tehdä tulee, ja sinulla yhtä
hywin on sinun ristis ja waiwas, ole hywäsä
turwasa, ei sen ijäti nijn oleman pidä. Ju-
malan awun hetki tulee wihdoin, ei mikään
onnettomuus nijn kauwan wipynyt ole, ellei
se loppua wihdoin saanut ole. Luonnollissa
astoisa waafia, ennen aikaansa, jotakin edes,
on turhuus ja mahdotoin. Koska onni ei tah-
do noudattaa, nijn karsiwällisyyttä tarwitaan.
Kalwiseen aikaan, ei kukan ehi kukoistawainä
kuckaissa, eikä Pääsäisen aikaan odota elon
aikaa, jona wieslä katki kalwen alla jäännyn-
nä makaa. Kari klasia, jotka hetken osotta-
wat, on täsä: yri on meidän ja toinen on Ju-
malan taiwasa; nämät ei yhtäläisesti juore:
meidän klasimme juoree meidän mieleemme jäl-
keen, ja Jumalan klasi nijnkuin Hän tahtoo.

Kuka taita kiruhta sitä, mitä Jumala wiisyyt-
telee. Rohwaise sydändäs ja ole wiissi Juma-
lan awusta, ja jos se wiisyy, niin se wihdoin
hywäri muuttu; ja sitä, kuin hywä on, en
me koskan kauwan odottaa taida; sano aina
Michan. kansa 7: 7. Minä tahdon kanzoa
HERRan päälle ja minun autudeni Ju-
mala odottaa, minun Jumalani on minua
kuulewa; sentähden: Jos Hän vielä kiusaa
minua, Ja awun kansa wiisyy, En kui-
tengan toiwoon heitä, Turwani myös
Hänehen listän, Hän luullan olewan
hirmuinen, Joka on sangen suloinen, Ja
walmis auttamaan kaikkia.

Sitte kuin sinä rukouyes pitänyt olet niin weisa
Wirsi N:o 290.

Kolmantena Sunnuntaina Loppiaifesta.

Weisa ensin Wirsi N:o 247.

Sännät! se kuin oikeus ja kohtuus on,
niin osottakaat palwellioille, tieteni,
että teilläkin on HERRa taiwaisa.
Näin se hywä Jumala kanda murhetta pal-
kollisista ja isännille ja emännille opeturen an-
daa, kuinga he itsensä käyttämän pitä palkol-
lisia kohtan. Colos. 4: 1. Edelläkänwäi-
sesä 3. luvusa. v. 22. näyttä Apostoli palkol-
lisille heidän welwollisudensa, warsitta heitä
kuultaisuteen, uskollisuteen ja wiispittömyteen:
Pal-

Palweljat! olkaat kuuliaiset kaikisa teidän ruumillisille Isännillenne, ei silmäin edessä palwellen, niinkuin ne, jotka ihmisten mieltä noutawat; waan sydämmen yfinkertaisudessa ja Jumalan pelwosa, ja laiciki mitä tee teette, se tehtät sydämmestänne, niinkuin HERRalle ja ei ihmisille. Nytt hän Isändijn kajoo ja sanoo heille, kuinga he palkollissa kohtan ihensä menettämän pitä. Isännät! se kuin oikeus ja kohtuus on, niin osottakaat palweljoille. Drjuus heidän tykönsä oli juureri nosnut, Isändä ja Emändä saitypalkollistensa kanssa tehdä mitä he tahdoit, heillä oli walda itse hengen ylise; ei kukaan heitä nuhdellut, jos he hengeen asti rangaisit palkollisiansa; sentähden tahtoo Pawali sanoa: älkät olko werikotrat palkollisillenne; waan kohtuus ja oikeus pitäkääit kaikisa; ei ylönkagoim palweljan ja palckan piskan oikeutta rijdellesännä heidän kansansa. Job. 31: 13. Perään ajateldawan newon andoi muinain Syrach: 4: 34. Älä ole jalopeura huonesas, ja julma perhettäs wastan. Isännän luondo ja jalopeuran luondo ei sowi hywin yhteen, rackaudesta wuotawa taito ja puuskawa julmuus ei suingan taida yhdistyä; sillä puuskawa hulluus ja järjellinen hallitus owat wannotut wiholliset keskenänsä, yri karkoitta toisen poses, puoletoin pelko tuotta Wihan; wihaa seuraa palkollisten

tykönä aina uskottomuus ja kaiten muun hy-
 wden häwiö. Koska Grekan tielesä sanotan:
 Älä ole jalopenra huonesas, niin Syria-
 lainen sanoo: älä ole koira huonesas. Tut-
 tu on se, että koira on uskollinen Isännellen-
 sä; se luondo pitää palkollisilla olemat, heidän
 pitää olemat uskolliset: mutta isändä ei saa ol-
 la joku purewa, kadet, riitainen ja tyly koira,
 muutoin saa hän koiran lopun, niinkuin Jesa-
 bel. 2. Kuning. K. 9: 36, 37. Koska Kuning-
 gas Admetin Emändä kuoli, ei kukaan händä
 enäämmin walittanut, kuin hänen palkollisensa,
 jokainen surkutteli sitä, että heidän pois tult
 ei Emändä; waan Niti. Emännän pitää
 myös palwelioille osottaman mitä oi-
 keus ja kohtuus on, niinkuin kuin Isännän-
 kin; sillä molembain welwollisuus waatii sitä,
 että he murhetta kandaawat palkollistensa,
 niinkuin ruumillisen, kuin hengellisenkin
 menestyksen edestä, tarpeesa heitä auttawat,
 niinkuin Sadan päämies, josta Evangelii-
 sa puhutan, joka sairaa palweliansa tähden
 itse liikkeille läxi Jesuren tygö, toimittamaan
 palweliallensa parannusta.

Evangeliumi Matth. 8: 1.

Siihen aikaan, koska JESUS astui
 alas wuorelda seurais Händä 2c.

Sadan Päämiehen esimerkistä, saamme tilan tutkistella:

Mitä palkollisillensa oikeutta ja kohtuutta osottawaa isändää.

1. Tze palkollisia, joille oikeus ja kohtuus osotettaman pitää.
2. Tze muotoo eli laittaa kuinga se tapahtuman pitää.

Ensimmäinen Osa.

Palwelia, jonka asiaa Sadan päämies ajoi, kutsutan alkun kielen jälkeen, piltiri eli nuorukaiseri, joka ei vielä ollut miehen tullut. Jos Sadan päämiehellä armostoin sydän ollut olis, niin ei hän suuresti tästä palwelijastansa totellut olisi, eikä hänestä huolinut; waan jättänyt hänen wusteellensa makamaan. Lucas. 7: 2. sanoo: että tämä päämies tästä palwelijastans palion piti. Mikä taita kallijumbi olla kuin se sielu, joka Jumalan omalla werellä lunastettu on. Romiin Keisari Jumalan edessä ei kallijumbi ole, kuin se halwin palwelia; sillä Romiin Keisarin edestä ei Kristus ustampi weren yisarata wuodatta tarwinnut ole; kuin sen halwinman palwelian edestä. Waikka tämä palwelia oli nuori ja harjaandumatoin, tiesi hän kuitengin Jännälensä olla uskollinen ja kuuliainen; jonka puolesta

Iesta Isändä sen kiiroren hänelle anda: koska
 minä sanon minun palweliälleni: tee
 tämä, ja hän teke. Tämä on yri kiitos jo-
 ka korwisa hywin kuulu; mutta harwat pal-
 weliat sen tapaiset owat, että heistä niin sa-
 noa taittaisim. Lutherus hän sanoi muinain:
 minun huoneesani, ei niin tapahdu; waan
 Koska minä sanon palweliälleni: tule niin hän
 menee pois, ja piikälleni: mene sinne, niin
 hän seisahda; ja pojaalle: tee tämä niin jättä
 hän sen tekemätä. Sadan päämiehen palwe-
 lla tiesi ja ajatteli, että hän seisoi Isändänsä
 wallan alla, sentähden oli hän hänelle alau-
 mainen, ei asettanut isänsä Isändänsä was-
 tan, eikä isänsä hymmärtäwäisembänä pitä-
 nyt. Hän tiesi, että Isändä hänestä piti mur-
 hetta kandaman; sentähden hän myös Isän-
 dänsä menestystä ja mitä taloin menoihin so-
 wei, edes autta ja paranda koki, niin palio
 kuin hän taissi, että hän Isännädänsä kaicki-
 naista edeswastauستا nauttisi, luki hän itsensä
 sidosuri, Isändänsä menestysten edestä uhra-
 maan hengensä. Isändänsä neuvoja ja muis-
 tuturia ei hän ylöns katonut, Isändänsä pe-
 ränkätömisensä alla seisoi hän, ja sentähden toi-
 mitti työns uskollisesti ja oli Jumalinen, teki
 kaicki siekailemata mitä käskettiin. Jumali-
 nen ja kuuliainen oli tämä palwelija; mutta
 sairasti kotona halwattuna ja kowin wai-
 wattin, seisoo Epangeliimissa. Latwal-
 linen

linen Isä Hän teke niin, omiansa oppi Hän; mutta Jumalattomat oppimata jättää. **HERRA!** se sairasta, jotas rakastat. Joh. 11: 3. Ei kukaan Jumalissudensa siwusa, mahda toivoa alati, ruumillisissa onnellista ja toiwottua tilaa; sillä jota **HERRA** rakasta, sitä Hän myös rangaise. Ebr. 12: 6. ja Ilmestys Kirj. 3: 19. Samalla tavalla Tob. 12: 13. että Jumalalle kelpaisit, niin sen piti niin oleman, ilman kiusaus- ta ei smun pitänyt oleman, että olisit koetelluri tullut. Jos Isännät ja Emännät palkollisillensa oikeuden ja kohtuden osotta tahtowat, niin seurattkan päämiehen esikuu- waa, ja tehkön niinkuin hän teki palwelial- lens. Päämiehellä ei ollut syntä walitta palweliansa yllise; waan täydni tunnusta, että kaikki mitä hänen tehdä tuli, sen teki hän jumalisesti, toinellisesti, taitawasti, raittijs- ti, suuttumattomasti, wilpittömästi ja sopi- waisesti. Christuren palweliamin seasa etzij Pawali sitä, että he uskollisiksi löyttäi- jän. I Cor. 4: 2. Palweliamin ja piiskain tulee olla uskolliset, ettei he mitään tuhlaa eli wa- rasta, Pawalin neuwon jälkeen. Tituren 2: 10. ei pettäwäiset; waan kaiken hywän us- kollisuuden näyttäwäiset. Palkolliset owat siinä luuloja, ettei se mitän haitta, se on turha asia, jos he jongun penningin tuh- lawat, koska he jotain Isändänsä puolesta os- ta-

tawat, eli koska he huolimattomuudesta, taite-
 ka hankiosta jongun wahingon tekewät, tuh-
 lawat ja omaan arkuunsa kokowat; joka päi-
 wäinen koetteleminen osotta sen, että senkal-
 taista uskottomuutta ja pahuutta Jumalan
 kirjous seuraa, jäljestäpäin heidän omatun-
 donsaa se heräjä, joka heitä peljättää ja wai-
 waa, sijottengin koska he hawaitsewat, kuin-
 ga heillä, taloinsa menoisa ja elaturensa kei-
 noisa ei suunausta ole. Jokaisella palkollisella
 pitäis oleman se mieli, kuin sillä Jumal-
 lisella piikalla oli, joka sawoi, että hänen
 Emändänsä arvoimet arkut aina Jumalan
 pelwon lukulla lukittuna olit. Uskollinen käsi
 kulkee kaikkein paictain läpihe, uskollista palwe-
 lusta, ei Jumala maramata jätä. Että Jo-
 seph palweli uskollisesti, teki Jumala hänen
 suurexi Herrari. Luomis. Kirj. 41: 40, 41,
 42. Uskollisna pitää palkollisten oleman, pal-
 weluresansa, sydämen yrikertaisuudesta. Pa-
 walin neuwon jälkeen. Evh. 6: 5. Palkollisilla
 pitää oleman kohkyisten luondo, ilman
 wilpia, sappee ja myrkyä, epäluuloa ja petos-
 ta, jongakaltainen palwelua Jacob oli, joka
 rohkiasti taisi astua edes ja sanoa Waimoillen-
 sa: te ihe tiedätte, että minä olen kais-
 kella minun wäelläni palwellut teidän
 Jäminä ja, uskottomalle Apellensa: en mi-
 nä tuonut sinulle pedolda haastattua;
 mutta minun piti se maraman, sen olet
 minä

sinä minun kädessäni waatinut, ni-
 myös mitä itkänäs sinulda päivällä eli
 yöllä warastettu oli. Päivällä on helle
 minun wäsyttänyt ja yöllä wily, ja uni
 on paennut minun silmistäni. Luomis.
 Kirj. 31: 6, 39, 40. Runniallinen suu pitää
 paskollisilla olemalla, waiolowaiset tulee hei-
 dän olla, ei panetteliat. Waikka Christilli-
 sillä perheen haldioilla, aina Jumala silmäin
 edessä on, he pelkäävät aina enemmän sitä kaic-
 ki näkewää silmää ja kaikki kuulewaa korwaa,
 kuin ihmisiä ja sentähden hankkioista ei mitään
 pahaa puhu eli eteens ota: kuitengin ei he si-
 tä kārssi, että kylälle se wietäissän, mitä he ko-
 tona tehneet ja puhuneet owat. Se kuin hy-
 wä ja nuhtetoin on, pahoilta ihmisildä usein
 wäärin ulostoiniteturi tulee; niinkuin hām-
 māhäkit nesteen terweellisimmistä kuckaisista
 myrkyri muuttawat. Paskollisten ei sowi,
 mitän seukaltaista puhua, jonga kautta Isän-
 dā ja Emändā keskenānsä suuttua taidaisit, eli
 jos he sitä enemmän keskenānsä suutturisa
 owat, ettei tämä suuttuminen enänisi; waan
 puhua sitä kuin sowingori heidän wälillānsä
 joutua taidais, riettaatta puheita ei pidä hei-
 dän suustansa kuulurnan, joidenga kautta
 wiattomat lapset tulewat pahenneturi. Jos
 paskolliset haldioildansa rangastan eli nuh-
 dellan, pitää heidän se kārssiwällisydellä wastaan
 ottaman, ei wastaan sanoman. Tit. 2: 9.

Jos vielä heillä oikeuskin olis, sitä heidän haldiansa tñöhön tyttymän. Petari. I. Petar. 2: 18. puhuu tästä asiasta: te palveliat! olk'at alammaiset kaikella pelwolla teidän isännillenne, ei ainoastans hywille ja siwioille; waan myös tyimille. Koska Hagar emändäns Sarain tñöö pakeni, sanoi Engeli hänelle: Luomis. Kirj. 16: 9. Palaja Emändäs tygö, ja nöyrytä izes hänen kätens ala. Bihdoin tulee palkoilisten olla suuttumattomat, mieluiset ja uperat, niinkuin Jacob palveluxesansa, ei hitaasti tñöhönsä rupeman, eikä wenyntellen mitään tekemän, palkoilisten tulee tietä se, että se on warkaus, koska he laiskuttelewat, ei uskollisesti tñötä tee, ja yhtä hown ruan ja palkan ottawat. Heidän tulee se ajatella, ettei Jumala beitä laiskuuteen; waan tñöhön luonut on; tosin, että kaikille luondokappaleille tñö on päälle panduna. Jos me kashomme Nuringoo taimassa, linduja ilmaasa, eläimiä kedolla, kaloja, meresä, ihe touc'taakin puun raosa, niinkuin yriskän heistä laikkana ole: älkät olko hitaat töisämme, sanoo Pawali kaikille ihim'sille kaikisa säädöisä. Rom. 12: 11. David tosin sanoo. Psalm. 127: 1, 2. Jos ei HERRa huonetta rakenna, niinkuin he huc'kaan työtä tekewät, jotta sitä rakendaswat, jos ei HERRa kaupungita warjele, niinkuin wartiat huc'kaan walwowat. Se

on turha, että te warhain nousetta, ja hiljain maata menette ja syötte leipääne ne surulla; sillä HERRa antaa ystäwilensä heidän maatesansa. Mutta näisiä sanoisa David ei kiellä työtä; waan neuroo meitä ei työhömmie uskaldamaan; waan Jumalan siunaukseen; sillä HERRan siunaus tekee rikkaaksi ilman waiwata. Sananlast. R. 10: 22. **Ei** auta elatureen ehkä joku taitawa olis; mutta se on kaikki ajaasa ja onnesa. Sarnaja Kirj. 9: 11. Jumalisten palkollisten pitä joka päivä rukouleman: **Ann** minun wirtast kaikki wirtan työt tääll' tehdä, **Suo** elää siwiäst Ja omni kaikis nähdä, **O HERRa!** armos lain, **Ett** asian toimitan, **Juur** toimellisest ain, **Ja** sinua kunnioitan.

Toinen Osa.

Roska Sadan-päämiehen palvelija Isännälensä teki mikä oikta ja kohtuus oli, niin isändä sitä vastaan jälleens osotti hänelle, sen kuin oikeus ja kohtuus oli; hän otti osan hänen ruumillisesta puutteestansa, hänen waiwansa käwi isännän sydämelle, hän lähettää ensin Judan wanhimmat Jesuren tygö, rukoulemaan Händä tulemaan ja parandamaan palvelijatansa; menee myös itse liikkeille; ei hän niin tehnyt, kuin nytt moni Christoiin isändä tekee, joka niin pian kuin palkol-

linen sairaari tulee, toimitta hänen pois huoneestaan, eli muulla sopimattomuudella waati palkollisensa menemään pois huoneesta. Mutta Päämies hän piti palveliansa tykönänsä, ja korjais händä. Ilman epäilemätä hän myös palveliansa hengellisestä menestyksestä murhetta piti. Kristus itse annoi hänelle sen kiitoksen, ettei Hän löytinyt senkaltaista uskoa Israelisa, josta se päättä taitan, että hän kaiketiin perheensä, Jumalan ja Jesuren tundoon saatta kokenut oli. Jumalissa sotamiehiä harwaldans löytään, kuitengin niin Uudessa Testamentissa, puhutan kolmesta Jumalifesta Päämiehestä: tämä on hri, josta Evangeliumissa mainitan: toinen, joka seisoi Christuren ristin tykönä ja sanoi: Matth. 27: 54. totisesti oli tämä Jumalan Poika! ja kolmas Cornelius. Teko-Kirj. 10: Perheen isändä ei mahda häwätä, näistä Jumaliffista Päämiehistä oppia, kuinga hän ikiansä perhetänsä kohtan käyttämän pitä. Päämies tunsi täsä palveliansa kuuliaisuuden kiitollisella sydämmellä, rakasti händä ja piti hänestä paljon. Luc. 7: 2. hän osotti sen myös itse työsä. Me opimme tästä sen, kuinga taloin haldiam tulee oikein arwata palkollisiansa, heidän uskollista palvelustansa, kiitollisella sydämmellä tuta, siwendellä suosittelien heitä hallita, murhetta heistä kanda, heidän tuskastansa osaa otta, hywin heistä muille puhua, neuwoa

woa heitä Jumalan pelkoon, ja kaikesta siitä kuin heidän ajallista ja ijankaikista menestystänsä edesautta taidais, ahkeraa waaria otta; ja niin kaikesta siitä kuin heitä ajallisissa ja hengellisissä ylösrakenda taidais, sydämmellisistä murhetta kanda, ei pitää heitä outona ja senkaltaisina, joihin ei heidän muuta tule, kuin se mitä palckaan, elatureen ja työhön sopi; waan Christuren Beren tähden, joka niin hywin palkollisten, kuin haldioittengin edestä uloswuodatettu on, pitää heitä uskon kansa-weljerinä ja heimolaisina, pyhäin kylän miehinä ja Jumalan perheenä. Eph. 2: 19. Että palkolliset tainkaltaisina pitä pidettämän se nähdän siitä, että Apostoli kokuu heitä Christuren palwelioiri, ja Jumalan Seurakunnassa Jumalan edesä ei ole yhtän eroitusta; waan kaikki ja kaikisa Kristus, Colos. 3: 11. he owat myös kastetut, ja Christuren päälleensä pukeneet. Galat. 3: 27. ja niin Jumalan lupauksesta ja ijankaikisesta elämästä osalliset.

Tästä seuraa, että Christillisten haldtain, palkollisiansa Christillisesti, niinkuin Christit-tyin sopi, hallikeman pitä; niinkuin Jumala kaikkein Herrain HERRA on, ja suurella säästämisellä hallitse ja lembendellä duomitse meitä, niin pitää myös meidän alannaisimmille tekemän, Pawalin muistutus Eph. 4: 31. aiwan hywin sopi perheen haldioille: kaikki

haikius ja närkästys ja wiha, ja huuto
 ja sadatus, olkon laukana teistä, kaiken
 pahuden kansa. Jumaliset kutsutan. Psalm.
 35: 20. hiljaisi maan päällä, ilman
 epäilemätä sentähden, että he hiljaisuudessa
 työtä tekewät. 2. Theß. 3: 12. ja huoneen-
 ja siwiällä kärkeväällä, hiljaisuudella ja
 suostolla edesseisowat, ei huuda, eikä riistele,
 ja heidän äändäns ei kuulla katuilla.
 Esai 42: 2. Jos tarwet waadeis palkollisia
 rangaiseman, niin ei se saa olla niinkuin joku
 raju-sadet, joka tuulispään kansa tulee, ja
 enemmän wahingoike kuin hyödyttä peldoja;
 waan hienon sateen kaltainen, joka wirwotta
 wihannon ja maan hedelmälliseri saatta. Ro.
 10 huoneen hallitus ja palkollisten kiritus pi-
 tä rackaudesa tapahtuman. Kaikesia taloin
 menosta pitä kaikkinainen sopimaton tora ja
 riita eroitettaman ei toralla mitään hywää
 voiteta, palkolliset ne suututetan ja kowite-
 tan, niin että he perkeleeldä heitänsä wieteldä
 andawat, sitä kostamaan, ja wahingoo teke-
 män, sentähden neuwoo Pawali: Eph. 6: 9.
Te isännät! pangat pois uhkanyet tietten,
 että teidän **HERR**anne on myös tairwai-
 sa. Jos Christilliset taloin haldiat palkolli-
 sillensa osottaa tahtowat mikä oikeus ja koh-
 tuus on, niin palkollisen puutos heidän sydäm-
 mellensä käynnän pitä, heidän tule mahdolli-
 suden jälkeen heitä köyhyydesänsä autta, heidän
 xxi.

rikertaisuttansa ja tietämättömyttänsä uskollisella neuwolla ohjannan, sairaudesa heitä holhoman, ei hyljämän; waan murhetta heistä kandanman, Jumalata heidän edestäns rukoileman, että Hän heitä ylöswalasta, kääntä, Jumalaa pelkääwäisen, kuultaisen, mieluisen ja puhtaan sydäminen heille anda tahdois, heitä syüneistä warjelis, ja autuuteen auttais, Sanalla sanottu: niinkuin sinä tadot, että Jumala sinulle tekemän pitä, tee sinä niinkain uskollisilles. Mitä ett sinä tahdo sinulle ja lapsilles tehtäwän, älä myös sinä sitä tee uskollisilles se on iloinen kuulla, koska Naeman palwelija Herraansa puhutteli, kukui hän hänen Isärensä. 2 kuning. Kirj. 5: 13. Minun Isäni! jos Propheta olis sanonut sinulle jotakin suurta asiata, eikö sinun pitänyt sitä tekemän? Mitä enämmin, että hän sanoi sinulle: pese sinus.

Joka taidais sanoa ja kysyä? mitä silloin tehtämän pitä? koska uskolliset ei ota welwolisudestansa waaria, owat uypiniskaiset ja uskottomat: pitääkö silloinkin heille osotettaman, mikä oikeus ja kohtuus on? Wastaus: koska uskollisia pestäät, älä tee sitä tyhmiällä tarwalla; waan kagoo wiisum etees, tutki heidän elämänsä menoa ja kysy kuinga he ennen heitänsä käyttäneet owat, tee niinkuin David, joka. Psalm 101: 6. sanoo: minun silmäni kagowat uskollisia maan päällä, että he

asuisit minun tyköni, joka waelda ois-
 tiällä tiellä, se pitää oleman minun pal-
 weliani: Niin ett sinä tätä kysymystä edes-
 tuoda tarwike. Ellei palkollinen tahdo tehdä
 hywää, ei totella sinun neuwoas, jongas hy-
 wäsä aikomisessa teet, niin luowuta sinustas
 senkaltainen, ja eki parembata siaan; rukouile
 Jumalaa, että Hän paremman palkollisen
 sinulle annais; ole sillä wälillä kärsiwäinen;
 jos wahingo tapaturmaa eli ymmärtämättö-
 mydestä tapahduis, niin älä kowin suutu;
 waan kärsi se: silloin sinä osotat heille mikä oi-
 keus ja kohtuus on.

Koska nytt Jumalan Hengi uudesta Tes-
 tamentissä, sekä haldioitten, että palkollisten
 eteen määrää, kuinga heidän toistansa kohtan
 itensä käyttämän pitää, sijtä nähdän se, että
 huoneen saaty Jumalalle otollinen on. Näin
 sanoo Pawli: Eph. 6: 5, 6, 7, 9. Palwe-
 liat! olkat kuuliaiset teidän ruumillisille
 Isännillenne pelwolla ja wapisturella,
 teidän sydämmenne yrikertaisudessa,
 niinkuin Christurelle, ei silmäin edessä
 palwellen, niinkuin ihmisten mieldestä nou-
 tain; waan niinkuin Christuren palwe-
 liat: te Isännät! tehkät myös niin heitä
 kohtan, ja pangat pois uhkuret tietten,
 että teidän HERRanne on myös tarwai-
 sa, jonga edessä ei ole ihmisen muodon
 tagomusta. Jumala ei siingan tainkaltai-
 sia

sia ojemmuriä baldioitten ja palkollisten eteen määrännyt oliji, ellei tämä sääty Hänelle kelpaifi. Olla palveliana, ei ole joku häpiä; sillä se kelpa HERalle. Jokainen waeldakan niin, kuin HERa on hänen kuzunut, jos hän wielä olis orjari kuzuttu. I Cor. 7: 17, 21. Jos sinä olet palkollinen, niin pidä sielus karsiwällisydesä, ajattele aina ja sano ikelläs: HERa! sinä olet kaikei hywästi tehnyt, kijtetty olkon sinun nimes sen edestä; sinun tahtos on se, että minun palweleman pitä, minä tahdon myös sen mielelläni tehdä, ja waicka ei minulla sitä kunniaa ja woimaa ole, kuin baldioilla, kijtän minä kuitengin sinua sen edestä, että minä olen Christitty ja sinun lapses, minulla on niin suuri osatawaseen, kuin heilläkin, minulla on sama Jumala ja JEsus Christus, sama Kaste, usko, ja ijankaickinen elämä; minä lannistan sentähden iseni sun sääändös ala mielelläni, odottain karsiwällisydesä sitä aikaa, koska myös minä oikiaan wapauteen kerta autetaan, joko se siis tapahtuu täällä eli ijankaickisudesä. Jos sinä olet Isändä eli Emändä, ja palkolliset ei aina toiwos jälken tekisi, niin wsih Christillisesä Karsiwällisydesä, ajattele sitä, ettei se ole joku Engeli, joka sinua palwelee; waan se on ihminen, joka moninaisifa puuttua taita. Jac. 3: 2. Ja jos erhetys ei kiukusta; waan heikkoudesta tapahtuu, niin ajattele, että se on

ihmillinen asia, erhettyä. Jumala ei ole meil-
 le mitän welkaa, ja Hän joka aika meitä
 kärke, engöstä me siis palkollisen wikaa, joka
 heikkoudesta tapahtu, kärkeä mahdais; haldia-wä-
 ki tietkön aina ja ajatellon sitä, että se on heil-
 le armo Jumalalda, ettei he tarwike pal-
 wella; waan muut heitä palweleman pitä;
 sentähden jos he tahtowat, että Jumala ja
 JEsus Christus heitä kärkemän pitä, niin pitä
 myös heidän palkollistensa heikoutta kärkemän,
 ja sentähden palkollistensa kausa niin menettä-
 män ikensä, kuin he tahtowat, että Jumala
 menetäis ikensä heidän kansansa. Meidän
 tulee aina ajatella, että he tosin owat Palwe-
 liat, kuitengin Ihmiset, ja meidän kausa-pal-
 weliamme ja Christityt, waikka he owat pal-
 weliat, owat he kuitengin meidän hengelliset
 ja wihdoin taiwälliset ystävämme, ei näitä
 saa ylönsä; waan ajatella ja sydämmesän-
 sä sanoa: Minun palwelian on kolla paha,
 kuka tiesi, minä olen vielä pahempi, minä
 palwelen shudiä ja perkelettä. Tämä tosin
 on minun palweliani; mutta minä olen Ju-
 malan palwelia, minä olen Hänen Isändän-
 sä maan päällä; mutta Jumala taiwasa on
 minun Isändäni; ellen minä händä armahda,
 kuinga siis Jumala taiwasa minua armah-
 dais: ellen minä händä auttaa tahdo, kuinga
 Jumalan minua auttaman pitä? kahas tällä
 tarwalla Jumala sinun perhees, jos he vielä

olisit sinun wiha miehes, ystäväres tekewä on; ja koskas tottelematoinda perhettäs hetken aikaa, niinkuin huonees ristiä karsunut olet; niin Jumala wihdoin sinulle kunniallisen perheen andawa on, joka sinua uskollisesti palwelewa on, sijhes että ne pyhät Engelit sinulle wijmeisen rakkouden palweluren osottawat, ja Sielus taiwaan iloon sisälle wiewät.

Sitte kuin sinä perhees kansa rukoures tehnyt olet, niin weisa Wirsi N:o 267.

Kyntilän = Mesun = Päivänä.

Weisa ensin Wirsi N:o 264.

Soferen kirjoisa me luenne, kuinga Jumala kansaldansa Israelin lapsilda, monenlaiset ubrit tahtonut ja pyytänyt on, niinkuin Poltoubrin 3. Mos. K. 1: 3. Kuokaubrin 3. Mos. K. 2: 1. Kistosubrin E. 3: 1. Kifosubrin E. 4: Näihin piti nyt wirhittömiä puhtaita eläimiä otettaman, niinkuin härkiä, wäsiä, lampaita ja oimaita. Pyhällä paikalla piti ne teurastettaman ja syötämän; kaicki tämä piti tehtämän iloisella ja mieluisella mielellä, niinkuin 5 Mos. Kirj. 12: ja 26: lukea taitan, ja se kuin vielä enämbi oli, piti nämät ubrit puhtalla sydämillä ja käsillä edestuo-
taman, niin sanoo David: Psalm 51: 18,
N 5 19.

19. ei sinulle kelpa uhri, että minä sen andaisin, ja poltouhri ei sinulle ensingän kelpa. Ne uhrit jotka Jumalalle kelpawat, ovat murhellinen hengi; ahdistettua ja särjettä sydäntä, ett sinä Jumala hylsä, ja Esai. I: 11, 13, 16. Mitä minulle on teidän uhrinne paljoudesta? sanoo HERRA: minä olen omasten poltouhrista ja syöttöläin raswasta rawittu = = ällät sillen teidän turhaa ruoka-uhrienne tuoko edes, se suigutus on minulle kauhistus = = pestät teitänne, puhdistat teitänne, pangat teidän paha me nonne, pois minun silmäini edestä. Tätä uhria tahdoi Jumala, ei ainoastans neljäjalkaisista; mutta myös liumista, näin kuulu Jumalan käsky: 3. Mos. K. I: 14. Jos hän tahtoo tehdä poltouhria HERRALLE liumista; niin tehkän sen miettisistä, elicä kyhköläisten pojista. Waikka uhrit wanhan Testamentin kansa ovat saanet loppunsa, niin kuitengin Christityt vielä Jumalalle otolliset uhrit edestuwat. He andawat ruuminsa eläwäxi, pyhäxi ja Jumalalle otolliseri uhrxi. Rom. 12: 1. he uhrawat Jumalalle heidän huuldensa mullit. Hof. 14: 3. Koska he Evangeliumisa kuulewat, kuinga Maria puhdistureensa edestoi parin Miettisä, niin he myös kokewat edes kanda Miettisten uhria; he uhrawat parin nuoria

nuoria Mettisiä: yksi on Sielu, toinen on Ruumis: Sielun ja Ruumin kanssa uhravat he itsensä Jumalalle, jo nuorudessa; sillä nuoria mettisiä eli kyhkyläisiä anoo Jumala: he tietävät sen, että nuori kansa myös, niin siwiästi ja wisuun elää taitaa, kuin wanhatkin, ja sentähden ei ensingän koe nautita nuorudensa aikaa ja elämää irstaisuudessa. Wisaud.-k. 2:6. Waikka ei he woieli taida hengellisiä, jumalissia ja kunniallissia asioita niin pallio: tehdä, kuin ne wanhat, tekewät he kuitengin sen werran, kuin he woiwat; sillä nuorten lasten ja imewäisten suusta perustaa Jumala itsellensä woiman. Psalm. 8: 3. Mingätähden sääsi Jumala, sen ettei wanha; waan nuori lindu uhrisi walittaman piti? wastaus: osottarensa sen kanssa, että nuori ja raitis ikä Hänelle otollisin oli; mutta wanhuutta, joka monen heikkouden alla oli, ei hän niin halainnut; niinkuin myös, ettei nuoruus turhilla ajatustillansa korkiammalda lendää pyhäis, kuin sopi; waan taiwaan tiedon ja ikäwoikemsen kautta sydämmensä kanssa rippuis Jumalasa, ja Händä mieluisesti palwelis, sentähden sanoo Dawali: Rom. II: 16. Jos alkū on pyhä, niin on myös koko taikina ja jos juuri on pyhä, niin owat myös orat. Että nyt tämä niin suuresti tarpeellinen on ja meidän ennen kaikkia sen perään pyrkimän pitää, kuinga me otollisen uhrin

Juma-

Jumalalle edestuada taidaisimme, niit pitää
Evangeliumin johdaturen jälkeen siitä laumi-
ammein tutkisteldaman.

Evangeliumi Lucan. 2: 22.

Siishen aikaan, kuin heidän puhdis-
tus päivänsä olit täytettyt 20.

Tästä pitää Tutkisteldaman:

Puhdistus uhriansa edestandamaa
Christittyä.

1. Edestuo hän parin Mettisiä.
2. Kari kyhkyläisen poikaa.

Ensimmäinen Osa.

Uhri, jonga Maria edestoi, kühutan köyhän
uhrii; sillä Evangelista ei mainise karit-
zasta mitään; waan ainoastans kyhkyläisistä,
jos ei hänellä ole waraa karizahan, niin otta-
kan kari mettistä, eli kari kyhkyläisen poikaa.
3 Mos. Kirj. 12: 8. Maria tuo edes parin
kyhkyistä, ei köyhänsä tähden; sillä hän oli
saanut kuldaa Wiisailda miehildä, jolla hän
karizahan ostaa tainnut olis; waan hän tahdoi
osottaa sen, ettei warjoo enämbi tarwittu, sit-
te kuin itse ruumis saapuilla oli, nimittäin: Ju-
malan Kariza, joka pois ottaman piti
maailman synnit. Joh. 1: 29. Christitnyt
uhra-

uhratesansa tietävät sen, että he ovat hengellisesti waiwaiset. Matth. 5: 3. Ei he uskalla Laodicean Seurakunnan Engelin kanssa sanoa: minä olen rikas, en minä mitään tarwize., Ilmest. Kirj. 3: 17. sillä kaikki mitä he edestuwat, sen pitää tuleman HERRALDA Jumalalta: mitä sinulla on, jota ett sinä saanut ole? Että he oman saastaisuutensa hawaikewat, kuinga he luonnosta perishymillä saastutetut owat, sentähden he walmiit owat tuomaan edes puhdistus uhrinsa. Walittaa tähty heidän. Esai. 64: 6. Me olemme kaikki saastaiset, ja kaikki meidän wanhurstaudemme on niinkuin saastainen waate. Mutta että he sen tietävät, että Jumala Israelille hywä on, niille jotka puhtaat sydämmestä owat. Psalm. 73: 1. ja että ne ainoastans saawat nähdä Jumalan. Matth. 5: 8. Niinkuin myös ettei Jumala armoonsa johonguun haisewaiseen astiaan wuodata, sentähden he sitä pikemmin puhdistus uhrinsa edes tuoda pyhtävät. Marian puhdistus uhri tähtettiin yhtenä päivänä; mutta Christittyn puhdistus, se wasta silloin loppuu, koska heidän elämänkin se loppuu, se on: jokapäiwä, niin kauan kuin he elävät, pitää heidän puhdistus uhrins edestuwoman; jokapäiwäinen saastaisuus waati, jokapäiwästä puhdistusta. Kohta Namulla herättyänsä, muistawat he, että taas xri. puhdistus päivä saapuilla

puilla on, tutkistelewat siis, jos he unisansa omaa tundoonsa saastuttaneet ovat, huokaawat niin sydämeestän sen tygö, joka koettelee sydämet, että Hän opetais, heitä tundemaan salattua saastaisuttansa, ja Christuren tähden, kaikki sekä tutut, että tundemattomat synnit anderi annais. Marian puhdistus taphtui ulkonaisesti; mutta meidän pitä ei ainostans pesemän ulkonaista saastaisutta, etten me ketäkän pahennuren kautta saastutaisi; mutta myös ristinnauligeman meidän saastaisen lihamme halut ja himot. Ellei sydän puhdas ole, niin meidän ja Phariseusten ulkokullaisuuden wälillä ei yhtään eroitusta ole. Phariseusten puhdistus oli paljaaldans ulkonainen; mutta sydäminen puhtautta, ei he ensingän totelleet. Se sisällinen puhdistus, ei suingan ulossulje sitä ulkonaista. Puhdisturexensa Christitty edestuo hänen mettisensä, se on: so-wellias parannus uhri. Christityllä on niinkuin mettisellä, kiihuttawa ja surkuttelewa ääni; sydän joka syndein yllise suruisans on. Ne uhrut kuin Jumalalle kelpawat, ovat murheellinen hengi, ahdistettua ja särjettyä sydäntä ei Jumala hyljää. Psalm. 51: 19. Hiskias kuolema wuoteellansa toi edes tämän mettisän, hän waikeroizi niinkuin mettinen. Esai. 38: 14. David ei myös unhottanut edestuoda tätä uhria: Minä olen wäsynyt huolaurista, minä uitan mi-

nun vuoteeni yli yötä, ja kastan mi-
 nun leposiani kynnellilläni. Psalm. 6: 7.
 Mitä mailman lapset uhravat, koska he syn-
 diä tehneet ovat? vastaus: he nauravat sen
 ylise, kehuvat sitä kaikille, ja kerskavat hei-
 tänsä siitä, niinkuin Sodoma. Mutta oikia
 Christitty on murheisansa synteisä ylise,
 eroitta itsensä muitten seurasta, lähtee ulos,
 niinkuin Petari, ja itkee, on niinkuin hxiinai-
 nen lindu katon päällä. Koska mettininen kum-
 panins mestannut on, istuu hän kiiwan puun
 oralle, andain sen kansa tietä surunsa ja mur-
 heensa, katuwaisille sieluille ei sori ioku maal-
 linen ilo, eli huwitus, heidän sydämmensä
 suru on niin suuri, että he monda kertaa un-
 hohstawat syöä, he syöwät tuhkaa niinkuin
 leipää ja sekoittawat juomansa kynnelleillä.
 Usko täsä uhriri edestuo Jumalan Karikan,
 joka mailman synnit poisottaa. Minä luu-
 len, etten minä exy, jos minä mettitisen ku-
 wauxen alla, täsä asettaisin teidän eteenne
 Jesuxen. Mettitisellä on hänen pesänsä Jesu-
 xella on Hänen asunsiansa Jumalisesa sielusa.
 Anna minulle poikani! sydämmes. Sa-
 nanlast. R. 23: 26. Mettininen pitää ystäwyt-
 tä, on sopiwainen, rakastaa wertaisiansa, ei
 ehi forkiambata eli alhaisembata, ei pyydä
 kottan rinnalle astua, eikä mene ropakosa
 kääritteleman madon seuraan. Abraham,
 muitten uhrein seasa uhrais myös mettitisen.
 Luomis.

Luomis. R. 15: 9. Hän olis kyllä edestuoada
 woinut suuremman uhrin; mutta hänelle kel-
 pais walita tämän uhrin, osottarensa sen kansa,
 että yri rakas, rauhallinen ja sopiwaissutta ra-
 kastawa sydän on Jumalalle otollisin ja sopi-
 waisin. JEsus Hän waelsi köyhästä muodosa,
 oli aina alhaisen ja hylkätöttöin kansa: kut-
 ka olit Hänen opetuslapsensa, jotka Hän wa-
 linnut oli? halpa kansa, yrikertaiset kalamie-
 het, ei monda lihallista wissasta, ei mon-
 da woimallista, ei myös monda suuwesta
 sugusta; waan ne kuin mailman edesä
 hullut owat, on Jumala walinnut. I. Cor.
 1: 26, 27. Mettinen, tekee pesänsä ei korkei-
 siin; waan mataliin puihin; Jumalan poika
 lihansa päiwinä, ei suurten Herrain huoneisa;
 waan wajasa löyttiin, köyhäin ihmisten ma-
 joisa. Mettinen oli puhdas eläin, joka Juda-
 laisille syötää ja HERralle uhrin edestuoataa
 fallittu oli; kuka on JEsusta puhtaambi?
 Hän on pyhä, wiatoin, saastatoin, syn-
 neisistä eroitettu. Ebr. 7: 26. JEsusen
 weri puhdistaa meitä saastaisia kaikesta
 synnistä. I. Joh. 1: 7.

Toinen Osa.

Uusi kuuliaisuus edestuo kaxi kühkyläisett
 poikaa. Christitty uhraa Jumalalle
 Sielunsa ja Ruuminensa palweluxeri, eikä enää
 waella

waella Banhasa; waan Uudesa elämäsa. Hänellä on se wahwa aikoiminen, että hän tahto osittain pahaa hyljätä ja wihata, osittain myös rakastaa ja tehdä hywää: nämät owat ne kaxi kyhkyistä, kuin hän uhraa. Tämän aikomisen Uudistaa hän jokapäiwä, koska hän jokapäiwä wasta uudesta Uuderi ihmiseri tulla kokee. Kyhkyisillä on monda kaunista omaisutta ja awua, joita Christitty vastaan ottaa. Christus itse arwaa ne forkiaxi, koska Hän. Matth. 10: 16. ne meille esikuwari asetta. **Olkat wagat niinkuin kyhkyiset.** Kyhkyiset owat puhdaat eläwät, jongatahden myös Jumala ne uhriri walisi; ei he menesty siellä, kusa joku paha haju on. Christittyin pitä wältämän kaickeä sitä, kuin Sielun ja Ruumin saastuttaa: ei heitä Jumala kuskunut ole saastaisuteen; waan että he olisit pyhät. He syöwät puhdasta ruokaa, ei kaloo raatoon, niinkuin karneet; waan siihen kuin puhdas on, ja jos se heildä puuttuis, niin he ennen sannalla heitänsä tänttawät, kuin he saastaisuteen kaioisit. Koska oypeneet Noachin kyhkyisestä puhuwat, joka, koska ei hän löymnyt kusa hän olis saanut jalkansa lewätä, palais jälleens arckijn. Luomis. Kirj. 8: 9. sanowat he: että kyhkyinen on puhdas eläin, joka ei rietasta syö, rakastaa puhdasta, ei saastuta ruumistaansa, ja että wuoret joista wedet jo

kuivuneet olit, olit vielä näljämäiset, niin kyhkyinen ei tahtonut laskea ihsänsä vuorille; waan palaja takaisin arctiin. Mozeren. 5. Kirjan 14: puhutan kaikista niistä eläwistä, kuin Israelin lapsille piti oleman saastaiset; waan wihtoin pannaan nämät sen tygö: ei teidän pidä sen raatoon sattuman. Tämä muistutus sopii kaikille Chriskityille; syndinen elämä Jumalan edessä on niin häpiällinen ja kauhistawainen, kuin joku raato. Wastahakoiset ja katumattomat ihmiset Raamatusta kutsutan, kauhisturexi Jumalan edessä: kauhisturexi kutsutan se, joka saatta ilwoiturren, jolda nenä, suu ja silmät peitetän, joka puolestansa pahan hajun antaa, tainkaltainen on syndinen ja surutoin ihminen Jumalan edessä; jos hän vielä istuis Kuningallisella istuimella puetettuna silkisä ja sametisa, loiskais kullasta ja kalleista kiwistä, ja kaikilda niinkuin Jumala kunnioitetaisiin, niinkuin Heroderen esimercki sen osottaa, joka madoilda syötiin. Teko-Kirj. 12: 23. Sentähden käsket Jumala, Esai. 52: 11. ja sanoo: paetkat, paetkat, lähtekät sielidä ja älkät mihingän! saastaiseen sattuko; waan rawittkat ihenne Jumalan sanan mannalla, se on teitä wirwottawa ja ilahuttawa. Kyhkyiset owat yrinieliset ja hiljaiset; kaikkein eläwain seasa on kyhkyinen se rackain: mikä lammas on neljä-jalkaisen seasa, se on kyhkyinen liiduin seasa, ei

ei hän ketän wahingoitta pyydä, molemmin
 ovat he hiljaiset ja wagat. Muilla linnuil-
 la ovat, eli senkaltaiset siivet, joilla he lyö-
 wät eli haakawa nocka, eli muutoin teräwät
 kynnet; mutta kyhkyisellä ei senkaltaisia ole;
 ei hän myös niitä tarwize; sillä ei hänellä ole
 sotaa eli koston pyytäwää sydäntä, eli että
 hän wahingoo tehdä pyytäis. Se sanotan
 yhteisesti, ettei kyhkyisillä ole sappee; mutta se
 on wäärin: kaikilla eläwillä, linnuilla ja ka-
 loilla on heidän sappensa, se ainoastans tässä
 merkittäpä on, että kyhkyisillä heidän sappen-
 sa ei ole marasa, niinkuin muitten eläwäin,
 ja siitä tulee see, että he ovat rauhalliset ja il-
 man wihaa. Christityille sopii, että he was-
 tanottawat kyhkyisen luonnou, ovat ilman
 Sappee, wihaa ja julmuutta; ja jos he lihan
 heikoudesta, siihen langeisit, että he silloin
 pahan hymällä woittaa pyytäwät. Rom
 12: 21. ja siweydensä kaikille ihmisille
 tiettäwäxi tekisit. Philip. 4: 5. Hillaisuus
 on senkaltainen awu, koska ihminen toisia koh-
 taan ei ole kowa, ei juuri wisuun tutki kaikkia
 asioita, ei ole hyi-piudainen omassa miele-san-
 sa; waan hillitse itsensä, antaa myöden, että
 rauha tulis pidetyni, rakkaus ja yriyielisyys
 kestais; sillä rakkaus ei wihaan syty, ei
 hän pahaa ajattele; waan kaikki hän
 peittää, kaikki hän usko, kaikki hän roi-
 woo, kaikki hän kärsii. 1. Cor. 13: 5, 7.

Koska kalcki hetken aikaa saa liikkuttamata olla, sammutuu se wihdoin; waan ellein me sitä odottaa tahdoo, niin sen warhainen kastaminen sopimattoman sumun edes tuottaa. Maailmasa ja yhteisessä elämässä asiat saman tapaiset ovat: suloinen vastaus hillitsee wihan; mutta kova sana saatta mielen karwaaksi. Sananlask. Kirj. 15: 1. hywä sana saa aina hywän sian. Christittyin pitä oleman hillaitset maan päällä, niin että kaikki haikeus ja närkästys, ja wiha ja huuto ja sadastus on kaukana heistä. Eph. 4: 31. Kynkkyiset ovat hedelmälliset, niin että he lämbymisä maan paikoissa poikivat joka kuukauss. Dikeilla Christityillä ei ole osaa kelwottomain pimenden töitten kanssa; waan he ovat täytetyt wanhurstauden hedelmillä, jotka Jesuksen Christuksen kautta heissä tapahtuwat. Jumalan kirkoksi ja kunniksi. Philip. 1: 11. he tietävät, että Jsa siinä kunnijoitetan, että he paljo hedelmätä kantawat. Joh. 15: 8. Kynkkyiset rakastawat seuraa, ei he aina istu wuorten rotkoissa niinkuin hyppiät; mutta myös usiammin yhdessä lendelewät; Christityt noudattawat wertaissansa ja wihawat Jumalattomain seurakundaa. Kynkkyiset ottawat pakonsa raatelewaisten lindiin edestä wuorten rotkoihin, jona suhten Jeremias 48: 28. sanoo: te Moabin asuwaiset! jättäkät kaupungit ja asukat

asukat nuoren kuckuloilla ja tehtät niinkuin kyhkyinen, joka pesäns tekee luolan reunoille. Christitty ottaa niin pakonsa Jesuksen haavoin, ja sen puolesta oikeudella kutsua mahdetan kyhkyläiseri nuoren raosa ja kiwirauhoisa. Korlian Weisun 2: 14. jossa hänellä suurin ja paras turwa on, kaickia wainoita wastan.

Waikka wanhan Testamentin uhrin jo aika loppunsa saanet ovat, niin me kuitengin, niinkuin jo sanottu on, olemme welkapääät puhdistus uhrimme edestuumaan, ei ainoastans kertaa elinkautena, niinkuin Maria; waan joka aika, koska me joka aika ja silmän räpäys synneillä meitämmie saastutamme. Em me saa syndeim puoleen kaho niinkuin mailman lapset, jotka ainoastans Kuu-walolla kakelewat syndeiansä, he pitawät ainoastans julkiset ja suuret synnit syndinä, joidenga kautta he saastutettaa taitaan; mutta pahoista ajaturista ja sydämyen haluista ei he ensingän huoli. Koska hywä jätetan tekemätä, ei sitä syndinä pidetä, eikä Sielu sen kautta saastutettawan luulta. Ja jos heidän herännyt ja liikeelle tullut omatundonsa on voitettu siitä, että Sielu on rietas, luulewat he siinä kyllä olewan, koska he ainoastans ulkonaisesti käywät muutamit kerrat wuodesa Ripillä ja HERRan Ehtollisella, että he silloin jo täyttäneet ovat syndeinsä saastaisuuden peson, niin-

kuin Pilatus, kättensä pesemisen kautta itsensä Christuren wiattomasta kuolemasta syöttömäri luki. Nämät owat ne, joista Jumalan Hengi sanoo: Sananlask. R. 30: 12. On niistäkin, jotka luulewat itsensä puhtaaksi ja ei kuitengan ole saastaisudestansa pestyt. Heidän puhdistus uhrinsa, jonga he edestuwat, ei ole elävä; waan kuollut uhri, se on: heidän kääntymisensä ei ole totinen; suullansa sanovat he katuwansa syndejänsä; mutta ei sydän tiedä siitä mitään. Usko on kuollut, oikia synnin tundo puuttu, ja ettei he oikein Sielunsa fairaudesta mitään tiedä, niin ei he myös ehi ahkerudella parandajata. Uusi kuuliaisuus se kesken seisahda, ja silloin täytetään mitä Petari. 2. Petar. 2: 22. sanoo: Koira syö orennurensa ja pesty siika rypee ropakosa jälle. Koska me nyt sen tiedämme, ettei mitään saastuttapa taiwalliseen Jerusalemiin sisälle tulla taida. Ilmest. Kir. 21: 27. niin pitäkämme murhe oikiasta puhdistus uhrista. Ajatelkämme jokapäiwä Rastettamme, josa Christus meitä puhdistanut on, että Hän meitä saattais ikellens ilman saastaisuutta. Eph. 5: 27. Turwattam Jesuren Verisamaan: Jos härkän ja kauristen veri, ja hehkoisen tuhka priskoitetu saastasten päälle, pyhittä lihalliseen puhtauteen; Kuinga paljo enemmän Christuren Veri, joka itsensä ilman kait-

Keta wiata ijankaikisen Hengen kautta Jumalalle uhrannut on, on puhdistawa meidän oman tundomme kuolemaisista töistä elwätä Jumalata palweleman. Ebr. 9: 13, 14. Uskollisen yhdistyksen kautta Christuren kansa, niin me pidämme uskon salaisuden puhtaasa omasa: tunnosa. I. Tim. 3: 9. se on: oikeilda Jumalan lapsilla tehdän kaikki uskosa, heillä on puhdas uskowa sydän ja puhtaat ajaturet; mutta tätä vastaan, niin pahat ihmiset aina pahaa ajattelewat sydämmisänsä, ja sitä kuin hywä on paharuwat ja kaunawat. Suuruttomat mailman lapset sanowat usein: kuka Engelein tawalla puhdas olla taita? siihen wastatan: puhtaat kuin Engelit en me olla taida, niin kauwan kuin me täsä wajawaisudesta olemma; kuitengin niin pitä meidän olemän Christillisesti puhtaat, parhaimmillakin Jumalan lapsilla on heidän wiakans ja heikkoutensa; kuitengin eroitus tehtämän pitä sen wälillä, koska ihminen huomamata ja heikkoudesta langee, ja itseensä saastutta, ja sen wälillä, koska ihminen tietensä ja haackiosta ropakosa rypee ikensä. Koska sinä yhdestä synnistä toiseen syndijn menet ja lehdutat ikias sillä, ettet sinä Engelein tawalla puhdas olla taida; silloin sinä ett ensimmäin Engelein; waan perkelein kaltainen olet: sinulla on helwetin lindu saatanas sydämmesäs ja niin kauwan kuin hän sinusa asuu, niin kauwan

sinä myös aina sanot: kuka niin puhdas olla
 taita kuin Engelit? Me ihmis raukat, emme
 tosin omasta voimasta taida puhtaat olla: jos
 meillä joskus tahto oliskin, niin en me kuiten-
 gan löydä hyödyden täyttämistä meisä. Rom.
 7: 18. Jumala on se, joka meisä vaikutta
 sekä tahdon, että täyttämisen. Koskas sen-
 kaltaisia satanalta sisälle annettuja ajaturia
 tykönsä kätket, että puhdistus ei ole niin suu-
 resti tarpeellinen, niin tutki seuraavia asian
 haaroja wisum, ja älä seisoo Pyhää Hengee
 vastaan, niin sinä taidat saada toisen mielen.
 Pyhä ja puhdas elämä on tarpeellinen sen py-
 hän ja puhtaan Jumalan suhteen. Pyhä Ju-
 mala ja Saastainen syndinen ei taida yhdesä
 asua; joka paha on, ei se pysy edessä.
 Psalm. 5: 5. Hän on se, joka kaitille sanoo: 3.
 Mos. K. 19: teidän pitää oleman pyhät,
 sillä Minä olen pyhä. Se on Jumalan
 tahto, teidän pyhydenne. I. Thess. 4: 3.
 Jos sinä olet köyhä tässä maailmassa, kuka tiesi
 ei Jumala tahdo sitä, että sinä rikas olisit;
 Mutta se on Jumalan tahto, että sinä pyhä oli-
 sit. Puhdistus on itse suhtees tarpeellinen.
 Jos me hankioista olemme saastaiset, niin on
 kaikki mitä me eteemme otamme saastaiset,
 meidän Kirjon-käymisemme, Rippimme,
 Rukouksemme, Almun andaminen ja muut
 senkaltaiset ovat saastaiset: mihinä hywänsä
 spitalinen tarttui, se oli saastainen; saastaisil-
 le

le ja uskottomille ei mitään puhdas ole. Tit. 1: 15. sokaisu käsi, sokaise weden, soen-
 nut sydän myrkkytä kaikki, syndisen tytöt tuku-
 tan kuolleiksi töiksi. Ebr. 9: 14. ne kelpawat
 niin wahan Jumalalle, kuin joku kuollut wai-
 mo kelpa miehelle. Tarpeellinen on puhdistus
 Engelein suhteen, jotka saastaisia syndisiä pa-
 kenewat: pienden wiattomain lasten tykönä
 owat he mielellänsä; sillä heitä ei vielä ole jo-
 takuta ehdollista saastaisuutta. Jos he ihastu-
 wat sen ylitse, että saastainen syndinen paran-
 da itsensä, niin kaiketiikin se tekee heidän mur-
 helliseksi, koska syndinen wastaudesta synnin
 hameen päällensä pukee, ja itsensä synnin loa-
 sa saastuttaa. Tarpeellinen on puhdistus
 uloswalittuun suhteen Taimaasa, jotka owat
 puhtaat ja kutsutan täydellisten wanhur-
 skasten Hengiksi. Ebr. 12: 23. Mitä saastai-
 silla hengeillä on tekemistä täydellisten wan-
 hurskasten hengein tykönä? jos sinulla, joka
 synnin loasa käärittelet, olis oikeus ja waldä
 tulla Jumalau, pyhäin Engelein ja Uloswa-
 littuun seuraan, näkemään heidän kunniaansa;
 niin sinä kohta pyydäisit saastaiusten hengein
 seurasta eroitetuksi tulla. Jos joku osais tul-
 la Kuningaan ja hänen palweliansa näkyin,
 jotka tullaista ja hopiaista loistawat, sowaistuisa
 ja riekemisiä rymyisiä, eikö hän häpeisi ja koki-
 pois heidän näkyistänsä? kaiketiikin. Joku
 taidais tästä kysyä: mistä minä sen tiedän, että
 mi-

minä Christillisesti puhdas olen, ja että minun
 puhdistukseeni se kelpaa Jumalalle? vastaus: 1:0
 siitä koskas koet ja pyhdät sydämnestäs pal-
 wella Jumalaa ja ett yhtä haawaa palwelle
 Jumalata ja maunnonata. 2:0 Koettelet it-
 zias wissuum, ja rukoulet hartaasti Jumalata:
 tutki minua Jumala ja koettele minun
 sydämmeni, kiusa minua ja ymmärrä
 kuinga minä ajatteelen. Psalm. 139: 23.
 Se kulda ja hopia pidetän wääränä, jota ei
 koetelda sallita. Puhdas sydän rakastaa Ju-
 malan sanaa, joka oikea koetus kiwi on, se on
 hänen mieleensä, että häändä koetellan; mutta
 ulkokullattu pakenee walkeutta, joka hänen
 syndiänsä ilmei tuotta. 3:0 Koskas halajat
 aina surembata puhtautta, ja oman-tunnon
 puhtauden kallijmbana pidät, kuin kaiken sen,
 mitä maailma korkeari arwaa. 4:0 Koskas
 kaubistut kaickia syndejä. Ihminen hän taita
 hyljätä ulkonaiset synnit, ja yhtä hywin sy-
 dämmesänsäolla saastainen. Kuka tiesi hänel-
 dä puuttu tila syndiä tehdä: Jeruuti ei muu-
 toin paukahda, ellei tuli sitä syntyä. Taita
 myös niin olla, että hän jättää pahan työn pal-
 jaldansa rangaisukseen pelwosta: Moni jättää
 yhden eli toisen herkun, jota kuitengin hänen
 mieleensä tekee, syömätä; sillä hän pelkää ki-
 piäri tulewansa. Moni jättää synnin täyttä-
 mätä silloin ja tällöin wissisä päätarhoitukse-
 Moni rikas perillinen, eläis kyllä irstaisesti;
 mutta

mutta ettei händä perinnöstä, jota hän toivoo, ulos suljetaksi, karttaa sitä. Moni on waadittu hyljäämään syndiä, ettei hän enää syndiä tähdellisesti tähttä woi; huorintekijä on jo wanhaksi joutunut; juoppolalli on köyhäntynyt; sydämmesä on wielä halu syndiin; mutta mikä estää siis? woima se puuttu. Niinkuin se, jolla halu on mekää kändä, tätä haluansa ei saa tähttää; sillä eli jalat owat kipiät, eli hän on sangittu; niin on myös laita wanhain ja woiwattomain syndisten kansa, koska ei he enä taida syndiä tähdellisesti tähttää, joista se sanoa taitan, ettei he ole hyljääneet syndiä; waan syndi on heidän hyljääntynyt. 5:0 Koskas wäldät kaikkea sitä kuin pahaksi näkyy. I Thes. 5: 22. 6:0 Widät puhdasta elämääd edesäs, Pawalin neuwon jälken. 2. Cor. 7: 1. puhdistakamme igemine kaikesta lihan ja hengen saastaisuudesta. 7:0 Koskas puhut usein Jumalasta, Jumalifista asioista, waellat Jumalasa, ja niin edespäin. Että nyyt kaikki tämä tapahua mahdais, niin lue wiriästi Jumalan sanaa, itke Petarin kansa sinun syndeis ylitse, rukoiile ettäs saisit Pyhän Hengen, joka sinun sydämmes puhdistaa; eroita ites jumalattomista, ja jos sinun heidän kansans olekkella tähtty, niin älä anna itias heidän kansansa peräti pitkijn puheisijn, pilkka puheet ne aina turmelewat hywät tawat; wyyh aina hywäin seurasa ja rukoiile jokapäiwä Jumalal-

malalda puhdasta sydäntä. Joku taidais mielellä tässä kysyä: mitä hywää minulla sijtä on? vastaus: tässä maailmassa ei sijtä aina jotain erinomaisista maallista hywää ole; waan sijtä sinä taidat wakuutettu olla, koska näin kântät ihes, kuin sanottu on, niin sinä armosta Christuksen tähden, saat nähdä Jumalan, Matth. 5: 8. Mikä onnellisuus tämä on, sitä ei taita ulos sanoa, ilman kaikkea epäilystä se kaiken maallisen onnen ylikän. Yri totuden tunnistaja sanoi muinain toiselle: puoli hetkee kunniasa tekee sen, että me kaiken meidän pinnamme ja kipumme unhoitamme. Koska Durango nousee, niin kaikki yön pimens kato: koska ne ihastuwaiset Jumalan kaswoin säteet tawasa rupewat sielun päälle paistaman, niin kaikinainen suru ja murhe peräti kato; Sillä Rauha ja riemu ijankaikkinen on siellä, Jhesus meidä hywää mieläkän ei kiellä. Siell iloiton, sekä weisatan Japalmu käsis ain riemuitan, Eik laata.

Pidä sitte rukouyes ja weisaa Wirsi N:o 259.

Neljäntenä Sunnuntaina Loppiaifesta.

Weisa ensin Wirsi N:o 77.

Sagokat ja ihmetellät ja hämmästyvät; sillä minä teen työn teidän allananne, jota ei teidän pidä usko-

uskoman, koska siitä puhutan. Näillä sanoilla Prophetä Habakuk Judalaisia puhuttele, koska hän Jumalalta käskettiin ilmoittamaan heille, kuinga Chaldealaisen piti tuleman heidän päällensä, häwittämän ja turmeleman heidän maansa. Habak. 1: 5. Edelläkänwäissä sanoisa walitta hän heidän suurten syndeinsä yllike; nytt kokee hän kehoitta heitä waarin ottamiseen, koska hänellä oli juuri erinomaista heille sanottawana: **Käzokät ja ihmetykät ja hämmästykät**; sillä minä teen työn teidän aikanne, jota ei teidän pidä uskoman, koska siitä puhutan. Hän tahtoo niin paljon sanoa: tätä ennemmin ett te ole tahtoneet uskoa, koska teille saarnattu on, teidän syndeinne tähden, teitä lähestywäisistä rangaisurista; mutta nytt saatte ike työsä, ihmeen kansa sen hawaita, ettei pieninkän **HERAN** sana hukkaan rauke; waan se täytetään juuri sen jälkeen, kuin se sanottukin on; Jumalallisissa ja hengellisissä asioissa on meillä kyllä syntyä ihmetellä ja keskenämme sanoa: **Suuret ja ihmeelliset owat sinun tekos HERA Jumala kaikkialti waldias!** Ilmest. R. 15: 3. Paljaat ihmeet löytän pyhästä Raamatusta, me mahdamme ihmetellä Luomisen yllike, että Jumala taitwaan ja maan tyhjästä tehnyt on; ihmetellä, kuinga Jumala uskowaiset moninaisista tuskista ja kiusaurista ylöspitä; ihmetellä Jumalan

malan hywynyttä, joka niin kauwan kärsi Jumalattomia, ja koska he wihdoin kääntäwät itsensä, otta heitä Armoihinsa; ihmetellä sen järjestyksen ylise, jonga Jumala itse luonnosta ylös pitää, ja sanoa: Suuret owat HERRAN työt, joka niistä otta waarin, hännellä on sula riemu niistä. Psalm. III: 2. Tulkat sentähden ja lausokot Jumalan tekoja, joka niin ihmeellinen on toisiansa ihmisten lasten seasa. Psalm. 66: 5. Lutherus sanoo: uskon oikia luondo on se, että jota wahvemmin joku usko yhtä asiaa, että se on Jumalan sana ja työ, sitä enemmän ihmettelee ja ihastuu hän sen ylise; mutta eikö hän sitä usko, niueihän myös sitä tottele, eikä löyda-suosioo eli iloa siitä. Jumalattomilla on myös heidän ihmettelemisensä; mutta se on syndinen, se tulee eli epäuskosta, eli tietämättömydestä, eli kateudesta. Sunnuntaisesta Evangeliumista näemmä me, kuinga kansa ihmetteli Jesuksen suuren woiman ylise: se isoi ilma saatti heitä pelkoon ja hämmästyreen; Mutta koska Hän asetti tuulen ja meren, niin että se tuli tywenmeeri, niin he ihmettelit, sanoden: millinen tämä on? sillä tuuli ja meri owat Hänelle kuuliaiset. Tilan puhaxeume tätä, saamme Evangeliumista.

Evangeliumi Marth. 8: 23.

Siihen aikaan, kuin JESUS oli ha-
teen

teen astunut, seurasit Händä Hän-
nen 20.

Tästä me tutkistelemme:

Jesusta, joka suuren ilman asettamisel-
la osotti Hänensä ihmehteldäwäxi.

Josa Baarijn otettaman pitä:

1. Sitä suurta ilmaa.
2. Sen ihmehteldäwää asettamisesta.

Ettei tämä ilma ollut joku yhteinen tuuli;
waan täydellinen myrsky, jonga **J**esus
asetti, sen Evangelistan Lucan tykönä löyty-
wä sana tiettäwäxi tekee, joka alkus-
kielesä merkihe myrskyä, eli kiepihewää
tuulis-päätä, senkaltaista, joka kaikilda
tahwoilda yhtä haawa ja äckiä puhalda;
nijn että täsä hirmuinen ilma ja
tuulispää nousi, koska he **S**ywälle
merelle jouduit ja olit suuresa waarasa.
Täl- lä merellä, joka muutoin Galilean
eli **T**yberian ja **B**enzarethin merexi
kutsuttiin, jonga yllike **J**esus
nytt meni, ei ollut waarallinen
purjehdia, sentähden muutamit
siinä luulosa owat, että perkele
tämän myrskön nosti; liji-
tengin koska hän kuskutan
Päärushtinaxi, jolla tuulesa
walda on. Eph. 2: 2. **S**e
on tosi, että perkele on wäkewä
ja woimallinen hengi, njijn
että häneseen sovitetta taitan,
mitä **J**obi Kirjans 41: 22. **L**ewiathanista
puhuu: hän saatta sywän meren
kiehumaan njijn

nijnkuin padan, ja liikutta yhteen, nijnkuin voiteen. Mutta me jätämme nyt perfeleen, ja paljota pikemmin tämän myrskyn ilman sille korkeimmalle Jumalalle omistamme; sillä Hän on se joka, tuulen ulostuotawaroistansa. Psalm 135: 7. ja tuulispäät pitää Hänen sanansa toimittaman. Psalm. 148: 8. Jumala yrin on se joka tuulet tekee, Hän liikutta meren ja asetta sen jäljensä, Hän teke mitä Hän tahtoo Taiwaasa ja Maan päällä, meressä ja kaikessa syvyydessä. Origenes on siinä luulosa, että JEsus Kristus tämän ilman nosti annoi, koetellarensa sen kautta Opetuslastensa uskoa. Toinen Opettaja taas sanoo: tämä myrskyn aawisti sitä, että Christusen Baldakunda Kristin-Baldakunda oleman pitää, ja että Hänen hahtensa ei tyvenesä; waan myrskynsä aaldoin keskellä kulkepi. Vää-tuulda luetaan neljä: Itä, Etelä, Länsi ja Pohja, joiden välillä monda muuta tuulda on, merimiehet lukewat kaxineljättä. Pynnendä tuulda, mitä wahingoo merellä ja maalla tuulet aikoin saawat, kuullan usein; me jätämme sen silläns ja tutkistelemme.

Toifesa Osasa.

Suinga Christus ilman asettamisen kautta saatti kansan ihäns ihmettelemään: Millinen tämä on? sanoit he kaikki, koska ilma

ilma

ilma ja meri Hänelle kuuliaiset olit, ja tuli juuri tyweneri. Christus Hän asetti meren, panee woiman woimaa vastaan. Meri se pauhais; mutta Hän tiuskaisi merta, tuuli se puhalsi; mutta Hän nuhteli tuulda. Tämä nuhteleminen oli ulkonainen merkki Christuren kaickiwaldiaisuteen, jonga kautta Hän tahtonsa perästä, waati kaickia luondokappaleita. Hän on se joka aluusa meren eteen asetti teljen ja owet, ja sanoi: tähän asti pitä sinun tuleman ja ei edemmä, tässä pitä sinun korkiat aaldos asettuman. Job. 38. 10: 11. Hän on se, joka hillize kowan ilman, eträ aallot heitäns asettawat. Psalm. 107: 29. Marcus 4: 39. sanoo; että JEsus sanoi merelle: waikene, ole ääneti, Dypenitten seasa se riista on tuttu, kuin kahden kunniallisen miehen iwälillä ollut on. Seldenuren Englandista ja Salmasiuren Hollandista, sen kshymyren ylise, kenellä herraus ja walda merellä ja sen ylitze on? mutta he mahtawat riidellä niinkauwan kuin he tahtowat, omistaa tämän herrauden eli Hollandille, taicka Englandille, en me suostu kumamallekaan puolelle; waan rohkiasti sanomme, että JEsus on HERRA meren ylise; sillä se joka merta käskää taita, ja niinkuin Herra orjaansa waatia, Hän myös tähdellisesti Herra sen ylise on. Hän on se josta Propheta Esajas. 51: 9, 10. sanonut on:

ylös, ylös, pue päälles wäkewyttä, si-
nä HERRAN käsivarssi, etkös ole se, joka
meren, sen suuren syvän weden kuwai-
sit, joka syvän meren tieri teit? Jhe tuu-
li, joka erinomattain merellä on wäkewä,
on Hänen waldansa ja Herraudens alla; Ja
tuuli tyweni, sanoo Evangelista: jos Sa-
lamo. Sanaalasti. R. 30: 4. kysy: kuka käsi-
tää tuulen piwoonsa? niin wastaa siihen
Amos: 5: 8. Hänen nimens on HERRA.
Koska Zacharias näki neljät rattaat juorewan
kahden waskisen wuoren keskellä, ja tahdoi tie-
tä, mitkä ne olit, wastaa händä Engeli, joka
hänen kansansa puhui: Zachar. 6: 5. ne owat
neljä tuulda taiwaan alla, jotka tulewat
ulos, että he astuisit kaiten maan hallit-
zian eteen. Ilua tosin Christuren käskyn
jälken asettui, niin että se tuli tywenneri; mut-
ta kansa ei ollut vielä asetettu. Sitä ennem-
min koska myrsky päällä seisoi, huusit he:
HERRA! auta meitä? nyt he ihmetellen
huutawat ja kysywät: millinen tämä on?
he tahtowat niin palion sanoa: ah! mikä mies?
mikä suuri ihmetten tekiä? mistä tämä tulee? tä-
mä, joka wiittaurellansa käsksee tuulen ja kahdel-
la sanalla meren? suuri asia oli se, että perkeleet
tottelit Christusta, joilla järki on: mutta suurem-
bi asia on se, että tuuli ja aallot, joilla ei järkee
ole, owat kuuliaisit: niin että meri tunsi seu-
wanhan äänen ja sen käskyn kuin hänelle mui-
nain

nain annettin. Luomis. R. 1:9. Kokoondu-
 kon wedet taiwaan alla erinomaiseen
 paikkaan, niin että kuiva näkyy. Jos
 me pyhää Raamattua luemme, niin nähdän,
 että Hän usein ihmeteldäwäri ikens asetta-
 nut on. Koska Moses Jumalan hyviä töitä
 tutkei, niin hän ihmetellen sanoi: 5. Mos. R.
 33: 3. Hän, se on: **HERRA**. Jumala
 rakastaa kansoja; Samalla muotoa David:
 Psalm. 116: 12. Kuinga minä maran
HERRalle, kaikki Hänen hyvät tekons-
 sa, jotka Hän minulle teki? Jos Micha
 tutki Jumalan laupiutta, niin hän sen yltse
 ihmettelee: Kirjans 7: 18. Kuka on sen-
 kaltainen Jumala, kuin sinä olet, joka
 synnit annat andeeri, Hän menee ohitse
 perimisensä jäänyitten rikoria, ei Hän
 pidä wihaa isäti; sillä Hänellä on halu
 laupiuteen. Nyhän wirka se on, koska hei-
 dän Jumalaa ylistämän vitä, niin se enimit-
 ten ihmettelemisellä tapahtuu, ei he suullansa
 kummingan Jummalan kiitosta täyttää taida.
 Tahto ja aifoiminen heillä kyllä on; mutta
 woima täyttää sitä heillä puuttu. Eikö ihmi-
 siä löntä? jotka nähdesänsä Jumalan ihmeitä,
 ei tiedä ihmetellä niistä, kaiketikin, maailmasa
 on tompelin sekaisista kansaa, jotka Jumalan
 ihmettoisia ei waaria ota; mitä tapahtuu, sen
 he tapaturmasta tapahtuwan luulewat. Tur-
 hia asioita, wäatetten koreutta, maallista tur-
 huut.

huutta ihmettelevät he; mutta ei Jumalan tekoja, ei Davidin kansa ihmetellä sitä, kuinga Jumala ihmeellisesti rakendaa ihmisen äitinsä kohdusa. Psalm. 139: 14. Minä kiistan sinua sen edestä, että minä niin arwan ihmeellisesti tehty olen, ihmeelliset ovat sinun tekos, ja sen tietä kyllä minun sieluni. Ei he tiedä ihmetellä sen ylike, kuinga ihmeteldävällä tavalla he äitin kohdusa ylös- pidetyri tulewat; ajattele perän, kuka siellä ihmistä auttaa, kuka anda hänelle ruokaa ja juomaa, kuka händä tästä pimeästä ja abtaasta Sangradesta ulos auttaa? David suuresti ihmetellen puhuu tästä asiasta: Psalm. 139: 13. Sinä peitit minun äitini kohdusa: ja Psalm. 22: 10, 11. Sinä olet minun wetänyt ulos äitini kohdusta: Sinä olit minun turwani, ollesani vielä äitini rinnolla. Sinun päälles minä olen heitetty äitini kohdusta: Sinä olet minun Jumalani hamasta äitini kohdusta. Jumala tosin muitten suhteen on heitä sunannut ruumillisilla lahjoilla; mutta en me kuule heitä ihmettelevän tämän sunauxen ylike, niin kuin Jacob, joka Luomis. R. 32: 20. sanoi: minä olen mahdotoin, kaikkeen siihen armoon ja kaikkeen siihen totuteen, jonga sinä teit palvelialles. He ovat tosin autetut hädästä ja waarasta; mutta ei kusan kuulu sitä, että he ihmetellen kiittäisit Jumalata niin kuin

kuin David: Psalm. 71: 17, 19, 20, 22.
 Jumala sinä olet minua nuoruudestani
 opettanut; sentähden minä julistan sinun
 ihmeitä. Jumala sinun wanhurstau-
 des on sangen korkia. Sinä teet suuria
 Jumala! kuka on sinun wertaises? sillä
 Sinä annat minun nähdä paljo ja suuria
 ahdistuksia, ja wirwotat minun jälle-
 ja taas: Sinä haet minua ulos maan sy-
 wydestä. Minä kiitän Sinua Psal-
 tilla, Sinun totuuttas minun Ju-
 malani! minä weisaan kiitosta Si-
 nulle kandeileilla, Sinä pyhä Israe-
 lisa! Minun huuleni pitää kiittämän, kos-
 ka minä, sinulle weisaan, ja minun sie-
 luni, jongas lunastit. Ihman ihmettelmis-
 tä kuuldelewat he edesänsä saarnattawan; il-
 man ihmettelemistä nautikewat he sitä ihme-
 teldäwää Sacramentia, Jesuren Christuren
 ruumista ja werta. Senkaltaisten ihmisten
 ylike, jotka ei ole mahdolliset Christityri kut-
 zutta, täyty Jumalan ihmetellä ja sanoa: 5.
 Mos. K. 32: 6. Niingös te HERRAN
 maratse huillu ja tyhmiä kansa? eikö
 Hän ole sinun Isäs ja Lunastajas? joka
 sinun luonut ja walmistanut on: muista
 muinaisia aikoja: ymmärrä wuosikaudet
 sugusta sukuhun, kysy Isädas ja hän il-
 moitta sinulle. Tutkikamme sentähden HER-
 ran hywiä tekoja, kuin Hän sielun ja ruumin

puolesta meille tehnyt on, ja kiittäkämme Hän-
 dä sanoden: Nytt kaikkiin HERRaa kiittä-
 kät, Kans käsyyins teillä kaweikät; Sill
 Jumal nahdaän kaikkiin paikoit, Toit
 suuri tuowan kaikkiin aikoiin, Hän ar-
 miast meitä autteele, Ain äitin kohdust
 warjelee, Hän siuna ruall, juomall' täyt-
 tää, Meill' armose kaikke hywää näytää.

Täsa kysytän: jos perkele ja hänen aseensa
 taitawat tehdä tuulen ja nostaa myrskyn? was-
 taus: se on tosi, että perkele on suckela ja hy-
 wän harjandunut, luonnon tukkia, joka ihme-
 teldäwällä tavalla elementit ja luodut kappä-
 leet, keskenänsä sekditta taita, niinkuin Jobin
 historiasta nähtäwä on, kuinga perkele nosti
 suuren tuulispään korwesta, joka sösis nel-
 jään huoneen nurkkaan, josa Jobin lapset iloit-
 zit, ja se langeis nuorukaisien päälle, niin että
 he kuolit. Job. I: 19. Mutta täsa tilasa niin
 perkele kuitengin ilman Jumalan saldimista ei
 mitän tehdä taida; sentähden myös Job las-
 tensa kuoleman, ei perkeleelle; waan Juma-
 lalle luki, sanoden: HERRa andoi ja
 HERRa otti. Jobin I: 21. Me uskomme
 sen, että tämä HERRa nyin on koko luonnon
 HERRa, ja taita sekä ilman, että tuulen
 tehdä, josta David Psalm. 135: 7. puhuu,
 niinkuin edelläpääin kuultu on. Jos Jumala
 meitä ja meidän huoneemme warjellut on, et-
 ten me wahingoo kärsineet ole, niin pitä meidän
 suul-

suulla ja sydämmellä sen edestä Jumalaa kiittä-
 tämän ja Davidin kansja. Psalm. 103: 1.
 sanoman: Kiitä HERRaa minun Sieluni
 ja kaikki mitä minussa on Hänen pyhää
 nimeensä, ja älä unhohta mitä hywää
 Hän minulle tehnyt on. Jos meidän mon-
 da raju ilmaa ulosseisoman pitä, älkämme,
 sen puolesta lakastuko; sillä HERRa, jolle tuu-
 let ja meret kuuliaiset owat, elää vielä, ei
 Hänen kätensä vielä ole lyhetty, ettei Hän
 auttaa taida. Wähän ajan perästä, tustan
 myrsky se asettuu. Ehtona on itku; mut-
 ta Namulla ilo. Psalm. 30: 6. Hurstkaan
 Noahu, joka hetken aikaa, surkeuden Arkisa
 oleffella täydyi; autti Jumala wihdoin ulos,
 ja annoi pahan ilman perästä Muringon paista
 hurstaille koitta walkeus pimeisä. Psalm.
 112: 4. Jumalan lapset saawat usiasti ristin
 ja tustan pimendesä istua; mutta koska Wan-
 hurstauden Muringo JESUS tulee, niin mur-
 heen sumu se kattoo. Ei se mahdollinen ole syö-
 män maaiata, joka ei karwasta maista tahdo.
 Warustettuna pitä meidän Caanan maahan
 sisälle menemän, ei rajuilmaa, sadetta ja su-
 muu totteleman. Christus johdatta ja wie-
 meitä; hänen tykönsä olen minä tustaa-
 sa, siitä minä hänen temmaan pois, ja
 saatan hänen kunniaan. Psalm. 91: 15.
 Sen minä kyllä toderi tiedän, joka Ju-
 malata palwele, se kiusanpen jälkeen loh-

Dutetan, ja murheesta pelastetan, ja kuru-
rituren jälkeen löytä armon; sillä pahan
ilman perästä annat Sinä Aurinon
paista, ja porun ja itkun perästä täytät
Sinä meidän ilolla. Sinun nimelles
Israelin Jumala! olkon ijankaikkinen
kiihtos ja ylistys. Tob. 3: 21, 22, 23.
Meidän lohdutuksemme on sentähden se, että
me Davidin kansa sanoa taidamme: Psalm.
46: 2, 3, 4. Jumala on meidän turvam-
me ja wäkewymme, joka on sangen
sowelias apu tuskisa, sentähden en me
pellä, jos vielä mailma hukuis ja
wuoret kestelle merta wajoisit. Waic-
ka vielä meri pauhais ja lainehdis, niin
että siitä pauhinassa mäet kukistuist,
Sela!

Rukoile sitte ja wetsa Wirsii N:o 290.

Wiidendenä Sunnuntaina Loppiaifesta.

Weisa ensin Wirsii N:o 411.

Sanhurstat eläwät ijankaikkisesti,
ja **H**ERASA on heidän pal-
kansa, ja laikein korkein pi-
tä heistä murheen: näissä sanoissa Wiisau-
sotta sen, kuinga Jumala omistansa mur-
hetta pitää, waikka se toisnans näkyy, niin-
kain

kuin Hän heidän jo olis hyljännyt ja ylönnandanut. Wiisauden Kir. 5: 16. Hän puhuu tässä hursteista, ei hursteista Phariseurista; sillä heidän wanhursteidensa hyljää Christus; Math. 5: 20. Waan niistä, jotka ei omaan hursteuteens uskalla; mutta sitä vastaan uskosa, sen wanhurstan Jesuren vastaanottawat, joka Jumalalta meille tehty on wanhursteudeksi. 1. Cor. 1: 30. Senkalaiset hursteat, waikka he oman wanhursteidensa unhohtawat ja hyljät, ei he sen wuori elä, niinkuin wäärät ja wastahakoiset syndiset; sillä kuinga taidait he silloin Christuren wanhursteuteen turwata, koska he Jumalattomudesa eläwät; sillä mitä oikeuden on wääröiden kansa tekemistä. 2. Cor. 6: 14. Mailman edesä se tosin niin näkyy, että ne hursteat owat wihejäisimmät kaikkia luotuja kappaleita; sillä heidän pitä monen tuskan kautta Jumalan waldakundaan sisälle käymän; jota vastaan Jumalattomat ja wäärät, ei ole missään kuoleman hädässä; waan heidän woimansa pysyy wahwana, ei he ole wastoin käymisesä niinkuin muut ihmiset, ja ei waiwata niinkuin muita ihmisiä. Psalm. 73: 4, 5. Mutta koska me Assaphin kansa menenime Jumalan pyhään ja heidän loppuansa ajattemme niin me löydämme mikä eroitus on wanhursteaan ja Jumalattoman waiheella. Jälkimmäisistä sanotan: Psalm

73: 19. *Kuinga he nijn pian huckuwat: he huckuwat ja saawat kauhin lopun; mutta edellisistä sanotaan, edestuoouisa sanoin: kaickein Korkein pitä heistä murheen: Hän kanda heistä murheen eläisänsä, waicta he nijnkuin nisut obdactetten seasa seisowat. HERRa pitä heistä murheen, ettei he tukahdu, eikä huku, kaikista pitä HERRa murheen. Mingä murheen Hän riti Jacobista, nijn ettei Laban eikä Esau kanda wahingoitta rohjenneet. Mingä murheen piti Hän Josephista, Moseresta, Davidista, Eliasta, Danielistä ja monesta muusta? heidän Jumalattomat wihamiehensä eheit kyllä heidän kadostansa; mutta HERRa, jonga päälle he surunsa heittäneet olit, ylös piti heitä, en me tarwike täsä esimerckeinä edestuoouda, mengän kukin Jumalan lapsi ike tygönsä, nijn hän selkiästi saa ymmärtä, kuinga Jumala se Taiwaallinen Isä hänestä murheen pitänyt on. Hän kuolema hetkelläkin heistä murhetta pitä, koska he kuolewat, sanoo Hän Engelleille: kootkat nisut minun aittaani. Nijnkuin me Evangeliumista seur olemme kuulla saawa.*

Evangeliumi Matth. 13: 24.

Sijhen aikaan, sanoi *Jesus* opetuslapsillensa tämän wertauksen: *Ta:waan*

waan Baldakunda on ihmisen wertainen 2c.

Tästä meillä on Tila tutkistella:

Taiwaallista Isää, joka hurstaitansa,
kosta he kuolewat murhetta kanda.

1. Ise hurstaita, joista Jumala kuolemasa murhen pitää.
2. Ise muotoa, kuinga Hän heistä murheen pitää.

Ensimmäinen Osa.

Hurstaat Evangeliumisa kuzutan hywäri siemeneri, ei sen puolesta, että he luonnosta hyvät ovat; waan että he Jumalan sanan kautta hywäri tulewat. He ovat jäl lens syndyneet, ei katowaisesta; waan katomattomasta Siemenestä, eläwistä Jumalan sanasta, joka ijankaikkisesti pysyy. I Petar. I: 23. He kuzutan nisuri wissein syiden tähden. Ensin: niin ovat he eskoiset, joilla edustus on; mikä Uuringo on täh tein seasa, Kulda metallein, ja Wijna juomain seasa, sen on nisu jywain seasa, se on kaikkein kallein ja paras. Waikka kaikki ihmiset, sen alusa heille lahjoitetun Jumalan kunnan suhteen, kaikkein näkywäisten luondokappalten seasa pitä kalliimbina pidettämän, niin kuitengin muitten ihmisten suhten, Chris titi-

titihillä tässä edustus on; sillä he uudistetaan Jumalan tunnustamiseen, Hänen kuyansa jälkeen, joka sen luonut on. Coloss. 3: 10. ja sentähden ovat autuallisemmat, kaikkia jumalattomia, jos he vielä olisit kuinga rikkaat, voimalliset, viisat, oppeneet ja arwosa maailmasa. Mutuallisemmat ovat he kaikkia pakanoita, jotka maailmasa eläwät, kuin nautat, ja siihen tytywät, koska he himonsa jälkeen luotuja kappaleita nautita saawat. Mutuallisemmat Turkilaisia, jotka wimmattun ja perkeleldä Mahometin kautta ylösajateldun walheen, taiwällisen totuden edestä walinneet ovat. Mutuallisemmat Judalaisia, jotka olitse kansa, joiden on Lasten oikeus ja Kunnia ja Lijtot ja Laki, ja Jumalan palvelus ja Lupauet, joiden myös Nät ovat, joista Christus lihan jälkeen syndynyt on. Rom. 9: 4, 5. mutta nyt pimendesä waeldawat. Mutuallisemmat kaikkia Jumalattomia, jotka sen kunnian ja korkeuden siwusa, kuin heillä maailmasa on, ovat perkeleorjat ja palweliat, wiisaudensa siwusa tyhmit, jotka ovat rikkaudesansa köyhät, ja kaiken maailman kunnian siwusa, tunnemat Jumalalle taiwaasa. Hurikat kühutan Jumalan niskuiri; sillä he ovat Jumalan, Luomisen, Lunnastamisen ja Pyhittämisen puolesta. He ovat Jumalan lapses I. Joh. 3: 2. Ja tämä on enämbi, kuin olla Herrana

yli maan. Niisun werratan hurstkat, toiseri:
 ihe kaswamisen suhten. Niis se kaswaa sateen
 ja poudan kautta, sijhes, että se walmistu;
 niin kaswawat myös hurstkat tuudemisesä ja
 uskosa, ja Jumalalle hedelmän kanda-
 wat. Rom. 7: 4. Christillisuus ei taida pai-
 kallansa pshä eli seisahda; waan Christityn
 tulee niin kuin Christurengin kaswaa. Joh.
 3: 3. Tosin Christityn tulee ei ainoastans kas-
 waa; mutta myös wähendyä. Jälleens syn-
 dyneen tykönä, löntään kapi kappaletta, sekä
 wanha, että uusi ihminen; liha ja hengi, tur-
 meldunut eli syndinen luondo, ja HERRA JE-
 sus Kristus, Hänen elämäns ja armon
 kansa. Oxi oikia Christity tekee työtä sen
 päälle, että uusi ihminen, Hengi ja JEsus
 Kristus hänesä eläis, hallikis ja kaswais;
 mutta wanha ihminen, liha ja luondo wähe-
 nis. Christityt jokapäiwä wähenewät omasa
 rackaudesansa, oman hyödytyren ja kunnian
 ekikosa, ja kaswawat Jumalan rackaudesa,
 nöyrdesä, mailman ylönkäheesa, itensä kiel-
 dämisesä. Eihallinen wiisauus ja sydäminen
 sokenis wähenes heisä; mutta JEsus se taival-
 linen wiisauus Hänen walonsa ja autuaxi teke-
 wäisen tuondonsa, Jumalallisen woimansa ja
 wanhurstkaudensa kansa, kaswaa ja walmistu.
 He tntywät siihen, jos heidän kunniansa ja ar-
 wionsa mailman edesä wähenis, ainoastans
 JEsuren kunnia ja Lasten oikeus Jumalan ty-
 könä

kōnä wahwistu ja luenee. Sen he mielelläns
 kārswät, että se ulkonainen ihminen tur-
 mellan, ainoastans se sisällinen päivä
 päiväldä uudistetaan. 2. Cor. 4: 16. Ei
 mahda Christityt tuitengan sitä ajatella, että
 he ennen Elon aikaa täydelliseri tulewat; waan
 heidän täyty aina Dawalin kansa tunnusta:
 Philip. 3: 13. En minä pidä igiäni sitä
 kāsittänen; minä unhohdan ne kuin ta-
 kaverin owat, ja kokotan niiden perään,
 kuin edesä owat, ja samoan eteen pan-
 dua määrän jälkeen. Lutherus sanoo: tämä
 elämä on senkaltainen waellus, josa me yli ai-
 kaa siirrymme uskosta uskoon, rackaudesta rac-
 kauteen, kārswällisydestä kārswällisyteen, ris-
 tistä ristijn, ei ole wanhuruskautta ilman wan-
 huruskauttamista ei pyhyttä ilman pyhittämis-
 tä, en me vielä ole siune joutuneet, kuin pi-
 däs; waan me olemme vielä kaikin tiellä.
 Kolmanneri: werratan hurssaat nisuus, rac-
 kauden ja ike ruockomisen suhteen; peldomies
 pitää nisut hywänä, tekee mitä hän taita ja
 woi nisun ruockomiseri; hän sonnita, kyndää,
 oijtta ja kylwää; niin kagoo myös Jumala
 walituidansa, Wijsauden Kirj. 3: 9. Hän
 ei säästa työtä, eikä ahkerutta, heitä soweliari
 tekemään kaickijn hywiin töihin. Neljänneri:
 niin werratan hurssat nisuus, ike tappamisen
 ja wiskamisen suhteen. Jos nisut ihmisiä hyö-
 dyttämään pitää, niin ne tapettaman ja wiskat-
 taman

taman pitä; hurskasten Christittyn kansa on laita samankaltainen, jos he Jumalan walda-
kundaan soweliat oleman pitä, niin he sinne
ja tänne tuisittaman pitä, heidän pitä mo-
nen waiwan kautta Jumalan waldakun-
daan sisälle tuleman, Leko-Rirj. 14: 22.
Jumalattomat owat perfelen wiskin, joilla
hän juntalissa waiwaa. Tämä elämä ei ole
muu kuin murheen laaxo, josa on, yli aikai-
nen syndi, pahuus, waiwa ja onnettomuus;
nämät ei lacka ennen kuin wiskimellä eli lapi-
jolla meidän jälkemme heitetän, jona nämät
seisahawat ja andawat meidän lewätä tyty-
wäisesti Christuren lewosa, sihes että Hän tu-
lee meitä ilolla herättämään. Wijdeneri: wer-
ratan hurskaat nisuun, puhdisturen suhteen.
Nisut pitä hywin pestämän, ennenkuin niistä
hyvä leipä tulee; niin pitä myös ihminen, en-
nenkuin hän Jumalalle kelpa Rasteesa pestä-
män. Ruudenneri: itse muodon suhteen. Nisut
owat päälä nähden ruskian muotoiset; Iwaan
sisälä päin walsiat kuin lumi: niin owat
hurskaat myös ruskiat, sen kowan ristin tähden,
joka alati heidän seljäsänsä heitä ahdistaa, rus-
kiat owat he Jesuren weripisarain tähden, joil-
la heidän sydäminensä sanan saarnasau, ja Sac-
ramentin nautikemisessa priskoitettu ja painettu
on. Mutta sen siwusa owat he myös lumi wal-
kiat, sen puolesta, että heidän waelluksensa mail-
man edesä on nuhtetoin ja puhdas, ja he nou-
dat-

Dattawat wanhurstautta, Jumalisuutta,
ta, uskoa ja hiljaisuutta. I. Tim. 6: 11.

Toinen Osa.

Perheen Isändä pitää murheen nisuihansa,
koska se valmistunut on, että hän sen
aittaansa kuitwana sais; sillä elon aikana sa-
noo hän elo-miehille: Kootkat nisut minun
aittaani. Tällöin Perheen isändä
kandaa myös murhetta uloswalituisansa;
Hän saatta heitä turvallisijn majoihin. Niin
kauvan kuin elo pellolla seisoo, waiwatan se
ilmalda ja sateellda, kylmällda ja heldeellda,
rakeillda ja rajuilmallda; mutta aitasa on sillä
lepo ja ei mitän lijallista tunne; niin lepawät
myös ne uloswalitut töistänsä. Ilmest.
Kirj. 14: 13. He owat tuskasta, perkeleestä ja
kuolemasta wapaat. Ilmest. K. 21: 4. Mitä ei
siungan ole juuri kaunit majat; mutta autuit-
ten paikka on totisesti kunniallinen ja julkinen.
Ellei Salomonin julkiset waatteet, werratta
taittu kuckaisten kauneuteen kedolla; sillä ne
olit ihmisten; mutta näitten kauneus Jumalan
käsillda valmistettu, niin ei mikän huonet, mi-
kän templi maailmasa, se mahda olla niin
julkinen, kuin se taita, autuitten asuinsioin we-
ratta taita; sillä ne owat itse Jumalalda ra-
ketut ja valmistetut. Salomonin Templi
oli julkinen ja kallis, niin että se muutamain
lastun

laskun jälkeen, maroi tuhannen kerta tuhan-
 nen tyynyriä kuldaa; mutta ei ole kuiten-
 gan sekän ensingän werratapa taiwaalliseen
 Templiin. Jumala Hän puhuu meidän kans-
 samme taiwallisista asioista niinkuin Isä las-
 tensa kansa, ei niitten arvion ja laidan jäl-
 ken, jota en me ymmärtä ja käsittä taidais;
 waan meidän ymmärryksenme jälkeen puhuu
 Hän taiwaan menoista mallisella tawalla;
 niinkuin meidän ajaturisamme ja mielestämme
 ej mitän kaunijmbata ole, kuin kulda, pärlit
 ja kallit kiwet, joilla me isiamme mielitäm-
 me, niin Jumala taiwaan majat meidän
 eteemme maala sillä tapaa, että sen perus-
 tus Saphirista, aekunat Christallista ja
 portit Rubinista owat. Esai. 54; 11, 12.
 mutta me mahdannee kuitendin ajatella, että
 kaikki mitä kunniallista ja kaunista maailmasa
 on, on se kuitengin, taiwaallisten asuinsain
 suhten, werratapa niinkuin turha warjo; sil-
 lä ej kukaan taida tätä kunniaa ulos sanoa.
 Jos taiwas olis paperi, meri olis pläcki, ja
 kaikki oljet kyninä, ja kaikki ihmiset kirjoittai-
 na, ei he kuitengan taiwan kunniaa maalata
 ja kirjoitta taidaisi; sillä ei silmä ole näh-
 nyt, eikä korwa kuulut, ja ei ihmisen sy-
 dämmeen ole astunut, joita Jumala on
 niille walmistanut, jotka Händä rakasta-
 wat. I. Cor. 2: 9. Suuremman ilon
 siellä, On Jumala andawa, Kuin uskois
 kukaan

Kukan täällä, Pönsingän olewan. Monet aitaat mailinasa owat niin wähaiset, ettei perheen Isändä saa sias kaikelle wiljallensa, koska Jumala ruusaaan sinnauren anda; Mutta taiwaasa on sias kyllä: Minun Isäni huoneesa on monda asuin sias; jos ei niin olisi, niin minä sanoisin teille: minä menen valmistamaan teille sias. Joh. 14:2. Rakas Christitty! sinulla usein täällä maan päällä, ei niin suurta sias ole, kuhungas pääs kallistaa taidait; mutta karsi, koskas taiwaaseen tulet, niins saat sias kyllä. Mutta ei ole linnan kawalla warustettu; warkaat murtawat usein sisälle ja wiewät pois jiwät. Mutta taiwaseen ei yriskän perkele ihensä sisälle murtaa taida; eikä Sielua siellä pois wiedä. Täällä maan päällä ei mikään paikka niin warustettu ole, että se olis ylikewoittamaton. Mitä ihmisten käsillä on rakettu, se ihmisten käsillä jaotettaa taitan; mutta taiwaan wäwä, josa hurstasten sielut owat, on woitamaton, ei sitä mikään wihollinen sisälle ottaa taida: me saamme siellä asua rauhan huoneesa, turwallisissa majoissa ja jalosa lewosa. Esai. 32: 18. Wanhurstasten sielut owat Jumalan kädessä, ja ei kuoleman waiwa lähesty heitä: Wisauden Kirj. 3: 1. Täällä maan päällä, en me taida perkeleestä wapaat olla, josa käy nimbäri, niinkuin kiljuna jalopeura ja ezi kenen hän nielis.

I. Petr. 5: 8. Ei wapaat maailmalda, joka wainoo meitä; mutta Jumalan tykönä on meidän sielumme warjeltuna ja hywän turwan takana. Ei pidä kengän rewäisemän heitä minun kädessäni: sanoo JEsus. Joh. 10: 28. Jotka hurikkasten sielut taiwaan maajon wiewät, owat pyhäät Engelit, jotka myös Lazaruren weit Abrahamin helmaan Luc. 16:

Tästä me nytt sen opimme, että uloswältittuin sieluin tila, silloin laickein julkisemari tulee, koska he eronsa maailmasta otta neet owat, ja heidän maallinen majansa on tullut purjeturi, koska he niinkuin Nisut ohdackeista owat tulleet eroiteturi ja taiwaalliseen aittaan kooturi. Nijn kauwan kuin wilja pellolla seisoo, on se monen waaran ala heitetty, se taitan rakeilda maahan lyötää eli pitkälda sateelda turmellda; mutta kuin se aittaan tullut on, on se paremmin warjelduna, kuin pellolla. Nijn kauwan kuin hurikkaat täällä maan päällä owat, niin he kyllä sen korkeimman suojasa owat ja Jumalan sipein alla; Mutta owat kuitengin alinomaisesa waarasa, heillä on aina heidän waiwansa; sillä laickein, jotka Jumalifesti JEsusesa Christiresa elää tahtowat, pitää wainoo karsimän. 2. Tim. 3: 12. Jokaisella uskowaisella Christityllä on hänen perkeleensä, joka händä waiwaa, se satanan Engeli joka händä rusikoitsee, hänen orjantappuransa, joka händä pistää, ja usiasti on se oma puolisa,

eli lapset, sukulaiset eli kylälliset. Ihmiselle on se usein ihmeteldävä, että Jumala andaa nisut seisoa ohdakeitten seasa. Mutta Jumala osottaa, kaikkivaldiaisudensa, wiisouden-
sa ja hywödensä siinä, että Hän tietää ja taitaa omansa suojella ja ylöspitää wihollistenkin keskellä, ja taita sen tehdä, että niille, jotka Jumalaa rakastawat, kaikki kappaleet ynnä parhaapi kääntywät. Rom. 8: 28. Jumalattomat andaa, Jumala elää, eli sen tähden, että Hän heitä käännäis, eli heidän kauttansa herjoittais Jumalissa. Jumalatoim on se Jumalan pihti, jonga kautta Rukouneleet hurstasten silmistä puserretaan; Jumalatoim on niinkuin koira karjassa, jonga kautta ne hajaalliset laumasta peljätetään ja kokoon waaditaan, hän ajaa hurstaaat Jumalan tykö, tekee heidän sydämmensä palawaiseri, hartari ja nöyräri. Täällä wanhurstasten sielut jo owat Jumalan tykönä; sillä Hän asuu uskon kautta heidän sydämmisänsä; mutta niin, että Jumala toisnans kätkee isensä heildä; Mutta taiwaasa heidän niin Jumalan tykönä oleman pitä, ettei Hän sitten kätke itziänsä heildä. Täällä hurstaaat niin Jumalan tykönä owat, että he Hänestä eroitettaa taitaan, syndi taita heidän Jumalasta eroit-
taa, niinkuin Esai. 59: 2. sen osottaa: Teidän pahudenne eroitaa teidän ja teidän Jumalanne toisen toisestansa; Mutta siel-
sä

Iâ he Jumalan tykönä niin owat, ettei he sillen
 Jumalasta eroitettaa taita. Joka niisun kylwää,
 hänen ydäis oikiutta myöden myös kokooman
 sen; mutta se tapahuu usein, ettei Isändä
 saa mitään siitä aittaansa. Kaikki sielut ydäis
 tuleman Jumalan tykö, joka ne andas
 nutkin on; mutta perkele wie pois enimmäin
 osan: portti on lawia ja awara tie, jo-
 ka wie kadotukseen, ja niistä on monda,
 jotka siitä sisälle menewät, Matth. 7: 13.
 Täällä löytään usein niin Jumalattomia
 ihmisiä, jotka ihe satanalle sielunsa ylönan-
 dawat; mutta senkaltaiset ei tiedä mikä sielu
 on: Ah! että he Pawalin sanoja tutkisit: 1.
 Cor. 6: 19, 20. Ettepä te ole teidän
 omanne; sillä te olette kallisti ostetut.
 Jos he ajattelisit helwetin tulda, josa ne ju-
 malattomat huutawat: ah! ja woi! kaiketiikin
 he saisit toisen mielen; mutta he wanhene-
 wat hywisä päiwisä ja menewät silmän
 räpääpesä helwettiin. Job. 21: 13. nä-
 mät owat ne Jumalattomat, jotka sanowat:
 Wiissauden kir. 2: 1. meidän elämämme on
 lyhykäinen ja wairwalloinen ja koska ih-
 minen on kuollut, niin on hän peräti lop-
 punut ja ei ole ketän tuttu, joka on hel-
 wetistä palainnut. Matelkamme sentäh-
 den aina sitä paictaa, johon meidän jälken
 kuoleman tuleman pitää, johon Christus edel-
 lä mennyt on, siia walmistaman. Ilkämme

omaa tundoa vastaan sotiwain syndein kautta
 sielujamme saastuttako, muutoin en me ole
 nisut; waan ohdakeet, jotka ej aittaa koo-
 ta; waan poldettaa heitetään. *Ulkämme*
myös niihen ajaturiin seisahdako: että me het-
 ken aikaa ensin syndiä palwelemme; waan
 sitte kuin kuolema lähesty, äsken rupeissimme
 parannusta tekemään, kuoleman lähestytisä,
 on katumus juuri kamala ja työläs tehdä. *Jol-*
la yrtitarhasansa kaiken surwee on ollut ohdac-
 keita wiljalda, hän syrryn ja talwen tullesa ei
 suuresti hywää hedelmää edestuada taida. *U-*
kanansa pitä meidän parannus tekemän ja au-
 tualliseen täällä lähdenköön meitämme wal-
 mistaman, jos me muutoin sitä osallijeri
 tulla tahdomme. *Kirkon* opettaja *Augustinus,*
 andaa hywän muistuturen, koska hän sanoo:
 koska Jumalattomain sielut suurella pelkolla,
 wärisemisellä ja hämmästyrellä ruumiista er-
 kanewat; niin Jumalisten sielut ei ensiugän
 pelkää, eikä hämmästy; waan ilolla erkanewat
 ja riemulla Jumalan tykö menewät, johon he
 pyhildä *Engeleildä* johdatetaan. Tämä Ju-
 malattomain kowa hekki, olkon aina teidän
 silmäinne edesä ja peljättät sitä, ettet te sit-
 te tarwitisi peljätä kuolemata; pelastakat
 teidän sielunne täällä ajasa, että te sitte siellä
 turwasa ja iloiset olla taidaisitte: tämä on
 juuri tarpeellinen muistutus ja mahdollinen,
 että me sitä ahkerasti seurassimme ja sen jälkeen
 eläi-

eläisimme. Asia on hirmuinen, koska ihminen viimeisilänsä on, ja hän silloin pahan elämänsä tähden abditetan ja autuudestaan epäilemään rupee: sentähden on se paras asia, että me joka hetki ajattelemme sitä viimeistä hetkeä ja Seurakunnan kanssa rukouksemme: **Siis pyydän Jesu sinulda! Etts hallitset ain mielen, Suo kästys teill mun waeldä, Ett myös sun muistos pidän, Suo sielun sinus iloita, Kans tygös aina turwata** Ja taiwaas iloc perij: niin me hywin kuolemme ja kaikista töistämme lepoon pääsemme, josa Jumala meille kaikki kaikisa olewa on. Silmän räpäys Christuren tykönä kunniasa, on paljota ihanampi ja suloisempi, kuin se, jos me monda tuhatta vuotta tässä maailmassa valjaasa ilosa ja hekkumasa eläisimme. Waikka Patriarcha Jacob lyhyen aikaa oli Jumalan Bojaan parisa, koska Hän hänelle ilmestyi, niin hän kuitenain näihin iloisin sanoin ulospuhkeis: **Minä olen nähnyt Jumalan kaswoosta kaswoon, ja minun sieluni on wapahdettu.** Luomis. Kirj. 32: 30. mitä sitte tapahtua mahtaa, koska me kaikesa ijan kaikkisudesa Hänen tykönänsä olla saamme: Christus ylistää ne silmät autuaxi, jotka Hänen alendamisensa tilasa nähä sait; enkös-tä me paljota enemmän ole autuat, koska mekeran, kirkastetuilla silmuilla, ylöndämisensä tilasa. Händä alati kasella saamme. Matth. 17: 4.

JEſu, meidän on tässä hyvä olla. Ei ole se vielä ilmestynyt, miä me tulemme; mutta me tiedämme, kosta se ilmesty, niin me Hänen kaltaiserensa tulemma; sillä me saamme Hänen nähdä, niinkuin Hän on. 1. Joh. 3: 2. Kuka siis ei mielellänsä tahdois jotain tässä maailmassa kärsiä? kuka ei mielellänsä tahdois kuolla? kosta me sen kuulemme, että Christus meille senkaltaisen ilon ja kunnian valmistanut on? kuka ei mielellänsä Christuren kanssa kärsiä tahdois? kosta me sen tiedämme, että me jälleens Kerran ylösnousemme ja illoista taivaaseen astumista odotamme: Me huokamme vielä päättöreä: Jo siis joudu JEsu rakas! Tule minun sydämeen, että minun murheen lakkais, Lodutukses an mieleheen, Sinä tiedät parhain sen, Mitä minä tarwigen, Tykönäs mull lepo lainaa, Anna synnit andex aina.

Pidä rukoukes ja weisa sitte Wirsi N:o 393.

Sunnuntaina Septuagesima.

Weisa ensin Wirsi N:o 87.

Se on turha, että te wathain nousetta: Psalm. 127: 2. Kosta wathain ylös ja waltwoa kauwan, ja hiljain maata mennä, ei mitän asiaan tee, kosta Jumalan Armo puuttu, joka totinen waltuus on.

on. Kuinga kauwas joutu matkamies, koska hän ennen päiväa nouse ja pimendesä kope-
 roise, eikä näe wälkeutta; aiwan niin, ei
 auta elatureen warhain nousendo ilman Ju-
 malallista wälkeutta; että ihminen säästä, suree,
 haali, ja tekee työtä, ei se edesauta leiwän
 ainetta, koska Jumalan siunaus puuttu. Niin
 wähan kuin haari meresä ilman tuulda taita
 kulkea, jos wielä haari-miehet, kuinga hy-
 wänsä parastansa tehdä kofisit; niin wähan,
 ja wielä wähemmin, ihminen taloin menoisa
 jotsin aikoin saada taita, ilman Jumalan
 siunausta, se on turha työ; rikkautteen ei
 auta toimellisuus. Sarnaja Kir. 9: 11.
 joka rukouren kautta Jumalisen elämän siwu-
 sa ihensä Jumalalle otolliseri tekee; joka töit-
 tensä ja toimitustensa aluusa ja lopusa neuwo-
 tele Jumalan kansa, hänelle maatesausa Ju-
 mala andaa runsaan ja laupiaan siunaurensa;
 ei laiskuden unda maatesa, niin kuin ei tarwi-
 taitkan työtä tehdä; sillä, ohas hiesä pi-
 tää sinun syömän leipää. Luomis. k. 3: 19.
 waan uskon uni täsä nimmärretän, koska ih-
 minen lepdä Jumalasa, luottaa Hänen pääl-
 lensä, HERRan nimesä werckonsa ulos heit-
 tää ja kiitowella wastanottaa mitä HERRa hä-
 nelle lahjoittaa, tainkaltaiset ihmiset mail-
 man mielestä owat niinkuin makawaiset; heil-
 le anda Jumala mitä he tarwihewat. Koska
 ihminen työllänsä kaickia saada tahtoo, ja ei

rukotte Jumalalda siunausta; waan luotta
 woimaansa ja ymmärryksiensä, niin sen kaut-
 ta ihminen ei enämpätä toimita, kuin paka-
 na murheellansa; mutta koska ihmisen wel-
 wolliset wiran työt, järjestyttä myöden tapah-
 tuwat, niin että alku, ike toimitus ja loppu,
 tapahtuu rukourella, ylistyksellä ja kiitoksella,
 niin se sinnataan; kaikki esteet täntyn siitä pois
 poiketa. **Se on turha, että te warhain
 nousette:** moni ihminen luule, että hän oman
 työnsä, ahkerudensa ja haalimimensä kautta, saa
 ajalliset hywydensä; ja ellei hän yötä ja päivä
 työtä tee haali ja more, niin ei hän mitään hy-
 wää saa; mutta Salomo, joka luullan kokoon
 paneen tämän Psalmiin, osottaa sen, ettei heidän
 työnsä, ahkerudensa ja walwomimensä tässä mi-
 tään tee, sando siis: **se on turha, että te war-
 hain nousette.** Ei se ole wäärin, että ihminen
 wiransa oikein ja wiriästi edesseisoo sitä waa-
 ti myös Jumala. **Sananlask. Kirj. 6: 6,
 7, 8, 9., 10, 11.** nuhtelee Salomo laiskoja,
 jotka ei wirastansa waaria ota: **Mene laiska!
 myriäisen tygö, kazo hänen menoansa
 ja opi, waikka ei hänellä yhtään hallit-
 ziata, teettäjätä ja isändää ole, kuitengin
 walmistaa hän elatuksensa suwella, ja
 kokoo ruokansa elonaitana, kuinga kau-
 wans laiska makuat? kostas nouset unes-
 ta? maku vielä wähä, ota vielä unda
 päähäs, laske kätes wähä yhteen, että
 vielä**

wielä lewätä woisit, niin köyhyys äkistä tulee päälles, niinkuin matkamies, ja waiwaisus niinkuin warustettu mies: ei ole siis se wäärin, warhain nosta; waan silloin se wäärin on, koska me ahneudesta, puolettomasta pyynnöstä ajallisten tarwarain perään, epätöiwosta Jumalan työ warhain nousemina, unhottamme Jumalan, ei kahoim Hänen puoleens, ja ilman rukousta työhön menemme. Perhen Isändä Evangeliumissa, nousi warhain, ej rijnkun ne, jotka pahoja juonia wuoteisansa ajattelawat, että he sen tähttäisit, kuin aamu walista. Michan 2: I. Hän nousi warhain ei juopumutta noustelemaan. Esai. 5: II. waan palstamaan tywäkee wijnamäkeensä, ilman epäilemätä hän nostuansa piti rukouensa, jonga tähden hänen warhain nousendonsa ej ollut turha; waan hän sai wiriää tywäkee wijnamäkeensä. Jos hän rukouren unhottanut olis; pikimäldänsä hän silloin laiskaa wäkee saada tainnut olis. Meidän aikomisemme on, Evangeliumista osotta, kuinga warhain nouseminen koska se uskalluressa Jumalan awun päälle on yhdistetty, ei suringan ole turha.

Evangeliumi Matth. 20: I,

Siihen aikaan sanoi JESUS opetuslapsillensa tämän wertauren: Tai
waan

waan waldakunda on perheen Isännän wertainen, joka warhain 2c.

Tästä nytt tutkistellan:

Sitä ej turhaan, warhain noufewaa perheen Isändää

1. Hänen warhain nousemistansa.
2. Kuinga se ei ole turha, että hän warhain nousee

Ensimmäinen Osa.

Perheen Isännäldä waaditan se, että hän on walpas, ensimmäinen noufemaan ja wijmeinen wuoteelle menemään. Se kaicki-waldias Jumala werratan ustasa paikasa Evangelistain tykönä, perheen isändään, niinkuin Hän myös täydellisesti se on, ja tämä Perheen Isändä ei makaa, eikä torku; sillä hän pitää perheestänsä murheen ja ylöspitää heitä. Ruumilinen Perheen isändä, ej taida sen taiwaallisen wertainen olla walppaudesa. Sillä mikä on yhteiseubi ihmisten seasa, kuin uni? kuka on, joka sanoa taita sen, ettei hän koskaan maannut ole? aikamme kulutamme me, liioitengin nuorudesä ja lapsudesä enämmän maatesä kuin walpeella. Waikka perheen isändä myös makaa, niin ei hän kuitengan aina maata; waan nouse aikansa. Jos perheen
Isän-

Isänsä tiedäis millä hertkellä waras on tu-
 lewa, tosin hän walwois, eikä sälleis huo-
 nettansa kairwetta. Luc. 12: 39. Ettei kōyhyns
 hänsä kohtaisi, nouse hän warhain; sillä jos ei
 joku omistansa, liiotengin perheestänsä
 murhetta pidä, se on uskon tielännyt, ja
 on pakanata pahempi. 1. Tim. 5: 8. Chris-
 tillinen perheen isänsä, ei luota siihen, että
 hän maatesansa kaicki sais; waan tarpeensa
 tahtoo hän Jumalan siunauxen ja warhain
 nousemisensa kautta. Jos me Raamattua
 luenma, niin me löydämme sen, että Juma-
 liset warhain nousee owat ja Jumalata ezi-
 neet. Abraham nousi warhain Namulla,
 meni siihen paikkaan, kusa hän oli ennen seis-
 nut H&Kran edesä, ja kakahti Sodomaa ja
 Gomorraa päin ja näki, että sawu nousi
 maasta, niinkuin päzin sawu. Luomis. K.
 19: 27, 28. Abraham oli warhain liikkeillä,
 ei hempendestä; waan halulla ja hartaudella,
 rukoilemasa Lothin ja hänen perheensä edestä, jo-
 ka Sodomasa oli, joka nytt tulella ja tulikiwel-
 lä turmeldin. Niin luenma me myös, että
 Job nousi aamulla warhain, ja uhrais
 polttohria, kaiten heidän lukunsa jäl-
 ken, jotta pidosa hänen lapsistansa oli;
 sillä Job ajatteli: minun poikani owat
 taitaneet syndiä tehdä, unhohtaneet Ju-
 malan sydämmesänsä, näin teki Job joka-
 päivä Job. K. 1: 5. Israelin lapset pitti
 warhain liikkeellä olemän mannaa kokomasa;
 sillä

sillä Nuringon paisteesa suli se kohta. Wis-
saud. Kir. 16: 27. Jumalan käskyn jälkeen
tuli Todiskuen Tabernakli, sillä tawalla ra-
keturi, että owi Nuringon nousemista päin oli,
miksi niijn? sentähden, että se warhain nousewa
Nuringo, kausalle tygökänmisen Jumalan ty-
gö osottanut olis, tietä andain, kuinga Ju-
mala warhain ja aikaisin rukoiida tahto. A.
b c. Kirjasa löytän kuckoi maalattuna; sy-
on se, että meidän pitä warhain sijckeellä ole-
man, niinkuin walpas kuckoi, jos me jotain
oppia ja maailmasa edestulla tahdomme.

Toinen Osa.

Perheen Isändä Evangeliumisa nousi
warhain. Mitä hywä hänen sijtä oli?
wastaus: hän sai tyhöwäkee wiinamäkeensä. Il-
man epäilemätä oli tämä wiinämäki parem-
masa ruokosa, kuin sen laiskan, joka, ettei hän
ise työtä tehnyt, eikä muuta työhön toimitta-
nut, oli pelehthnyt: minä käwin laiskan
pellon ohize, ja tyhjän wiinamäen si-
wuize, ja kazo! sijtä olit paljaat ohdac-
teet kaswaneet ja se oli nukulaisia täynnä-
sä, ja aidat olit kaatuneet. Koska minä
sen näin, pani minä sen sydämeeni, kat-
zelin ja opin sijtä: Sananlast. Kir. 24: 30,
31, 32. Wiina-mäesä on monenlaisia työtä,
xri seura toista, se joka ise ei wihi työtä teh-
dä,

dä, eikä aikansa palkata töwäkee, niittä huonon wiljan siitä. Tällä perheen Isännällä, warhain nousemisestansa, oli edustus se, että hän mielidänsä myöden, työmiehtä walita sai, eunen kuin muut ennätit; niin että tö aikansa aljettin. Waikka tällä Isännällä oli perheen haldia, ja joku muu, jonga hän tälle asialle lähettää tainnut olis; menee hän kuitengin itse lijkeille palkamaan töwäkee wijnamäkeensä; hän tekee sen wanhan Enniuren neuwon jälkeen, joka näin kuulu; Olkon se sinulle sanottu: jos itse asian toimittaa taidat, niin älä muihin luota. Yri kuuluisa HERra Saran maalla, walitti weljensä edessä, ettei hän sisälle tulollansa aikoin tainnut; waan aina sekä kodasa, että kellarisa puuttui. Weli wastaa tähän ja sanoo; että hän paharui sitä, koska hän asiat näin olewan kuuli; mutta sanoi myös syyn siihen olewan sen; että weljen huoneesa löydhi yri walkia warpuinen, ja niin kauwan kuin se huoneesa oli, ei hänellä onnee olla tainnut: Andaa sentähden weljellensä sen neuwon, että hänen ferta päiwäsa wähinuänsäctin, piti käymän kodasa, kellarisa, aitasa ja nawetosa, kahomasa kusa tämä warpuinen käsittä taittaisni, niin hänen asiansa paremmin rupeisit menestymään; jonga kautta yri weli toiselle weljellensä andoi sen tietä, että hänen itse piti taloinsa menoista ottaman waarin ja ei luottaman

man muihin. Jokainen Jumalinen Isäntä
 ymmärtä sen, ettei se turha ole warhain nos-
 ta HERAA esimään; sillä jotka warahin
 minua esiwät, ne löytäwät minun,
 sanoo taiwallinen Wiisaus. Sananlast. K.
 8: 17. Muutamat sanowat, että Elephan-
 ti kumarta itsensä Muringolle, koska se nousi,
 joka ilman epäilemätä luonnonwaatimisesta
 tapahuu, hän tunde Muringon lämbymät sä-
 teet; mutta järjellisen Christityn pitä aamu
 hetkensä kuluttaman rukourella ja kiitorella
 ja päivän esikoiset Jumalalle edestuuman,
 niin muu aika päivästä myös on pyhitetty.
 Sentähden hän warahin Namulla majasansa
 kiitos altarin rakenda, josa hän Jumalallensa
 kiitos uhrin uhraa, pyhästä ja halullisesta sy-
 dämmestä, Hänen hywäin töittensä ja edes-
 mennet yön suojelluren edestä. Linnut kedoil-
 la Namulla aikaisin laickein suloisimmin laula-
 wat. Christittyin samalla muotoa, pitä aikaisin
 kiittämän Jumalata ja weisaman Namu wir-
 tensä: Herää sielun! ja mielell, Iloisell, et-
 tä kielell' Ulistä HERAA wakaa, Kuin
 meill' laic' hywyytt' jatkaa == Uhrini minä
 annan, Lahjani etees kammun Rukouret ja
 Psalmit, Sinull' kiitoret' on walmijt. Chris-
 tityn pitä warahin liijteellä oleman ei ainoas-
 tans kuzumisensa askareihin; mutta myös
 rukoureen ja kiitoreen Jumalan hywäin töit-
 ten edestä. Ihmisellä Namulla herättnänsä,
 et

ei ole ketään muuta, jota hän kiittä taidais, edesmenneen ylöspitämisen edestä, kuin Jumala yrin, paiksi jonga apua ja suojelusta hän sitä päitvää ylitse ei elää taida. Yhdestä noidasta sanotan, joka fangiudesa ollesansa tunnusti sen, että hän monda ihmistä raajarikort tehnyt oli, jota hän kewiästi aamulla aikaisin tehdä taissi, koska ihmiset ylösnoussit ja unhoedit rukouren; mutta nijsse, jotka aikaisin Aamulla rukouren kautta itsensä Jumalan halduun uskoit, ei hän, eikä perkele mitään wahingoo tehdä tainnut. Jokaisen Christityn tulee aina ajatella kuinga hänen pitä waras hin nouseman **HERRA** esimään, joka hänen luonut on. **Syrach. 39: 6.** Meillä on syyn Aamulla herättyämme Jeremian kansa tunnustaa: **Walitus Wirtten. 3: 23.** **HERRAN** laupius on joka huomen Uusi. Koska Christitty oikein tutkistelee **1:0** Kuinga Jumala hänen ja hänen perheensä edesmenneen yön ylitse, terwennä ja raitisna ylöspitänyt on. **2:0** Hudanut hänen perheensä kansa lewosa maata. **3:0** Perkeleeldä ja pahoilda ihmisildä, jotka hänelle wahingota tehdä pyyssi, warjellut ja suojellut. **4:0** Taloin ja kartanon, tamarat, lapset ja karjan tulipalosta, warvailda ja muusta waarasta warjellut; niin hän kohta, ennenkuin hän jotain eteensä ottaa, ylistää ja kiittä tätä hywää Jumalata. Niin teki David **Psalm. 5: 4.** **HERRA** kuuldes

le warhain minun Näändäni, warhain ha-
gizen minä iteni sinun työs: ja Psalm.
92: 1. Hyvä on HERRaa kiittä ja wei-
sata kiitosta sinun nimelles, sinä laikein
ylimmäinen! aamulla julistaa sinun Ar-
moos ja ehtona sinun totuttas. Oikiat
Christityt ovat warhain ylhäällä lukemasa
ja tutkistelemasa Jumalan sanaa. Sunnun-
tai ja juhlapäivinä nousewat he warahin en-
sin Raamattua eli muuta kirjaa lukemaan ko-
tona, että heillä joku esimaku siitä olis, kuin
Kirkosa saarnatan: he rukoilewat Jumalata,
sekä opettaita, että sanan kuulioita warusia-
maan woimalla korkeudesta, karkoittamaan
perkelettä, ettei hän hartautta estää saisi. Wa-
rahin ovat he ylhäällä kääntämäsä itziänsä
Jumalan työ, ei he säästä katumustansa elä-
mänsä ehtoon asti. Jos hurstkas lange, ei
hän kauwan langemisesansa pöyh; waan niin
pian kuin hän hawaitse langenneensa, nouse
hän taas ylös. Jumaliset wanhimmat ovat
myös warahin ylhäällä lastensa ylöskaswat-
tamisen suhten, aikansa ovat he jo Kasteesa
HERralle ne uhranneet, he kokewat myös sa-
masa armosa heitä ylöspitää? ja waikka lap-
silla ei vielä wuosia, eikä ymmärrystä ole,
kuitengin siihen kuin hyvä on, heitä totuttaa
pöytäwät.

Mutta kuinga harwat Christityt, tällä
tavalla ylhäällä aikaisin ovat, hyvä teke-
mäsä?

mäsä? Suurin osa on aina siinä luulosa, että vielä liian varhainen on, aikaa on vielä, he tahtovat ensin koota tawaroita, paremmin lapsensa edestaksoa: koska wanhuus, sairaus ja kuolema lähendele, silloin äsken mielivät he Jumalisuteen hangita. Jos perkele koetan ulos. jaa Jumalattomain mailman lasten sydämistä, wastawat he, niinkuin mutnain ne riettaat henget rijwatusa miehesä wastaisit Christusta: Matth. 8: 29. Mitä meidän on sinun kansas? oletkos tullut tänne meitä waiwamaar ennen aikaa? Harwat Christityt owat warahin ylhäällä rukourijn ja Jumalan sanan tutkistelemiseen; ihmiset ei tahdo sitä waiwaa pää!lensä ottaa, aikansa lapsija hywynyteen johdattarensaa; he odottawat sitä, että lapset saisit vuosia ja ymmärryren; mutta sillä wälillä sallitaan heille katekinainen ihewallaisuus ja pahuus, jonga kautta ymmärrys turmellan ja sydän niin täntetän, että se kuin hywä on, ei enää sias saada taida: aikaiseen ja warhaiseen käändymiseen ei lukan myöndnä tahdo. He kaitetickin rohkiasti syndiä tekewät ja ajattelewat: jo minä olen ennenkin syndiä tehnyt, ja ei minulle mitään pahaa tapahunut. Sirach. 5: 4. Sen siasa kuin heidän pidäis nousemän ylös synnin unesta, jääwät he makaamaan: Jumala herättä heitä palwelainja kautta, peljättää heidän sydändänsä lain ihlinäl-

lä; Hän anda huuta heille: herää sinä, joka maaat, ja nouse synnistä, muutoin te niinkuin koirat ulosajetan; mutta ei kukaan pane sitä sydämmellensä. Waan he saowat: Esai. 28: 10. Käste, käste wielä, odota, odota wielä, tässä wäähä, siellä wäähä. Ei he ensingän hämmästy helwettä; waan alati synnin uneen maata jäävät; muista se, kylläs sitä iankaikkisudessa kadut. Mutta etten minä kunnigan, synnin wuoteella niin synnin uuteineita herättää taida, niin käännän minä itseni nijtten puoleen, jotka welwollisudessa waarin ottaneet owat, ja neuwon heitä noudattamaan, tämän Aamulla warahin nosneen perheen Isännän askeleita. Älkät lakatko warahin ehimästä Jumalata. Wanhat Ebrerit owat uskoneet, että Engelit warahin, ennen Auringon nselemää owat liikkeillä weisamasa: pyhä, pyhä, pyhä! jos te kerran Engelein kaltaiseri tulla tahdotte, niin älkät wäshkö joka Aamu kiittämisestä ja ylistämisestä Jumalata. Sitte kuin Jumala päivän anda, mengämme iloisella mielellä raitisna työhön, ja tehkämme kaikki toimituksemme rukoillen ja weisaten; sillä ne kehoitukset, kuin weisun ja kiitoksen myötä on, wirwottawat sielun ja tekewät seu wirkuiseri. Jos linnut taiwaan alla owat warahin aamulla liikkeellä, suloisimalla tawalla Luojansa kiittämisä; niin olis se meille Christithille häpidä-

it, jos me tässä asiassa hitaammast olisimme.
 Olkamme walpaat Christillisyydessä, ja ahke-
 roitkamme siinä, etten me eläisi itzellemme;
 waan Hänelle, joka meidän edestämme
 kuollut ja ylösnoussut on. 2. Cor. 5: 15.
 Käykämme aikansa Kirjoihin, alkamme sitä
 edottaa, että Paapi saarnastolille astuu, et-
 tä me kiitos wirsillä sydänmitämme ylöshe-
 rättä maadassimme: niin teki Dawid, joka
 sanoi: Minä tulen warahin ja huudan:
 sinun sanaas minä uskallan; warahin
 minä herään, että minä sanastan jutte-
 listin. Olkamme myös walppaat, lasten-
 ylöstaswattamisessa ja katumisemme tö-
 sä, kaikki mitä meidän tehtäwäri tulee, teh-
 tämme se woiman jälkeen. Saarnaja Kir. 9:
 Tämä ahkera Berbeen isändä ei katunut sitä,
 että hän warahin nousi; sillä hän sai maron-
 sa; niin pitää myös meidän HERRALDA armo-
 palckaa saaman työmme edestä Hänen lupau-
 rensa jälkeen. Jer. 31: 16. Sinun työl-
 läsi pitää palckaa oleman: kumpikin saa
 palckansa työnsä jälkeen. 1. Cor. 3: 8.
 Tästä elämästä meidän walppaudemme ja ah-
 kerudemme runsalla siunauxella maretan:
 HERRA rakastaa niistä, jotka Händä ra-
 kastawat, ja jotka warahin Händä esi-
 wät, ne löytäwät Hänen. Sananlask. K.
 8: 17. Hän täyttää meitä Armollansa,
 että me riemuizemmas ja iloiizemmas laic-

Pena meidän elinaitkanamme. Psalm. 90: 14. Hän anda meidän warahin kuulla Hänen Armojansa; sillä Häneseen me toivomme. Psalm. 143: 8. Waikka Ruth nousi ennen kuin yrikan toisensa tunsi. Ruthin Kir. 3: 14. ei hänellä siltä wahingoo ollut; koska Boas hänen Emännärensä otti, sai hän paremman lewon. Me tulemma myös lewottomudesta lepoon. Sentähden on Jumalan kansalle yri lepo vielä tarjona; sillä joka Hänen lepoonsa jo tullut on, se lewaja toistansa, niinkuin Jumala Hänen toistansa. Ebr. 4: 9, 10. Autuat owat ne kuolleet; jotta HERRasa kuolewat tästä lähtien. Ja, Hengi sanoo: heidän pitää lewämän heidän toistansa; sillä heidän tekonsa noudattawat heitä. Ilmest. K. 14: 13. Waikka meidän se tunnustaa tähtyy, etten me aina wiriästi ja warahin nosneet ole, engä aina soweliaalla waimalla ja ahkerudella Christillisydesämme työtä tehneet, hengi tosin on ollut aldis; waan liha heikko, niin tulee meidän se tietä, että Jumala tytty meidän mieluiheen ja wäbään työhömme, koska se tapattu puhtaasta sydämmestä, ja ettet Jumala työn Ansiosta; waan Armosta palkkaa mara, niin taidamma me, jotka wijneiset ja heikommat työsä olemma, palkan marosa joutua ensimmääisri.

Pidä rukoures ja weisa sitte Wirsi N:o 45.

Sun:

Sunnuntaina Sexagesima.

Weisa ensin Wirsi N:o 232.

Te oletta Jumalan peldo: näisä sanoisa Pawali wertaa sanansa kuuliat Corinthosa siihen otolliseen pellon menohon. Te oletta Jumalan peldo. I. Cor. 3:9. Corinthosa oli wäähä ja ei ensingän peldoo; sillä maa sillä paikalla oli täytetty wassella ja malmilla, josta wäähä hedelmä odotetta taittijn; mutta se hengellinen pellon meno oli sitä parempi. Pawalin saarnan kautta oli Jumala rakendanut täsä Kaupungisa hywän pellon, joka kunniallisia ja ihanaisia uskon hedelmiä kannoi. Saatan oli kyllä tälle pellolle kylvännyt ohdackeita; sillä Corinthosa löyttin senkaltaista kansaa, jotka eriseuroja nostit, huorin tekiöitä, sukuruttaisia, HERAN Ehtollisen kelwottomia wieraita, joita Jumala sairaudella ja äkillisellä kuoleamalla rangaisi. I. Cor. II; 30. Kuitengin Jumalisten ja uskovaisten tähden, kuzutan tämä seurakunda Jumalan peltori, että he sen kaunistit ja Jumalalda hywynydesä ylös pidettin. Jumala on itse peldomieh, joka tämän pellon rakendaa ja hedelmälliseri tekee; sillä ilman Jumalata en me mitään woi. Peldo se pitä kunnettämän; sentähden pitä peldomiehet, uskolliset opettaiat, ihmisen södammen peldoo, Lain auralla kuockiman, syn-

diä

diä kiiwasti ja yriwaksaisesti rangoiman, ja ihmisille Jumalan wihaa ja syndiä seurawia ajallisia ja ihaikattisia rangaistuksia ilmoittaman. Peldo on usein kowa, ettei auran tärki siihen pystyä taida; niin löytään monda kowaa sydäntä, jotka Lain auralla ei taita särjettää, niin että Taiwallisen peldontiehen silloin täntyy ottaman ristin kuokka käteensä, wihelijäisyhdellä ja tuskalla rundelemian sentkaltaisia, heidän suruttomuuttansa ja katumattomuuttansa ulos juurittaman, niin että ihminen särjetyllä sydämmellä rupee walittamaan: Jumala! ole minulle armollinen, sinun hywydes tähden, pois pyhi minun syndini sinun suuren laupiudes tähden. Psalm. 51: 1. Näin rundeli Jumala ristin kuokalla kuningas Manasssen sydämmen. Peldo pitää sonnitettaman, jos sen hedelmää kandaman pitää; jos ihmisen sydämmen peldo hywäin awuin hedelmiä kandaman pitää, niin Pyhän Hengen sen hedelmällisexi ja kaickijn hywijn töihin sowelixari tekemän pitää. Jos peldo hywää hedelmää kandaman pitää, niin hywä siemenen myös siihen kylvettämän pitää, sentähden peldo miesten welwollisuus on, yhdasta Jumalan Sanaa, sanan kuolioillensa saarnamaan, josta sitte hywää hedelmää toivoa taitan. Evangeliumi anda meille tilan lawiampaan tutkistelemukseen tästä asiasta.

Evangeliumi Lucan. 8: 4.

Siisben aikaan, koska palio kansaa kokonnui ja riensit 2c.

Tästä me tutkistelemme:

Sitä Jumalalle kelpawa sydämmen peltoa.

1. Kuinda se Jumalallisen siemenen vastaan otta.
2. Kätkee sen saman ja kandaä hedelmän.

Ensimmäinen Osa.

Lopulda Evangeliumia puhuu JESUS parhaasta sydämmen pellostä. Edellätähwäissä sanoissa puhuu Hän moninaisista pahoisista pellosta, jotka olit kowan, orjantappuraisen ja kiivisen maan kaltaiset, joidenga kanssa ymmärretän, unhohtawaiset, huikendelewaiset, ja Jumalattomat sydämmet; wihdoin sanoo Hän: mutta jotka hywään maahan, owat ne, jotka sanan kuulawat. Luonnosta ihminen ei ole, joku hywä maa; waan langemisen jälken, sen Jumalalda kirotun maan kaltaisen, joka ohdakeita, ja orjantappuroita kandaä, Jumala tahtoo kuitengin auttaa, ellein me vastaan seisö, että se hywäri maari, hywäri sydämexi tulee.

menen vastaan, niin myös hyvät sanan kuulijat Jumalan sanan, ja sanovat päämiehen Corneliuksen kanssa. Teko. Kir. 10: 33. Me olemme siis kaikki nyt Jumalan edessä, kuulemasa kaikkia kuin sinulle on Jumalalta käsketty. Christitty ilman eroitusta, ei saakaan kuullulla mitä eteen tulee; sillä monda asiaa löytään, joihin me meidän korvamme tuckinain pitä, kuin owat: Jumalan häwäistys, lähimmäisen vanetus, sopimattomat puheet ja leikit, jotka ei mihingau kelpaa. Mutta Jumalan sanaa pitä meidän kuuleman, ja niinkuin puhdas siemen sydämen vedoon kätkemään, kuuleman niin Lain, kuin Evangeliumingin sanaa; joka woi meidän sielumme autuaksi saatta. Jacob. 1: 21. Jos me sen teemme, niin me Jesuren lamasten sekaan luetaan, joista Hän sanoo: Joh. 10: 27. Minun lampaani kuulewat minun Ääneni. Ja Lucan 12: 28. sanoo taas Christus: autuat owat ne, jotka kuulewat Jumalan sanan ja kätkewät sen. Sana mahdetan saarnatta joko forkias-ti oppeneelda mieheldä eli yrifertaiselda Babil-da maalla, niin se vastaan otettaman pitä, ei niinkuin ihmisten sana; waan niinkuin se totifesti on, kuin Jumalan sana: 1. Theß. 2: 13. Wijnalla on hänen hywyndensä ja woinansa, jos se kaatan kullaiseen Maljaan, eli sarwiseen astiaan. Kullalla on hä-

nen

nen arvonsa ja kalliudensa, joko se sametisessa eli nahkaisessa kuckarossa kannetaan. Mistä tulee se, että se saarnattu sana, josta sinä kuuleet, ei kannata tykönästä hedelmää? eikö usein siitä, että sinä kaikki, Saarnamiehen ulkonaisten lahjain, ja et ensingän sanan sisällisen hwyden jälkeen duomise? eikö usein siitä, että sinä väärtämättömydestä duomiset Saarnamiestä ja hänen opettamisensa tapaa? olet sen miehen kaltainen, joka tulee kapackaan, saa pari pikaria wijna eteensä, yhden hwydää wijnaa, joka ei hänelle maistu, ja toisen sekoitettua, jota hän kiittää, waikka ei se mihingän kelpais; sillä ei hän sen päälle mitään hymärrä; waan ainoastans suunsa maun jälkeen duomise; niin sinäkin teet. Koska saarna ainoastans kulkee, kuin west, niin sinä sitä kiität, ja ett ensingän tutki tykönästä mitä saarnattu on; sinä ylönsäkot sen saarnan, joka ei ni n hwywin soi sinun korwisas; mutta se joka sanat hymärtää, hän toisin näistä asioista duomisee. Christitty kuule Jumalan sanaa Arwiolla, soweliassa hartaudella, sydämmen halulla ja pyhynöllä, käsittärensä kaikkia: otta sanan siweydellä vastaan. Jacob. I: 21. joka siwia vastaan ottaminen, sulkee itseensä Jumalisen nöhyden, toimen ja oppiwaisuden, on mieluinen oppimaan ja uskomaan sitäkin, kuin järjelle käsittämätöin on. Tämä Jumalan sana soweliasti werratta taitan siemmeen:

neen: siemen-jywä usko nähden on huo-
no ja ylönkäthottu, koska en me vielä tiedä
sen voimaa, niin Jumalan sana niissä hal-
pana pidetään, jotka ei vielä sen suurta hyö-
dytystä tunneneet ole, se on Judalaisille pa-
hemurexi ja Grekiläisille hulludexi. I.
Cor. 1: 23. Siemen-jywällä on luonnosta
erinomainen ja salattu voima ihesänsä, kas-
wamaan ja hedelmää kandamaan, niin on
Jumalan sanalla Hengellinen voima ihesänsä
walaisemaan, ihmisen sydäändä eläwäri te-
kemään ja pyhittämään, wääristä wanhurs-
kaita, juomareista raittiita, riettaista puhtai-
ta, epä uskoisista uskowaisia ja wihan lapsis-
ta, Jumalan lapsia tekemään, ja niin edes-
päin. Jos siemen-jywän hedelmää kanda-
man pitää, niin ei se aittaa makamaan jäädä
saa; waan pitää peltoon kylvettämän, Ju-
malan sana pitää sydänneen kätkehtämän,
muutoin ei siitä hyvää ole, ei heitä sanan
kuulo mitään auttanut, koska ei he niistä
uskoneet, kuin sen kuulit. Ebr. 4: 2. Jos
siemen-jywän menestymän pitää, niin HEN-
ran sunaus sen tygö tuleman pitää; niin on
myös laita Jumalan sanan kanssa, ei se mi-
tään ole, joka istuttaa, eikä se joka kasta;
waan Jumala, joka kasvon antaa. I.
Cor. 3: 7. Hedelmä on siemenensä kaltai-
nen; niisun siemen kanda niisiä, ohran siem-
men ohria ja rukijn siemen rukijta; Jumalan
sana,

sana teke Jumalan lapsia, taitvaallinen siemmen taitvaallisia sielua. Siemmenen tähtyn maasa kuolla ja mädätä; Jumalan sana pitää meisa kuolettaman lihan työt, että me kuolemme synnille ja elämme wanhurstaudelle. Siemmen-jyvä juurtu ensin, sitten kasvaa se oiselle, wihdoin kukoistaa ja tuottaa hedelmän; Jumalan sana juurtu sydämeisä, kukoistaa hengellisä tutkistelemurisa, koska me aina siitä juttelomme, ja kanda hedelmän hywisä töisä.

Toinen Osa.

Sen Jumalalle kelpawan sydämeen pelon pitää tähdellisesti kättämän Jumalan sanan siemmenen. Mitä hyödyttää se ihmistä, waicta hän halulla syö ruokaa, koska ei hän kuitengan sitä tykönänsä pitää taida. Jos joku lahjotais minulle tuhannen talaria, ja en minä sitä kättisi hywin; waan annaisin warastetta pois, mitä minulla siitä hywää olis? sentähden niin Jumalan sana erinoma: sella tarckandella ja murheen pidolla kättettämän pitää, niin wisnun kuin joku fangi se kaitaan ja Fangiuteen suljetaan. Jumalan sanan tutkinnisesta sait Israelin lapset tämän selkiän kättyn: 5. Mos. K. 6: 6. nämät sanat, jotka minä kättin sinulle tänäpäinä, pitää sinun sydämees paneman ja teroittaman
ne

ne sinun lapsilles ja niistä puhuman, huoneesa istuisas, ja tiellä käydesäs, maata pennessas ja nostesas ja sinun pitä sitoman ne merkixi kätees, ja ne pitä oleman sinulle muistori sinun silmäis edesä: tästä nähdään selkiästi se, kuinga se Jumalan käsky ja tahto on, että me, ei ainoastans kätke Jumalan sanaa; mutta myös tutkistelemme sitä: sillä autuas on se joka rakastaa HERRAN Latia, ja ajattelee Hänen Latiansa päivät ja öyt. Psalm. 1: 2. meidän tulee noudattaa Davidin askeleleita, että me hänen kansansa sanoa taidaisimme: Psalm. 119: 11. minä pidän sydämmesäni sinun sanas, etten minä rickois sinua vastaan. Koska oikiat Christityt kuulewat ja lukewat Jumalan sanaa, niin he silloin käyttäwät itzensä, niinkuin Hezechiel sen kirjan kanssa; jona Jumala hänelle annoi, hän ei ainoastans käzellut sitä ja lukenut; mutta myös söi sen ja täytti wanzansa. Ezechiel 2: 8, 9, 10. ja 3: 1. Se pitä sydämmeen kätkettämän ja wisuun tutkisteldaman. Esimerkixi: ihminen, jolla se paha tapa on, että hän kiroilee, eli muuta sopimatoinda pilkkaa suullansa edestuo, tulee Kirkkoon; tämä syndi nuhdellan ja Jumalan sanasta osotetan, ettei se autuaxi tekewäisen uskon kanssa seisoa taida: näin kuulu HERRAN sana tästä: Matth. 12: 36. Minä sanon teille: jokaisesta turhasta sanasta, kuin

Kuin ihmiset puhuvat, pitää heidän lu-
gun tekemän duomiopäivänä; ja Ephes.
5: 4. Älkät andako teidän seasanne mai-
nittaen häpiällisiä sanoja, ja hullua
puheita, eli jaarituttia, jotka ei mihingän
kelpaa. Saarnamies kokee painaa tätä sy-
dämeen, rukoilee ja neuvo, että jokainen
kuin itsensä wiälliseri löytää, tahdols ajatella
parannuksensa ja kääntymisensä päälle. Koska
nytt se wiällinen kuulia, joka sydämesänsä
on wiisi wiastansa, kuule kyllä sen, mutta ei
tottele sitä, niin on se, niinkuin Pappi sanan
sandaan kirjoittanut olis; sanan kuulia pysyy
endisellänsä; mutta raskammari joutu hänel-
le hänen edeswastauksensa. Sentähden ei siinä
kyllä ole, että sana ainoastans ulkonaisesti kor-
willa kuullan; mutta se pitää myös sydäminen
halulla vastaan otettaman, sieluun asti tunge-
man, ja sen saman Jumalallisella woimalla, tai-
waallisella lohdutuksella ja pyhillä ajaturilla
täyttämän.

Jumalan sana pitää myös hedelmällisesti
kätkettämän, ei siinä kyllä ole, että me sitä
muistamme, ja tiedämme siitä puhua; mutta
sen pitää myös hedelmän kandaman. Kaikki
waikwa ja työ on turha; ellei peldo kanna hy-
wää hedelmää; waan sen siasa ohdakeita ja
oriantappuroita. Sydäminen hywällä pel-
lolla, kaswaa hywät hedelmät: rakkaus, ilo,
rauha, pitkämielisyys, ystäwys, hy-
wyyys,

wyys, usko, hiljaisuus, puhtaus.. Galat. 5: 22. Senkaltaisia hedelmiä Christitty kanda-
 daa, kuin hänelle soveliaat ovat; niin että
 Esivallan tykönä löytään oikeus, Opettajain
 tykönä kiiwaus, Wanhain tykönä H. E. Kran pel-
 ko; Lasten tykönä kuuliaisuus, Isändäin tykö-
 nä hywä esikuuwa, Paikollisten tykönä alam-
 maisuus ja uskollisuus, Aviomiehen tykönä
 rakkauts, ja Waimon tykönä kunnian osotta-
 minen miehellensä, ja kuuliaisuus. Jokainen
 jäsen ihmisen ruumisa tekee sen palweluren, jo-
 hon hän Jumalalda luotu on: silmä näkee,
 korwa kuule, käsi tarttuu, Jumala on niin
 sen saatanyt. Christitty kelwollisuus seisoo
 sentahden siinä, että hän siinä säädyssä, johon
 Jumala hänen asettanut on, kanda Jumal-
 lallensa kelpawat hedelmät. Mihin kelpaa kel-
 lo, ellei se soi? mihin kelpaa kuckainen, ellei
 hän hywälle hajaa? aiwan niin pitä Christit-
 tyn hedelmää kärsiwällisydessä kandaaman. Jos
 sydäminen peldo hywää hedelmää kandaaman
 pitä, niin ei suingan risti ja tusska sildä eroitet-
 taman pida: kaikkein, jotka Jumalifesti J. E.
 suressa Christyressa elää tahtowat, pitä
 wainoo kärsimän. 2. Tim. 3: 12. Chris-
 tittyin pitä monen waiwan kautta Juma-
 lan waldakundaan sisälle tuleman. Zeko-
 Kir. 14: 22. Kärsimään owat he kuskutut;
 kuka siis kuskumisensa ylike kärsimätöin olis?
 Sutari ei wihasu sen ylike, että hän kengia
 tekee; Leipaja ei myös wihasu, että hänen
 leipo-

leipoman pita, eikä Seppä sen yllise, että hän takoo; miäi Christitty siis oudoruis sitä, että hänen ristiä kandaman pita, liioitengin koska hän siihen kutsuttu on? saan kautta on hän kutsuttu; sillä se on saarna Rististä. Siihen on hän kutsuttu Rasteen kautta, sitä warten hän myös Ristin merkillä, sekä kaswoihin, että rindahan merkittää, jonga kautta se hänelle ilmoitetan, että hänen Christusen Ristin lipun alla sotiman pita. Hän on kutsuttu taivaan waadaakundaan; mutta tie sinne on täntetty surulla ja tuskalla, ja että kärsiwällisyys Christityille tarpeellinen on. Ebr. 10: 36. sentähden he myös usein huokawat: **Mitäs, Jumal! tahdot tapahtuu tott, Sinun tahdotos hywä isän, Heill armos apus osotat koht', Kuin uskosas pysywät lujan, Heit hädäs aut! Poikas piman kautt, Heidän tykööns älä pois kulje, He huutawat, Tygös turwawat, Ett' itkäns heit HER-ra! hyljä. Jesus wiel' neuwon tietää Ja tahtoo auhem rietä.**

Woi! kuinga pahoin he selujansa kohtan itzensä kättäwät, jotka sydämmensä pellostä ei mitään huoli, ei tottele Jumalan sanan siemendä, owat laissat Kirkon käwiät, laissat kotonan lukemaan Raamattua ja muita hengellisiä kirjoja. Kapakoisa useimin kändään, kullin Kirkosa, ja waiccka moni ennen puolda päiwää käwis Kirkosa, kullutetan kuitengin loppu päiwää

wää juomisessa. Moni käy kyllä Kirkkosa; mutta taivan tähden, että hän nuoruudesta siihen totutettu on, ei kuitengan paremmari ja taitawammari tule; on kärwäisten ja hyttysten kaltainen, jotka kuckaisten ymbäri lendäwät ja toisiansa istuivat niitten päällä; mutta ei tiedä eikä taida, niinkuin kimalainen, ihmees niistä hunajata. Sentähden moni, koska hänelä kysytän, mitä hän saarnasta oppinut on, ei mitään wastata tiedä. Moni tulee Kirckoon, kuulemaan jotakin uutta, panettelemaan, maakamaan ja aikaa turhisa ajaturisa kuluttamaan, ei kuule saarnaa enäämin, kuin kowa seinäsä maalattuna. Ihmis raukat autuudensa ilkiällä tapaa teloittawat, se olis ollut heille parempi, että he Kirkosta olisit poissa olleet, olleet ymmärtäwäiset Turkit ja Pakanat: nämät, he kyllä kadotetaan; mutta ne edelliset kymmenen kerta sywemmä Helwetin lieckijn waiotetan, että he taritun armon enäämin owat ylönsäköneet ja monelle sielulle loukaureri ja pahennureri olleet. Sinä joka Kirkkosa puhut ja panettelet, älä sitä ajattele, waikka sinun pahudes ei täällä ajasa esiwallalda rangaista, että Jumalan duomion wälttä taidat? ei suingan; Satan hän kirjoittaa kirjaansa wisuun joka erä, kuin sinä Kirkkosa saarnan alla puhut, jonga edestä sinun kerta Jumalan duomion edessä kowa tili tekemän pitä. Koska Philippus se toinen, kuningas Spaniasa,

niasa, näki kari parasta palwellatansa Kirkosa puhuvan, suuttui hän siitä niin kowin, että hän päätetyn Jumalan palweluxen jälkeen, kiel- si heidän silleen tulemasta hänen näkynsä, jos- ta he niin hämmästyit, että xpi kuoli sydämmen ahdistuksesta ja toinen tuli heikko pääxi. Voi! kuinga senkaltaiset Kirkosa kuiskutteliat, häm- mästywät, koska se wanhurskas duomari duo- mion heille julistaa ja sanoo: mengät pois mi- nun tykööni, te kirotut! Helwetin tuleen. Teil- lä, jotka Kirkosa maafatte, on myös ferta rangaistus odotettawana, ellet te itseänne oje- ta anna. Koska te kuolema wuoteella ma- kaatte; niin te usein walitatte, ettet te lepoa löydä, eikä maata saa enää yöllä, kuin päiwäl- lä; mikä siihen syh on? wastaus: te oletta ai- na Kirkosa maanneet, ei kuulleet Paptin he- räättämistä ja toraa, te wiheliäiset makajat! täällä makaatte te; mutta siellä ej teillä le- poo oleman pidä päiwällä, eikä yöllä. Ilmeest. R. 14: 11. Rackat Christitnyt! pitä- kämme Jumalan Sana kallimmbana, kuulkaam- me sitä ahkerammin ja kätkekämme se hedel- mää kandawaisella tawalla. Jos perkele Kir- kosa tahtoo nukkutta meitä, niin ajatellamme, mingä waarallisen wuoteen sielu saa, koska hän nukkui sen wanhan drakin helmaan ja Helwe- tin jalopeuran kynsiin; sillä tätä waarallista Kirkko- unda wihdoin seuraan iiankaikkinen woo- det helwettiin, josa toi pitä oleman sinun wuo-

wuotees ja madot sinun peittees. Esat.
 14: 11. Jos hengellinen uui tungee päälles,
 nimittäin wieraat ajaturet, tila puhetta pitää,
 sydinen murhe ja niin edespäin, niin ajatel-
 kamme, kuka tiesi! se on wijmeinen kerta kuin
 Jumala sanan kautta kansamme puhua tah-
 too, taita olla wijmeinen saarna kuin me
 kuulemma, kuka tiesi, tästä paikasta, kuka
 me nyt Jumalan sanaa kuulemma, tähtyy
 meidän ilmeistä siinä paikassa, jossa Jumala
 meitä duomita tahtoo. Jos sanan kuu-
 lloilla Kirckoon mennessä tainkaltaiset ajatu-
 ret olisit, niin he paremmalla hartaudella,
 halulla ja ilolla sanaa kuulisit, kuin se nyt
 tapahtuu; Jumalan sanan pitää Siis ei oi-
 noastans korwijn; Mutta parhaitin sydäm-
 meen salwaman. Jumalan sana on niinkuin
 läkitys, ei se tee kylsiri, että Läkari läkityksen
 pitwosansa pitää ja sitä sairaalle kehuu; mutta
 sairaan, pitää myös se sisäänsä ottaman, että
 se sairaan Ruumisa woimansa ja waikutuksen-
 sa osottaa taidais. Jumalan sana pitää mei-
 dän wastan ottaman ja ei ilman hedelmää ja
 hyödyntystä kuuleman. Jota usiamman hedel-
 män sydämmen pelto kaudaa, sitä enämmin
 me Christuren kaltaiseksi tulemma. Joka oli
käynäns armoo ja totuutta. Joh. 1: 14.
 Jota usiamman hedelmän me kannamme sitä
 enämmin Christus meitä rakastaa. Koska me
 kannamme palio hedelmiä, niin taipuu Chris-
 turen

turen sydän enämmiin meidän puoleemme. He-
 delmällisydesä pitä meidän aina lisändymän;
 ellein me lisäämm, niin me wähenemme. Jol-
 la ei suurembaa usko ole, kuin hänellä ollut
 on, hän pian wähenemän saada taita. Chris-
 tillisyys ei pysy kohdallansa. Armon kansa
 on niin laita, kuin tullen, ellei tulda ylöspide-
 tä, niin se pian sammuu. Meidän tulee aina
 tuta oma hedelmättömydemme, joka ikensä
 hedelmälliseri luule, hän tosiangin on perätt
 hedelmätön. Kaicea sitä kuin hedelmällisyht-
 tä estää taidais, pitä meidän wälttämän, kaic-
 ki syndiser halut ja himot sydämmestä luowut-
 taman, ractaus rictauteen ei pidä sydämmestä
 kätsettämän. Joukottaisiin pitä meidän khy-
 neleitä waiwaisudemme ylise wuodattaman,
 se sielu, joka khyneleillä kastetaan, on hedelmäl-
 lisiin. Kuuiwa pelto, joka ei koskan wettä, ei-
 kää sadetta saa, ei taida olla hedelmää kanda-
 wa. Meidän pitä myös Christuren Werii it-
 zellemme omistaman, se tekee sielun hedelmäl-
 liferi, Uskowa sielu on hedelmälliuen sielu.
 Koska me näin meitämm kätämme, niin ei
 meildä lohduitusta waiwoisamme puuttumaa
 pidä, se lohditus, joka sydämmestä tättetän, ila-
 butta sielun. Jos meidän täntyn olla kōh-
 hänä, sairasma, wainottuna; Jumalan sana
 wisenttää meitä, että kaicci meille parha-
 xi käändywät, ja että nykyisen ajan wai-
 wat, ei ole sen kunnian werta, kuin meille

ilmoitetan: Rom. 8: 28, 18. En me kuolemaakaan pelhätä tarwike, Jumalan sana antaa meille taitwaan, ja ijankaikkisuuden esimaun, josta me usein, niissä jotka kuolewat hawaitsema. Rauhasta rakkii täällä nyt lähden, Jälken Jumalan tahdon, Nytt erait ilon kans laikkein nähden, Täst maailmasta mahdan, Sen puheen perään, Kuin Jumal minull' luvuan on, Kuolema minull' uni olewa on.

Tee rukoukses ja sitte weisa N:o 135.

Laskiais Sunnuntaina.

Weisa ensin Wirsi N:o 55.

Iloige HERRASA: ettei kaikki ilo Christinilda kieltä ole, sen osottaa tässä David, iloige sanoo hän: HERRASA. Psalm. 37: 4. Jumalan Armosa, wiisaudesta ja ijankaikkisesta totuudesta, olkon sinun suuri ilos. Tämä HERRA on kaiken hywynyden lähde, Hän taita antaa sinulle mitä sinun sydämmes haluaa. Sana alkukielesä merkitse erinomaisista sydämmen himoa ja huwitusta, senkaltaista jota löytään niitten tykönä, jotka sitä kuin kunniallinen ja suuri on, rakastawat ja sen katselemisen kautta iksiänsä mielittawät. Näin taitaa awiopuolisa iloita puolisosans; sillä koska toimellinen waimo ei koston tee miehensä pahaa; waan hywää kaikkena elin-

aitanansa: Sananlask. R. 31: 12. niin mies ei suingan ery, jos hän silloin waimonsa kuhu, silmänsä himopi. Hesek. 24: 16. Hurstaaat näkewat myös himonsa wihollistensa rangasturisa, niinkuin David. Psalm. 54: 9. puhuu: Hän on pelastanut minun kaikesta hädästä, ja minun silmäni owat nähneet minun wiholliseni, ja Psalm. 91: 8. sinun pitä silmillä näkemän ja kagoman, kuinga Jumalattomille kostetaan. Mutta siinä taidat sanoa: tämä näkyy sotiwan Salomon sanoja wastan: Sananlask. R. 24: 17. Mä iloize wihamiehes wahingosta ja älkön sinun sydämines riemuitko hänen onnettomudestansa. Siihen wastatan: wanhurskas ei iloize Jumalattoman wahingosta, niinkuin wahingon ylike; waan niinkuin hywin ansaitun rangasturen ylike, joka hänelle hywärt tulee; sillä kosta hän nöyrytetään, niin taitaa tapahtua, että hän oppi **HERRAN** säädyt. Psalm. 119: 71. Mutta jos Jumalatoim ihmeisänsä täällä pois temmitan, niin hurstkas ei ihastu, hänen ijankaictisen kadoturensa ylike; waan Jumalan nähtäwän wanhurskauden, joka Jumalattomain pahuden lopettaa. Mutta ilman tätä on vielä toinengin halu, josta Jumalan lapses heitänsä eroittaman pitä, nimittäin: lihan himo, silmäin pyyndö ja elämän koreus, jotka ei Hästä; waan mailmasta owat. 1. Joh. 2: 16.

saastaisset himot kuin niillä on, jotka lihan
jälken waeldawat. 2. Pet. 2: 10. senkaltai-
set halut pitää hyljättämän, näin sanoo Davidi:
iloige **HERRASA**, meillä pitää ilo ja halu ole-
man **JESUREN** kärsimisessä ja kuolemassa, lihoi-
tengin nytt Laskiaisen aikaan, niin että koska
mailma riemuige, weisattamme silloin kärsi-
misen wirsiä. Koska mailma oluesta ja wii-
nasta juopuu, niin imekämme silloin **JESUREN**
haarvoja, että meidän sydänmemme se täyte-
täisijn ja sielu tults wirwoteturi. Koska mail-
ma nauraa, wuodattakamme silloin kyynelei-
tä. Sunnuntai päiväisestä **Evangeliumista**
saamma me tilan lawiampaan tutkistelemu-
reen.

Evangeliumi Lucan. 18: 31.

Siihen aikaan otti **JESUS** tyhonsä,
ne karitoista kymmendä ja sanoi: 20.

Tutkistelemus tästä on olewa:

Siitä Jumalalle kelpawasta **Laskiais**
halusta,

Joka sijinä seisoo, että **Christitty**

1. Kagoo **JESUREN** päälle.
2. Niitten päälle, jotka **Hänen** kans-
sansa menewät **Jerusalemijn**.

Ensimmäinen Osa.

Kago! sanoo JESUS opetuslapsillensä: sana kago merkitse niin paljo, kuin ottakaat waari. Dawali neuwoo sanansa kuuliota katzomaan JESUREN päälle: Ebr. 12: 2. Katzokamme uskon alkajan ja päättäjän JESUREN päälle, joka kosta Hän olis kyllä tainnut iloita, kärsiei Kristiä. Se sana kago pitä kehoittaman meitä Christuren kärsimistä tutkistelemaan: Christittyni tulee joka päivä kagoa JESUREN päälle, ja muistuttaa ikellensä Hänen kärsimistensä ja kuolematansa; mutta erinomattain pitä sen tällä vuoden ajaalla tapahtuman. **K**ago! sanowat Christittyt, jotka ei pidä igiänsä muuta tietäwän; waan ainwastans Christuren ja sen Kristin-naulitun, lukeisansa Christuren Pijnan Historiaa. **K**ago! JESUS menee Kidronin ojan ylitse nytitarhaan, josa tussa Händä kohtelee. **K**ago! kuinga Hän siellä rupee wapisemaan ja lauhistumaan. **K**ago! Hänen hikensä on niinkuin weren pisarat, jotka maan päälle putowat. **K**ago! kuinga se rakas Wapahtaja wäsyriä maahan lantuu, ja Engeli Händä wahwistaa ja ylösojendaa, luodun kappaleen pitä täsä ike Luojaa rohwaistaman ja wawistaman. **K**ago! nytt tulee Hän kinni oteturi wihollisildansa, ja sidottuna Caipharen ja Hannan tygö wiedyri, josa

Hän ruskoietaan. Kago! mytt Hän maan-
 herran Pilaturen tykö viepoitetaan, hänen ty-
 könänsä niin pahoin Jesuren kanssa mennään,
 että Pilaturen ike täntyy sanoa: Kago ih-
 mistä. Kago! se wiatoin Jesus wiedään
 kuolemaan, Hänen täntyy ike ristiansä kandaan.
 Ach! kuinga julmasti hirsi puu mäellä Hänen
 kansansa tehdään, koska Hänen pyhät kätensä
 ja jalkansa läpise läwistetän, ristin päälle niin
 pingoitetan, että kaikki Hänen luunsa lukea
 taittaisin. Kago! Hän kallistaa päänsä ja
 kuolee. Mutta rakas Christitty! ei sinä kyllä
 ole, että me ruumin silmillä näitten puoleen
 kazelemme, että me luenne, kutkimme, muis-
 tamme ja nämät asiat totena pidämme, sen
 Turkit, Pakanat, Judalaiset ja Perkeleetkin
 tehdä taitawat; waan meidän pitä nämät asiat
 hengellisesti ja terveellisesti tutkisteleman. Di-
 kein kähoman personan puoleen, joka kärsinyt
 on, kuka se on? nimittäin ei joku pahjas ihmi-
 ren; waan Jumala ja Ihminen yhdesä perso-
 ja. Jumala ei omaakaan Poikaansa ar-
 mahtanut; waan andoi Hänen kaikkein
 meidän edestämme. Rom. 8: 32. ei ole Ju-
 mala, niinkuin Jumala luonnosansa kärsinyt;
 waan omansa ruumisansa. I. Petar. 2: 24.
 Meidän pitä kähoman synn puoleen, jonga
 tähden Hän kärsinyt on; josta Esajas. 53: 5.
 puhuu: Hän on haawoitettu meidän pa-
 hain tekoimme tähden ja meidän syn-
 deim-

deimme tähden on Hän hofsuttu, rangaistus on Hänen päällänsä, että meillä rauha olis, ja Hänen hawainsa kanta olemia me paratut: meidän tähty Seurakunnan kansa tunnustaa ja sanoa: Minä wäärin tein, Sinä rangaistin, Minä rikoin, sen edest Sinä wigattin. Minä häpiäntein, Sinä waiwattin. Minun syndein tähden Sinä pijnattin, ja Ristin puuhun ripustettin. Minun pahuden tähden Sinä kuoletettin, Minun syndeini uhri Sinä uhrettin. Sitä likin pitä meidän katoman Christuxen kärsimisen puoleen, niinkuin yhden ansaitsewaisen kärsimisen, jonga kautta Hän meille syndein anderi andamisen, Jumalan Armon, Laiwaan ja ijankaikisen Mutuden ansainnut on. Wielä niin pitä meidän Christuxen kärsimistä, niinkuin esikuwaa, silmätämme eteen asettaman. Että Christus kärsi meidän edestämme, ja jätti meille esikuwan, että me Hänen askeleitansa noudataisimme. I. Petar. 2: 21. En me saa kaäoa Christuxen puoleen niinkuin paliaan lahjan ja andimen, jonga meidän uskolla wastaan ottaman pitä ja Pawalin kansa sanoa: Gal. 2: 20. Christus on minua rakastanut, ja annoi itsensä minun edestäni. Mutta myös niinkuin esikuwaa, että me Jesuxen kuuliaisuden, kärsiwällisyyden, nöyryyden ja hiljaisuden askeleita noudatamme.

Joku taidais nytt kysyä: minkä halun ja ilon se matkaan saatta, että minä silmilläni näen waiwat, weren ja kuoleman? engö minä enämmiin siitä talle murheelliseri ja rupeen suremaan? **Wastaus:** syndein ylise täntyn meidän todella murhehtia, jotka olit syh Christuren karsimiseen; sillä meidän täntyn tunnusta: **Mä rikoin ja mun tästä työst, Rangaistus paikall' piti myös, Panda karsimaan waiwaa, Mun sydändän tai surkeus, Ja karwas iät katkerus, Pitänyt olis kaiwaa.** Suitengin tulee meidän iloita, että lunasturen tno Christuren kautta täntetyri tullut on. **Di-kiat Jumalan lapsit, aiwan hywin sen nimmärtävät, että he aina taitawat olla, niinj: Kuin murheelliset, ja Suitengin iloiset.** 2. Cor. 6: 10. Ja lettä karsiminen ja ilo aina hywin yhteen soptwat. **Mutta tämä karsimisen ilo on kahtalainen; xri on ristin mielinen vastaanottaminen, jota me Jesuxelle kunniaxi mielellämme kannamme, josta Petari 1. Petar. 4: 13. sanoo: waan iloittat, että te Christuren kansa karsitte, että tekin ajallansa Hänen kunniansa ilmestyresä iloizisitte ja riemuizisitte; toinen seisio sisällisesä halusa ja ihasturesä, jonga me sydänmesämme hawaitemina, Christuren ahkeran ja hartaan karsimisen tutkistelemisen siwusa, jonga kautta Hän meille autuuden toimittanut ja ansainnut on.**

Toinen Osa.

Me menemme ylös sanoo Kristus. Christitty menee ylös rukous huoneeseen, Jumalan käskyn polgulle, jotka ovat suloiset polgut, täynnänsä lohduitusta. Hän waelda pyhäää tietä myöden. Esai. 35: 8. Jumalattomain tie on häpiällinen tie, täynnänsä helwetin saastaisuttu, täynnänsä sywää ja pohjatoinda suota, josa Jumattomat alati kompas-telewat ja wajowat kadotukseen; mutta Jumalisuuden tie on tasainen tie, jotka sitä waeldawat, puhdistawat igensä kaikesta lihau ja hengen saastaisuudesta, täyttäin pyhyyttä Jumalan pelwosa. 2. Cor. 7: 1. tällä tiellä ei he ole hitaat ja laiskat; waan joutuwaisset ja wirkuiset: niinkuin Israelin lapset riensit heitänsä pakoon, koska, Pharao ajoi heitä takaa; niin riendawät myös Christityt Christillisyyden tiellä, koska satan heitä takaa ajaa, ja heidän parhaan tawaransa ryöstää tahtoo. Jumalattomat riendawät myös; mutta helwetin tiellä ja perkeleen polgulla; ei he riennä tawaaseen; waan halujans täyttämään: heidän jalkansa owat nopsat pahuteen juoksemaan. Sananlask. R. 6: 18. heidän jalkansa juoksewat pahaan ja owat nopsat wuodattamaan wiatoinda werta. Esai. 59: 7. He juoksewat syndijn niinkuin lindu paulaan; he juoksewat niinkuin siat, jotka ri-
watut

watut saastaisilda hengeilda syörit ikensä koh-
dastans mereen. Marcuren 5: 13. Ach! kuin-
ga ihmiset riendävät helwettiin, niinkuin olis
heillä pelko, että owet sulietan, ennen kuin he
sinne tulla taitawat. Voi! mingätähden he
niin fangiuteen riendävät? mutta waikka oi-
kiat Christityt ei ole hitaat Jumalisuden tiellä;
waan selkiästi kulkewat; walittawat he kuiten-
gin aina sydämmensä hitauden ylise, rukoile-
wat ja huokawat taukomata: Ach HERA!
lainaa enämbi Armos, enämbi walkeutta,
enämbi weimaa, enämbi usko, suurempi rac-
kaus ja kärkeäsiisyys, ja suurempi halu Tai-
waan perään ja niin edespäin, he toiwowat,
että heidän Christillisyydensä olis niinkuin wirta,
joka alussa on wähäinen oia; mutta muitten
ojain yhteen tulemissen kautta joutu suurexi wir-
rari, joka mereen juoree. Meidän Christilli-
syydemme kanssa on niin laita, että se joka al-
kaut on, ei luule isellänsä vielä mitään ole-
wan; waan kofotta niiden perään kuin
edesä owat. Philip. 3: 14. Sentähden ei
mitään asia uskowalle ihmiselle wahingollisem-
pi ole, kuin luulla ikensä jo kaikki käsittäneen,
ja ei tarwihewans enä mitän ehiä eli pyytää.
Me olemme taiwaaseen päin waeldawaiset;
mutta en me vielä ole tulleet taiwaaseen; ja
niinkuin se joka luule olewansa taiwaasa, ei sil-
len tule taiwaaseen, niin on se jo taiwaasa,
joka waelda oikia tietä, päin taiwasta. Joka
alka-

alkanut on, älkön sen puolesta luulko jo olevansa täydellisen Christityn; waan hänen pitää pyytämän ja halajaman tullarensa siiri, jona hän luule olevansa, ja jota enämmin hän siisändyy, sitä enämmin toivoo hän kaskawansa ja walitta aina sen ylike, ettei hän niin korkealle tulla taida, kuin hän mielellänsä sois. Me menemme ylös, sanoo JEsus. Sydän aina ylöspäin. Pawali, Colos. 3: 1. neuwoo egünään niistä kuin ylhällä ovat. Christityin ajaturet ovat alati tairwasa; sillä kusaheidän tawaransa on, siellä on myös heidän sydämmensä. Matth. 6: 21. Minun huoneeni on minun päälläni, sanoi muinain yri hurskas Christitty, siellä on minulla ajundo oikeus, tairwasta minä rakastan, tairwasta minä ekin, tairwasta minä ajattelen, tairwaan perään minä huokaan: jos minua ekit, älä mualda eki, kuin tairwaasta. Minä elän maan päällä ja rakastan tairwaasa. Ei sielu siellä ole kusa hän elää; waan kusa hän rakastaa. Ruumis on sangtudesä, sielu tairwaasa, sidotuna, ja kuitengin waldoina; on siis tairwas parempi, kuin maa; sillä Jumala on tairwaan ikellensä ja ystävillensä walmistanut. Silmät ovat rackauden sytyttäjät, engöistä me tairwasta paremmin näe kuin maata? harwat wirstat taitaa ihmisen maasta nähdä, kusa hän kuitengin (niin sanoin) lähes puolen tairwasta yhta haawa nähdä taitaa. Waan on Juma-

la jalkalimme ala pannut; mutta taitvaan
 päämme ylitse rakendanut. **Mixi** niin? sen-
 tähdän, että me maalliset ylönsakotsimme ja
 hyljäisimme; mutta taitvaallisia rakastaisimme
 ja ekisimme. **Sentähden** luullan myös, että
 maa se sijku ja taitvas on alallansa. **Maan**
 päällä on meillä liikundomme, waiwamme
 työmme ja surumme; taitvaasa löydämme me
 oikian lewon. **Mitä** maa antaa, se on hui-
 kendelewainen, kulkee yhdeksä toiselle, tänäpä-
 nä on yri kappale minulla, huomena toisella,
 mitä taitvas antaa, se pysyy iankaikkisesti, se
 joka taitvaasa on, ei muutoresta mitäkän tie-
 dä. **Tehkämme** niinkuin **Pawali**, joka asetti
 maan jääkensä päin, taitvaan eteensä, ja its-
 zensä keskelle, ja sanokamme: **Philip. 3: 14.**
minä unhoitan ne kuin takaperin ovat,
ja kokotan niiden perään, kuin edesä ovat.
Mailma! en minä sinua ensingän tottele. **Pois**
matia mailma jää! **Mun** sielun pää-
 nänsä, **Tähd'** pyrkij ylös vielä, **Kans**
 mielen ezi siellä, **Uin** iäist menoo tai-
 waas, **Juur** **SKR**an pyhäin seuras.
Me menemme ylös **Jerusalemiin**. **Rahden**
 synn tähden tahdoi **Jesus** kärsiä **Jerusalemia**,
 ensin, ettei yhdesäkän **Kaupungisa**, niin suurt-
 ta pahutta ollut, eikä kukan muu **Elämän**
Väärubtinasta tappaa rohennut olis. **Muusa**
 paikkakunnissa, pakinat ja tyhmit **Judalaiset**
Christuxelle sijallista **Hänen** opisansa ja ihme-
 töl

toisänsä ei tehneet; waan ainoastans Jerusalemi, se Prophetain murhaia, ei tätä Prophetata karsia tainnut. Toiseri, niin karsii JEsus suuresta ja kansoilda täytetyssä kaupungissa, että Hänen karsimisensä ja karsiwällisyydensä koko mailmalle paremmin tutuksi tullut olis. Parempaa kähelmus paikka täälle surkialle leikille ei olla tainnut, kuin tämä. Christit menewät myös Jerusalemiin. Jerusalem merkihe rauhan kaupungia. Jumalan lapset he noudattawat rauhaa, pyytawät pitää uskon ja hywän oman tunnon tallella, ja niin on heillä rauha Jumalan kansa, pitawät myös rauhan lähimmäisensä kansa. He menewät, sydämmensä kansa siihen Jerusalemiin, joka ylhäällä on. Galat. 4: 26. siihen uuteen Jerusalemiin. Jhnest. K. 21: 2. Mutta tämän mailman Jumala seuransa kansa Jerichohoon, alammaiseen helwettiin. Joka JEsusta Hänen askeleisansa ei seuraa, hän menee Jerusalemiin Jerichohoon, taiwaan tiellä kadoturen tielle ja joutuu ryöwäritten käsijn.

Mutta eikö monda Christittyä, ehi haluansa ja iloansa, ei siingan JEsuren karsimisessä; waan paremmin ylöön syömisessä ja juomisessa, eli muissa synneissä. Jos JEsus, koska Hän kyllä olis tainnut iloita, meille hywäri, karsesi ristiä, eikä totellut pilkkaa; Ebr. 12: 2. niin on kohtuus, että Christit,

Jesuxelle kuuniari luowuttawat iheensä kalles-
 ta mailman ilosta, ja sitä wastan surkuttele-
 wat ja murhehtiwat omaa wiheliäisyyttänsä,
 johon he iheensä synneillänsä syösnheet owat,
 niin heidän Paaston aikainen ilonsa tulis täy-
 delliseri. Usko se, o ihminen! että kaikki ne,
 jotka ei pahasta tawastansa luowu, waicta he
 usein muistuteturi tulleet owat, he toistami-
 seen igellensä Jumalan Pojaan ristijn
 nauligewat ja pilkkana pitäwät. Ebr. 6:
 6. Ah! jos kaikki ne, jotka eläwät syndisä
 haluisa, ajattelisit, mihingä heidän halunsa
 heitä johdattaa, niin he kohta saisit toisen mie-
 len. Kusa he owat jotka muinain täydellä
 sydämmensä halulla sanoit: tulkaat siis ja
 eläkämme hywästi, niin kauwan kuin
 me taidamme, ja nautitkämme meidän
 elämätämme, niin kauwan kuin me nuo-
 ret olemma. Metahdomme täyttää mei-
 tämme parhalla wijnalla ja woiteella.
 Älkön yrityän olko osatoim meidän röykey-
 destämme, että jokapaikasa kuulla sadai-
 sijn, kuinga me olemma iloiset olleet.
 Wiisauden Kirj. 2: 6, 7, 9. Ah! minun
 täntyn kynneleillä sanoa: he owat helwetisä.
 Kuinga sen rikkaan miehen himo ja halu
 muuttui helwetin piinaan ja wainaan? Maailman
 nauru se loppuu itkun. Woi teitä
 jotka nyt nauratte; sillä teidän pitä mu-
 rehtiman ja itkemän. Luc. 6: 25. Sen-
 tähden

tähden rackaat Jumalan lapset! katoakaa JEsuxen päälle. Ja niinkuin Hänen kärsimysensä päivä oli Hänen sydämmensä ilo päivä; Rorkian Weisuun. 3: 11. Niin tekin ehkäät iloanne Hänen kärsimysensä pyhisä tukistelemurisa. Häwäiskön mailma teitä, sen syyn tähden, ettet te tahdo seurata händä, hänen syndisisä haluisansa. Miatelkaa sitä, että Christus teidän tähtenne enemmän pilkkaa ja häpiää kärsinyt on, ja ei sitä mitän totellut, ei se ole teille häpiäri, että teitä pilkataan, koska te Christuxen kärsimisessä iloiset oletta; waan se on teille kunniaxi. Älkät päästäkö JEsusta sydämmestänne ja ajaturistanne; tehkät niinkuin yri neiky muinain, josta sanotan, että hän kaikisa toisänsä ja toimiturisansa jokapäiwä muisti JEsuxen kärsimisen. Jos hän ment rualle, muistutti hän ikellensä, kuinga JEsus paastois 40 nötä ja päiwää; jos hän joi, muisti hän kohta JEsuxen janon ristin päällä; jos hän lämmitteli isänsä, muisti hän Petarin lämmittelemistä hiilden tykönä; jos hän hikoili, muisti hän JEsuxen weristä hikee yrtitarhasa; jos hän kulki, muisti hän aina, kuinga JEsus kuljetettiin yhdestä paikasta toiseen. Waeldakaaat wapaasti ja wakuudella Jumalisuuden tiellä, ja älkät libalda ja wereldä wieteltynä seisaktao siihen luulon, että te alallansa tällä tiellä olla taidatte; sillä ei se Christillisyyden kansa yhteen sowi. Ellei pahat ta-

wat wähenē, niin he kaswawat, ellei Jumalan pelko kaswa, niin se wähenē. Meidän pitä niinkuin hengelliset puut, yhtenänsä korkeusesta kaswaman ja runsaammin hedelmöitäzämän. Niinkuin ihminen yhtenänsä kaswaa, yhdestä päivästä, wuodesta ja ijästä toiseen astuu; niin pitä myös meidän, niinkuin hengelliset matkamiehet alinoma edespäin kulkeman, siihen asti, että me oikiam määrän päähän joudumme, joka eteemme asetettu on. Jos meidän Jumalamme pelko yhtenänsä wähenē, niin on waara, että se silmän räpäyresä sammuu; Hatelkam Bernharduren sanoja: ei se ole Jumalainen, joka ei pyydä tulla jumalisenumariksi; känkämme aina yhtenänsä edespäin. Meidän sydämmemme on niinkuin kello, jonga paino pitä ylöswedettämän, ettei se seisahdaissi. Käykämme siis ylös Jerusalemiin ja jos mahdollinen on, pitäkämme rauha kaikkein ihmisten kansa. Rom. 12: 18. josta sitte meille lohutus ristisä ja murheesa seurawaa on. Jesuren kanssa me silloin yhdesä syömme ja juomme. Meinä tahdoissin mieluimin Jesuren kanssa Hänēn astiastansa syödä katkeria ruohoja ja kynnelden leipää, kuin mailman kanssa syödä hänen herkkujansa kaunisturen radoista. Jos meillä on osallisuus Hänēn kansans, Hänēn kärsimisesänsä, niin on meillä myös osa Hänēn ilosansa. Se on totinen sana: jos me ynnä olemma luolleet, niin me myös ynnä eläm.

elämme. 2. Tim. 2: 11. Me tiedämme sen sillä wälillä, että risti ei suingan estä meitä Jumalan rakkaudesta ja autudesta. Itkewä siinä on Jumalalle otollisempi, kuin se irstainen, joka mailman hymbäri leudelee. Hänelle kelpaa paremmin se sydän, joka kuorman alla huokailee, kuin se joka suuresta kunniasa ylöspaisu. Sen ihastuksen kautta kuin meille Christuren kärsimisestä on, niin ei ainoastans ruumiillinen murhe; mutta myös kaikki sydämen ahdistus, joka syynin ylitse nousee, pojes karkeoindu. Me tahdomme siis osittain murheellisilla, osittain myös iloisilla sydämillä katsoa Christuren puoleen, eikä minkään kappaleen, Hänen kirjän kärsimisen tutkistelemuresta, meitä estää saldiman, niin me sydändä wirtawattawaisen sielun halun hawaimenna, joka kärsimisen ilon myötä on. Josta vielä päätöksi rukoilemme. O Jesu Christ, Säturwam iz, Me uskos sinuld pyydäm, Sunpinnas, Kuollos tähden, Suo, ett' ilon löydäm.

Kostas rukoukes pitänyt olet, niin weisa Wirsi N:o 147.

Ensimmäisnä Sunnuntaina Paastosa.

Weisa ensin Wirsi N:o 43:

Settä meidän esiwanhempamme perkeleen kiusauresta ei olleet wapaat, sen osotta Moses. Luomisen Kirj. 3: Kusa hän puhuu,

puhuu, kuinga perkele kärkeen kautta puhui
 heidän kansansa ja saatti heidän luopumaan
 Jumalasta. Merkittävä on se, että koska Mo-
 ses puhuu synnin - langemisesta, niin hän ai-
 noastans nimittä kärkeen ja ei perkelettä, niin-
 kuin perkele ei olisi ollutkaan siinä; eikä hänellä
 olisi mitään ollut tekemistä Esivanhempain lan-
 gemisesta; eli ettei Moses hänestä olisi tiennyt
 mitään puhua: ei niin; waan Moses hän kir-
 joittaa tästä asiasta niinkuin se ulkonaisesti tapahtui
 ja silmäin edessä näkyi, ja ei ike asiaa selit-
 tänyt; Ulkonaisesti Eva ei muuta nähnyt kuin
 kärkeen, hän puhui sen kansa, ja kuuli sen
 puhuvan, waikka perkele salattuna oli kärkee-
 sä ja kärkeen kautta puhui. Kuinga karkias
 perkele on ihmiselle, se kohta tässä näkyy, koska
 hän niin aikaisin on liikkeillä, ihmistä wahi-
 goikemassa. Kuin hän taivaasta ulosheitettiin,
 ajatteli hän kohta kostarensa Jumalalle, ja sen-
 tähden niin pian, kuin se hywä Jumala kuni-
 niällisen Kuwansa Paradisiin asettanut oli,
 tuli perkele edes ja saastritti sen; ei hän woin-
 nut odotta sitä, että ihmiset olis lisäändyneet;
 waan kohta kuin Jumala ihmisen kuwarensa
 luonut oli, ja Waimon Adamin tykö saatta-
 nut, kiusaa hän heitä kohta. Jos tämä tuo-
 reesa puusa tapahtunut on, mitä siis mahta
 tapahtua kuuwetusa? Jos ihmisen wihollinen
 uskalsi tungea ikensä paradisiin, eiköstä hän
 silloin rohkene myös mennä korpeen? hän roh-
 keni

keni siellä wainota Jumalan omaa Poikaa
 JEsusta Christusta; ne jotka Christuren omat
 ovat, he ovat perkeleelle, niinkuin oriantap-
 oura silmissä; hänen luondonsa ei kärsi sitä, et-
 tä hän näille rauhaa ja lepoa jättäis. Niin-
 kuin me Evangeliumista olemme saapa kuulla.

Evangeliumi Matth. 4: 1.

Silloin wietin JEsus Hengeldä kor-
 peen, kiusattaa perkeleeldä 2c.

Tästä on meillä nytt tila tutkistella:

Niitä helwetin kiusauksilla korwesa
 waiwatuita Jumalan lapsia.

1. Jze korpee, josa he kiusataan.
2. Jze kiusauksia.

Ensimmäinen Osa.

JEsus meidän Wapahattajamme, Hän wie-
 tiin Hengeldä korpeen, joka luullan olleen
 se suuri Arabian korpi, josa Israelin lapset
 waelsit kokonansa 40 ajastaitkaa, ennenkuin he
 tulit luwattuun Maahan; että nytt nämät
 Israelin lapset tässä korwesa kiusaisit Jumalata,
 niin tahdoi nytt JEsus sen edestä maraa. Tä-
 sä korwesa, ne kari suurta miestä, Moses ja
 Elias, jotka Christuren esikuvat olit, ovat
 Paas-

Paastonneet 40 päivää. Joku taidais sanoa:
 koska JESUS tiesi perkeleen korwesa olekselwan,
 mirei Hän wältänyt händä? mutta Evange-
 lista sanoo: JESUS wietin Hengeldä kor-
 peen: Ei helwetin hengeldä; waan Pyhäldä
 Hengeldä. JESUS tahdoi kaitisa kiusatu-
 xi tulla niinkuin mein, että Hän meidän
 heikouttamme armahtaa tainnut olis.
 Ebr. 4: 15. Yri Jumalan lapsi, olekselkoon
 kusa hywänsä täsä maailmasa, on hän kuitengin
 aina korwesa. Tämä maailma on korpi, josa
 kaitenlaisia julmia eläwiä löytään, pahoja ja
 ilkiöitä ihmisiä, jotka kaitella tavalla ppytä-
 wät wahingoittaa Jumalan lapsia, niin että
 heillä syh on rukoilla: Wapahda minua ja-
 lopeuran suusta ja päästä minua yrisar-
 willisista. Psalm. 22: 22. Monella owat
 oniat huoneet syngiänä korpena, koska hänellä
 siwullansa on sentkaltainen peto, joka korwesa
 asuwaa petoo tylympi on, ja sentähden sanoa
 täntny: Syr. 25: 22. Ennen minä asuisin
 jalopeuran ja lohikärmeen kansa, kuin pa-
 han waimon kansa: jos Jumalan lapsi köy-
 hyteen osaa, että hänen walittaa täntny: Esai.
 3: 7. Ei kotonani ole leipää, eikä waat-
 teita. Nän on se silloin yri korpi, helwetin
 kiusauret ei silloin ole kaukana. Koska Chris-
 titty libalda ja wereldä woitettuna suostui jo-
 hongui syrdiin, silloin hän on korpeen joutu-
 nut, ja sen ylitse sitte walittaa täntny, että Ju-
 mala

mala on hänestä poispoikennut. Kusa ei Jumala asu ja ole, siellä täydellisesti on korvi ja erämaa. Yrinäinen paikka kuskutan korveri, kuitengin ei kaicki yrinäiset paikat. Se eri paikka, jonga ihminen kääntymisensä harjoituxeri itsellensä walike, ei taita korveri kuskutta. JEsus. Matth. 6: 6. ike anda tämän neuwon: koska sinä rukoulet, niin mene sinun kammoos ja sulje sinun owes, ja rukoule sinun Isäns, joka on salaisudessa. Koska JEsus ike rukoulla tahdoi, meni Hän eli korpeen, eli wuorelle erinänsä. Sillä koska me yrinänsä olemma, ja sen tiedämme, ettei yrinän, paiki Jumala, näe ja kuule, niin me parhaitin hartaat olla taidamme; me puhumme silloin turwallisesti Jumalan kansa, tunnustamme awosuin meidän syndimme, kyyneleet piirin sasupäitä alaswuotawat, me langemme polwillemme ja kaswoillemme JEsuren jalkein juureen, silloin me sywinmäsä nöyrydesä ja yrinäkaisudessa kaicki toimitamme, mitä me Jumalan kunniaxi ja oman sydänmen hartauden kehoituxeri sowelliaan olewan luulemma. Mutta toinen yrinäishys on se, joka korveri kuskua taitan; koska ihminen eroittaa itsensä peräti muitten ihmisten seurasta ja kaikesta kanssakäymisestä, andaa itsensä niin sanoaxeni, erämaahan asumaan, josa ei hän ihmisiä nähdä saa. Paho tainkaltainen ihminen ei

miilään tavalla perkeleen kiusauria paitsi olla taida, händä kummingin perkele kiusaa.

Toinen Osa.

Sorwesa Jesurelda ei kiusauret puuttuneet. Joka Jesuren oma on, ei hänelle parempaa ole odottamista; jota kijnidiänmin Jumalan lapset Wapahantajansa kanssa yhdistettyinä ovat, sitä kiuckusenmin wainoo heitä perkele. Jumalattomia ei hän niin kowin wainoo, kuin Jumalissa, hän tietä, että Jumalattomat ovat hänen omansa, ei he juore hänen tykönsä pojes, niinkuin Holofernes sanoi muinain Judithalle: Kir. II: I. Ole hyvässä turwassa, älä pelkää; sillä en minä itkänäns ole kellengän wahingota tehnyt, joka itzensä kuningas Nebucadnezarin alla mielellänsä andanut on; niin sanoo myös perkelee: en minä kellengän wahingota tehnyt ole, joka ikensä minun alleni andanut on, ja minua palwessut; perkele tekee täsä niinkuin koira, joka ei hauku taloin wäkee; waan outoja ja heidän päällensä karkaa; helwetin mehä mies wirittää satimens ja paulansa, ei raatelewaisia linduja warten; waan ainoastans siweitä warten, se on Jumalissa warten käsittärensä heitä. Hän on Meri-ryöwärin kaltainen, joka ei aivoi eli hangitse ryöstää huonoin kalamiesten wenheitä; waan täysinäisiä kaup-

pa-

pamiesten sairvoja: hän on warkaan kaltainen, joka ei nurra isiänsä tyhjään huoneeseen; waan täysinäisiin aittoihin, joisa runsas saalis on. Tämän mailman korwesa ei suingan kiusauria puutu; helwetin hengellä on monda tuhatta muonda wietellä ihmistä, ja jos Jumala niin saldi, wahingoittaa ihmistä; hywäin päiwäin kautta tekee hän ihmiset yläpiäri; onnettomuuden kautta wetää epätoivoon; laiskuuden kautta hekumaan; ylönpaltisen toimen eli askaroitsemisen kautta andaa hän tilan moninaiseen sekamukseen ja niin edespäin. Niinkuin ihmisen taipumiset ne owat moninaiset: yksi ihminen on yhteen, toinen toiseen syndiin hempiä ja nopsa; niin tietää ja taitaa perkele kungin taipumisen jälkeen menettää itsensä, koska hän ihmisä pyhtää ja langettaa. Pinnut ei kaicki yhtäläistä rawindoo rakasta, sentähden niin Lindumiehen, aina senjälkeen itsensä käyttämän pitä, koska hän yhtä eli toista lindua paulaansa haukutella kokee; yksi lindu haukutellan pihlawan marjoilla, toinen taas puoloilla &c. Näin tekee helwetin Lindu-mies, hän käsittää yhden ihmisen hekumalla, toisen Maallisella kunnialla, kolmannen muulla maallisella hywyhdellä. Ne jotka luonnosta owat iloiset, niitä wiettelee hän irstaiseen seuraan, juopumiseen, ja sen kautta yhdestä synnistä toiseen wetää. Toiset taas owat murheellisesta mielestä ja yriinäisyhttä rakastawat, näitä wetää hän

hän sywijn ajaturijn ja usiastickin epätoivoon. Se kaikkein yhteisin perkeleen tapa pettää ihmisiä on se, että hän maallisesti miellyneille ihmisille maallista kappaleita ylistää ja kiittää; hän usiasti ihmisen silmään eteen maala, ajaturijn lyckää ja sanoo: rahan kokominen, Forkia wirka, hyödyttäväinen elämä ei ole hyljättävä, ja waikka se wäähä wieckaudellakin ja walhella tapahduis, ei se haitta niin suuresti: jos ihminen alinomaa Jumalaa palwelis, eipä hän mihinguan tulisi, ei hän ruoka aterialla sen kautta woittaisi, se on aina wisimpi, kuin piwosa on, kuin se joka toiwosa on. Tämä on se yhteisin tapa pettää ihmisiä. Ja tästä se harwaitaan kuinga koko meidän elämämmme täällä maan päällä on nxi kiusauksen päivä. Me waellamme täällä monen satimen ja paulan wälillä; Mizpasa on paula ja Thaborisa on wercko lewitettynä. Stean. 5: 1. Olivään: joka paikasa, joka seurasa, yrinäishdesä, työsä, lewosa ja rauhasa ollesamme, löntään aina paulat wiritettynä; tosin oma pöytämmme on usein meille paulari, kostori ja langemisepi. Psalm. 69: 23. Perkele hän alatti wäijn sielujamme. Eikö hän monda kertaa yllön kawalalla tawalla Armon tilasta meitä luowuttaa koe? perkeleen kawalat kiusauhet kuhu Pawali. Eph. 6: 16. tulisi nuolixi; kiusauhet kuhutan nuolixi, että ne äckia ja leten tulewat ihmisen päälle ja händä kohden, tuli-

kulisi, että ne ovat, peljättäväiset, ja sielun hämmästyksiin saattavat.

Me olemme sen kuulleet, että Christitty olekselle korwesa, koska hän on köyhä ja tarwitzewainen, woi! koska hän walittamaan rupee: mistä minä otan leipää tässä korwesa? niin perkele kohta on saapuilla, joka lyctää sydämineen ja sanoo: luuletkos ikes olewan Jumalan lapsen? ett suingan: nälkä, hätä ja puutos ei taida Jumalan lasten oikeuden kanssa yhteen sopia; seuraa minua, minä tiedän ja löydän neuwon, uuden elaturen keinon, suckeluden ja petoren, tee sen jälkeen, niins saat leipää kyllä, ellei se sinua auta; niin ota kynäriä kari muora ja lopeta päiwäs, niin sinä pääset kaikista waiwoista. Jumala meitä näistä ja muista tainkaltaisista kiuscurista warjelson!

Dyppikamme tästä se, että Jumala aikoo hywää silloin, koska Hän wie lapsensa korpeen ja saldi heitä kiusattaa. Jota enemmän puu tuulelta häällytetään, sitä sywemmä juurtuu se; aiwan niin, jota enemmän Christitty kiusataan, jos hän kiusauren alla urholisesti ainoastans sotij, sitä enemmän juurtuu hän Jumalan Armosta. Jos niin tapahduis, että perkele yhden Christityn langettanut olis, niin se kuitengin niin muodoin hänelle parahaari kääntöy, että, koska hän taas nopsut on ja tullut entisellensä, ja parannuren kautta Jumalan kanssa ikensä sowittanut, silloin hän kaha-

ta

ta uliammin syndiä vastaan sotii ja sanoo Hiskian kansa: Esai. 38: 15. minä tahdon kaikkena elinaikani, tämän minun sieluni murheen tähden kartella. Lapsi joka ei vielä ole poltanut sormiansa tulesta, ei pelkää tulda, niinkuin se joka jo poltanut on. Petari langemisen jälkeen, rakasti Jeesusta enemmän kuin ennen. Koska eläin eli nautti peltoaidan ylikä hypännyt on ja laiholle wahingoo tehnyt, niin kaiketiikin Jisanda seuraltaisen aidan wahwistaa ja korgottaa; koska perkele jongun kiusauksen kautta sielun Mitauksen läpike itsensä tungea saanut on, niin Christitty toistaksi wahwistaa itsensä, hän pelkää enemmän syndiä ja suuremmalla karteella kaikki tyhösä tekee. Joku taidais tässä sanoa: jos syndiän langeminen parahaksi kääntyy, niin Christitty aina mahta olla surutoin ja ei ensingän huolia, jos hän woittaa eli kadottaa? wastaus: erotus on sen välillä joka joutuu kiusaukseen ja sen joka itsensä syöree kiusaukseen. Meillä on suurempi kansa kärsiwällisyys sen kansa, joka tappaturmaa kaatu weteen, me pyhdämme auttaa sitä ylös; mutta en me hänestä niin suuresti huoli, joka itsensä ehdolla wesijn heittää. Joka ehdolla itsensä kiusaukseen antaa, hän on Saulin kaltainen, joka langeis omaan mieheksänsä. I. Sam. R. 31: 4. Kiusaukset waattiwat Christittyä rukoukseen. Joka julmempi perkele on kiusauksiansa, sitä harttaammin Christitty

titty rukoilee; haavoitettu peura juoree kahta nopeemmin weden tygö, kuin haavoittamaton. Koska perkele tuliset nuolensa sielua kohden ampunut on, niin sielu sitä kiihkimmin ja suuremmalla halulla juoree Urmo-istuimen tygö. Koska Satanan Engeli Pawalia rufikoitzi, rukoili hän kolmasti HERRA, että hän läxis hänestä. 2. Cor. 12: 7, 8. Jota enemmän Christitty kiusataan, sitä hartaammin ikäwoike hän autuallista kuolemaa. Taiwas on rauhallinen paikka, johon kiusauren nuolet ei tulla taida. Ilmasta lendäwä eli korhian puun ladwasa istuma lindu, ei tarwike peljätä kärmeen pistämistä. Koska uskowaiset owat taiwaaseen tulleet, niin se wanha kärme ei enä heitä wainota taida: täsä elämäsä nri kiusaus toista seuraa; sentähden Jumalan lapset taiwaseen tulla toiwowat, josa he owat rauhasa ja wapaat kaikista kiusaurista.

Wihdoin tahdon minä ardaa teille hywän neuwon, kuinga teidän ihenne käyttämän pitä kiusauren alusa, sen alla ja lopulda. Alusa pitä teidän wastan seisoman: wastan seisokaat perkeleettä, niin hän teistä pakenee. Jacob. 4: 7. Sitä te wastanseisokat wahwat uskosa. 1. Petar. 5: 9. Olkat wälewät HERRASA, ja hänen wälewyydensä woimasa, puketaat päällemme kaikki Jumalan sota aseet, että te perkeleen kawalita päälle tarkauria woijitte wastanseisoa.

seisoa. Ottakaat kaikki Jumalan sotaaseet, ottakaat uskon kilpi, jolla te voit-
ta sammuttaa kaikki sen ruman tuliset
nuolet, ja ottakaat päähanne autuden
rantalacti ja Hengen miekka, joka on Ju-
malan sana ja rukoukkaat joka aika kaikel-
la rukoulemisella. Eph. 6: 10, 11, 13, 16,
17, 18. Kohta aluusa, niinkuin Evangelii-
mi sen osottaa, niin Baaptaja J. Esus seisoi
perfelettä vastaan, ei pienindäkän hänelle myö-
den andanut. Christusta pitä meidän tässä seu-
raman, ei karwaakan perfelelle jättämän,
muutoin ottaa hän ike palio. Allkän niin aja-
telko: mitä se minua haittaa, kuin en minä
edemmä mene? wäähä assa se on, jos minä
juon ikeni kerran eli kaxi juowurijn, kuin
en minä waan hoipertele, eli taidottomaxi tu-
le? wäähäinen pilcka puhet ja muu leicki, mitä
se wahingoike, kuin en minä häwnttömiä pu-
hu ja tee? mutta kuinga se mahdollinen olla
taitaa, ettei se edemmä mene, koska jo niin
palio tehnyt olet? sillä kipinästäkin maa pala-
maan rupee, ja wäähästäkin paha tulee; on siis
se wäärin ihmisildä sanainlaskusa sanottu:
ei wäähä haittaa. Wäähä tässä tekee suuren
wahingon, pienet synnit walmistawat tien suu-
rille. Ike munasa jo karme surmattaman
pitä, niin ei hän pistä; niin pian kuin me jou-
gun kiusauren hawaisemina, on meillä kohta
syy rukoilla: Isä meidän! älä johdata mei-
tä

tä kiusausten. Jhe kiusausten alla en me saa
 suuttua vastaan seisomasta, ei hämmästyä;
 vaan alati sotia. Ehkämmme pitää aina
 JEsus puoleldamme apuna. JEsus on mei-
 dän ystävämmme, ja koska me kiusatetaan, niin
 Hän auttaa meitä; sillä sittä, että Hän on
 kärkeä, ja on kiisaattu, taitaa Hän myös
 niistä auttaa, jotka kiusatetaan. Ebr. 2: 18.
 Hän vahvistaa sitä, joka heikko on; ja joka
 voittaa Hän saa kruunun. Jos sielu raukea
 yrittä sodeis perkelettä vastaan, niin Hän pian
 voitetaisiin; mutta JEsus auttaa ja tukee Hän-
 dä: Hänen voimansa on heikkoisa väke-
 vä. 2. Cor. 12: 9. Hänen kauttansa saam-
 me me voiton. Ottakamme Jumalan sana
 niinkuin Kristus teki, karkottakemme perke-
 lettä. Parvaki ei suingan niin monda kiusausta
 voittanut olisi, ellei Hänellä Jumalan sanan
 miekka ollut olisi: perkele tietä myös Raama-
 tun; mutta juri Raamatun sanoilla Hän takaisit
 ajaa taitan. Jos perkele. Joh. 9: 31, sanois: ei
 Jumala kuule syndistä; niin vastaa sinä Ju-
 malan sanalla: Luc. 15: 2. JEsus vastaanota
 ta syndistä: koska satan. Psalm. 34: 20. sanoo:
 wanhurstealle tapahtuu paljo pahaa: niin
 vastaa sinä kohta: mutta HERRA hänen
 niistä kaitista päästä. Jos satan sanoo: ei
 kukaan ihminen taida olla wiisi Jumalan Ar-
 mosta, ei ihminen tiedä kenengän rakkaut-
 ta eli vihaa. Sarna Kirj. 9: 1, niin vastaa:

Rom. 8: 1. ei ole yhtään kadotusta niissä, jotka **JESUXESA** **CHRISTUXESA** ovat, ja 1. Tim. 1: 15. Se on totinen sana ja laiteti mahdollinen vastan ottaa, että **CHRISTUS JESUS** on tullut maailmaan syndisiä vapauttamaan; jos perkele. Esai. 59: 2. sanoo: teidän pahudenne eroittaa teidän ja teidän Jumalanne toisen toisestansa; niin vastaa händää. Esai. 1: 18. Jos teidän syndinne verivustiat olisit, niin heidän pitää lumi waltiaxi tuleman. Lopulda kiusausta äskät suingan unhohtako kiittä Jumalaa osotetun awim edestä; sanokat aina Paralan kansa: 1. Cor. 15: 57. Kiitos olkon Jumalan, joka meille woiton andanut on, meidän **HERRAM JESUXEN CHRISTUXEN** kautta. Jos vielä niin olis, ettei kiusaukset lopu; sillä koko meidän elämämme on yri kiusaus, niin he wihdoin kuolemasta seisahdaman pitää. Se on surkuteldawa ja waiwawa asia, taukomata seisoo perkeleen kiusaurisa; mutta se on siuri lohduitus, ettei Jumala meitä hyljätä, eikä ylönnandaa tahdo. Kuoleman jälkeen me Engelein kaltaiseri tulemma, silloin ei meitä enä kiusata. Perkele on Taiwaan paradisiistä ulos ajettu, se wanha kärme ei sullen pääse Uuteen Jerusalemiin, en me siellä tarwisse peljätä perkeleen wähyimistä. Taiwas, Ilmest. Kirj. 21: 10. werrataan korriaan wuoreen: Taiwaan wuori on niin for-

forkia, ettei perkeleen tuliset nuolet sinne usot-
tua taida, huokatkamme päätöksi: **Waike**
koko maailma ja pirun woima, Tuiki
tuima Tahdois wahuuttans edes tuot-
taa; Niin on apu tykönsä ja turwa, Sinä
suurin JEKra! Kyll kaikki woitt yligen
woittaa, Niin käydä tahdon, Oikiat tiet
myöden, Eng tottell yhtään, Ehtä kuka
olis hän, Christukseen tahdon igent
luottaa.

Pidä rukoures ja weisa wiimein Wersi N:o 284.

Toisna Sunnuntaina Paastosa.

Weisa ensin Wersi N:o 285.

Sikat alati rukouksisa: owat Pawallin
sanat, joisa hän opettaa, kuinga yri
Christitty, ei rukoureen suuttua saa,
jos wielä se niinkuin näkyis, että rukous turhd
on; waan alati yhtä hywin rukoille. Rom. 12:
12. **Sikat alati rukouksisa.** Pawall tiesi
ylön hywin lihan heikkouden, ja että ihmiset
sihen hywään suuttuman piti, ja että heitä
waadittaman pitä alkamaan rukoilla; sillä
näin sanoo JEsus opetuslapsiulensa: Joh. 16:
24. **rukoilkat, niin te saatte, ja Lucan 18: 1.**
osotta JEsus kuinga rukouresa edespäin kuljet-
taman pitä: **Aina tulee rukoilla ja ei wä-**
spä. Niinkuin leski, josta samasa lausua pu-
U 2 hutany

butan, alinomaisen rukouksensa kautta, saatti sen Jumalattoman ja wäärän tuomarin, kuulemaan ja auttamaan ihänsä; niin tulee myös se wanhurstas ja laupias Jumala, paljo kehoiteturi, meidän alinomaisesta rukouksestamme, meitä kuulemaan ja auttamaan. Näin neuwo meitä Pawali: Colos. 4: 2. Oikat alinomaisesti rukouksia, walwoin niissä, Piitoksen kansa, ja Eph. 5: 20. Kijttäin aina Jumalata ja Isää, jokaisen edestä: ei puu yhdestä löymisestä kaadu, jos se myös kaaduis, niin ei se ole puu; waan wesa: ei wesa taas suuresti lämmitä; waan puu se lämmitää; jota wahwempi ja parumpi puu on, sitä enempi sitä hakattaman pitä: joka Jumalalda jotain wiljawasti tahtoo, ei hän waiwoihijnsa suuttua saa; ei ajatella että hän itse jotain ansaita taidais: senkaltaiset ajaturet pitä meidän hylkämän. Kerjaläinen ei taida sitä sanoa, että hän kerjämisellensä jotain ansaitse; waan meidän pitä pysymän siinä Jumalalda määrätysä järjestyresä. Sitä Hän tahtoo, että me olemma alati rukouksia, sijhes kuin Hän meitä auttaa. Me löydämme Evangeliumissa sen, että Cananean waimo, ei lakannut huutamasta, ennen kuin hän sai mitä hän pyysi. Alluusa JEsus hänen huutoonsa waikeni; sen jälkeen andoi Hän ymmärtä, ettei Hän hänen tähtensä ollut tullut, ja kuin waimo ei wielä hämmästynyt; waan huusi: **HERRA auta minua!**

nua! täydni Christusen wihdoin kuulla ja aut-
ta händä ja sanoa: O waimo! suuri on si-
nun uskos, tapahdukon sinulle niinkuin
tahdot: jos hän rukoilemasta suuttunut olis,
ja luopunut Christuksesta, niin hän loppuun asti
ristiänsä kaudaa saanut olis; mutta että hän
alati oli rukourisa, tuli hän kuulduri, niinkuin
me Evangeliummista, sen kuulla saapa olemma.

Evangeliumi, Matth. 15: 21.

Silloin läxi JESUS sielvä ja tuli Ty-
rin ja Sidonin maan Nariin, ja c.

Me tutkistelemme tästä:

Sitä rukourisa alati pysyvää wai-
moa.

1. Ketä hän tässä rukoile?
2. Kuinga suuttumata, hartaasti ja
yrivakaisesti hän rukoile?

Ensimmäinen Osa.

Jos me kysyimme: ketä tämä waimo rukoilee?
niin oli se HERRA Davidin poika, HERR-
ra auta minua! se nimi HERRA annetaan
tosin myös ihmisille, niinkuin Raamatussa
nähtävä on; kuitengin, niin tämä nimi, Ju-
malalle erinomattain tulee. Minä HERR-
ra, se on minun nimeni. Esai. 42: 8. Kri-

HERRA, yri Iusto, yri Kaste. Eph. 4: 5.
 Tämä nimi tulee myös Jumalan Pojalle eri-
 nomaisessa nimmäärityksessä: teille on tänäpäivänä
 syndynyt Wapahtaja, joka on Kristus
HERRA, Davidin Kaupungissa. Luc. 2: 11.
 Hän kutsutaan Kunnian **HERRA**ksi. I. Cor.
 2: 8. ja Ilmestys. Kirj. 17: 14. **HERRA**-
 rain **HERRA**ksi. Tässä on kolme asiaa. Yri
 nähdään jokapäivä; se toinen juuri harvoin;
 ja kolmatta ei koskaan. Talonpoika näkee jo-
 ka aika wertaissensa; Kuningas juuri harvoin;
 mutta **HERRA** Jumala ei koskaan. Ensim-
 mäisellä Talonpojalla meidän esisällämme
 Adammilla, alusa, kaikkein luotuin kappalten
 seasa, ei wertaista ollut, ennen kuin Jumala
 hänen kylkiluustansa rakensi waimon, joka hä-
 nen wertaissensa tuli. Kuningalliset perso-
 nat harvoin yhteen tulewat, toinen toistans
 näkemään. Mutta **HERRA** Jumala ei koskaan
 wertaistansa löydä. **HERRA** kuka on si-
 nun wertas Jumalitten seasa? 2. Mos. K.
 15: 11. Hän on **HERRA** taivaan, maan
 ja helwetin yllä; perkele tahtoo myös mail-
 man herra olla, ja sentähden sanoi Christukselle,
 Matth. 4: 8, 9. Koska hän näyttänyt
 oli kaikki mailman waldakunnat ja nijsden
 kunnian: nämät kaikki minä annan sinul-
 le, jos sinä maahan langet ja tukoilet
 minua. Mutta woi sinuas raukea perkele!
 ripä sinulla omasta takaa muuta ole, kuin hel-
 wetin

wetin tult, ett sinä ole Herrra täittenkän
ylize. Moser. 2. Kirj. 8: 18. Eikä sikaitt
ylize. Matth. 8: 31, 32. Eikä waldaa sinu-
la ole ihmisen hius karwan ylige. Matth.
10: 30. Jumala yrin on se suurin ja kunnioittettawin
HERra, jonga kunnia on mittamatoim ja sanomatoim.
JEsus meidän Wapahattajamme oli orjan muodosa, oli se ylönlakottawin,
kuitengin Cananean Waimolda kuskutan
HERrari: mihi niin? hän näki uskosa sen,
ettei hänen waldakundansa ollut tästä mailmasta,
hän tunsi hänen perheleitten HERrari,
jolla walda heidän ylikensä oli, ja ne hänen tyttärestänsä ulos ajaa taisi.
Koska waimo täsä kuku JEsuren HERrari,
niin hän silloin osottaa wahwasti uskowan-
sa sen, että JEsus taisi auttaa, ei se ollut Hänelle
mahdotoin, jos Hän sanan sanoi, niin se tapahdui.
Koska Waimo Samariasa muinain huusi Kuningaan trö: autaminua,
minun Herrani Kuningani! niin sai hän ymmärtä,
kuta waimo Kuningas oli, joka wastais händä:
jollei HERra auta sinua, kusta minä sinua autan.
2. Kuning. Kirj. 6: 26: 27. Mutta HERra JEsus on
kaickiwaldias, Hänestä niin David sanoo: Sinä teet
Hänen käsirekois HERrari, kaic-ki olet sinä
Hänen jalkainsa ala pannut. ja Joh. 3: 35. Isä andoi
kaic-ki Pojan kätte. ja Matth. 28: 18. sanoo Christus: Ni-

nulle on annettu kaikki voima taiwäasa ja maan päällä: MUSA tosin niin Christus teeskeli ihensä, niinkuin ei Hän olis tahtonut auttaa ja kuulla tätä waimoo; waan että hän suuttumaton rukourisa on, ei päästä JESUS händä auttamata murheisansa tukdänsä poses. Kaikkia joilla ehittäwää on, kukuu Hän tykönsä ja ettei kukaan pelkäisi Händä, niin Hän suloisesti puhuttelee heitä. Matth. II: 28. tul-
 kat minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja oletta raskautetut, ja minä tahdon teitä wirwotta: tämä ystäwällinen HERRa on se, jota Cananean Waimo rukoilee.

Toinen Osa.

Mutta kuinga suuttumata ja hartaasti tämä waimo rukoilee? on toinen asian haara. HERRa auta minua? huuta hän. JESUS teeskeli ihensä kuinga hywänsä, ei waimo Händä kuitengan laskennut, ennen kuin hän sai awun. Tämä waimo on werrattapa tackiaiseen, joka watteissijn aiwan lujasti ihensä istuttaa; ei kukaan mielellänsä tackiaista watteissinsa tahdo, jokainen pudistaa sen poses niinpian kuin se kinni istunut on. JESUS kokee kylä luowuttaa, tätä waimoo ihestänsä, osottaa ihensä hänelle aiwan kowari; mutta tämä waimo yhtä hywin, niinkuin tackiainen rippu Hänestä. Kolme erinomaista kertaa kokee JESUS

sus luowuttaa ikensä hänestä: (1.) wai-olemises-
 lansa: ei Hän sanakan händä wastannut.
 Mutta waino rukooilee alati: armahda mi-
 nin päälleni! opetus lapset, jos kärkevälli-
 sydestä eli kärkevättömyydestä, myös waimon
 puolesta rukooilewat; waan turhan. JEsus
 koki luowuttaa waimoo ikestänsä: (2.) siinä että
 Hän nähtti waimon kokouansa tykönsä poses:
 en ole minä lähetetty; waan kadotet-
 tuin lammasten tykö Israelin huonesta:
 oli kowa wastaus; mutta yhtä hywin rippuu
 hän lujasti JEsusesta, rukooilee Händä sanoden:
 Herra auta minua! waino teeskeli, niin-
 kuin ei hän oliskan kuullut, mitä Christus ope-
 tuslapsilleensa sanonut oli: (3.) niin Christus
 rangaiten kokee luowuttaa händä ikestänsä: ei
 ole sowelias otta lasten leipää ja heittä
 penikoille: Hän tahtoo niin paljon sanoa:
 siinä häwyttöin koiwa! mene tiehes: mitä minun
 sinuhun tulee, leiwän minä lapsille annan;
 mutta ei koirille. Tämä oli yri kowa; mut-
 ta hywää aikowa kiisuus; jota suurempi
 usko, sitä suurempi uskon koettelemus. Tämä
 waino oli rukooilemaan oppinut ja rukouesta
 alati olemaan. Ei hän määrää, koska ja kuin-
 ga hän autettaman pitä; waan paljaldansa
 pyytä apua. Auta minua, sanoo hän, niin-
 kuins itse tahdot: ei hän sano: Auta minun
 syntäntäni; sillä äiti aiwan hywin tyttäreensä
 hädän ja tuskan tunsi; häätä ja äitillinen sydän

sen teki, että hän tyttärensä hädän omanansa piti; sillä lapsen ne tulevat sydämmestä ja menewät sydämmeen. Tyttären hätä opetti äitirukoukseen, kuka tiesi ei hän JEsusta etzint olisi, ellei tämä huoneen risti händä siihen waatinut olisi.

Waikka tämä waino jo aikaa kuollut on, elää yhtä hywin hänen jälki muistonsa, niin että sanoa taitan: kusa ikänänsä tämä **Evangeliumi** saarnatan kaikesa mailmassa, niin tämä myös kuin hän teki, pitää mainittaman hänen muistorensa. Matth. 26: 13. meidän tulee se täsä oppia, että se Jumalalle on aiwan otollinen, koska me heimolaistemme hädänsä ja puuttensa, yhden rukouksen toisen jälkeen, ylös Jumalan tykö lähetämme. Pawali. 1. Tim. 2: 1. neuwoon, että ennen kaikkia pidetäisiin rukoukset anomiset, toivotukset ja kiitokset kaikkein ihmisten edestä: niin että luwallinen on ruukoilla heimolaistensa edestä. Dawid hän paastois ja rukoili, sairaan poikansa edestä, jonga hän Bathseban kanssa sijttänyt oli. 2. Sam. 12: 16. Moses rukoili Sisarensa Mirjamin edestä, jonga Jumala löi Spitalilla ja sanoi: Moser. 4. Kir. 12: 13. Ah! Jumala paranna händä? Kuningaan mies rukoili poikansa edestä, joka oli kuolematsillansa; Sadan päämies sairaan palweliansa edestä: niin Christitty myös ensin rukoile omaistensa edestä;

lä; mutta sen vuoksi ei unhota muita; Hän rukoilee myös niidenkin edestä, jotka heittä wainowat ja wahingoittawat. Matth. 5: 44. Koska Christitty rukoilee, niin hän koko sydänmensä awaja, ja mielellänsä kaikki ihmiset sinne sulkea tahtoo, ja heidän hätänsä ja puutensa, heidän tilansa, sielunsa ja autudensa H:Kran eteen asettaa. Koska yri Jumalinen mies, muinain kuuli juopuneen riekutan kadulla, rupeis hän rukoileman ja sanomaan: woi sinuas raukea ihminen! kuinga pimitetty sinä olet, ettäs itse oman häpiäs ulos huudat: Ah! sinä pitkämielinen Jumala! älä händä synneisänsä kuolla anna. Koska me sen tiedämme, että joku sukulaistamme, eli muista on surutoin ja katumatoin syndinen, niin meidän tulee rukoilla hänen edestänsä, että Jumala hänen käännäis ja ylöswalaisis, eikä synneisänsä hänen kuolla sallsi! ja päiwällä usein huokata tällä tapaa: minun Jumalani muista händä hywydellä! Näin Jumalan lapset muitten, häätändyneitten Christittyin edestä rukoilewat: Jumala! ole minulle armollinen, ja armahda minun puoliotani, lapsiani ja perhettäni, ystäwiäni, ja wihamiehiäni, kaikkia Ranska-Christityitäntä ja kaikkia ihmisiä: Minä annan sinun huomaas J:Esuresa Christuresa meidän ruuumijamme, sielumme, hengemme, terwendemme eläksuremme keinon, menestyremme, uskomme,

Chris.

Christillishydenne ja autudenne. Säuna, suojele, ylöspidä, walaise ja käännä meitä kaic-
 tia. Lohduta murheellisia, ota waari kiusa-
 tuisista, aseta ahdistetut sydämmet ja omat tun-
 not. Ole sairasten wirwotus, parandaja ja
 apu; ruoki, ylöspidä köyhät, wihelijäiset, sor-
 retut, muukalaiset, lesket ja orwoit, päästä fan-
 git, leika matkustawaiset, suojele ja auta kaic-
 ki ne, joita Evangeliumin totuden tähden wai-
 notan. Kirwota synnyttäjät waiwastansa,
 tue ja ylöspidä oikiasa käändymisessä, uskosa,
 rackaudesa ja toiwosa, kaiki ne jotka kuoleman
 pitä, ja ota armoihis heidän sielunsa, armah-
 da sinuas kaickein ihmisten päälle, jotka hädä-
 sänsä sinun tyköös huutawat, ja auta heitä, kusa,
 kuinga ja koska he apua tarwihewat ja pnytä-
 wät.

Tämä waimo osottaa myös meille sen,
 että Jumala juuri sitä warten, lähettää meil-
 le riskin, tehdärensä sen kautta meitä walpaari
 rukouilemaan. Kandelen kielillä ei ole äända,
 niin kauwain kuin ne heldyneet owat; mutta
 koska ne hywin pingoitetaan, niin ne heliästi
 soiwat; niin on myös laita ihmisten kanssa,
 niin kauwan, kuin Jumala suo meille hywät
 päiwät, rauhan ja lewon, niin me rukouren
 ja weisun unhoitamme; waan koska Hän ru-
 pee waiwamaan meitä ja riskillä meitä ezi,
 silloin me äsken Näneensä rukouilemaan ja wei-
 samaan rupeemme. Koska tuska käsisi on,
 niin

nijn he sanowat; **HERRA** näe ja kazo si-
 tä. Jerem. 2: 20. Että David nijn monda
 Psalmia kirjoittanut on, siihen suuren osan
 puolesta risti hänen saattanut on: minun
 härtä ajallani ezin minä **HERRAA**.
 Psalm. 77: 3. Cananean waimo opetta mei-
 tä hänen askeleitansa noudattamaan ja rukou-
 resa pysywäiset olemaan, meidän täyty kaic-
 kein waiwaimme alla rukouksia niin pysywäi-
 set olla, että me sanoa taidamme Jobin kans-
 sa: 13: 15. **Waikka Hän** minun tappais,
 engö minä vielä **sittenkän** toivois.
 Minä tahdon sitteekin vielä alati rukoilla
 Händä ja weisata Hänelle. Mutta nijn löy-
 tän monda, jotka ristin alla owat kärsimät-
 tömät, hitaat ja laiskat rukoilemaan, sen kaut-
 ta senkaltaiset ikellensä wahingon tekewät,
 heidän hidas rukouksensa on woimaton ja tur-
 ha. Jos se joka kiistasa juoree, hetken aikaa
 täydellä woimalla juoris; mutta kesken seisah-
 dais, nijn ei hän suingan määrättyä palckaa
 saawuta. Jos janowa sielu tahdois sywästä
 kairwosta ammundaan wettä juodarensa; Mut-
 ta ei wiizis wesi astiaa ylöswetää; waan pääs-
 täis takaisin kairwon pohjaan, eikö hänen yh-
 tä janoisansa kairwon tyköä eritä löydny, kuin
 hän sinne meni? ahwan nijn waikka ihmi-
 nen alusa ahkerasti rukoilee; mutta koska hän
 ei kohta autetuxi tule, suuttu rukoilemasta,
 nijn ei hän saa mitä hän rukoillut on, sentäh-
 den

den pitä alati rukoultaman, waikka se aluusa näkyn, niinkuin ei Jumala tottelis meidän rukouriamme, olkamme sen wuori alati rukourisa; sillä Waikka wiipy toisinans, **HER**ra Hänen apuns kans, Kuitengin on laupias, Päälle toiwon armelias. Meidän pitä oleman häpemättömän kerjäläisten tapatset; jotka, waikka heildä owi suljetan ja heittä tiuskaitan, huutawat he nyhtä hywin ja owee- kolkuttawat, niin pitä myös meidän alin- maisten huokausten, halun, waikeroikemisen ja huutamisen kautta Jumalan tykönä apua pyytämän; tain kallainen pyytäminen on Ju- malalle otollinen ja sen myötä on aina hänen hyödytyksensä. Me saamme wihdoin, mitä meille hyödyllinen ja hywä on. Tämä olkon teille lohdukseni te wihehäiset! jotka Dawidn kansa tunnusta täydnytte: Psalm. 69: 4. **Minä** wäsyin huutamisesta: minun kurkkuni kuivettuu: minun näkyni wai- puu toiwoisani minun Jumalani päälle. Koska **Jesus** teidän raskaan ristiinne ja kärsimisenne alla, näyttää ikensä kowari teille, ja te luulette Hänen muuttunen teille hirmuiseri. Jobin. 30: 21. ja että Hän olis armotoim, joka ei enää kuule teitä. Jos te ain- astans rukourisanne ja uskallusesanne pysyväi- set oletta, niin Hän oikiaan aikaan, koska se Hänelle kelpa on teille andawa mitä teille hyö- dyllinen on, ja teitä hädästä ulos auttawa.

Hän

Hän on sen luvannut: aures huuda minua hädäsäs; niin minä tahdon auttaa sinua. Psalm. 50: 15. Vidäistö Jumalan jottain sanoman ja ei pitämän? olkat sentähden hywäsä turwasa ja rohkiat, koska Hän näkyy teitä kohtan kowari, ei Hänellä silloin sitä mielsäkän ole: Hänen sydämensä on lempiä ja armollinen, eikä ilman armahtamata meidän wiheltäisydemme puoleen kažo taida. Muringo ustiasti pilweldä peitetään ja kätketään, pitää yhtä hywin kuitengin aina lämbymydensä ja säteensä tallella, niinkuin ennenkin, jotta aikanas sitte edestulewat; aiwan niin, waicka JEsus rackaudensa meidän murheemme aikana peittää, pitää Hän yhtä hywin sen saman niinkuin ennenkin ja aikanas sen meille taas osottaa. Jos siis kärsit watawaa, Pysy lujan aina, Kost häätä tahto woittaa, Koht HERRan armo koittaa, Jumal sun waiwois säästää, Ja iloon jälleens päästää.

Eee rukoues ja weisa sitte Wirsi N:o 291.

Kolmantena Sunnuntaina Paastosa.

Weisa ensin Wirsi N:o 51.

Se wanhat owat kükuneet tämän sunnuntai päivän: Silmäin Sunnuntairi, johon heillä tila ollut on Davidin sanoista: Psalm. 25: 15. Minun silmäs

silmäni katsovat alati HERRaa; tästä
 johtu meille uuteen sanat yhdestä kivestä sa-
 notut: Zach. 3: 9. Katso! se on se kivi,
 josta minä panen Jesuan eteen, ja sillä
 yhdellä kivellä on seitsemän silmää: tä-
 män kiven kanka ei suingan nimmärretä joku
 muu, kuin Jesus Christus, josta Jumala
 lastenut on, kallixi kulma kiviexi, joka
 hywin perustettu on. Esai. 28: 16. Hän-
 nellä on seitsemän silmää, se on: Pyhän Hen-
 gen armoa, joilla Hän miehudens puolesta
 ilman määrää on lahjoitettu. Me taidamme
 tämän sillä tapaa selittää, että seitsemän sil-
 mää tarkoittawat eli katsovat Jesuren puo-
 leen: (1) Adamin ja Isän ensimmäi esä maail-
 masa: (2) Abrahamin ja hänen lastensa, jotka
 olit syntyneet Isaacista ja Jacobista: (3) Ju-
 maliset Runingaat: (4) Propheetaat: (5) Nel-
 jä Evangelistata: (6) pyhät Apostolit: (7)
 kaikki Christityt yhteisesti, jotka Jumala sil-
 mäteräxensä kukseen; että nyt nämät owat
 eläwät kivet, niin taitan heille seitsemän sil-
 mää luetta: yri on Uskon silmä; sillä HER-
 ran silmät katsovat Uskoa. Jer. 5: 3. at-
 wan niin uskon silmät katsovat HERRaa:
 Sinua HERRa! HERRa! minun sil-
 mäni katsovat. Psalm. 141: 8. meidän
 silmämme katsovat HERRaa meidän
 Jumalattamme siheen asti, että Hän mei-
 tä armahda. Psalm. 123: 2. Toinen on
 Ju-

Jumalan pelwon silmä, joka koko ruumin wal-
 keus on. Silmä on ruumin walkeus :
 koska siis sinun silmäs on yrikertainen,
 niin myös koko sinun ruumijs on walais-
 tu; mutta koska se paha on, niin myös
 sinun ruumijs on pumia. Kago siis, et-
 tei se walkeus kuin sinusa on, olisi pimeys.
 Lucan. 11: 34, 35. Kolmas on taidon ja
 wiisauden silmä, sentähden walwokat ja
 aina rukoilkat. Lucan. 21: 36. Kago kat-
 että te wisusti waellatte. Eph. 5: 15.
 Neljäs on Christillisen rakauden silmä. Ju-
 malan lapsi andaa waiwaiselle ja ei hä-
 nelä puutu, ei hän käännä silmiänsä
 hänestä, ettei händä kirottai. Sanan-
 last. K. 28: 27. Hän kuule Syrachin neuwon:
 4: 1, 2. älä löyhää hätäytä, älä ole ko-
 wa tarwizewalle, älä isowaissta kago
 ylön. Wisdes on nöyrden silmä. **HLK**
 ra minun silmäni ei ole ylpiät. Psalmi.
 131: 1. ylpiät silmät on jynä. Sanan-
 last. Kir. 21: 4. sentähden ei hän kehta Publi-
 kanin kansa, käändäkän silmiänsä taivaa-
 seent päin. Lucan. 18: 13. Kuudes on sy-
 dämnen halun ja hartauden silmä. Minä
 nostan silmäni sinun tykö, joka asut tai-
 waisa. Psalmi. 123: 1. Seitsemäs on kuu-
 nian silmä, jonga me iancatikesa autudesä
 saamme, josa me kirkastetuilla silmillä saam-
 me nähdä Jumalan, kaskwoista niin kaskwoi-

hin; tämän niike ihastui Job ja sanoi: Kir-
jansa 19: 26, 27. Minä saan kuitengin,
minun lihasani nähdä Jumalan. Hänen
olen minä minulleni näkemä ja minun sil-
mäni katsovat händä. Ja waicta se en-
simmäinen on se paras ja tarpellisin; sillä
ilman uskoa on mahdotoin kelwata Ju-
malalle. Ebr. 11: 6. niin rukoilee kuitengin
Christitty ihellensä myös wiisauden ja taidon
filmiä; hän rukoilee Jumalata ylöswalai-
femaan hänen ymmärryksenä filmiä, ei ai-
noastans tietämään, mikä hänen kugu-
misensa toivo on; Eph. 1: 18. Mutta
myös taitamaan eroittaa pahaa hyvästä; ei
hän ainoastans rukoile: Arwa minun sil-
mäni näkemään ihmeitä sinun Laistas.
Psalm. 119: 18. mutta myös, että minä
kaicta sitä karktaa taidaisin, kuin minun Lai-
tas poiskäänäis. Tämä maailma on pau-
loja ja satimia täynnänsä, sentähden walais-
tuita filmiä tarwitan, että wiisasti waesda
taittaisin. Berkele on alinomainen kuku-
mie, joka kån ymbärins ja tarkaasti kokee
wetää ihmisten sieluja waldans ala, se on to-
dellakin sijs tarpeellinen awata filmänsä, et-
ten me hänelä petetyri tulisi. Kuinga kawa-
la hän on, nähdään selkiästi, Sunnuntai päi-
wäsestä pyhästä Evangeliumista.

Evangeliumi Lucan. II: 14,

Siihen aikaan, ajoi JESUS ulos per-
kelen, joka oli mykä, ja tapah-
dui 2c.

Tästä nyt tutkistellaan:

Oikeitten Christittyin awatuita mie-
len filmiä:

1. Kuinga he mielensä silmillä kazo-
wat perkeleen julmuden ja pahus-
den päälle.
2. Kuinga he myös kazoawat Chris-
tusen awun puoleen.

Ensimmäinen Osa.

Ennenkuin me jotain puhumme siitä pahu-
desta, jota perkele harjoitti siinä mie-
rankasa, josta Evangeliumi mainitsee, niin
me tahdomme edellä päin jotain sanoa, niistä
moninaisista nimistä, kuin Raamatusa hänel-
le annetan; niinkuin myös kuka hän on, ja
mistä hän tullut on. Hän kuyutan hengeri,
luondonsa ja olendonsa subteen; ja että hä-
nellä monda pahaa omaisutta on, niin kut-
zutan hän pahari hengeri: Telo. K. 19: 12.
walheen hengeri, 1. Kuning. K. 22: 22.
viettaari hengeri, Lucan. II: 24. huorus-
den hengeri, Hosean 4: 12. wiettelewdi-
seri

seri hengeri. I. Tim. 4: 1. Wirkansa puolesta, johon hän alusa luotin, kuzutan hän Engelixi; mutta, että hän langeis pois Jumalasta, kuzutan hän satanan Engelixi. 2. Cor. 12: 7. julmaxi Engelixi. Sanaulast. K. 17: 11. sywyden Engelixi. Ilmesti. K. 9: 11. Bahain töittens tähden on hänellä Raamatusa monda nimee: hän kuzutan per-teleeri, se on häwäisä ja panettelia; että hän wäändele ja toisin ulostoimitta, mitä Jumala puhuu, niinkuin hän pahan tapansa kohta osotti, Ess-äitillemme Ewalle: ja vielä yötä ja päivää Jumalan edessä meidän päällemme kanda. Ilmesti. K. 12: 10. hän kuzutan Satanaxi, se on: wastanseisoja, Jumalan ja ihmisten wannottu wihamies. Jobin. 1: hän kuzutan tiusajaxi. Matth. 4: 3. murhajaxi aluusta. Joh. 8: 44. se on: sitte kuin ihminen, kohta luomisensa jälkeen, hänen wiettelemisensä kautta langeis syndiin; mutta ei nija ymmärtäin, että hän aluusa murhajaxi luotin; hän kuzutan walhetteliäxi ja walhen isäxi. Joh. 8: 44. maan piirix wietteljäxi. Ilmesti. K. 12: 9. mykäxi hengeri, että hän wetää ihmisen senkaltaijijn syndein, joita ei julkene mainita, kielen nijn turmelee, että ihminen ei puhua saa, niinkuin Ewangeliumija nähdän. Hänen woimansa puolesta, jota hän härjoitta on hänellä monda nimee: hän kuzutan mailman päämieheri

heri. Joh. 12: 31. maailman Jumalari.
 2. Cor. 4: 4. pöörühtinari, joka tämän
 maailman pimeydessä wallize. Eph. 6: 12.
 kiljuwari jalopeurari I. Petr. 5: 8. Hä-
 nen ilmestystens puolesta, kühutan hän suu-
 rexi lohikäärmeri ja wanhari madori. Il-
 mest. K. 12: 9. Näistä monista nimistä nä-
 kyy selkiästi, että perkele on yri paha hengi,
 joka langeis pois siitä totudesta, johon hän
 alussa luotin, joudui niin Jumalan ja ihmi-
 sen wihamieheri, duomituri ijankaickiseen Hel-
 wetin tuleen. Mingä synnin kautta perkele
 langeis, ei sitä Raamattu mainitse, kuiten-
 gin niin katkista hänen töistänsä ja menoistar-
 sa näkyy, että se oli nspöys; hänen nimistän-
 sä, jotka hän töistänsä ja menoistansa saanut
 on, nähdään nytt se, millä satana aikaansa
 kulutta. Se suuri Jumala asuu händä yldä
 korkiassa, sentähden täyty hänen jättää Ju-
 malan rauhaan; mutta wainoo luotuja kap-
 paleita ja kokee niin reuhoa heidän kansansa,
 ettei he Jumalan Armosto tulii osalliseri; ei
 hänellä ole autuden toiwoo, fadehti myös ih-
 mis raukoilda sitä samaa. Ei muun syyn täh-
 den tehnyt hän tätä surkiaa miestä mykäri,
 josta Evangeliumisa puhutan; waan että hän
 jongun häwäistynen olis saattanut luojalle ja
 luondokappalelda ijankaickisen menestynen pois
 rnostänyt. Kaicki owet oli hän sulkenut, ettei
 tämä mies rauka tainnut tulla Jumalan ty-